

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΖΕΦΥΡΙΟΥ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1	ΕΙΣΑΓΩΓΗ	8
2	ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΕΝΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	10
2.1	Σκοπιμότητα.....	10
2.2	Σημασία.....	12
2.3	Θεσμικό πλαίσιο.....	12
2.4	Όργανα κατάρτισης	15
2.5	Διαδικασία κατάρτισης	16
2.6	Μεθοδολογία εκπόνησης	17
2.6.1	Διαδικασίες – όργανα - θεωρία.....	17
2.6.2	Ανάλυση και αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης στην περιοχή και το εσωτερικό του Δήμου.....	18
2.6.3	Στρατηγική του Δήμου και αναπτυξιακές προτεραιότητες.	19
2.6.4	Επιχειρησιακός προγραμματισμός.....	21
2.6.5	Οικονομικός προγραμματισμός	21
2.7	Δημοσιότητα.....	22
2.8	Προϋποθέσεις σχεδιασμού και υλοποίησης.....	22
3	ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΤΟΥ	25
3.1	Ιστορικά – διοικητικά στοιχεία	25
3.2	Χωρική – πολεοδομική ανάλυση	26
3.2.1	Γεωγραφικά στοιχεία	26
3.2.2	Ο ρόλος και χαρακτήρας του Δήμου	26
3.2.3	Πλαίσιο χωροταξικού προγραμματισμού – θεσμικό καθεστώς	27

3.2.4	Πολεοδομική οργάνωση	27
3.2.5	Χρήσεις γης.....	29
3.2.6	Συγκρούσεις χρήσεων γης	31
3.2.7	Οικιστική δομή	32
3.2.8	Κοινωνικός εξοπλισμός	36
3.2.9	Αξιολόγηση πολεοδομικών παραμέτρων	39
3.3	Δημογραφικά χαρακτηριστικά	41
3.3.1	Πληθυσμιακή εξέλιξη	41
3.3.2	Κάτοικοι - δημότες	43
3.3.3	Φύλο - ηλικία	44
3.3.4	Οικογενειακή κατάσταση - νοικοκυριά - κατοικία.....	49
3.3.5	Επίπεδο εκπαίδευσης	51
3.3.6	Ειδικές πληθυσμιακές ομάδες.....	53
3.3.6.1	Οικονομικοί μετανάστες.....	53
3.3.6.2	Αθίγγανοι - Ρομ	54
3.3.7	Αξιολόγηση δημογραφικών χαρακτηριστικών	55
3.3.7.1	Υπάρχουσα κατάσταση - προβλήματα	55
3.3.7.2	Συμπέρασμα – προοπτικές.....	56
3.4	Απασχόληση – Ανεργία.....	57
3.4.1	Οικονομικά ενεργός πληθυσμός.....	57
3.4.2	Επαγγέλματα - κλάδοι.....	58
3.4.3	Υπάρχουσα κατάσταση - προβλήματα	62
3.4.4	Αξιολόγηση : συμπέρασμα - προοπτικές.....	63
3.5	Τεχνικές υποδομές - Οικοδομική δραστηριότητα	64
3.5.1	Ενταγμένα έργα σε ΕΠΤΑ και Θησέα.....	64
3.5.2	Τεχνικό πρόγραμμα	65
3.5.3	Οικοδομική δραστηριότητα	67
3.5.4	Αξιολόγηση : συμπέρασμα – προοπτικές.....	68
3.6	Περιβάλλον	69
3.6.1	Φυσικό περιβάλλον.....	69
3.6.1.1	Φυσικές απειλές.....	70

3.6.1.2	Περιβαλλοντικές πιέσεις – ρύπανση : Ατμόσφαιρα	71
3.6.1.3	Περιβαλλοντικές πιέσεις – ρύπανση : Ύδατα.....	72
3.6.2	Αστικά στερεά απόβλητα.....	72
3.6.2.1	Επεξεργασία – τελική διάθεση αστικών στερεών αποβλήτων	73
3.6.2.2	Ανακύκλωση – εναλλακτική διαχείριση αποβλήτων	74
3.6.3	Αξιολόγηση φυσικού περιβάλλοντος	74
3.7	Αναπτυξιακή Επιχείρηση και Τεχνικών Έργων – Καθαριότητας	75
3.7.1.1	Σύσταση – διοίκηση - οργάνωση.....	75
3.7.1.2	Δραστηριότητες	76
3.7.1.3	Αξιολόγηση : συμπέρασμα - προοπτικές.....	78
3.8	Εκπαίδευση.....	80
3.9	Πολιτισμός – Πνευματικό Κέντρο	81
3.9.1	Σύσταση – διοίκηση - οργάνωση.....	81
3.9.2	Υποδομή - εξοπλισμός.....	82
3.9.3	Δραστηριότητες	82
3.9.4	Τοπικοί φορείς	83
3.9.5	Αξιολόγηση : συμπέρασμα - προοπτικές.....	83
3.10	Αθλητικές υποδομές και δραστηριότητες – Αθλητικός Οργανισμός.....	85
3.10.1	Σύσταση – διοίκηση - οργάνωση.....	85
3.10.2	Υποδομές – εξοπλισμός – δραστηριότητες.....	86
3.10.3	Συνεργαζόμενοι φορείς.....	86
3.10.4	Αξιολόγηση : συμπέρασμα – προοπτικές	87
3.11	Κοινωνικές δράσεις – Δημοτικά νομικά πρόσωπα	87
3.11.1	Κέντρο Ανοιχτής Προστασίας Ηλικιωμένων	87
3.11.1.1	Σύσταση – διοίκηση - οργάνωση.....	87
3.11.1.2	Υποδομή - εξοπλισμός.....	89
3.11.1.3	Δραστηριότητες - υπηρεσίες.....	89
3.11.2	Δημοτικοί παιδικοί σταθμοί.....	90
3.11.2.1	Σύσταση – διοίκηση - οργάνωση.....	90
3.11.2.2	Υποδομή - εξοπλισμός.....	91
3.11.2.3	Δραστηριότητες – υπηρεσίες	91

3.11.3	Κοινωνική Υπηρεσία	92
3.11.3.1	Σύσταση – διοίκηση - οργάνωση.....	92
3.11.3.2	Δραστηριότητες – υπηρεσίες	93
3.11.4	Γραφείο παροχής κοινωνικών υποστηρικτικών υπηρεσιών	93
3.11.4.1	Σύσταση – σκοπός - οργάνωση	93
3.11.4.2	Δραστηριότητες – υπηρεσίες	94
3.11.5	Ιατροκοινωνικό κέντρο	95
3.11.5.1	Σύσταση – σκοπός - οργάνωση	95
3.11.5.2	Δραστηριότητες – υπηρεσίες	95
3.11.6	Δράση συμβουλευτικής του σχεδίου «Τοπική Πρωτοβουλία Απασχόλησης» από την Αναπτυξιακή Επιχείρηση	95
3.11.6.1	Σύσταση – σκοπός - οργάνωση	95
3.11.6.2	Δραστηριότητες – υπηρεσίες	96
3.11.7	Μονάδα κοινωνικής μέριμνας	97
3.11.7.1	Σύσταση – σκοπός - οργάνωση	97
3.11.7.2	Δραστηριότητες – υπηρεσίες	97
3.11.8	Πρόγραμμα «Βοήθεια στο Σπίτι»	98
3.11.8.1	Σύσταση – σκοπός - οργάνωση	98
3.11.8.2	Δραστηριότητες – υπηρεσίες	98
3.11.8.3	Προοπτικές.....	99
3.11.9	Βρεφικός σταθμός.....	99
3.11.9.1	Σύσταση – σκοπός – οργάνωση.....	99
3.11.9.2	Δραστηριότητες – υπηρεσίες	100
3.11.10	Κέντρο δημιουργικής απασχόλησης παιδιών	100
3.11.10.1	Σύσταση – σκοπός - οργάνωση	100
3.11.10.2	Δραστηριότητες – υπηρεσίες	101
3.11.11	Αξιολόγηση κοινωνικών δράσεων.....	101
3.11.11.1	Υπάρχουσα κατάσταση - προβλήματα	101
3.11.11.2	Συμπέρασμα – προοπτικές.....	102
4	ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ.....	106
4.1	Διοικητική ανάλυση.....	106
4.1.1	Οργάνωση – Προσωπικό	106

4.1.1.1	Όργανα διοίκησης.....	107
4.1.1.2	Οργανισμός Εσωτερικής Υπηρεσίας.....	108
4.1.1.3	Προσωπικό.....	111
4.1.1.4	Ο Δήμος στην τοπική αγορά εργασίας.....	115
4.1.1.5	Αξιολόγηση : συμπεράσματα - προοπτικές.....	116
4.2	Η διεύθυνση των τεχνολογιών πληροφορικής – επικοινωνιών στο Δήμο	117
4.2.1.1	Γραφείο μηχανογράφησης και μηχανοργάνωσης.....	117
4.2.1.2	Εξοπλισμός – δίκτυο – εφαρμογές πληροφορικής.....	118
4.2.1.3	Αξιολόγηση : συμπεράσματα – προοπτικές.....	122
4.3	Οικονομική ανάλυση.....	124
4.3.1	Οικονομική ανάλυση πρωτοβάθμιων Ο.Τ.Α.....	124
4.3.1.1	Οικονομικοί απολογισμοί δήμων και κοινοτήτων.....	126
4.3.2	Πλαίσιο οικονομικής ανάλυσης.....	127
4.3.3	Ανάλυση εσόδων.....	128
4.3.3.1	Η πραγματική οικονομική κατάσταση του Δήμου : εισπραχθέντα έσοδα	128
4.3.3.2	Αποτελεσματική οικονομική διαχείριση : εισπραχθέντα προς βεβαιωθέντα έσοδα.....	132
4.3.3.3	Βαθμός υλοποίησης προϋπολογισμού : βεβαιωθέντα προς προϋπολογισθέντα έσοδα.....	133
4.3.3.4	Τοπική φορολογία.....	136
4.3.3.5	Αξιολόγηση εσόδων.....	140
4.3.4	Ανάλυση εξόδων.....	148
4.3.4.1	Οι δραστηριότητες του Δήμου : πληρωθέντα έξοδα.....	148
4.3.4.2	Σταθερότητα και αστάθεια οικονομικών μεγεθών : αρχικά προς τελικά προϋπολογισθέντα έξοδα.....	151
4.3.4.3	Βαθμός υλοποίησης προϋπολογισμού : πληρωθέντα προς προϋπολογισθέντα έξοδα.....	151
4.3.4.4	Αξιολόγηση εξόδων.....	154
4.3.5	Θυγατρικά νομικά πρόσωπα.....	163
4.3.5.1	Πνευματικό Κέντρο.....	163
4.3.5.2	ΚΑΠΗ.....	164

4.3.5.3	Αθλητικός Οργανισμός.....	164
4.3.5.4	Δημοτικοί Παιδικοί Σταθμοί.....	165
4.3.5.5	Κοινωνική υπηρεσία.....	166
4.3.5.6	Αξιολόγηση - Προτάσεις.....	166
4.3.6	Δείκτες.....	167
4.3.6.1	Δείκτες εσόδων.....	167
4.3.6.2	Δείκτες ανθρώπινων πόρων.....	170
4.3.6.3	Δείκτες επενδύσεων.....	171
4.3.7	Οικονομική διοίκηση και διαχείριση.....	172
4.3.8	Προτεινόμενη δανειακή πολιτική Δήμου Ζεφυρίου.....	174
4.3.9	Συμπεράσματα.....	175
5	ΔΥΝΑΤΑ - ΑΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ, ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ - ΑΠΕΙΛΕΣ.....	176
5.1.1	Αστικό και φυσικό περιβάλλον - υποδομές και ποιότητα ζωής.....	177
5.1.2	Κοινωνική πολιτική, παιδεία, πολιτισμός, αθλητισμός.....	178
5.1.3	Το εσωτερικό περιβάλλον.....	180
6	ΌΡΑΜΑ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ.....	182
6.1.1	Το όραμα του Δήμου Ζεφυρίου.....	182
6.1.2	Οι αναπτυξιακές προτεραιότητες.....	183
6.1.3	Δομή Στρατηγικού Σχεδίου.....	185
7	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	189
7.1	Κοινωνία της γνώσης & καινοτομία.....	189
7.1.1	Η δυναμική των Τ.Π.Ε. και η ηλεκτρονική διακυβέρνηση.....	190
7.1.2	Τοπική ηλεκτρονική διακυβέρνηση και Κ.Ε.Π.	209
7.1.3	Οι Τ.Π.Ε. στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης.....	211
7.1.4	Εθνική Ψηφιακή Στρατηγική 2006 - 13 και ΕΣΠΑ 2007 - 13.....	224
7.2	Περιφερειακός αναπτυξιακός προγραμματισμός της Αττικής 2007-2013	232
7.3	Σχέδια Δράσης.....	240

1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο Δήμος Ζεφυρίου αποφάσισε να προχωρήσει στην εκπόνηση Επιχειρησιακού Προγράμματος, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του νέου Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, αν και τυπικά δεν είχε αυτή την υποχρέωση. Η Δημοτική Αρχή εκτίμησε όμως ότι ήταν απαραίτητη η διαδικασία αυτή, για να μπορέσει ο Δήμος να αναβαθμίσει τη λειτουργία του και να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις των κατοίκων για ποιοτικές δημοτικές υπηρεσίες.

Την επιστημονική υποστήριξη της ομάδας διοίκησης έργου για την εκπόνηση του Επιχειρησιακού Προγράμματος, ανέλαβε η ΜΑΡΑΘΩΝΙΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ, η δημοτική εταιρεία των εννέα Δήμων της Ανατολικής Αττικής με μεγάλη εμπειρία σε θέματα τοπικής αυτοδιοίκησης και με επάρκεια στελεχών για την εκπόνηση ενός τέτοιου έργου.

Πήραν μέρος τα εξής στελέχη και συνεργάτες της Μαραθωνίου :

- Στ. Κωνσταντούλας, Γενικός Διευθυντής Μαραθωνίου Αναπτυξιακής,
- Ν. Ταμπακίδης, Συντονιστής Ομάδας Μαραθωνίου,
- Γ. Παπαβάσιος, Συντονιστής Ομάδας Μαραθωνίου,
- Τ. Σαπουνάκης, συνεργάτης Μαραθωνίου, σύμβουλος τοπικής αυτοδιοίκησης,
- Κ. Λαζαρίδη, συνεργάτης Μαραθωνίου, Επίκουρη Καθηγήτρια Χαροκόπειου Πανεπιστημίου,
- Α. Μπιτσακάκη, συνεργάτης Μαραθωνίου, αρχιτέκτονας μηχανικός, χωροτάκτης - πολεοδόμος,
- Γ. Κοζυράκης, συνεργάτης Μαραθωνίου, Δρ. Οικονομικής και Περιφερειακής Ανάπτυξης
- Τούντα Ελένη, στέλεχος Μαραθωνίου, πολιτικός επιστήμων,
- Ι. Σπηλιωτόπουλος, Στέλεχος Μαραθωνίου, θέματα αθλητισμού,
- Στ. Κατής, στέλεχος Μαραθωνίου, θέματα τοπικής αγοράς,
- Γ. Θηβαίος, στέλεχος Μαραθωνίου, θέματα Ψηφιακής Σύγκλισης,
- Α. Κουλούρη, συνεργάτης Μαραθωνίου, θέματα παιδείας και πολιτισμού,

Η Ομάδα της Μαραθωνίου θέλει να επισημάνει την πολύ καλή συνεργασία που είχε τόσο με τα αιρετά όργανα (Δήμαρχος, Αντιδήμαρχοι, Πρόεδρος Δημοτικού Συμβουλίου, Πρόεδροι νομικών προσώπων) όσο και με τις υπηρεσίες του Δήμου και τα στελέχη των νομικών προσώπων. Θέλει να ευχαριστήσει ιδιαίτερα τον Διευθυντή και τους τμηματάρχες του Δήμου για τη συμβολή τους στη κατάρτιση του Ε.Π.

Το παρόν τεύχος είναι το κείμενο της Α΄ Φάσης και είναι αποτέλεσμα της αξιοποίησης των συζητήσεων στην ομάδα έργου, καθώς και της επεξεργασίας των ερωτηματολογίων που συμπλήρωσαν τα στελέχη του Δήμου.

Με την ολοκλήρωση και έγκριση της Α΄ φάσης από το Δημοτικό Συμβούλιο, το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα τίθεται σε **δημόσια διαβούλευση**. Στο πλαίσιο αυτό θα προσκληθούν οι εκπρόσωποι των τοπικών φορέων και κάτοικοι της πόλης προκειμένου να υποβάλλουν τις δικές τους προτάσεις.

Αυτός ο δημόσιος διάλογος αποτελεί κρίσιμο μέρος της διαδικασίας κατάρτισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος αφού η τοπική κοινωνία καλείται να διατυπώσει τη γνώμη της για το αναπτυξιακό μέλλον της περιοχής και για τις προτεραιότητες που θα τεθούν.

2 ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΕΝΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

2.1 Σκοπιμότητα

Τα προβλήματα στα οποία καλούνται να ανταποκριθούν οι Ο.Τ.Α. και ο ευρύτερος ρόλος που πρόκειται να διαδραματίσουν στην ελληνική κοινωνία, γίνονται ολοένα και πιο σύνθετα. Η αρχή της επικουρικότητας δείχνει να είναι πιο επίκαιρη από ποτέ, δεδομένου ότι πολλά από τα βασικά προβλήματα της καθημερινότητας του πολίτη αδυνατούν να επιλυθούν από απομακρυσμένα κέντρα λήψης των αποφάσεων. Η καταξίωση των Ο.Τ.Α. σταδιακά εδραιώνεται στη συνείδηση του πολίτη, θέση που εδώ και πολλά χρόνια κατέχει στις περισσότερες δημοκρατικές και ανεπτυγμένες κοινωνίες. Οι Ο.Τ.Α., εκτός από όργανα εκτελεστικού χαρακτήρα, μπορούν και πρέπει να διαδραματίσουν πρωτεύοντα ρόλο ως φορείς σχεδιασμού και προγραμματισμού, οργανώνοντας και προωθώντας τις προγραμματικές προτεραιότητες, όπως αυτές εκφράζονται μέσα από τις ανάγκες και τα αιτήματα των τοπικών κοινωνιών.

Η δημιουργία ενός επιχειρησιακού προγράμματος αναδεικνύεται ως ένα ουσιαστικό μέσο για την αποτελεσματικότερη και αποδοτικότερη οργάνωση και διαχείριση των τοπικών αναγκών και προτεραιοτήτων, για την αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών και για την ενδυνάμωση της διαδικασίας του δημοκρατικού προγραμματισμού και της λαϊκής συμμετοχής.

Το **επιχειρησιακό πρόγραμμα** αποτελεί ένα **ολοκληρωμένο αναπτυξιακό σχέδιο** σε τοπικό επίπεδο το οποίο περιλαμβάνει ένα πλέγμα κάθετων και οριζόντιων δράσεων. Στόχος είναι να αποτελέσει το βασικό «εργαλείο» σχεδιασμού των Ο.Τ.Α. προκειμένου να αντεπεξέλθουν στις απαιτήσεις που επιτάσσουν, τόσο η ευρωπαϊκή διάσταση της αυτοδιοίκησης, όσο και η ανάγκη της αειφόρου ανάπτυξης και της κοινωνικοοικονομικής ευημερίας του τοπικού πληθυσμού.

Τα επιχειρησιακά προγράμματα αποτέλεσαν άμεση ανάγκη ύστερα από την αναποτελεσματική εφαρμογή των Τοπικών Αναπτυξιακών Προγραμμάτων (Τ.Α.Π.), πολλά από τα οποία δεν κατάφεραν να υλοποιηθούν και παρέμειναν στη φάση του σχεδιασμού. Οι κυριότερες αδυναμίες των Τ.Α.Π. αποδίδονται συνοπτικά ως εξής :

- Τα εξωτερικά γραφεία μελετών που αναλάμβαναν την κατάρτιση των προγραμμάτων, μη γνωρίζοντας τις ανάγκες κάθε περιοχής, προχωρούσαν σε γενικές μελέτες, που δεν αντιστοιχούσαν στα πραγματικά τοπικά δεδομένα.

- Η έλλειψη δημοκρατικού διαλόγου, δηλαδή μιας αμφίδρομης συνεργασίας μεταξύ τοπικών φορέων και κατοίκων, έτσι ώστε οι τελευταίοι να έχουν τον «πρώτο λόγο» στις αποφάσεις και την υλοποίηση του προγράμματος.
- Η στενότητα των διαθέσιμων οικονομικών πόρων σε σχέση με αυτούς που απαιτούσαν τα Τ.Α.Π.
- Η απουσία αξιολόγησης και συνεχούς επικαιροποίησης των Τ.Α.Π.
- Η εγγενής αδυναμία των Ο.Τ.Α. όσον αφορά την έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού ικανού να συνδέσει στις δράσεις των Ο.Τ.Α. με την υλοποίηση των αναπτυξιακών προτεραιοτήτων των Τ.Α.Π.

Αυτές τις βασικές αδυναμίες επιδιώκει να καλύψει ο θεσμός των επιχειρησιακών προγραμμάτων μέσω μιας ολοκληρωμένης αντίληψης για τον προγραμματισμό και την εφαρμογή του στο τοπικό επίπεδο. Ουσιαστικά πρόκειται για ένα σύνολο προβλέψεων και ενεργειών προσανατολισμένων στην επίτευξη συγκεκριμένων στόχων σε προσδιορισμένο χρονικό διάστημα και όχι απλά για μια συμβατική αναπτυξιακή - οικονομοτεχνική μελέτη. Κύριο στόχο έχει να διερευνήσει τα συγκριτικά πλεονεκτήματα, να αναδείξει ενδεχόμενες ευκαιρίες και προοπτικές ανάπτυξης, όπως επίσης να εντοπίσει και αξιοποιήσει με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τους τοπικούς πόρους. Η περιοχή μελέτης δεν εξετάζεται ως μια απομονωμένη ανθρωπογεωγραφική ενότητα, παρά τη μεγάλη σημασία που αποδίδεται στο στοιχείο της τοπικότητας, αλλά εντάσσεται στο ευρύτερο περιφερειακό, εθνικό και ευρωπαϊκό πλαίσιο.

Η βασική φιλοσοφία της όλης προσπάθειας είναι προσανατολισμένη στην ισχυροποίηση της ικανότητας των Ο.Τ.Α., υιοθετώντας παράλληλα νέα επιχειρησιακά πρότυπα και αναδεικνύοντας τις δυνατότητες τους στη διαδικασία του σχεδιασμού.

Το επιχειρησιακό πρόγραμμα έχει μεσοπρόθεσμο χαρακτήρα με **τετραετή διάρκεια**, προσδιορίζοντας και παγιώνοντας με αυτό τον τρόπο τους στόχους της δημοτικής ηγεσίας για το συγκεκριμένο διάστημα. Η υλοποίηση του γίνεται μέσω **ετησίων προγραμμάτων δράσης**, που αποτελούν τους «κρίκους» του τετραετούς προγράμματος.

2.2 Σημασία

Η σημασία του επιχειρησιακού προγράμματος έγκειται στα παρακάτω:

- 1) Αποτελεί ολοκληρωμένη στρατηγική αντιμετώπισης των τοπικών προβλημάτων, η οποία παύει να έχει αποσπασματικό χαρακτήρα, διερευνώντας σφαιρικά και με διεπιστημονική προσέγγιση όλες τις προοπτικές ανάπτυξης.
- 2) Αποτελεί εργαλείο για την αποτελεσματικότερη και αποδοτικότερη κατανομή και αξιοποίηση των περιορισμένων πόρων, για την ορθολογικότερη οικονομική διαχείριση του Ο.Τ.Α. αλλά και για την εξεύρεση νέων πόρων.
- 3) Εισάγει τεχνικές ποσοτικοποίησης των στόχων, με αποτέλεσμα να αναφέρεται σε μετρήσιμα και ταυτόχρονα ελεγχόμενα στοιχεία.
- 4) Αποτελεί μέσο δημοκρατικού προγραμματισμού, ενεργοποιώντας τους πολίτες σε όλα τα επίπεδα σχεδιασμού του Ε.Π., καταγράφοντας τις πραγματικές ανάγκες και επιθυμίες του τοπικού πληθυσμού.
- 5) Αναβαθμίζει την εικόνα του Ο.Τ.Α., προσδίδοντας του το κύρος της διαχείρισης θεμάτων μείζονος σημασίας.
- 6) Διευκολύνει τη χάραξη αναπτυξιακών προγραμμάτων σε νομαρχιακό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο
- 7) Βελτιώνει την εσωτερική οργάνωση των Ο.Τ.Α. εισάγοντας νέες τεχνικές και μεθοδολογίες και νέα πρότυπα εργασίας Λειτουργεί συνεκτικά και συντονίζει τις επιμέρους δράσεις τους με αυτές των θυγατρικών νομικών τους προσώπων.
- 8) Επισπεύδει την ωρίμανση και υλοποίηση των δράσεων.

2.3 Θεσμικό πλαίσιο

Τα επιχειρησιακά προγράμματα θεσμοθετούνται για πρώτη φορά στον νέο Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων. Στα άρθρα 203 έως 207 προσδιορίζονται οι κατευθυντήριες γραμμές ενός επιχειρησιακού προγράμματος, οι οποίες αποσαφηνίζονται με τη σχετική υπουργική απόφαση και συμπληρώνονται με το προεδρικό διάταγμα για τα όργανα και τις διαδικασίες κατάρτισης των επιχειρησιακών προγραμμάτων. Αναλυτικά οι θεσμικές ρυθμίσεις περιλαμβάνουν :

- α) Τα άρθρα 203-207 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (Ν.3463/06)
- β) Την εγκύκλιο 45/06 ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α. (Α.Π. 58939/25-10-06)
- γ) Την εγκύκλιο 66/07 ΥΠ.ΕΣ. (Α.Π. 50837/14-9-07)
- δ) Την εγκύκλιο 8/08 ΥΠ.ΕΣ. (Α.Π. 8910/12-2-08)
- ε) Την 18183/2-4-07 (ΦΕΚ 534 Β΄) Υ.Α. «Περιεχόμενο, δομή και τρόπος υποβολής των επιχειρησιακών προγραμμάτων των Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού», με τη διόρθωση σφάλματος (ΦΕΚ 759 Β΄), όπως αυτή τροποποιήθηκε με τις 45038/8-8-07 και 71841/21-12-07 Υ.Α. (ΦΕΚ 1613 Β΄ και ΦΕΚ 19Β΄/ 2008 αντίστοιχα).
- ζ) Το Προεδρικό Διάταγμα 185/12-9-07 (ΦΕΚ 221 Α΄) «Όργανα και διαδικασία κατάρτισης, παρακολούθησης και αξιολόγησης των επιχειρησιακών προγραμμάτων των Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού».
- θ) Η16422/17-04-08 Υ.Α. που τροποποιεί την 18183/02-04-07 Υ.Α., όπως αυτή ισχύει, όσον αφορά την προθεσμία κατάρτισης των επιχειρησιακών προγραμμάτων, η οποία δεν μπορεί να υπερβεί την **31η Ιουλίου 2008**.

Όσον αφορά το περιεχόμενο και τη δομή των Ε.Π. παρατηρούνται τα εξής :

1. Το περιεχόμενο και η σύνταξη του Ε.Π. πρέπει να διαμορφώνεται ανάλογα με τις ανάγκες και τις ιδιαιτερότητες του κάθε Ο.Τ.Α.. Η άποψη της Δημοτικής Αρχής για το ρόλο του Ο.Τ.Α. και των προτεραιοτήτων του επηρεάζει καθοριστικά την ποιότητα της καταγραφής και ανάλυσης της υφιστάμενης κατάστασης της περιοχής και της εσωτερικής οργάνωσης του Δήμου, καθώς και όλο το περιεχόμενο του προγράμματος.
2. Στο Ε.Π. καθορίζονται οι στρατηγικοί στόχοι, που αφορούν τόσο τις προτεραιότητες της τοπικής ανάπτυξης όσο και την οργάνωση των υπηρεσιών των Ο.Τ.Α. και των νομικών τους προσώπων. Συνεπώς οι δράσεις που υλοποιούν τους συγκεκριμένους στόχους στο πλαίσιο ενός Ε.Π. μπορεί να διακριθούν στις εξής :
 - α) Παροχή παγίων υπηρεσιών στους κατοίκους στο πλαίσιο των θεσμοθετημένων αρμοδιοτήτων της Τ.Α.
 - β) Δράσεις για την προώθηση της τοπικής ανάπτυξης (είτε με αποφάσεις και μέσα του Ο.Τ.Α. είτε με την παρέμβαση και συνεργασία άλλων φορέων) και
 - γ) Δράσεις για την βελτίωση του εσωτερικού περιβάλλοντος του Ο.Τ.Α.

3. Γίνεται εξειδίκευση των δράσεων της τετραετίας ανά έτος, με σκοπό την αποτελεσματική επίτευξη των στρατηγικών στόχων.
4. Σε σχέση με την χρηματοδότηση, οι δράσεις που λαμβάνουν χώρα σε ένα Ε.Π. προέρχονται από υφιστάμενες πηγές. Επίσης με την σύνταξη του Ε.Π., οι Ο.Τ.Α. αποκτούν ετοιμότητα για την άμεση και αποτελεσματική αξιοποίηση των διάφορων ευκαιριών χρηματοδότησης.

Η προτεινόμενη δομή ενός Ε.Π. έχει ως εξής:

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

1. Συνοπτική περιγραφή και αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης της περιοχής του Δήμου
2. Συνοπτική περιγραφή και αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης της εσωτερικής οργάνωσης του Δήμου και των Νομικών του Προσώπων

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ

- Το όραμα και οι αρχές του Δήμου
- Η στρατηγική του Δήμου
- Οι άξονες & τα μέτρα του προγράμματος

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ

ΣΧΕΔΙΑ ΔΡΑΣΗΣ

- Τα σχέδια δράσης για την εφαρμογή της στρατηγικής
- Δράσεις διαδημοτικής και υπερτοπικής σημασίας

ΤΕΤΡΑΕΤΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ

- Ιεράρχηση & συνοπτικός προγραμματισμός των δράσεων
- Ομαδοποίηση των δράσεων
- Αναλυτικός προγραμματισμός των δράσεων Α΄ προτεραιότητας

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ

- Εκτίμηση των εσόδων
- Κατανομή των εσόδων για την κάλυψη των δαπανών των δράσεων
- Χρηματοδοτικοί πίνακες του προγράμματος

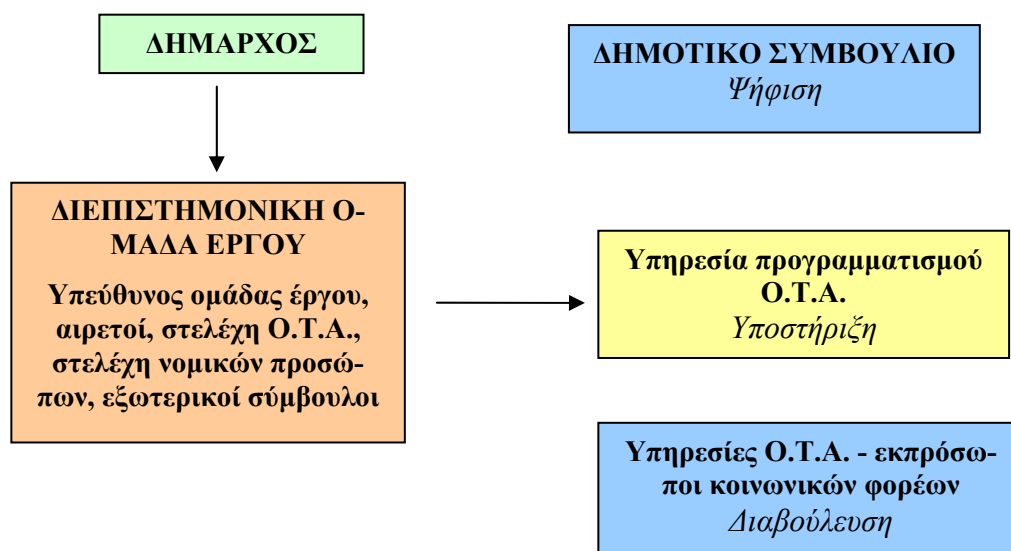
Πηγή: Οδηγός κατάρτισης Επιχειρησιακών Προγραμμάτων Ο.Τ.Α., Ε.Ε.Τ.Α.Α.

2.4 Όργανα κατάρτισης

Στο πρώτο εξάμηνο κάθε δημοτικής περιόδου, το Δημοτικό Συμβούλιο καταρτίζει το επιχειρησιακό πρόγραμμα. Η εκκίνηση των διαδικασιών του Ε.Π. είναι μια συλλογική εργασία. Για αυτό το λόγο συγκροτείται μια «διεπιστημονική ομάδα έργου», που το συντάσσει σε συνεργασία με τα όργανα διοίκησης και τις υπηρεσίες του Δήμου και των Νομικών Προσώπων του με την υποστήριξη της υπηρεσίας προγραμματισμού¹. Όσον αφορά την τελευταία, είναι αρμόδια για την υποστήριξη των οργάνων διοίκησης και των υπηρεσιών και της ομάδας έργου κατά τις διαδικασίες κατάρτισης, παρακολούθησης και αξιολόγησης του τετραετούς επιχειρησιακού προγράμματος και των ετησίων προγραμμάτων δράσης (στα οποία εξειδικεύεται το Ε.Π.).

Η διεπιστημονική ομάδα συγκροτείται με απόφαση δημάρχου, ο οποίος παράλληλα εποπτεύει το έργο της. Η ομάδα μπορεί να απαρτίζεται από μέλη των οργάνων διοίκησης και υπαλλήλους των υπηρεσιών και των Νομικών Προσώπων του Δήμου με γνώση και εμπειρία, κυρίως σε θέματα προγραμματισμού. Επίσης μπορούν να μετέχουν ειδικοί σύμβουλοι, συνεργάτες του Δημάρχου και εξωτερικοί σύμβουλοι.

Όργανα κατάρτισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος

¹ Σε όσους δήμους δεν υπάρχει Υπηρεσία Προγραμματισμού, ο δήμαρχος ορίζει άλλη υπηρεσία που ασκεί τις αρμοδιότητες της, μέχρι την συγκρότησή της

2.5 Διαδικασία κατάρτισης

Αρχικά, η διεπιστημονική ομάδα του έργου συντάσσει σχέδιο με το στρατηγικό σχεδιασμό του Δήμου το οποίο υποβάλλει στο Δήμαρχο, αφού έχει λάβει υπόψη της τις γραπτές εισηγήσεις των υπηρεσιών του Δήμου και των Νομικών του Προσώπων. Ο Δήμαρχος με την σειρά του εισηγείται το σχέδιο στρατηγικού σχεδιασμού στο Δημοτικό Συμβούλιο.

Από την στιγμή που εγκριθεί το κείμενο του στρατηγικού σχεδιασμού από το Δημοτικό Συμβούλιο δημοσιοποιείται επί δύο (2) εβδομάδες τουλάχιστον, με παράλληλη καταχώρηση στην ιστοσελίδα του Δήμου καθώς και σε κάθε άλλο πρόσφορο μέσο επικοινωνίας. Κατά την διάρκεια της περιόδου δημοσιοποίησης υποβάλλονται προτάσεις εγγράφως ή ηλεκτρονικά από τα συμβούλια των τοπικών διαμερισμάτων, από πολίτες ή ενώσεις πολιτών και από τοπικούς κοινωνικούς φορείς. Επίσης, με απόφαση του Δημάρχου μπορεί να οργανωθούν ημερίδες, θεματικές συναντήσεις, δημόσια συνάντηση και οποιαδήποτε άλλη ενεργεία κριθεί αναγκαία.

Στην συνέχεια οι υπηρεσίες του Δήμου και των Νομικών Προσώπων προτείνουν με γραπτή εισήγηση τους κατ' αντιστοιχία προς τους άξονες και τα μέτρα του επιχειρησιακού προγράμματος, τους στόχους της κάθε υπηρεσίας για την επόμενη περίοδο και τις δράσεις για την επίτευξη των στόχων αυτών και μάλιστα ιεραρχημένες με σειρά προτεραιότητας ανά έτος. Να σημειωθεί πως το Διοικητικό Συμβούλιο κάθε νομικού προσώπου αποφασίζει για τους στόχους και τις δράσεις που το αφορούν μέσα σε μια εβδομάδα από την εισήγηση των υπηρεσιών του.

Στη συνέχεια, η διεπιστημονική ομάδα συντάσσει το σχέδιο του Ε.Π. το οποίο υποβάλλει στο Δήμαρχο έχοντας ήδη επεξεργαστεί και συνθέσει τις προτάσεις των υπηρεσιών, τις αποφάσεις των διοικητικών συμβουλίων των Ν.Π., καθώς και τις προτάσεις που προέκυψαν ύστερα από τις διαδικασίες διαβούλευσης.

Τέλος, ο Δήμαρχος εισηγείται το σχέδιο επιχειρησιακού προγράμματος στο Δημοτικό Συμβούλιο για συζήτηση και ψήφιση, έχοντας επισυνάψει τις αποφάσεις των Διοικητικών Συμβουλίων των Ν.Π. Ύστερα από τον έλεγχο νομιμότητας του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, το Ε.Π. δημοσιοποιείται μέσω ιστοσελίδας ή άλλου διαθέσιμου μέσου.

Συνοπτικά τα βασικά βήματα κατάρτισης του Ε.Π., σύμφωνα με τον σχετικό οδηγό, έχουν ως εξής:

1ο Βήμα : Συγκρότηση διεπιστημονικής ομάδας έργου από τον Δήμαρχο

2ο Βήμα : Ανάλυση και αξιολόγηση της υπάρχουσας κατάστασης – **swot analysis**

3ο Βήμα : Κατάρτιση στρατηγικού σχεδίου

4ο Βήμα : Ψήφιση σχεδίου από το Δημοτικό Συμβούλιο

5ο Βήμα : Προτάσεις υπηρεσιών και νομικών προσώπων Ο.Τ.Α.

6ο Βήμα : Διαβούλευση – δημοσιοποίηση του Ε.Π., τουλάχιστον επί δύο εβδομάδες με καταχώριση στην ιστοσελίδα του Δήμου και με κάθε άλλο πρόσφορο μέσο

7ο Βήμα : Κατάρτιση επιχειρησιακού – οικονομικού σχεδίου

8ο Βήμα : Ψήφιση από Δημοτικό Συμβούλιο

9ο Βήμα : Έγκριση από την Περιφέρεια

10ο Βήμα : Δημοσιοποίηση με καταχώριση στην ιστοσελίδα του Δήμου καθώς και με κάθε άλλο πρόσφορο μέσο

2.6 Μεθοδολογία εκπόνησης

2.6.1 Διαδικασίες – όργανα - θεωρία

Η σύσταση της **ομάδας έργου** αποτελεί κομβικού χαρακτήρα συστατικό επιτυχίας για την εκπόνηση του Ε.Π. Εξαιτίας της πολυπλοκότητας και συνθετότητας του εγχειρήματος παίζει αποφασιστικό ρόλο η **διεπιστημονικότητα** στην προσέγγιση του αντικείμενου σε ένα ευρύ φάσμα δράσεων πολεοδομικού, περιβαλλοντικού, οικονομικού, κοινωνικού, πολιτιστικού, αλλά και οργανωσιακού χαρακτήρα.

Η ομάδα έργου περιλαμβάνει ειδικούς επιστήμονες εξειδικευμένους στα θεματικά αντικείμενα που προαναφέρθηκαν, όπως επίσης και καταρτισμένα στελέχη των Ο.Τ.Α., τα οποία επιπλέον είναι γνώστες της τοπικής πραγματικότητας.

Η συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων αποτελεί μια διαδικασία εξαιρετικής σημασίας, αφού στην ουσία μέσω αυτής εκφράζεται η τοπική κοινωνία αναφορικά με τις ανάγκες, τα προβλήματα και τις επιθυμίες της. Η κινητοποίηση των τοπικών φορέων και η συμμετοχή τους στις **διαδικασίες σχεδιασμού και προγραμματισμού**, σε μια

περίοδο απαξίωσης και παθητικοποίησης, αποτελεί μέγιστη πρόκληση αλλά παράλληλα αναγκαίο συστατικό για την επιτυχία του εγχειρήματος.

Ο **δημοκρατικός προγραμματισμός** με τη συμμετοχή τοπικών κοινωνικών εταίρων και άλλων φορέων της πόλης, συμβάλει στην προσαρμογή των στρατηγικών στόχων στις ανάγκες και τις επιθυμίες των κατοίκων, ενώ οι θεωρητικές προσεγγίσεις βοηθούν στον εντοπισμό των προτεραιοτήτων και στην εξειδίκευση των αναγκών τους. Η προσπάθεια διαμόρφωσης των στόχων, εμπλουτίζεται από τη μελέτη της εθνικής και διεθνούς εμπειρίας καθώς και το πολιτικό όραμα της Δημοτικής Αρχής.

Οι νέες τάσεις στην **τοπική ανάπτυξη** επιχειρούν να ενσωματώσουν, μέσω μιας διεπιστημονικής προσέγγισης συστημικού χαρακτήρα, τις αλληλεπιδράσεις και τις δυναμικές που αναπτύσσονται μεταξύ των ανθρώπινων δραστηριοτήτων και του χώρου. Ιδιαίτερο ρόλο διαδραματίζουν οι Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών σε σχέση με τις αναπτυξιακές διαδικασίες και για το λόγο αυτό θα πρέπει να δοθεί βάρος στις στρατηγικές διεύρυνσης της χρήσης τους.

Επίσης απαραίτητο στοιχείο στην όλη διαδικασία αποτελεί η εξοικείωση του **ανθρώπινου δυναμικού** των Ο.Τ.Α. με τις έννοιες του επιχειρησιακού προγραμματισμού, τους στόχους που τίθενται, τα μέσα υλοποίησης και τις μορφές συμμετοχής του.

2.6.2 Ανάλυση και αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης στην περιοχή και το εσωτερικό του Δήμου

Α) Έκθεση ανάλυσης και αξιολόγησης της υφιστάμενης κατάστασης ανά θεματικό τομέα τοπικής ανάπτυξης :

α) Φυσικό και οικιστικό περιβάλλον - τεχνικές υποδομές,

β) Κοινωνική πολιτική, παιδεία και πολιτισμός,

γ) Τοπική οικονομία και απασχόληση,

Η ανάλυση και αξιολόγηση θα πραγματοποιηθούν με συγκέντρωση στατιστικών στοιχείων και πληροφοριών από πρωτογενείς και δευτερογενείς πηγές. Οι πρωτογενείς θα προέλθουν από τα στελέχη του Δήμου και τους αιρετούς που θα περιγράφουν την υφιστάμενη κατάσταση σε κάθε τομέα, ενώ οι δευτερογενείς έχουν σχέση με προηγούμενες μελέτες και τις γνωστές πηγές στατιστικής πληροφόρησης.

Η ανάλυση στους τρεις πρώτους τομείς συγκεντρώνει πληροφορίες που αφορούν :

- Γενικά στοιχεία για την υφιστάμενη κατάσταση κάθε τομέα
- Τις δομές και υπηρεσίες του Δήμου που έχουν σχέση με το συγκεκριμένο τομέα
- Τους αποδέκτες των συγκεκριμένων υπηρεσιών
- Τις αλλαγές που επιβάλλει το εξωτερικό περιβάλλον στον συγκεκριμένο τομέα

B) Κρίσιμα ζητήματα ανάπτυξης του Δήμου, Swot Analysis (δυνατά - αδύνατα σημεία, απειλές και αναπτυξιακές προοπτικές για την επόμενη τετραετία)

Γ) Περιγραφή της υφιστάμενης κατάστασης και αξιολόγησης των εσωτερικών δομών και νομικών προσώπων του Δήμου

Η ενότητα αυτή έχει ως στόχο τη συνοπτική περιγραφή - αξιολόγηση του εσωτερικού περιβάλλοντος του Δήμου και των νομικών του προσώπων και τον εντοπισμό των κρίσιμων ζητημάτων εσωτερικής ανάπτυξης, υλοποιείται δε με τις εξής ενέργειες :

Αρχικά οι προϊστάμενοι συμπληρώνουν **ερωτηματολόγιο** στο οποίο περιγράφουν και αξιολογούν την υπηρεσία τους. Η ομάδα έργου, αξιοποιώντας τις απαντήσεις των ερωτηματολογίων, περιγράφει συνοπτικά τη γενική εικόνα του εσωτερικού περιβάλλοντος του Δήμου και αναφέρει τα βασικά λειτουργικά, οργανωτικά και οικονομικά χαρακτηριστικά του, σε τέσσερις **θεματικές ενότητες** :

- Δραστηριότητες & διαδικασίες λειτουργίας
- Οργάνωση και συνεργασίες
- Ανθρώπινο δυναμικό & υλικοτεχνική υποδομή
- Οικονομικά

Στη συνέχεια η ομάδα έργου αξιολογεί συνολικά τα λειτουργικά, οργανωτικά και οικονομικά χαρακτηριστικά του εσωτερικού περιβάλλοντος του Δήμου και των νομικών του προσώπων και ολοκληρώνει το έργο της με τον εντοπισμό των κρίσιμων ζητημάτων εσωτερικής ανάπτυξης, που θα πρέπει να αντιμετωπιστούν κατά την επόμενη τετραετία.

2.6.3 Στρατηγική του Δήμου και αναπτυξιακές προτεραιότητες.

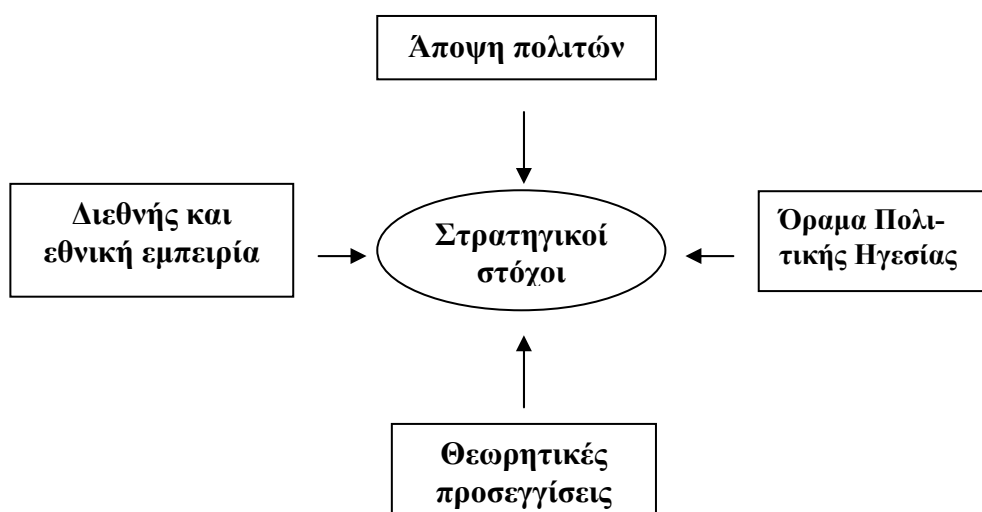
Στην ενότητα αυτή τηρείται μια αλληλουχία δράσεων που περιλαμβάνει :

A) Διατύπωση οράματος του Δήμου και των κατευθυντηρίων αρχών που θα πρέπει να διέπουν τη λειτουργία του και τη διακυβέρνηση των τοπικών υποθέσεων

B) Διατύπωση γενικών στρατηγικών στόχων του Δήμου που θα :

- α) Προωθούν τη οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική ανάπτυξης της περιοχής
- β) Ικανοποιούν τις ανάγκες των αποδεκτών των υπηρεσιών του Ο.Τ.Α. και των νομικών του προσώπων
- γ) Αναβαθμίζουν τη λειτουργία των υπηρεσιών και των οργάνων τους
- δ) Αναβαθμίζουν το ανθρώπινο δυναμικό και την υλικοτεχνική υποδομή
- ε) Βελτιώνουν την οικονομική του κατάσταση

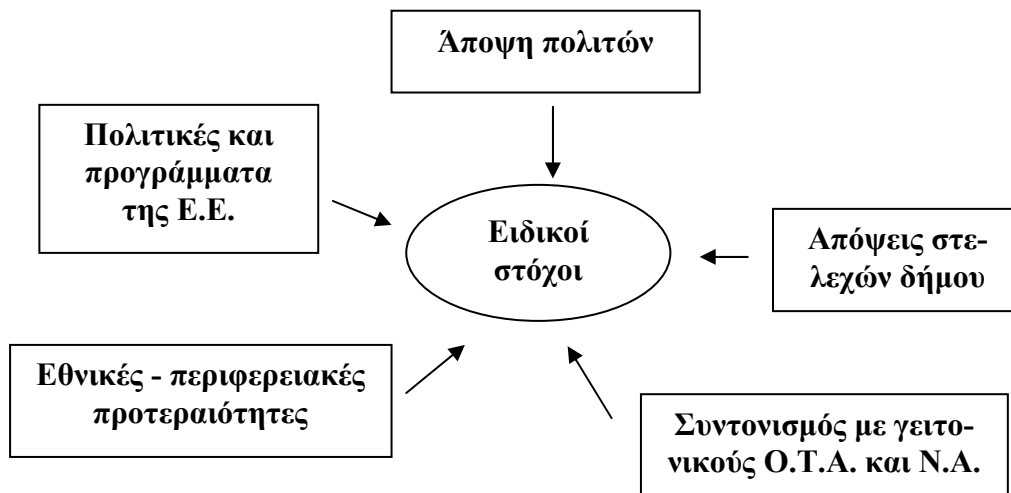
Διαμόρφωση στρατηγικών στόχων

Γ) Εξειδίκευση των γενικών στόχων σε ειδικούς

Οι στρατηγικοί στόχοι οι οποίοι ομαδοποιούνται σε άξονες προτεραιοτήτων (σύμφωνα με τους θεματικούς τομείς τοπικής ανάπτυξης, αναλύονται σε ένα σύνολο μέτρων (ειδικοί στόχοι) για να συμβάλλουν έτσι πιο αποτελεσματικά στην υλοποίηση του πολιτικού οράματος της Δημοτικής Αρχής και των επιδιώξεων της τοπικής κοινωνίας. Βασική παράμετρο στην εξειδίκευση των στόχων θα διαδραματίσει και η εναρμόνιση τους με τις ευρωπαϊκές, εθνικές, περιφερειακές προγραμματικές προτεραιότητες.

Διαμόρφωση ειδικών στόχων

2.6.4 Επιχειρησιακός προγραμματισμός

A) Καθορισμός μέτρων και προτεινομένων δράσεων ανά τομέα παρέμβασης

Η εξειδίκευση σε ειδικούς στόχους, όπως προαναφέρθηκε, αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για τη διαδικασία καθορισμού των μέτρων, τα οποία περιλαμβάνουν μια σειρά δράσεων παρέμβασης ανά θεματικό αντικείμενο και αποσκοπούν στην επίτευξη των στόχων που έχουν τεθεί.

B) Τετραετής επιχειρησιακός προγραμματισμός

Σε αυτή τη φάση ιεραρχούνται οι δράσεις για την επίτευξη των στόχων του κάθε μέτρου. Πιο συγκεκριμένα, προσδιορίζονται οι δράσεις πρώτης προτεραιότητας (αρχή υλοποίησης 2009) για τις οποίες συμπληρώνεται τυποποιημένο έντυπο προγραμματισμού (στόχοι, φάσεις και φορέας υλοποίησης, χρονοδιάγραμμα, προϋπολογισμός κ.λπ.). Στη φάση αυτή οργανώνονται και οι διαδικασίες διαβούλευσης με κοινωνικούς φορείς, αλλά και ανταλλαγής απόψεων με τις υπηρεσίες του Ο.Τ.Α.

2.6.5 Οικονομικός προγραμματισμός

A) Οικονομικός προγραμματισμός

α) Εκτίμηση εσόδων του Ο.Τ.Α. και των νομικών του προσώπων, ανά πηγή χρηματοδότησης για κάθε έτος της επόμενης τετραετίας

- β) Εκτίμηση λειτουργικών και επενδυτικών δαπανών των δράσεων
- γ) Κατάρτιση χρηματοδοτικών πινάκων του προγράμματος ανά άξονα και μέτρο

B) Δείκτες παρακολούθησης και αξιολόγησης

- α) Δείκτες εκροών για τις προτεινόμενες δράσεις
- β) Δείκτες αποτελεσμάτων για την αξιολόγηση της επίτευξης των στόχων.

Γ) Ετήσιο επιχειρησιακό πρόγραμμα για το 2009

2.7 Δημοσιότητα

Στη φάση αυτή προσδιορίζονται οι αναγκαίες ενέργειες για την δημοσιότητα και την προβολή του επιχειρησιακού προγράμματος και των παρεμβάσεων που αυτό προβλέπει τόσο στον τοπικό πληθυσμό όσο και σε φορείς του δημόσιου ή του ιδιωτικού τομέα (π.χ. Περιφέρεια Αττικής, όμοροι Δήμοι...).

Θα πρέπει λοιπόν να αξιολογηθούν τα πλεονεκτήματα / μειονεκτήματα των διαφορετικών μέσων δημοσιότητας με γνώμονα τη μεγαλύτερη δυνατή απήχηση και ενημέρωση του κοινού σε σχέση με το κόστος τους (π.χ. πληροφόρηση και δημοσιότητα μέσω συνεδρίων, ημερίδων, σεμιναρίων, ειδικές παρουσιάσεις, δελτία τύπου κλπ ή / και εκτύπωση ειδικών φυλλαδίων, ενημερωτικών δελτίων κ.α. ή / και διαδικτυακά, μέσω της ιστοσελίδας του Δήμου ή άλλων σχετικών τόπων.

2.8 Προϋποθέσεις σχεδιασμού και υλοποίησης

A) Πολιτική βούληση²

Η εφαρμογή του Ε.Π. αναδεικνύει ένα πλήθος από σοβαρά ζητήματα τόσο σε επίπεδο στόχων και περιεχομένου της τοπικής ανάπτυξης όσο και σε επίπεδο μεθόδων και εργαλείων άσκησης πολιτικής. Η ενσωμάτωση των αρχών της **βιώσιμης ανάπτυξης** στις δραστηριότητες και στην καθημερινή πρακτική των Ο.Τ.Α., θα απαιτήσει σίγου-

² Η συγκεκριμένη προσέγγιση έγινε στη βάση του Παγκόσμιου Σχεδίου Δράσης για τους Ανθρώπινους Οικισμούς «Habitat Agenda», η οποία έχει ως στόχο να επισημάνει όλες εκείνες τις παραμέτρους που πρέπει να συνεκτιμώνται προκειμένου η ανάπτυξη των πόλεων και οικισμών να εγγυάται την ασφάλη, υγιεινή, και ισότιμη διαβίωση των κατοίκων, την επαρκή και ικανοποιητική στέγη για όλους σε ένα βιώσιμο οικιστικό περιβάλλον.

ρα μια μακρά περίοδο αναπροσαρμογής των υφιστάμενων πρακτικών και νοοτροπιών τόσο στις διαδικασίες και λειτουργίες των Ο.Τ.Α. όσο και στην τοπική κοινωνία.

Ωστόσο οι αλλαγές αυτές δεν είναι δυνατόν να υλοποιηθούν εάν δεν υπάρχει σαφής και μόνιμη δέσμευση όλων των εμπλεκόμενων φορέων, δηλαδή των αιρετών διοικήσεων, των στελεχών και του προσωπικού των δημοτικών υπηρεσιών, των κοινωνικών φορέων και τέλος της τοπικής κοινωνίας στο σύνολό της.

Στη φάση εισαγωγής των αρχών της βιώσιμης ανάπτυξης στις τοπικές κοινωνίες, αναμφίβολα το μεγαλύτερο βάρος και ευθύνη αναλογεί στις Δημοτικές Αρχές. Για το σκοπό αυτό θα πρέπει πρώτα αυτές, σε σχέση με τους υπολοίπους, να δεσμευτούν για την προώθηση των αρχών της βιώσιμης ανάπτυξης και να προάγουν αποτελεσματικά και χωρίς υπαναχωρήσεις, όλα τα απαραίτητα μέτρα και δράσεις.

Παράλληλα, χρησιμοποιώντας όλα τα μέσα που διαθέτουν, οφείλουν να μεριμνήσουν έτσι ώστε οι αρχές αυτές να διαχυθούν κατάλληλα στην τοπική κοινωνία εξασφαλίζοντας την ενεργό συμμετοχή αλλά και τη δέσμευσή της.

B) Συμμετοχή της τοπικής κοινωνίας

Το Ε.Π. για να λειτουργήσει αποτελεσματικά θα πρέπει να συμπεριλάβει στις διαδικασίες σχεδιασμού και υλοποίησης, ένα ευρύ φάσμα από ομάδες και άτομα (είτε μεμονωμένα είτε κυρίως μέσω τοπικών οργανώσεων), τα οποία θα συμμετέχουν και θα συμβάλλουν σύμφωνα με τις ικανότητες τους και ανάλογα με τις αρμοδιότητες κάθε τοπικού φορέα. Μία πετυχημένη εφαρμογή συμμετοχικών διαδικασιών ενθαρρύνει τους τοπικούς συλλόγους, σωματεία, οργανώσεις κ.λπ. να αναλάβουν ενεργό ρόλο για τη διάδοση και υλοποίησή του Ε.Π. Πολλοί Ο.Τ.Α. έχουν αναγνωρίσει ότι, αναπτύσσοντας σύγχρονους τρόπους προσέγγισης και διαβούλευσης με το κοινό, μπορούν να προωθήσουν καινοτόμες αποφάσεις με ευρεία κοινωνική συναίνεση.

Γ) Συνεργασίες σε τοπικό επίπεδο

Η βιώσιμη ανάπτυξη επικεντρώνεται σε μια συλλογική προσπάθεια, στην οποία εμπλέκεται το σύνολο της τοπικής κοινωνίας : σύλλογοι και σωματεία, μη κυβερνητικές οργανώσεις, κοινωνικές και επαγγελματικές ομάδες, ιδιωτικός τομέας και φυσικά η τοπική διοίκηση. Για αυτό το σκοπό είναι σημαντικό να εξασφαλίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις για τη στενή, συνεχή και αποτελεσματική συνεργασία όλων των τοπικών φορέων, προκειμένου να επιτευχθεί η βιώσιμη ανάπτυξη.

Η ανάπτυξη και εφαρμογή μιας ολοκληρωμένης στρατηγικής, προϋποθέτει την ενεργοποίηση κατάλληλων μηχανισμών και την ανάπτυξη συγκεκριμένων ικανοτήτων και δεξιοτήτων, προκειμένου οι υπηρεσίες των Ο.Τ.Α. να ανταποκριθούν στις ανάγκες σχεδιασμού και υλοποίησης της σύνθετης αυτής προσπάθειας. Οι βασικές δομές που είναι απαραίτητες για τον αποτελεσματικό σχεδιασμό και υλοποίηση ενός Ε.Π. είναι, σε γενικές γραμμές, οι εξής :

- Ευέλικτοι **μηχανισμοί καταγραφής και παρακολούθησης** των εξελίξεων στους τομείς της **οικιστικής ανάπτυξης**, του **περιβάλλοντος**, των **φυσικών πόρων**, καθώς και της **κοινωνικής και οικονομικής ανάπτυξης**. Η συστηματική παρακολούθηση των εξελίξεων στους παραπάνω τομείς, αποτελεί ουσιαστική προϋπόθεση για το σωστό και αποτελεσματικό σχεδιασμό.
- **Μηχανισμοί και υποδομές τεκμηρίωσης** των εξελίξεων αλλά και των προγραμμάτων. Η τεκμηρίωση αφορά τη συστηματική συλλογή και αξιοποίηση όλων των διαθέσιμων στοιχείων που αφορούν το Δήμο, την οργάνωσή τους σε βάσεις δεδομένων και την αξιοποίησή τους για το σχεδιασμό και υλοποίηση των προγραμμάτων και την κατασκευή των κατάλληλων δεικτών.
- **Δομές προώθησης της συμμετοχής της τοπικής κοινωνίας** στις διαδικασίες σχεδιασμού και υλοποίησης, δομές συνεργασίας σε τοπικό επίπεδο, εταιρικές σχέσεις δημόσιου - ιδιωτικού τομέα κ.λπ.
- **Μηχανισμοί πληροφόρησης** του κοινού, **επικοινωνίας** με άλλους Ο.Τ.Α., κρατικούς φορείς, συλλογικούς φορείς της τοπικής αυτοδιοίκησης κ.α. Η χρήση του διαδικτύου μπορεί να αποτελέσει εξαιρετικά αποτελεσματικό εργαλείο τόσο για την παρουσίαση των δραστηριοτήτων των Ο.Τ.Α. και την πληροφόρηση του κοινού, όσο και για την επικοινωνία με άλλους φορείς.

3 ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΔΡΑ- ΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΤΟΥ

3.1 Ιστορικά – διοικητικά στοιχεία

Ο Δήμος Ζεφυρίου υπάγεται στη Νομαρχία Δυτικής Αττικής και στην αντίστοιχη Περιφέρεια και αποτελεί ένα σχετικά νέο οργανισμό τοπικής αυτοδιοίκησης. Δήμαρχος στις τελευταίες δημοτικές εκλογές εξελέγη η κα Φωτεινή Γιαννοπούλου.

Το πρώτο του όνομα ήταν Ζοφριά από μια μεγάλη στέρνα που είχε δημιουργηθεί από τους κατοίκους της περιοχής κοντά στις σιδηροδρομικές γραμμές στο δυτικό μέρος της πόλης, προκειμένου να αντιμετωπίσουν τη μεγάλη έλλειψη νερού και να ποτίζουν τα ζώα τους. Το πηγάδι αυτό το είχαν ονομάσει Ζοφριά, διότι ευφραίνονταν τα ζώα.

Στα δυτικά της πόλης είναι το ρέμα των Ευρυρίδων, όπου κατά την κλασική αρχαιότητα είχε δημιουργηθεί ο ομώνυμος Δήμος στο πλαίσιο της οργάνωσης ανά φυλή. Στη νεώτερη ιστορία και συγκεκριμένα κατά τη γερμανική κατοχή, η περιοχή αποτέλεσε διάδρομο επικοινωνίας με τις αντιστασιακές οργανώσεις που ήταν στα βουνά.

Ο πληθυσμός άρχισε να αναπτύσσεται στις αρχές της δεκαετίας του '60 με ταχείς ρυθμούς και το 1961, με την απογραφή πληθυσμού, αναγνωρίστηκε ο οικισμός Ζοφριά με 542 κατοίκους και εντάχθηκε στο δήμο Αχαρνών (στις απογραφές του 1940 και 1951 δεν καταγράφηκε οργανωμένη οικιστική ενότητα). Το 1963 ο οικισμός μετονομάστηκε σε Βασίλισσα Φρειδερίκη και το 1967 άλλαξε πάλι όνομα και αναγνωρίστηκε ως Κοινότητα Ζεφυρίου από τη τοπική ποδοσφαιρική ομάδα που είχε το όνομα του ανέμου Ζέφυρου. Το 1990 η Κοινότητα μετεξελίχθηκε στον ομώνυμο Δήμο, ο οποίος με βάση την απογραφή του 2001 έχει πάνω από 9.000 κατοίκους.

Μέχρι το 1967 οι κάτοικοι ήταν ελάχιστοι, χωρίς ρεύμα, χωρίς νερό και ένα μοναδικό τηλέφωνο για τις ανάγκες όλων. Η περιοχή ήταν εντελώς παραμελημένη και οι κοινωνικές αρχές ασχολήθηκαν κυρίως με έργα υποδομής.

Η κύρια οδός που διασχίζει το Ζεφύρι είναι η Λεωφόρος Παναγίας Γρηγορούσας. Το όνομα δόθηκε από την εκκλησία (πολιούχος), που υπέστη σοβαρές ζημιές κατά τον σεισμό του 1999, έχει κατεδαφιστεί και αναγείρεται νέα.

3.2 Χωρική – πολεοδομική ανάλυση

3.2.1 Γεωγραφικά στοιχεία

Ο Δήμος Ζεφυρίου βρίσκεται στο βορειοδυτικό τμήμα του λεκανοπεδίου της Αθήνας (9 χιλιόμετρα από το κέντρο) και αποτελεί τμήμα της Δυτικής Αθήνας μαζί με άλλους οκτώ Δήμους (Αγία Βαρβάρα, Αιγάλεω, Χαϊδάρι, Περιστέρι, Ίλιον, Πετρούπολη, Άγιοι Ανάργυροι, Καματερό).

Συνορεύει βόρεια και δυτικά με το Δήμο Άνω Λιοσίων, βορειοανατολικά και νοτιοανατολικά με το Δήμο Αχαρνών και νοτιοδυτικά με το Δήμο Καματερού. Οριοθετείται ανατολικά από τη Λεωφόρο Ανεξαρτησίας (ρέμα Εσχατιάς) με τον Δήμο Αχαρνών και δυτικά από τις οδούς 25^{ης} Μαρτίου και 28^{ης} Οκτωβρίου με τους Δήμους Άνω Λιοσίων και Καματερού.

Δυτικό άκρο του Δήμου αποτελεί επίσης η σιδηροδρομική γραμμή Αθηνών – Πελοποννήσου και η οδός Φυλής. Προς βορρά η οδός Αχαρνών οριοθετεί το Δήμο Ζεφυρίου από το Δήμο Άνω Λιοσίων, ενώ προς το νότο η οδός Ασκληπιού οριοθετεί το Δήμο από το Καματερό. Η νέα χάραξη της οδού Σταυρού – Ελευσίνας διέρχεται μέσα από την πόλη και την κόβει κυριολεκτικά στη μέση.

Η έκτασή του ανέρχεται σε 1.400 στρέμματα (140 εκτάρια) και χαρακτηρίζεται ως πεδινή (μέσο σταθμικό υψόμετρο 150 μέτρα) χωρίς ποικιλία ανάγλυφου. Ο πληθυσμός, σύμφωνα με την απογραφή της ΕΣΥΕ του 2001, ανέρχεται σε 9.130 κατοίκους (μόνιμος πληθυσμός).

3.2.2 Ο ρόλος και χαρακτήρας του Δήμου

Από το Ρυθμιστικό Σχέδιο Αθήνας (Ν. 1515/85) η περιοχή του Δήμου Ζεφυρίου εντάσσεται στο πλέγμα των νέων οικιστικών ενοτήτων της ευρύτερης περιοχής του Λεκανοπεδίου. Σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του, το Ζεφύρι εξαρτάται ιεραρχικά από τον Δήμο Αγίων Αναργύρων ως κέντρο υπερτοπικής σημασίας, τον Δήμο Αχαρνών ως δευτερεύων κέντρο χωροταξικής υποεπάρκειας, ενώ το κέντρο της Αθήνας παραμένει ο ισχυρός μητροπολιτικός πόλος.

Αναφορικά με την υφιστάμενη κατάσταση οι **μητροπολιτικές χρήσεις** που συναντώνται στο Δήμο είναι :

- Τμήμα της Αττικής Οδού

- Τμήμα της σιδηροδρομικής γραμμής του Προαστιακού
- Τμήμα της σιδηροδρομικής γραμμής Αθηνών - Πελοποννήσου

Επομένως η ομαδοποίησή τους αναδεικνύει ως κυρίαρχη μητροπολιτική - μοναδική - χρήση τις **μεταφορές**.

Με βάση τα παραπάνω δεν υφίσταται μέχρι σήμερα κάποιο στοιχείο που να σηματοδοτεί έναν ιδιαίτερο χαρακτήρα του Δήμου, ενώ ο σύγχρονος ρόλος του, που είναι απόλυτα εξαρτημένος από τους γειτονικούς Ο.Τ.Α., θα διαφοροποιηθεί από τον τρόπο ανάπτυξης του μετώπου εκατέρωθεν της Αττικής Οδού.

3.2.3 Πλαίσιο χωροταξικού προγραμματισμού – θεσμικό καθεστώς

Τα διαθέσιμα στοιχεία που αφορούν στο βασικό θεσμοθετημένο σχεδιασμό του Δήμου Ζεφυρίου είναι:

- ΦΕΚ 397/Δ/21-10-1977 : Απόφαση Πολεοδομίας περί εγκρίσεως ρυμοτομικού σχεδίου της τότε Κοινότητας Ζεφυρίου Ν. Αττικής.
- ΦΕΚ 1213/Δ/30-12-1986 : Απόφαση Πολεοδομίας περί εγκρίσεως Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου (Γ.Π.Σ.) της Κοινότητας Ζεφυρίου.
- ΦΕΚ 673/Δ/15-7-1987: Απόφαση Πολεοδομίας περί τροποποίησης Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου της Κοινότητας Ζεφυρίου.
- ΦΕΚ 86/Δ/15-2-1989: Διάταγμα Πολεοδομίας περί εγκρίσεως πολεοδομικής μελέτης της περιοχής «Κάτω Λίμνη» της Κοινότητας και τροποποίηση του εγκεκριμένου ρυμοτομικού σχεδίου σε συνεχιζόμενη περιοχή.

3.2.4 Πολεοδομική οργάνωση

Ο πολεοδομικός ιστός του Δήμου ταυτίζεται με τα όρια του , ενώ οι σημαντικότεροι περιμετρικοί δρόμοι (28^{ης} Οκτωβρίου - 25^{ης} Μαρτίου - Φυλής - Κρητικού Πελάγους - Εθνικής Αντίστασης - Αχαρνών) μαζί με τη διαγώνιο (Παναγίας Γρηγορούσας) που συνδέει το βορειοανατολικό με το νοτιοδυτικό άκρο, εξασφαλίζουν τις βασικότερες συνδέσεις με τους γειτονικούς Δήμους και περιοχές.

Ο ίδιος ιστός τεμαχίζεται κυριολεκτικά στη μέση από τη διέλευση του άξονα της Αττικής Οδού που περικλείει τον προαστιακό σιδηρόδρομο. Ταυτόχρονα όμως, με την ύπαρξη αυτών των μεταφορικών υποδομών, εξασφαλίζεται εξαιρετική προσβασιμότητα για τους

κατοίκους του Δήμου και της ευρύτερης περιοχής προς όλες τις κατευθύνσεις, μειώνοντας σημαντικά τον χρόνο και την απόσταση των διαδρομών.

Η οδός Παναγίας Γρηγορούσας (διαγώνιος) και Εθνικής Αντίστασης (οριζόντια) συναντώνται στο βορειοανατολικό άκρο του Δήμου. Οι παραπάνω άξονες εξασφαλίζουν τις βασικές συνδέσεις μέσα στον πολεοδομικό ιστό και παράλληλα τον διασπούν σε 5 τμήματα, που θα μπορούσαν να θεωρηθούν διαφορετικές γειτονιές.

Επίσης κατασκευάζεται και τελειώνει ο άξονας της Εθνικής Αντιστάσεως ως συνέχεια της Λεωφόρου Ασπροπύργου (μέσω της Κρητικού Πελάγους και Ν. Σκαλκώτα), που θα ενώσει το Θριάσιο Πεδίο με τις βόρειες και βορειοανατολικές περιοχές της Αττικής και θα λειτουργεί παράλληλα με την Αττική Οδό.

Η εξυπηρέτηση του πολεοδομικού ιστού ανάμεσα στα δύο μεγάλα τμήματα του Δήμου (αριστερά και δεξιά της Αττικής Οδού) πραγματοποιείται με τις οδούς Σολωμού, Παναγίας Γρηγορούσας και Μπουμπουλίνας που διαθέτουν τις γέφυρες επικοινωνίας πάνω από την Αττική Οδό, ενώ μετά τη διευθέτηση του ρέματος Εσχατιάς και την διάνοιξη της οδού Ανεξαρτησίας θα εξασφαλισθεί και τέταρτη σύνδεση μέσω γέφυρας.

Βασικά όμως δυνατότητα στην εξασφάλιση της μη ρωγμής του πολεοδομικού ιστού υπήρξε η ενοποίηση (με την αύξηση του δημόσιου χώρου) πάνω από την Αττική Οδό, με τη δημιουργία 35 στρεμμάτων κοινόχρηστων χώρων.

Σήμερα οι εισοδοί της πόλης πραγματοποιούνται σε πολύ κοντινά σημεία από τα διοικητικά όρια του Δήμου, μέσω βασικών αξόνων που συνδέονται με τους αντίστοιχους τοπικούς. Έτσι νότια η είσοδος στην πόλη πραγματοποιείται από την Λεωφόρο Φυλής (προς την Παναγίας Γρηγορούσας), ενώ βορειοανατολικά από την Μόρνου και Λιοσίων του Δήμου Αχαρνών στην Αθηνών – Λεωφόρο Δημοκρατίας που οδηγεί, όπως και η Λεωφόρος Φυλής, στο κέντρο των Αγίων Αναργύρων. Από την Αττική Οδό η πρόσβαση πραγματοποιείται από τον κόμβο 6 μέσω της Λεωφόρου Φυλής, στην οποία λειτουργεί και στάση προαστιακού σιδηρόδρομου.

Η σύνδεση της πόλης με την Αθήνα γίνεται με τις γραμμές 735 Αχαρναί - Ζεφύρι - Κάτω Πατήσια, Α-12 & Β-12 Άνω Λιόσια - Μάρνη και Α-10 Μενίδι - Μάρνη. Τέλη του 2009 αναμένεται να λειτουργήσει χωριστή στάση του προαστιακού στο Ζεφύρι.

Το Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο του Δήμου με αριθμό Υ.Α. 78141/3273 δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ 1213/Δ/30-12-86 και από τότε αποτελεί «εργαλείο ανάπτυξης» για την πόλη.

Ενάμιση χρόνο μετά, τροποποιήθηκε με την Υ.Α. 40457/87 (ΦΕΚ 673/Δ/15-7-87) μόνο ως προς το περιεχόμενο των χρήσεων γης.

Το Γ.Π.Σ. προέβλεπε το σχεδιασμό και προγραμματισμό του οικιστικού ιστού σύμφωνα με τον Οικιστικό Νόμο 1337/83 και ενέκρινε την πολεοδομική οργάνωση με (2) πολεοδομικές ενότητες (γειτονιές) και πληθυσμιακό μέγεθος της τάξης των 8.800 ατόμων (για το 1991). Σήμερα λειτουργεί με **3 πολεοδομικές ενότητες**, θεωρώντας 3^η την περιοχή «Κάτω Λίμνη» που εντάχθηκε στο εγκεκριμένο σχέδιο.

Η μέση μικτή πυκνότητα του πολεοδομικού ιστού (ένδειξη κατ./Ha), παρουσιάζει σχετική ομοιομορφία, παρά την προσάρτηση του βορειότερου τμήματος με την ένταξή του σε μία από τις δύο πολεοδομικές ενότητες. Γενικώς η τιμή που παρουσιάζεται είναι της τάξης των 65 κατ./Ha.

Οι κεντρικές λειτουργίες επιπέδου πόλης απαντώνται στο παραδοσιακό κέντρο του Δήμου (Π.Ε.2), στο οποίο σχετικά πρόσφατα πραγματοποιήθηκε μελέτη ανάδειξης και ανάπλασης του εμπορικού κέντρου, μέσω του ΑΣΔΑ. Παράλληλα υπάρχει η δυνατότητα εξυπηρέτησης από δύο Τοπικά Κέντρα (Π.Ε.1), τα οποία βρίσκονται πολύ κοντά μεταξύ τους αλλά και δεν έχουν επαρκώς αναπτυχθεί.

3.2.5 Χρήσεις γης

Οι χρήσεις γης του Δήμου Ζεφυρίου καθορίζονται από το θεσμοθετημένο Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο. Καθορίζεται λοιπόν χρήση Γενικής Κατοικίας στο μεγαλύτερο μέρος της έκτασης που οριοθετείται από το Γ.Π.Σ. Παράλληλα σε κάθε ένα από τα 2 τμήματα του πολεοδομικού ιστού καθορίζεται τμήμα έκτασης με χρήση Τοπικού Κέντρου, ενώ στην Πολεοδομική Ενότητα 2 αναπτύσσεται το παραδοσιακό κέντρο του Δήμου με χρήση Πολεοδομικού Κέντρου.

Το περιεχόμενο των παραπάνω καθορισμένων χρήσεων γης διέπεται και καθορίζεται από το Π.Δ. της 23/2/87 (ΦΕΚ 166/Δ/6-3-87), με βάση το οποίο τροποποιήθηκε το Γ.Π.Σ. ως εξής :

- 1) Για τις περιοχές **Γενικής Κατοικίας**, σύμφωνα με το άρθρο 3 του ως άνω Π.Δ., επιτρέπονται οι χρήσεις :
 - Κατοικία
 - Ξενοδοχεία μέχρι 20 κλινών

- Εμπορικά καταστήματα καθημερινής χρήσης (φούρνος, φαρμακείο, καταστήματα ψιλικών, γαλακτοπωλεία) επιφάνειας μέχρι 80 τ.μ. ανά αυτοτελή ιδιοκτησία
 - Κτίρια εκπαίδευσης και κοινωνικής πρόνοιας
 - Εστιατόρια - αναψυκτήρια
 - Θρησκευτικοί χώροι
 - Επαγγελματικά εργαστήρια χαμηλής όχλησης, πρατήρια βενζίνης
 - Αθλητικές εγκαταστάσεις
 - Κτίρια, γήπεδα στάθμευσης
 - Πολιτιστικά κτίρια – εγκαταστάσεις
- 2) Για τις περιοχές **Τοπικού Κέντρου γειτονιάς** και **Πολεοδομικού Κέντρου** πόλης, σύμφωνα με το άρθρο 4 του Π.Δ., επιτρέπονται οι χρήσεις :
- Κατοικία
 - Ξενώνες, ξενοδοχεία και λοιπές τουριστικές εγκαταστάσεις
 - Εμπορικά καταστήματα
 - Γραφεία, τράπεζες, ασφάλειες, κοινωφελείς οργανισμοί
 - Διοίκηση (στα κέντρα γειτονιάς επιτρέπονται μόνο κτίρια διοίκησης επιπέδου γειτονιάς)
 - Εστιατόρια - αναψυκτήρια
 - Κέντρα διασκέδασης - αναψυχής
 - Χώροι συνάθροισης κοινού
 - Πολιτιστικά κτίρια και εν γένει πολιτιστικές εγκαταστάσεις
 - Κτίρια εκπαίδευσης - κοινωνικής πρόνοιας
 - Θρησκευτικοί χώροι
 - Επαγγελματικά εργαστήρια χαμηλής όχλησης, πρατήρια βενζίνης
 - Κτίρια, γήπεδα στάθμευσης

- Αθλητικές εγκαταστάσεις
- Εγκαταστάσεις εμπορικών εκθέσεων
- Εγκαταστάσεις μέσων μαζικών μεταφορών

Παράλληλα με τα προηγούμενα και για τα εντός εγκεκριμένου Γ.Π.Σ. και σχεδίου πόλης τμήματα – ζώνες εκατέρωθεν της Αττικής Οδού και μέχρι βάθους 150 μέτρων, ισχύει (ως υπερκείμενος σχεδιασμός) το Διάταγμα Καθορισμού Ελεγχόμενης Ανάπτυξης (ΖΕΑ) – ΦΕΚ 647/25-6-03.

Σύμφωνα με το ως άνω Διάταγμα, επιτρέπονται επιπλέον των επιτρεπόμενων (όπως παραπάνω παρουσιάστηκαν) :

- Εγκαταστάσεις μεταφορών και ειδικότερα διαμετακομιστικοί - εμπορευματικοί σταθμοί
- Αμαξοστάσια - τερματικοί σταθμοί λεωφορείων
- Υποστηρικτικές εγκαταστάσεις του προαστιακού σιδηροδρόμου (όπως ηλεκτρικοί υποσταθμοί, κτίρια εγκαταστάσεων σηματοδότησης, αποθήκες υλικού, κ.λπ.)
- Απαραίτητες υποστηρικτικές χρήσεις και όποιες άλλες εγκαταστάσεις αφορούν στην εξυπηρέτηση των μεταφορών είτε του δημοσίου, είτε του ιδιωτικού τομέα.

3.2.6 Συγκρούσεις χρήσεων γης

Στην περίπτωση του Δήμου Ζεφυρίου, όπως και στους περισσότερους Δήμους του Λεκανοπεδίου και της ευρύτερης περιοχής της Πρωτεύουσας, η σύγκρουση χρήσεων γης που υφίσταται και η οποία έχει τεράστια σημασία, αφού επηρεάζει την ποιότητα της καθημερινής ζωής των πολιτών, προκύπτει από το ίδιο το θεσμικό πλαίσιο (ΓΠΣ).

Στην πραγματικότητα η γενική σάρωση υπό το καθεστώς της Γενικής Κατοικίας, δημιουργεί προϋποθέσεις και συνθήκες που πρακτικά σημαίνει ότι όλα επιτρέπονται παντού, αφού τα κατά τόπους Τοπικά Κέντρα γειτονιών και το Πολεοδομικό Κέντρο του Δήμου από την Γενική Κατοικία διαφέρουν μόνο κατά τη δυνατότητα εγκατάστασης υπεραγορών και πολυκαταστημάτων (πρακτικά super market) και την εξειδίκευση των εμπορικών καταστημάτων (που πρακτικά τα ταυτοποιεί με τα επιτρεπόμενα στην Γενική Κατοικία) και την απαγόρευση (στη Γενική Κατοικία) εγκαταστάσε-

ων γραφείων, Τραπεζών, κλπ. Όμως τελικά με τον τρόπο αυτό, οι αμιγείς περιοχές κατοικίας όχι μόνο δεν θωρακίζονται, αλλά και με (θεσμική) ευκολία καταργούνται.

Σε προηγούμενο κεφάλαιο καταγράφηκαν οι μητροπολιτικές χρήσεις που σήμερα υπάρχουν στο Δήμο Ζεφυρίου.

Από την ομαδοποίησή τους προβάλλουν ως μοναδική χρήση υπερτοπικού επιπέδου οι μεταφορές και ως υπερκείμενος σχεδιασμός και προγραμματισμός το Διάταγμα Καθορισμού Ελεγχόμενης Ανάπτυξης επί των μετώπων της Αττικής Οδού. Η σύνδεση των παραπάνω πιστοποιεί ότι δεν θα αργήσει ο χρόνος που θα υπάρχουν έντονες πιέσεις από τις χρήσεις γης που η Ζ.Ε.Α. ορίζει.

Τέλος συγκρούσεις «κοινωνικής αντιπαλότητας» σχετικά με την αποκατάσταση των ιδιοκτησιών, δημιουργούνται από το έλλειμμα γης της πολεοδομικής μελέτης ένταξης και πράξης εφαρμογής στην περιοχή «Κάτω Λίμνη».

3.2.7 Οικιστική δομή

Επί συνόλου 1.400 στρεμμάτων έκτασης Δήμου, ο πολεοδομικός ιστός κατέχει ισότιμη έκταση, όπως επίσης και ο οικιστικός ιστός από το οριοθετημένο Γ.Π.Σ., που σημαίνει ότι στο Ζεφύρι δεν υπάρχει οικιστική περιοχή εκτός σχεδίου για επέκταση.

Η υποτυπώδης οικιστική παρουσία εμφανίζεται 50 χρόνια πριν, περίπου στις αρχές του '60, ενώ 15 χρόνια αργότερα σημειώνεται μια οικιστική ανάπτυξη που οδήγησε στην έγκριση του Ρυμοτομικού Σχεδίου. Πρόκειται για το ΦΕΚ 397/Δ/21-10-77 που αφορά στον πρώτο χωρικό θεσμικό σχεδιασμό που εκτείνεται σε ολόκληρη την μέχρι τότε οικιστική έκταση.

Το γεγονός αυτό σε εκείνη την πολύ δύσκολη εποχή για την Δυτική Αθήνα γενικότερα (ως προς τον τρόπο της οικιστικής ανάπτυξης), έδωσε την δυνατότητα της μη μεγέθυνσης του προβλήματος της αυθαίρετης δόμησης.

Όμως η πλήρης εκμετάλλευση της γης και η ανυπαρξία δημόσιων ή δημοτικών εκτάσεων, δημιούργησαν έναν ιστό συνεχή, με μοναδική δυνατότητα δημιουργίας ελεύθερων κοινόχρηστων και κοινωφελών χώρων, μόνο μετά από εξαγορά του Δήμου ή του σχετικού δημόσιου φορέα (π.χ. Ο.Σ.Κ.).

Παράλληλα με τα δύο μεγάλα τμήματα του Ζεφυρίου, αναπτυσσόταν με αργούς ρυθμούς και με ιδιόμορφες συνθήκες η περιοχή «Κάτω Λίμνη». Οι οικιστικές πιέσεις

δημιούργησαν τις δυνατότητες ένταξης της περιοχής στο εγκεκριμένο σχέδιο και αυτό ολοκληρώνεται με το ΦΕΚ 86/Δ/15-2-1989 που πραγματοποιεί την ένταξη της σχετικής πολεοδομικής μελέτης. Η πράξη εφαρμογής της μελέτης έχει κυρωθεί, αλλά με σοβαρότατα ελλείμματα γης για την αποκατάσταση των ιδιοκτητών, άρα και με έλλειμμα γης για την δημιουργία κοινόχρηστων και κοινωφελών χώρων.

Είναι χαρακτηριστικό ότι από τους θεσμοθετημένους κοινόχρηστους και κοινωφελείς χώρους που έχουν υλοποιηθεί, το 65% έχει αποκτηθεί από αγορά του ίδιου του Δήμου.

Οι όροι και περιορισμοί δόμησης στο Ζεφύρι καθορίζονται σε σχέση με τις μέσες τιμές από το ισχύον Γ.Π.Σ. και για τις καθαρές τιμές από την πρωταρχική απόφαση ρυμοτομίας (1977) και την ένταξη της Κάτω Λίμνης (1989). Σύμφωνα λοιπόν με το εγκεκριμένο Γ.Π.Σ., η Π.Ε.1 (βόρεια της Αττικής Οδού) έχει μέσο Σ.Δ. 1,2, ενώ η Π.Ε.2 (νότια της Αττικής Οδού), μέσο Σ.Δ. 1,0.

Οι όροι του εγκεκριμένου Ρυμοτομικού Σχεδίου δεν διαχωρίζουν τις δύο προαναφερόμενες περιοχές και ορίζουν αρτιότητα κατά κανόνα στα 250 τ.μ. και κατά παρέκκλιση στα 120 τ.μ., μέγιστη επιτρεπόμενη κάλυψη 60% και μέγιστο Σ.Δ. 1,2 σε σύστημα συνεχές.

Στην περίπτωση της περιοχής «Κάτω Λίμνη», δεδομένου ότι η ένταξή της πραγματοποιήθηκε υπό το καθεστώς του οικιστικού νόμου 1337/83, ενώ δεν διαφοροποίησε τις συνθήκες αρτιότητας περιόρισε τον Σ.Δ. σε 0,8 και προσδιόρισε την κάλυψη στο 70%. Η υλοποίηση που παρουσιάζει το οικιστικό πλαίσιο για τις δύο παλιές περιοχές (Π.Ε. 1 και 2) είναι ότι έχει δομηθεί το 70% των οικοπέδων, από τα οποία ο Σ.Δ. έχει εξαντληθεί κατά 80%.

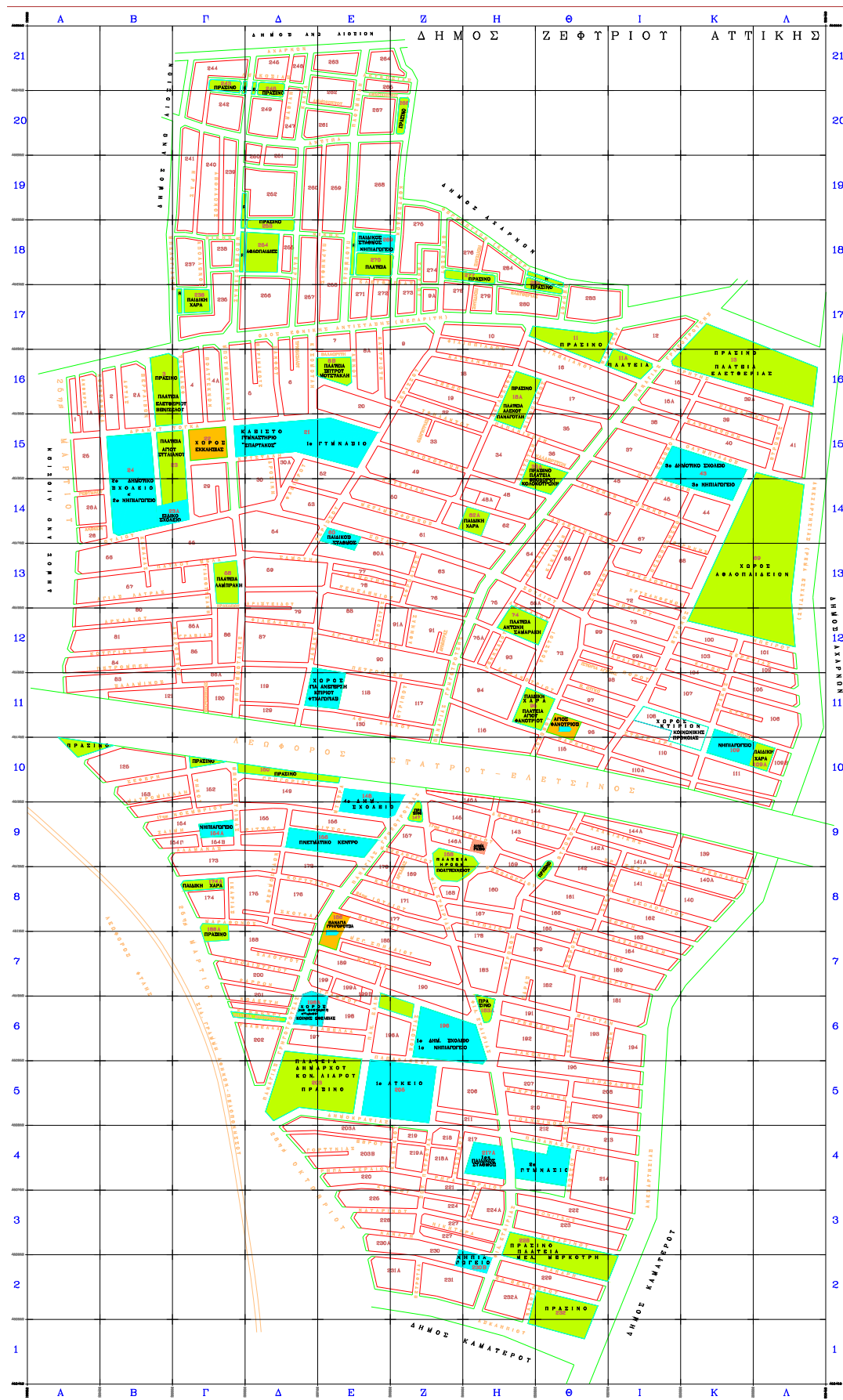
Αντίστοιχα η εικόνα υλοποίησης στην νεότερη περιοχή (Π.Ε. 3) δίνει αδόμητα οικοπέδα της τάξης του 70%, ενώ στα δομημένα οικοπέδα ο Σ.Δ. έχει εξάντληση της τάξης του 60%.

Σε γενικές γραμμές η οικιστική κατάσταση στο Ζεφύρι και άρα η εικόνα της πόλης, έχει ομαλοποιηθεί. Σήμερα μπορούμε να πούμε ότι σε σημαντικό βαθμό (σε σχέση με 20 χρόνια πριν) εμφανίζει κοινά χαρακτηριστικά με την ευρύτερη περιοχή της Δυτικής Αθήνας.

Στο επίπεδο της οικιστικής δομής, το παραπάνω συμπέρασμα σημαίνει γενικά **μεγάλη «κατανάλωση» κάλυψης και μέτρια δόμηση.**

Έτσι λοιπόν σε αυτές τις συνθήκες δεν απεικονίζεται πολεοδομική αίσθηση, αφού τα «πλήρη και τα κενά» δεν υπάρχουν, ενώ διαμορφώνεται η συνέχεια ενός πλήρους μετώπου. Το συμπαγές δεν διασπάται, απλά μεταφέρεται όσο επιτρέπουν οι πρασιές των οικοπέδων όπου επιβάλλονται και αποτελούν κυρίως τους ελεύθερους χώρους των ιδιοκτησιών, οι οποίες σε ποσοστό 80 – 85 % αναπτύσσουν την ιδιοκατοίκηση, σε συνθήκες κατοικίας από μέτριες ως καλές.

Το πρόβλημα που θα προκύψει στο άμεσο μέλλον αφορά την εξάντληση του συντελεστή δόμησης (νέες κατοικίες μεγαλύτερες των υπαρχόντων ή προσθήκες ορόφων σε υπάρχουσες κατοικίες) και τις δευτερογενείς επιπτώσεις που συνεπάγεται : μείωση ελεύθερων χώρων ιδιοκτησιών, πυκνοκατοικημένες γειτονιές, αύξηση των οχημάτων, ανεπάρκεια χώρων στάθμευσης κ.α.

3.2.8 Κοινωνικός εξοπλισμός

Η ανάλυση των πολεοδομικών χαρακτηριστικών υπολογίζει τον κοινωνικό εξοπλισμό της πόλης με δύο παραμέτρους. Η πρώτη αφορά στην ύπαρξη και διάθεση των **κοινοφελών χώρων** (εκπαίδευση, αθλητισμός, πολιτισμός - αναψυχή, πρόνοια - υγεία) και η δεύτερη σ' εκείνη των **κοινόχρηστων χώρων** (ελεύθεροι χώροι πρασίνου κάθε μορφής, πλατείες, παιδικές χαρές).

Σύμφωνα με τις «αποδεκτές τιμές» (πολεοδομικά σταθερότυπα) που χρησιμοποιούνται από τα Γ.Π.Σ. και με βάση τον μόνιμο πληθυσμό της απογραφής του 2001, η γενικότερη εικόνα του Δήμου σε σχέση με τις ανάγκες του σε κοινωνικό εξοπλισμό, αναλύεται στον πίνακα που ακολουθεί.

Η πρώτη παρατήρηση στην προκειμένη περίπτωση είναι ότι η αναψυχή δεν ποσοτώνεται σε σταθερότυπο γιατί περιλαμβάνεται εννοιολογικά στον πολιτισμό και στην δυνατότητα ανάπτυξης της στους κάθε μορφής ελεύθερους χώρους πρασίνου. Όποιες άλλες μορφές στοιχειοθετούν την αναψυχή ως χρήση όπως κινηματογράφος, Luna park, καφετέριες, εστιατόρια, κ.λπ., αφορούν ιδιωτική και όχι δημόσια παροχή και εκμετάλλευση. Για τον λόγο αυτό δεν περιλαμβάνονται στον πίνακα.

Η δεύτερη παρατήρηση είναι ότι η υγεία επίσης δεν περιλαμβάνεται, δεδομένου ότι η χωροθέτησή της αποτελεί μέρος του κεντρικού κρατικού σχεδιασμού, ενώ στην πρόνοια καταγράφονται τα ΚΑΠΗ και οι παιδικοί-βρεφονηπιακοί σταθμοί.

Με βάση τα παραπάνω και παίρνοντας υπόψη τα μεγέθη που υπολογίζονται στον πίνακα διαπιστώνεται :

- 1) Για τους **ελεύθερους χώρους πρασίνου**, σε σχέση με τα σταθερότυπα και τον μόνιμο πληθυσμό της απογραφής του 2001, οι ανάγκες υπερκαλύπτονται και σημειώνεται **πλεόνασμα** της τάξης του 50% περίπου.
- 2) Για τους **χώρους εκπαίδευσης**, σε σχέση με τα σταθερότυπα και τον μόνιμο πληθυσμό του 2001, έχει διαμορφωθεί **θετικό ισοζύγιο**. Την επόμενη δεκαετία όμως (2002 – 2011), με βάση την αναμενόμενη αύξηση του πληθυσμού σχολικής ηλικίας (βλέπε πληθυσμιακές τάσεις ηλικιών 0 – 14 και 15 – 24) και τις ανάγκες αναβάθμισης των εκπαιδευτικών χώρων, εκτιμάται ότι θα προκύψουν ανάγκες είτε νέων σχολείων είτε επέκτασης των υπαρχόντων. Άλλωστε

το επιχειρησιακό πρόγραμμα του Δήμου θα καλύψει ουσιαστικά την επόμενη διετία (2009 – 2010).

- 3) Στους **πολιτιστικούς χώρους** προκύπτει **έλλειμμα** της τάξης του 47%, το οποίο θα πρέπει να καλυφθεί από τον Δήμο.
- 4) Στους χώρους πρόνοιας (**παιδικοί σταθμοί και ΚΑΠΗ**), οι ανάγκες υπερκαλύπτονται και σημειώνεται πλεόνασμα της τάξης του 67% περίπου.
- 5) Στους **αθλητικούς χώρους** προκύπτει **έλλειμμα** της τάξης του 47%, οπότε θα χρειαστούν οι σχετικές επενδύσεις από το Δήμο ή και τη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού.

Ανάγκες κοινωνικού εξοπλισμού Δήμου Ζεφυρίου (μόνιμος πληθυσμός 2001 βάση σταθερότυπων, έκταση σε στρέμματα)								
Πληθυσμός	Ελεύθεροι χώροι πρασίνου	Κοινοφελείς χώροι (1+2+3+4)	Αθλητικοί χώροι (1)	Εκπαίδευση (2)			Πολιτισμός (3)	Παιδικό σταθμοί - ΚΑΠΗ (4)
				Νηπιαγωγείο	Δημοτικό	Γυμνάσιο - Λύκειο		
9.130	8 τ.μ./κατ.	(σύνολο)	5,5/τ.μ./κατ.	2% πληθ. X 30 τ.μ./χρήστη	10% πληθ. X 15 τ.μ./χρήστη	9% πληθ. X 15 τ.μ./χρήστη	0,7 τ.μ./κατ.	2,5% πληθ. X 8 τ.μ./χρήστη
	73	90	50,2	5,5	13,7	12,3	6,4	1,8
				Σύνολο 31,5				
Υπάρχουσα κατάσταση κοινωνικού εξοπλισμού στο σύνολο των πολεοδομικών ενοτήτων								
9.130	(108,5 + 35 =) 143,5	66,9	28,8	Σύνολο 31,8			3,4	3
Υπόλοιπο αναγκών κοινωνικού εξοπλισμού στο σύνολο των πολεοδομικών ενοτήτων : πλεόνασμα (+) ή έλλειμμα (-)								
9.130	+ 70,5	- 23,1	- 21,4	Σύνολο + 0,3			- 3	+ 1,2

3.2.9 Αξιολόγηση πολεοδομικών παραμέτρων

Σε σχέση με τα ήδη αναφερθέντα πολεοδομικά χαρακτηριστικά και δεδομένα του Δήμου Ζεφυρίου, η σημαντικότερη ίσως παρατήρηση είναι το γεγονός ότι εξασφαλίζεται η δυνατότητα λειτουργίας της πόλης με συγκεκριμένο πολεοδομικό καθεστώς και πλαίσιο. Έχει δηλαδή θεσμοθετημένες χρήσεις γης και σε μεγάλο βαθμό η υλοποίηση και ανάπτυξη της ακολουθεί το Γ.Π.Σ., ενώ αναπτύσσεται επίσης με εγκεκριμένο ρυμοτομικό καθεστώς (δεν υπάρχουν περιοχές εκτός σχεδίου).

Βέβαια η πόλη στερείται περιαστικού χώρου και η οικιστική της έκταση ισοδυναμεί με τον πολεοδομικό ιστό της, που σημαίνει ότι δεν υπάρχουν περιθώρια παρέμβασης, παρά μόνο εξωραϊσμού με το σύστημα των πολεοδομικών αναπλάσεων – όπως έχει ήδη γίνει για την κεντρική περιοχή.

Από το προηγούμενο κεφάλαιο για τον κοινωνικό εξοπλισμό προκύπτει ότι οι ανάγκες της πόλης συγκεντρώνονται σε χώρους αθλητισμού και πολιτισμού, διαπιστώνεται όμως παράλληλα ότι, τουλάχιστον θεσμικά, υπάρχει πλεόνασμα σε χώρους πρασίνου και στην πρόνοια και ισοζύγιο στην εκπαίδευση.

Επομένως τίθεται θέμα **αναδιοργάνωσης** και **αναδιανομής** των χώρων κοινωνικού εξοπλισμού γενικά.

Το συγκεκριμένο θέμα αν συνδυαστεί με τις συγκρούσεις χρήσεων γης και την αντίστοιχη ανάγκη αναδιοργάνωσής της, τότε προκύπτει πραγματικά η ανάγκη τροποποίησης του Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου του Δήμου υπό το καθεστώς του νέου οικιστικού Νόμου 2580/97 (άλλωστε η τελευταία τροποποίησή του πραγματοποιήθηκε το 1987 και βρισκόμαστε ήδη 21 χρόνια μετά).

Σημαντικό στην προκειμένη περίπτωση είναι ότι θα τεθούν εκ νέου δεσμεύσεις για χώρους, που μέχρι στιγμής ο Δήμος δεν είχε την οικονομική δυνατότητα να εξασφαλίσει, με αποτέλεσμα φυσιολογικά να αποδεσμεύονται ως ιδιωτικές ιδιοκτησίες και να μην είναι εφικτό να πραγματοποιηθεί ένα πρόγραμμα υλοποίησης κοινωνικής υποδομής.

Άλλωστε όπως ήδη έχει αναφερθεί, τα αποκτηθέντα ήταν αποτέλεσμα παρεμβάσεων και αγορών του Δήμου, ενώ για την «νεοσυσταθείσα» περιοχή έχουν αναφερθεί τα προβλήματα ελλείμματος γης για την τακτοποίηση των ιδιοκτησιών.

Τα τεκταινόμενα της καθημερινής ζωής του Δήμου πραγματοποιούνται στο σημερινό παραδοσιακό του κέντρο που όντως παρουσιάζει και ανάπτυξη εμπορικών χρήσεων και αναψυχής (καφετέριες κ.λπ.), που όμως είναι περιορισμένο και αναζητά εκτόνωση προς το μέτωπο της Αττικής Οδού, όπου εξασφαλίζεται η σύνδεση των δύο τμημάτων της πόλης.

Μια επιπλέον αναζήτηση στην υπόθεση της διαμόρφωσης μιας εισόδου πόλης, αφορά στην έκταση των 20 στρ. περίπου στο νοτιοδυτικό άκρο που περικλείεται από δύο οδικούς άξονες και διασπάται από τις γραμμές του ΟΣΕ.

Παράλληλα, αναμένεται η τακτοποίηση του ρέματος της Εσχατιάς (ανατολικό όριο του Δήμου), που θα ήταν ευχής έργο αν συνδεόταν με έργο ανάπλασης και ανάδειξης φυσικού χώρου.

Τέλος τον Δεκέμβριο του 2009 εκτιμάται ότι θα λειτουργήσει ο σταθμός του Προαστιακού. Το έργο, προϋπολογισμού 5.000.000 €, βρίσκεται στην διαδικασία σύνταξης των τευχών δημοπράτησης και θα δημοπρατηθεί μέσα στο 2008 με χρόνο παράδοσης δεκατρείς μήνες.

3.3 Δημογραφικά χαρακτηριστικά

3.3.1 Πληθυσμιακή εξέλιξη

Μέσα σε σαράντα χρόνια (1961 - 2001) ο πραγματικός πληθυσμός του Δήμου αυξήθηκε πάνω από 16 φορές, αλλά την τελευταία δεκαετία (1991 – 2001) παρέμεινε στασιμος. Το χαρακτηριστικό αυτό, η **πολύ μεγάλη αύξηση του πληθυσμού** δηλαδή, υποχρέωσε όλες τις κοινοτικές και δημοτικές αρχές να ασχοληθούν εντατικά με την πολεοδομική οργάνωση της πόλης και τα έργα υποδομής και ο Δήμος Ζεφυρίου πλέον δεν θυμίζει σε τίποτα τον αυθαίρετο και παραμελημένο συνοικισμό των δεκαετιών του 60 και του 70³.

Πίνακας 1 : Πληθυσμιακή – διοικητική εξέλιξη Δήμου Ζεφυρίου		
Έτος	Πραγματικός πληθυσμός	Ποσοστό μεταβολής
1961 (αναγνώριση οικισμού, προσάρτηση στο δήμο Αχαρνών)	542	-
1967 (αναγνώριση Κοινότητας)	2.572	375%
1981 (Κοινότητα)	4.906	91%
1991 (αναγνώριση Δήμου 1990)	8.985	83%
2001	8.860	-1,4%
1961 - 2001	-	1.535%

Στην απογραφή του 1991 καταγράφηκαν 8.985 άτομα και 8.860 το 2001. Παρατηρούμε δηλαδή ότι σημειώθηκε μια μικρή μείωση 125 ατόμων (-1,4%). Από αυτό μπορούμε να συμπεράνουμε ότι δεν παρατηρήθηκε εγκατάσταση νέων κατοίκων την δεκαετία 1991-2001.

Η τάση αυτή μπορεί να επιδεινωθεί, αν ληφθεί υπόψιν ότι σημειώθηκε αύξηση πληθυσμού κυρίως σε ομάδες μεγάλων ηλικιών και μείωση στις μικρές ηλικίες (-13% στις ηλικίες 0-14 και σχεδόν -18% στις ηλικίες 15-24).

³ Οι πίνακες αυτού του κεφαλαίου βασίζονται στην απογραφή πληθυσμού που διενήργησε το 2001 η στατιστική υπηρεσία (ΕΣΥΕ) και έχουν προκύψει μετά από δευτερογενείς επεξεργασίες της ομάδας μελέτης. Οι απογραφές πληθυσμού αποτελούν την μοναδική πηγή δημογραφικών δεδομένων και παρά τα χρόνια που έχουν περάσει, εκτιμάται ότι τα στατιστικά στοιχεία έχουν μεταβληθεί γραμμικά και όχι ποιοτικά..

Πίνακας 2 : Απογραφές πραγματικού πληθυσμού 1991 - 2001				
Ομάδες ηλικιών	2001	1991	Μεταβολή	%
0-14	2.336	2.640	-304	-13,1%
15-24	1.612	1.898	-286	-17,7%
25-39	2.209	1.942	267	+12,1%
40-54	1.463	1.564	-101	-6,9%
55-64	709	536	173	+24,4%
65-79	438	327	111	+25,3%
> 80 ετών	93	78	15	+16,1%
Σύνολο	8.860	8.985	125	-1,4%

Ανάλογη εικόνα αναδεικνύεται από τους **εκλογικούς κατάλογους**. Μέσα σε δεκαέξι χρόνια οι εγγεγραμμένοι σχεδόν διπλασιάστηκαν, αν και ο πραγματικός πληθυσμός την δεκαετία 1991 - 2001 παρέμεινε στάσιμος (από 2.825 το 1990 σε 4.971 το 2002). Η αύξηση αυτή αποτελεί ένδειξη της διάθεσης συμμετοχής και ενσωμάτωσης των κατοίκων στα δρώμενα της πόλης.

Πίνακας 3 : Εγγεγραμμένοι στους εκλογικούς καταλόγους		
Δημοτικές εκλογές	Εγγεγραμμένοι	Ποσοστό μεταβολής
1990	2.825	-
1994	3.491	23,6%
1998	3.900	11,7%
2002	4.971	27,5%
2006	5.502	10,6%
1990 - 2006	-	95%

Πηγή : Ε.Ε.Τ.Α.Α. ηλεκτρονική βάση δεδομένων με τα αποτελέσματα των αντίστοιχων δημοτικών – κοινοτικών εκλογών.

3.3.2 Κάτοικοι - δημότες

Με την απογραφή πληθυσμού του 2001 η στατιστική υπηρεσία (ΕΣΥΕ), για πρώτη φορά υπολόγισε το μέγεθος του **μόνιμου πληθυσμού**⁴ ανά Ο.Τ.Α. και δεν παρέμεινε στον πραγματικό, όπως γινότανε στις προηγούμενες απογραφές. Συνεπώς όλα τα δευτερογενή στοιχεία – ηλικία, οικογενειακή κατάσταση, επίπεδο εκπαίδευσης, απασχόληση κ.λπ. – υπολογίστηκαν με βάση τον μόνιμο πληθυσμό και για πρώτη φορά έχει καταγραφεί η υπαρκτή κοινωνικοοικονομική πραγματικότητα κάθε Ο.Τ.Α.

Το 2001 στο Δήμο Ζεφυρίου ο **μόνιμος** πληθυσμός ήταν 9.130 άτομα. Από αυτά, το 73,3% ήταν γραμμένο στα δημοτολόγια του δήμου, ενώ οι υπόλοιποι ήταν ετεροδημότες (23,8%) και αλλοδαποί (2,9%). Ο **νόμιμος** πληθυσμός ήταν 7.466 άτομα, από τα οποία το 90% έμενε στο δήμο και το υπόλοιπο εκτός. Ο **πραγματικός πληθυσμός** έφθασε τα 8.860 άτομα, δηλαδή 270 άτομα (9.130-8.860) απογράφηκαν σε άλλους Ο.Τ.Α., αλλά δήλωσαν ότι μένουν μόνιμα στο Ζεφύρι.

Ο νόμιμος πληθυσμός αποτελεί το 82% του μόνιμου (7.466/9.130), ένδειξη της πληθυσμιακής σταθερότητας που χαρακτηρίζει το Ζεφύρι. Ενδιαφέρον επίσης παρουσιάζει το μικρό ποσοστό των **αλλοδαπών** που έχουν εγκατασταθεί στο δήμο (2,9%).

⁴ Ορισμοί ΕΣΥΕ :

Μόνιμος πληθυσμός είναι ο αριθμός των ατόμων που έχουν τη συνήθη διαμονή τους σε κάθε περιφέρεια, νομό, δήμο / κοινότητα, δημοτικό / κοινοτικό διαμέρισμα και αυτοτελή οικισμό.

Πραγματικός πληθυσμός είναι ο αριθμός των ατόμων που βρέθηκαν παρόντα κατά την ημέρα της απογραφής, σε κάθε περιφέρεια, νομό, δήμο / κοινότητα, δημοτικό / κοινοτικό διαμέρισμα και αυτοτελή οικισμό.

Νόμιμος πληθυσμός είναι το σύνολο των ατόμων, κάθε ηλικίας και φύλου, που είναι καταχωρημένοι στα δημοτολόγια Δήμου ή Κοινότητας, ανεξάρτητα από το αν κατοικούν ή βρίσκονται στον συγκεκριμένο ΟΤΑ το βράδυ της απογραφής..

Ομοδημότες είναι το σύνολο των ατόμων που απογράφηκαν στους Δήμους ή τις Κοινότητες, στα δημοτολόγια των οποίων είναι γραμμένοι.

Ετεροδημότες είναι το σύνολο των ατόμων που απογράφηκαν σε Δήμους ή Κοινότητες, διαφορετικούς από αυτούς στα δημοτολόγια των οποίων είναι γραμμένοι.

Κατά τις απογραφές παρατηρούνται μετακινήσεις πληθυσμού προς τον τόπο καταγωγής, θερινής διαμονής κ.λπ. Ως εκ τούτου ο πραγματικός πληθυσμός μπορεί να διαφέρει από το νόμιμο πληθυσμό που ορίζεται στη βάση του Δήμου ή της Κοινότητας όπου κάποιος ανήκει (εγγραφή στα δημοτολόγια), καθώς και από το μόνιμο πληθυσμό που ορίζεται στη βάση του τόπου μόνιμης ή συνήθους διαμονής του απογραφόμενου.

Ο μόνιμος πληθυσμός αποτελεί το **0,23%** του πληθυσμού της Περιφέρειας Αττικής και το **6,1%** της Νομαρχίας Δυτικής Αττικής. Σε σχέση με άλλους γειτονικούς δήμους (Αχαρνές 77.679 κάτοικοι, Άνω Λιόσια 27.305, Καματερό 23.172), το Ζεφύρι έχει **μικρό πληθυσμιακό μέγεθος**.

Πίνακας 4 : Απογραφή πληθυσμού 2001				
Μόνιμος Πληθυσμός	Σύνολο	Ομοδημότες	Ετεροδημότες	Αλλοδαποί
	9.130	6.693	2.172	265
	100%	73,3%	23,8%	2,9%
Νόμιμος πληθυσμός	Σύνολο	Μένουν στον ΟΤΑ που είναι δημότες	Μένουν σε άλλους ΟΤΑ	Μένουν στο εξωτερικό
	7.466	6.693	767	6
	100%	89,6%	10,3%	0,1%
Πραγματικός πληθυσμός	Σύνολο	Ομοδημότες	Ετεροδημότες	Αλλοδαποί
	8.860	6.549	2.038	273
	100%	73,9%	23%	3,1%

Η **τοπική κοινωνία** του Ζεφυρίου έχει πλέον σταθεροποιηθεί. Ο πληθυσμός της προσεγγίζει τα 10.000 άτομα, ενώ η **εσωτερική μετανάστευση** στην οποία οφείλονταν οι πληθυσμιακές αυξήσεις των προηγούμενων δεκαετιών έχει περιοριστεί σημαντικά και ο Δήμος δεν αποτελεί πόλο έλξης οικονομικών μεταναστών.

3.3.3 Φύλο - ηλικία

Ο μόνιμος πληθυσμός του Ζεφυρίου χαρακτηρίζεται από **ισορροπημένη κατανομή** των δύο φύλων, με ελάχιστη υπεροχή των γυναικών (49,6% άνδρες και 50,4% γυναίκες). Ανά ηλικιακή ομάδα όμως παρατηρούνται ενδιαφέρουσες διαφορές : οι **γυναίκες** είναι γενικά περισσότερες στις παιδικές και σχολικές ηλικίες μέχρι 19 ετών, στην παραγωγική ηλικία των 30 – 49 ετών και στους πάνω από 65, ενώ οι **άνδρες** υπερτερούν στις ηλικίες 20 – 29 και 55 – 64 ετών.

Πίνακας 5 : Ηλικιακή δομή μόνιμου πληθυσμού						
Ηλικιακή ομάδα	Άνδρες	Γυναίκες	Σύνολο	Σύνολο	Άνδρες	Γυναίκες
0-4 ετών	447	423	870	9,5%	51,4%	48,6%
5-9 ετών	393	389	782	8,6%	50,3%	49,7%
10-14 ετών	355	386	741	8,1%	47,9%	52,1%
15-19 ετών	351	436	787	8,6%	44,6%	55,4%
20-24 ετών	447	415	862	9,4%	51,9%	48,1%
25-29 ετών	436	405	841	9,2%	51,8%	48,2%
30-34 ετών	392	395	787	8,6%	49,8%	50,2%
35-39 ετών	308	330	638	7,0%	48,3%	51,7%
40-44 ετών	281	264	545	6,0%	51,6%	48,4%
45-49 ετών	247	273	520	5,7%	47,5%	52,5%
50-54 ετών	246	228	474	5,2%	51,9%	48,1%
55-59 ετών	196	171	367	4,0%	53,4%	46,6%
60-64 ετών	193	179	372	4,1%	51,9%	48,1%
65-69 ετών	110	111	221	2,4%	49,8%	50,2%
70-74 ετών	62	90	152	1,7%	40,8%	59,2%
75-79 ετών	32	42	74	0,8%	43,2%	56,8%
80-84 ετών	22	38	60	0,7%	36,7%	63,3%
> 85 ετών	14	23	37	0,4%	37,8%	62,2%
Σύνολο	4.532	4.598	9.130	100%	49,6%	50,4%

Ένας στους τέσσερις κατοίκους είναι **παιδί ή νέος** (άτομα < 24 ετών, ποσοστό 44,3%). Ο Δήμος μέσω των παιδικών σταθμών και των σχολείων, παρέχει υπηρεσίες στο **35%** του πληθυσμού (άτομα < 19 ετών).

Ο μισός πληθυσμός (49,8%) συγκροτεί το **παραγωγικό τμήμα** (25-64 ετών), ενώ οι **ηλικιωμένοι** συμμετέχουν μόνο κατά **6%** (άτομα πάνω από 65).

Στο Ζεφύρι κατοικούν κυρίως **νέοι** και **παραγωγικές ηλικίες των δύο φύλων** (4.292 άνδρες - 4.294 γυναίκες). Οι προτεραιότητες και οι επιλογές της Δημοτικής Αρχής, οι δραστηριότητες της και η παροχή υπηρεσιών στους δημότες, οφείλουν να λάβουν σοβαρά υπόψη την **ηλικιακή** και κατά **φύλο** σύνθεση του πληθυσμού.

Η εικόνα που αναδεικνύεται από το **ισοζύγιο γεννήσεων / θανάτων**, επιβεβαιώνει τον πληθυσμιακό δυναμισμό των μικρών ηλικιών, μετά το 2000. Μέσα σε επτά χρόνια οι γεννήσεις είναι αισθητά περισσότερες των θανάτων (πάνω από 80%), ενώ οι θάνατοι βρεφών ελάχιστοι. Η εικόνα αυτή αποτελεί ένδειξη, που θα πρέπει να επιβεβαιωθεί από άλλα στοιχεία, ότι σημειώνεται **θετική πληθυσμιακή αναστροφή** σε σχέση με την προηγούμενη δεκαετία (1991 – 2001)

Πίνακας 6 : Φυσική κίνηση πληθυσμού				
Έτος	Γεννήσεις	Θάνατοι	% θανάτων / γεννήσεις	Θάνατοι βρεφών
2000	148	27	18,2%	0
2001	162	27	16,7%	2
2002	144	35	24,3%	0
2003	145	29	20%	1
2004	178	32	18%	0
2005	164	26	15,9%	0
2006	156	27	17,3%	0
Σύνολο	1.097	203	18,5%	3

Από την ηλικιακή κατανομή του μόνιμου πληθυσμού υπολογίζονται δύο χρήσιμοι δημογραφικοί δείκτες, ο δείκτης γήρανσης και ο δείκτης εξάρτησης.

Ο **δείκτης γήρανσης** δίνει τον αριθμό των ατόμων πάνω από 65 ετών που αναλογούν σε 100 άτομα ηλικίας μέχρι 14 ετών. Δείχνει δηλαδή τη **σχέση ηλικιωμένων προς παιδιά**. Από τα στοιχεία του προηγούμενου πίνακα προκύπτει ότι ο δείκτης γήρανσης το 2001 στο Δήμο Ζεφυρίου ήταν **22,7** άτομα, δηλαδή σε κάθε 100 παιδιά αναλογούσαν 23 ηλικιωμένοι. Ο δείκτης στους άνδρες ήταν 20,1 και στις γυναίκες 25,4. Στο βαθμό που οι ηλικιωμένες γυναίκες είναι πολύ περισσότερες από τους άνδρες, ενώ στα παιδιά τα δύο φύλα σχεδόν ταυτίζονται, είναι φυσικό ο δείκτης γήρανσης των γυναικών να είναι κατά 20% μεγαλύτερος του αντίστοιχου των ανδρών.

Ο ίδιος δείκτης στη Νομαρχία Δυτικής Αττικής και στην Περιφέρεια Αττικής ήταν 62,5 και 86,6 άτομα αντίστοιχα.. Το **δημογραφικό πρότυπο** του Δήμου Ζεφυρίου είναι πολύ καλύτερο και σαφώς διαφοροποιημένο από το αυτό που επικρατεί στο σύνολο της Νομαρχίας και της Περιφέρειας.

Ο δείκτης εξάρτησης δίνει τον αριθμό ατόμων μέχρι 14 ετών και πάνω από 65 που αντιστοιχούν σε 100 άτομα παραγωγικού πληθυσμού (15 - 64 έτη). Οι ηλικιωμένοι και οι νέοι (βρέφη, παιδιά, έφηβοι) θεωρούνται ως εξαρτώμενος πληθυσμός από τα άτομα που συνθέτουν τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό. Στο Δήμο το 2001 ο δείκτης ήταν **47,4** (46,3 στους άνδρες και 48,5 στις γυναίκες), δηλαδή **σε κάθε 100 άτομα παραγωγικής ηλικίας αντιστοιχούσαν 47 νέοι και ηλικιωμένοι**, (λιγότεροι από τους μισούς).

Στον επόμενο πίνακα έχουν συγκεντρωθεί πληθυσμιακά δεδομένα ανά φύλο και ομάδα ηλικιών για την Περιφέρεια Αττικής, την Νομαρχία Δυτικής Αττικής και το Δήμο. Η συγκριτική τους ανάλυση πιστοποιεί το **νεανικό και παραγωγικό** του πληθυσμό.

Ενώ ο πληθυσμός του Δήμου αποτελεί το 6,1% της Νομαρχίας Δυτικής Αττικής, σε όλες τις ηλικιακές ομάδες από 0 – 14, μέχρι 40 – 54, το ποσοστό αυτό τριπλασιάζεται και τετραπλασιάζεται (παιδιά, νέοι, παραγωγικές ηλικίες). Αντίθετα στους ηλικιωμένους πάνω από 65 ετών, τα ποσοστά του Δήμου είναι περίπου τα μισά. Μόνο στην ηλικία 55 – 64 ετών καταγράφονται ποσοστά της τάξης του 8,1%, στη γενιά δηλαδή που πρωτοεγκαταστάθηκε στο Ζεφύρι και δημιούργησε σε αντίξοες συνθήκες μία σύγχρονη πόλη.

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δήμου Ζεφυρίου

Πίνακας 7 : Συγκριτικά πληθυσμιακά δεδομένα								
Μόνιμος πληθυσμός κατά ομάδες ηλικιών	Και τα δύο φύλα							
	Σύνολο	0-14	15-24	25-39	40-54	55-64	65-79	> 80 ετών
Σύνολο χώρας	10.934.097	1.660.899	1.561.637	2.500.772	2.183.267	1.200.289	1.497.181	330.052
Αττική	3.894.573	554.939	563.054	956.172	831.710	411.791	471.195	105.712
ποσοστό Αττική / Ελλάδα	35,6%	14,3%	14,5%	24,5%	21,4%	10,6%	12,1%	2,7%
N.A. Δυτικής Αττικής	149.794	28.197	24.993	36.340	28.439	14.203	14.943	2.679
Δήμος Ζεφυρίου	9.130	2.393	1.649	2.266	1.539	739	447	97
(% Δήμος / Δυτική Αττική)	6,1%	26,2%	18%	24,8%	16,9%	8,1%	4,9%	1,1%
	Άνδρες							
Σύνολο χώρας	5.413.426	857.194	817.518	1.270.068	1.081.869	569.276	683.497	134.004
Αττική	1.885.889	285.849	286.002	477.656	396.261	192.451	206.650	41.020
N.A. Δυτικής Αττικής	75.036	14.447	13.403	18.844	14.425	6.884	6.958	1075
Δήμος Ζεφυρίου	4.532	1.195	798	1136	774	389	204	36
(% Δήμος / Δυτική Αττική)	6%	26,4%	17,6%	25,1%	17,1%	8,6%	4,5%	0,8%
	Γυναίκες							
Σύνολο χώρας	5.520.671	803.705	744.119	1.230.704	1.101.398	631.013	813.684	196.048
Αττική	2.008.684	269.090	277.052	478.516	435.449	219.340	264.545	64.692
N.A. Δυτικής Αττικής	73.758	8.934	16.406	17.496	14.014	7.319	7.985	1.604
Δήμος Ζεφυρίου	4.598	1198	851	1130	765	350	243	61
(% Δήμος / Δυτική Αττική)	6,2%	17,5%	16,6%	24,8%	21%	9,3%	9,1%	1,8%

3.3.4 Οικογενειακή κατάσταση - νοικοκυριά - κατοικία

Η **οικογενειακή κατάσταση** του μόνιμου πληθυσμού εκφράζει διαφοροποιημένες ανάγκες σε σχέση με τις υπηρεσίες που παρέχει η τοπική αυτοδιοίκηση. Η συλλογή απορριμμάτων, η δημοτική οδοποιία αφορούν στον ίδιο βαθμό όλους τους κατοίκους, αλλά τα ενδιαφέροντα και οι απαιτήσεις μιας οικογένειας σε υπηρεσίες εκπαίδευσης, πολιτισμού, αθλητισμού ή σε κοινωνικές παροχές διαφέρουν από τα ενδιαφέροντα και απαιτήσεις των ατόμων που δεν έχουν πλέον ή δεν έχουν δεσμευτεί ακόμα με οικογενειακές υποχρεώσεις π.χ. νέοι / ενήλικοι, άγαμοι, χήρες, διαζευγμένοι κ.λπ. Η διαθεσιμότητα των νέων, για συμμετοχή σε εκδηλώσεις κάθε είδους, είναι σαφέστερα μεγαλύτερη από αυτή των ζευγαριών μεγαλύτερων ηλικιών.

Πίνακας 8 : Οικογενειακή κατάσταση μόνιμου πληθυσμού						
Οικογενειακή κατάσταση	Άρρενες	Θήλειες	Σύνολο	Σύνολο %	Άρρενες %	Θήλειες %
Άγαμοι	2.417	2.143	4.560	49,9%	53,0%	47,0%
Έγγαμοι	1.993	2.004	3.997	43,8%	49,9%	50,1%
Χήροι/ες	54	276	330	3,6%	16,4%	83,6%
Διαζευγμένοι/ες	52	124	176	1,9%	29,5%	70,5%
Σε διάσταση	16	51	67	0,7%	23,9%	76,1%
Σύνολο	4.532	4.598	9.130	100%	49,6%	50,4%

Παρατηρείται ότι μόνο το **43,8%** του μόνιμου πληθυσμού αποτελείται από **έγγαμους**, ενώ το υπόλοιπο από διάφορες κατηγορίες ανθρώπων που είτε δεν έχουν συνάψει ακόμη (άγαμοι 50%, από τους οποίους το 52,4% κάτω των 14 ετών) είτε έχει διακοπεί η έγγαμη σχέση τους (6,3% χηρεία, διαζύγιο). Στους έγγαμους τα δύο φύλα περίπου ισοκατανέμονται, στους άγαμους υπερτερούν οι άνδρες, ενώ στις υπόλοιπες κατηγορίες (χήροι/ες, διαζευγμένοι/ες, σε διάσταση) υπερτερούν σημαντικά οι γυναίκες.

Όσον αφορά τις **δομές συμβίωσης** του μόνιμου πληθυσμού αποτελούνται από **νοικοκυριά**, το μεγαλύτερο μέρος των οποίων συγκροτείται σε **οικογένειες**.

Στο Ζεφύρι το 2001 καταγράφηκαν 2.316 νοικοκυριά και 2.149 οικογένειες (93%). Όπως είναι φυσικό, τα νοικοκυριά υπερτερούν των οικογενειών, γιατί περιλαμβάνουν τα άτομα που ζουν μόνα τους π.χ. ηλικιωμένοι, άγαμοι και όσους συμβιώνουν είτε είναι δεύτερου βαθμού συγγενείς είτε όχι.

Τα **περισσότερα νοικοκυριά** στο Ζεφύρι αποτελούνται από **τρία ή τέσσερα άτομα** (46,8%) και συγκεντρώνουν το 44,3% του πληθυσμού. Ακολουθούν τα διμελή (19,8%) με το 10,6% του πληθυσμού και τα πενταμελή (10,4%) με το 14% αντίστοιχα. Το ποσοστό των νοικοκυριών **με πάνω από 6 άτομα** (14,1%) θεωρείται μεγάλο και συγκεντρώνει το 28,7% του πληθυσμού.

Πίνακας 9 : Κατανομή νοικοκυριών⁵ ανά μέλη				
Μέλη ανά νοικοκυριό	Αριθμός νοικοκυριών	Σύνολο μελών	% νοικοκυριών	% μελών
1 μέλος	205	205	8,9%	2,4%
2 μέλη	459	918	19,8%	10,6%
3 "	502	1.506	21,7%	17,4%
4 "	581	2.324	25,1%	26,9%
5 "	242	1.210	10,4%	14,0%
6 "	121	726	5,2%	8,4%
7 "	87	609	3,8%	7,0%
8 "	49	392	2,1%	4,5%
9 "	26	234	1,1%	2,7%
> 10 "	44	516	1,9%	6,0%
Σύνολα	2.316	8.640	100%	100%

Όσον αφορά την **κατοικία** των νοικοκυριών, το 39% μένει σε κατοικίες των **τεσσάρων δωματίων**, το 22% σε κατοικίες των **πέντε** και το 20,7% σε κατοικίες των **τριών**. Μικρότερα ποσοστά εμφανίζουν οι κατοικίες των **δύο** δωματίων με 11,5%, του **ενός** με 2% και των **έξι** δωματίων **και πάνω** με 4,8%

⁵ Το **νοικοκυριό** το **απαρτίζουν** άτομα, που μένουν μαζί, φροντίζουν από κοινού για τη συντήρησή τους και τρώνε κατά κανόνα μαζί ή άτομα που ζούνε μόνα τους. Την οικογένεια, όμως, την **απαρτίζουν** άτομα που συνδέονται μεταξύ τους μόνο με **συγγένεια**.

Ως **πυρηνική οικογένεια** καταγράφονται δύο ή περισσότερα άτομα μέσα στο νοικοκυριό, τα οποία σχετίζονται ως σύζυγοι, ως συμβιούντες σύντροφοι ή ως γονέας και παιδιά. Έτσι, η πυρηνική οικογένεια περιλαμβάνει ένα ζεύγος χωρίς παιδιά ή ζεύγος με ένα ή περισσότερα παιδιά ή ένα μόνο γονέα με ένα ή περισσότερα παιδιά.

Το άθροισμα των μελών των νοικοκυριών είναι συνήθως μικρότερο από το ύψος του μόνιμου πληθυσμού, γιατί σε μια περιοχή μένουν μόνιμα άτομα σε χώρους συλλογικής διαμονής ή σε προσωρινές κατοικίες.

Αριθμός νοικοκυριών	Σύνολο μελών	Κατοικίες νοικοκυριών κατά αριθμό δωματίων					
		1	2	3	4	5	> 6
2.219	8.290	50	255	459	864	485	106
100%	-	2,3%	11,5%	20,7%	39%	22%	4,8%

Σημείωση : ο αριθμός των νοικοκυριών (2.219) είναι μικρότερος από αυτόν του προηγούμενου πίνακα (2.316). Η διαφορά οφείλεται στην ποιότητα και το είδος των κατοικιών. Νοικοκυριά που μένουν σε πρόχειρες κατασκευές,, σε επαγγελματικούς χώρους,, σε σκηνές, υπολογίζονται στον πρώτο πίνακα αλλά όχι στον δεύτερο.

Από τα στοιχεία αυτά μπορούμε να συμπεράνουμε ότι οι συνθήκες διαβίωσης των κατοίκων του Δήμου, όσον αφορά στο μέγεθος της κατοικίας τους, είναι **ικανοποιητικές**, καθώς η μεγάλη τους πλειοψηφία (86,3%) μένει σε κατοικίες που έχουν πάνω από τρία δωμάτια.

Το χαμηλό ποσοστό των **εγγάμων** (44%), τα **πολυμελή νοικοκυριά** με πάνω από πέντε άτομα (24,5%), οι **ικανοποιητικές συνθήκες κατοικίας** για μεγάλο τμήμα του πληθυσμού συνθέτουν την εικόνα της πόλης.

3.3.5 Επίπεδο εκπαίδευσης

Το **4,4%** του μόνιμου πληθυσμού πάνω από έξι ετών, έχει τίτλο **τριτοβάθμιας εκπαίδευσης** (ΑΕΙ, ΤΕΙ, μεταπτυχιακά). Την **δευτεροβάθμια εκπαίδευση** έχει ολοκληρώσει το **21,9%** (ΙΕΚ, Λύκειο, εξατάξιο Γυμνάσιο, ΤΕΛ, ΤΕΣ), ενώ την **υποχρεωτική** το **42,2** (Δημοτικό, τριτάξιο Γυμνάσιο). Ένα μεγάλο ποσοστό (**20,4%**) είναι αγράμματοι είτε απλώς γνωρίζουν γραφή και ανάγνωση. Τέλος το **11,4%** είναι μαθητές δημοτικού.

Μόνο το ένα τέταρτο του πληθυσμού έχει ολοκληρώσει την τριτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση, τέσσερις στους δέκα απλώς την υποχρεωτική, ενώ ένας στους πέντε έχει προβληματικό εκπαιδευτικό επίπεδο. Τα **δύο τρίτα** του πληθυσμού στο Ζεφύρι έχουν **χαμηλό μορφωτικό επίπεδο** και ο Δήμος πρέπει να το λαμβάνει σοβαρά υπόψιν του, όταν χαράσσει πολιτικές και αποφασίζει προτεραιότητες.

Η κατανομή ανά **φύλο** του επιπέδου εκπαίδευσης ευνοεί σε μερικές βαθμίδες τους **άνδρες** (διδασκτορικό / μεταπτυχιακό, ΤΕΙ, ΤΕΛ, ΤΕΣ, 3ταξίο γυμνάσιο) και σε άλλες τις **γυναίκες** (ΑΕΙ, ΙΕΚ, μέση εκπαίδευση, δημοτικό). Στις κατώτερες βαθμίδες υπερ-

τερούν οι γυναίκες, αρκετά σε όσους έχουν απλώς τελειώσει μερικές τάξεις δημοτικού (55%) και πολύ σε όσους δηλώνουν αγράμματοι (64%). Η κατανομή αυτή είναι συνηθισμένη στην Ελλάδα, με εξαίρεση τη καλύτερη αναλογία γυναικών αποφοίτων ΑΕΙ (στις περισσότερες περιοχές υπερτερούν οι άνδρες).

Πίνακας 10 : Επίπεδο εκπαίδευσης μόνιμου πληθυσμού άνω των 6 ετών						
Επίπεδο	Άρρενες	Θήλεις	Σύνολο	Σύνολο %	Άρρενες %	Θήλεις %
Διδακτορικό, μεταπτυχιακό	11	4	15	0,2%	73%	27%
Α.Ε.Ι.	95	117	212	2,6%	45%	55%
Τ.Ε.Ι.(ΚΑΤΕ, ΚΑΤΕΕ) και Ανωτέρων Σχολών	82	45	127	1,6%	65%	35%
Ι.Ε.Κ. κ.α.	103	111	214	2,6%	48%	52%
Μέση εκπαίδευση	574	636	1.210	14,9%	47%	53%
Τ.Ε.Λ.	121	59	180	2,2%	67%	33%
Τ.Ε.Σ.	147	21	168	2,1%	88%	13%
3ταξίο Γυμνάσιο	536	398	934	11,5%	57%	43%
Δημοτικό	1.221	1.262	2.483	30,7%	49%	51%
Μαθητές Δημοτικού	444	460	904	11,2%	49%	51%
Μερικές τάξεις Δημοτικού	334	407	741	9,1%	45%	55%
Δε γνωρίζουν γραφή, ανάγνωση	329	583	912	11,3%	36%	64%
Σύνολο	3.997	4.103	8.100	100%	49%	51%

Χωρίς να παραβλέπονται τα ιδιαίτερα ενδιαφέροντα και οι κλίσεις των κατοίκων, διαμορφώνονται χονδρικά **τέσσερις πληθυσμιακές ομάδες** με διαφορετικές πνευματικές, μορφωτικές ανάγκες και απαιτήσεις : 354 άτομα με πτυχίο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, 1.772 απόφοιτοι δευτεροβάθμιας, 3.417 άτομα της υποχρεωτικής - βασικής εκπαίδευσης και 1.653 άτομα χαμηλού εκπαιδευτικού επιπέδου. Ο Δήμος έχει τη δυνατότητα να αναπτύξει ανάλογες δραστηριότητες και υπηρεσίες που θα απευθύνονται τόσο σε κάθε ομάδα χωριστά, όσο και στα κοινά τους χαρακτηριστικά.

Η παροχή δημοτικών υπηρεσιών στους κατοίκους πρέπει να παίρνει υπόψη της το χαμηλό εκπαιδευτικό επίπεδο.

3.3.6 Ειδικές πληθυσμιακές ομάδες

3.3.6.1 Οικονομικοί μετανάστες

Όσον αφορά τους 265 αλλοδαπούς που μένουν μόνιμα στην πόλη παρατηρείται ότι συμβαδίζουν με το ηλικιακό της πρότυπο. Τα παιδιά και οι νέοι αποτελούν το 39% (κάτω από 25 έτη), οι παραγωγικές ηλικίες το 59% (25-64 έτη) ενώ οι ηλικιωμένοι είναι ελάχιστοι (2%). Οι γυναίκες αντιστοιχούν στα τέσσερα πέμπτα των ανδρών και υπερτερούν κυρίως στην ομάδα 0 – 14 ετών. Ενδιαφέρον παρουσιάζει το γεγονός ότι το ένα τέταρτο των αλλοδαπών, 65 παιδιά και νέοι μέχρι 19 ετών, δυνητικά είναι ή θα γίνουν χρήστες των υπηρεσιών των βρεφονηπιακών σταθμών και των σχολείων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Στους δύο επόμενους πίνακες καταγράφονται η ηλικιακή δομή, το φύλο και η εθνικότητα των αλλοδαπών.

Πίνακας 11 : Ηλικιακή δομή και φύλο αλλοδαπών (μόνιμος πληθυσμός)						
Ομάδες ηλικιών	Άρρενες	Θήλεις	Σύνολο	Σύνολο %	Άρρενες %	Θήλεις %
0-14	19	24	43	16,2%	44%	56%
15-24	37	24	61	23,0%	61%	39%
25-39	65	48	113	42,6%	58%	42%
40-54	19	14	33	12,5%	58%	42%
55-64	5	5	10	3,8%	50%	50%
65-79	2	1	3	1,1%	67%	33%
> 80 ετών	0	2	2	0,8%	0%	100%
Σύνολο	147	118	265	100%	55%	45%

Πίνακας 12 : Εθνικότητα αλλοδαπών		
Χώρα	Άτομα	%
Αραβικές χώρες (Συρία, Αίγυπτος)	2	0,8%
Η.Π.Α., Καναδάς	2	0,8%
Κύπρος	2	0,8%
Ε.Ε. 15 (Αυστρία, Βέλγιο, Ηνωμένο Βασίλειο, Ιταλία)	6	2,3%
Διάφοροι (Ιράν, Νότιος Αφρική, Τουρκία, Π.Γ.Δ.Μ.)	8	3,0%
Μπανγκλαντές	14	5,3%

Πίνακας 12 : Εθνικότητα αλλοδαπών		
Κ.Α.Κ.(Ρωσία, Γεωργία, Μολδαβία, Καζακστάν, Αρμενία)	20	7,5%
Ε.Ε. νέα μέλη (Βουλγαρία, Ρουμανία, Πολωνία)	29	10,9%
Αλβανία	182	68,7%
Σύνολο	265	100%

Το 70% των αλλοδαπών είναι Αλβανοί, το 14% προέρχεται από την Ε.Ε. (Ε.Ε.-15, νέα μέλη, Κύπρος), το 7,5% από κράτη της πρώην Σοβιετικής Ένωσης, το 5,3% από το Μπαγκλαντές και οι υπόλοιποι ανήκουν σε διάφορες εθνικότητες. Η παροχή δημοτικών υπηρεσιών, κυρίως άδειες διαμονής και εκπαίδευση, ενδιαφέρει άμεσα τα άτομα αυτά και η συμμετοχή τους μέσω επιτροπών σε θέματα του δήμου που τους αφορούν, θα διευκόλυνε σημαντικά την ένταξη τους στην τοπική κοινωνία. Άλλωστε στις δημοτικές εκλογές του 2010, θα έχουν **δικαίωμα εκλέγειν και εκλέγεσθαι 37 άτομα**, υπήκοοι των άλλων κρατών - μελών της Ε.Ε.

3.3.6.2 Αθίγγανοι - Ρομ

Στο Ζεφύρι κατοικεί μία σχετικά μεγάλη ομάδα αθίγγανων, η οποία δεν έχει ποτέ επίσημα καταμετρηθεί. Σύμφωνα με το Γραφείο παροχής κοινωνικών υποστηρικτικών υπηρεσιών του Δήμου, το 2004 ο πληθυσμός τους εκτιμήθηκε στα 1.600 άτομα, ενώ τώρα προσεγγίζει τα 2.000. Συνεπώς το ποσοστό συμμετοχής τους στον μόνιμο πληθυσμό κυμαίνεται μεταξύ 17,50% και 22%, δηλαδή επηρεάζει σημαντικά τα δημογραφικά χαρακτηριστικά του Δήμου. Ο δείκτης γήρανσης, το ποσοστό εγγάμων, τα πολυμελή νοικοκυριά, το εκπαιδευτικό επίπεδο συνδιαμορφώνονται από τα οικογενειακά, μορφωτικά και γενικά τα κοινωνικοοικονομικά χαρακτηριστικά αυτής της ομάδας. Οι οικογένειες των Ρομ παντρεύουν τα παιδιά τους σε μικρή ηλικία, σπάνια τελούν νόμιμο γάμο και είναι συνηθισμένο ένα νέο ζευγάρι να έχει 3 - 4 παιδιά. Οι γάμοι γίνονται σύμφωνα με τα έθιμα τους και δεν δηλώνονται στους Δήμους.

Οι συμπολίτες αυτοί κατοικούν σε μια συγκεκριμένη περιοχή της πόλης, την «Κάτω Λίμνη», που είναι υποβαθμισμένη λόγω της αυθαίρετης δόμησης, της καθυστερημένης ένταξης της στο σχέδιο πόλης και του χαμηλού κατά κεφαλήν εισοδήματος των κατοίκων της.

Ασχολούνται με το εμπόριο και την ανακύκλωση μετάλλων και γενικά μεταχειρισμένων αντικειμένων, τις αγροτικές εργασίες οπότε μετακινούνται από την πόλη, Ιούλιο με Σεπτέμβριο και Νοέμβριο με Δεκέμβριο και γενικά δεν έχουν σταθερή εργασία.

Το μορφωτικό τους επίπεδο είναι χαμηλό. Τα παιδιά δεν πηγαίνουν σχολείο ή πηγαίνουν για λίγους μόνο μήνες το χρόνο. Έχουν συνηθίσει να ζουν ελεύθερα, χωρίς επιτήρηση των γονιών τους. Μέσα στο σχολείο αισθάνονται ότι περιορίζονται ασφυκτικά, είναι αποκομμένα από τους συμμαθητές τους, δυσκολεύονται να παρακολουθήσουν τα μαθήματά τους και αρκετά μένουν αναλφάβητα.

Ένα μικρό τμήμα υιοθετεί παραβατικές συμπεριφορές και η στάση αυτή επηρεάζει τους υπόλοιπους κατοίκους και δυσχεραίνει την ένταξή τους στην τοπική κοινωνία.

3.3.7 Αξιολόγηση δημογραφικών χαρακτηριστικών

3.3.7.1 Υπάρχουσα κατάσταση - προβλήματα

Η **τοπική κοινωνία** του Ζεφυρίου έχει πλέον σταθεροποιηθεί. Ο πληθυσμός της προσεγγίζει τα 10.000 άτομα, ενώ η **εσωτερική μετανάστευση** στην οποία οφείλονταν οι πληθυσμιακές αυξήσεις των προηγούμενων δεκαετιών έχει περιοριστεί σημαντικά και ο Δήμος δεν αποτελεί πόλο έλξης οικονομικών μεταναστών.

Ένας στους τέσσερις κατοίκους είναι **παιδί ή νέος** (άτομα < 24 ετών, ποσοστό 44,3%). Ο Δήμος μέσω των παιδικών σταθμών και των σχολείων, παρέχει ή θα πρέπει να παρέχει υπηρεσίες στο **35%** του πληθυσμού (άτομα < 19 ετών). Ο μισός πληθυσμός (49,8%) συγκροτεί το **παραγωγικό τμήμα** (25-64 ετών), ενώ οι **ηλικιωμένοι** συμμετέχουν μόνο κατά **6%** (άτομα πάνω από 65).

Στο Ζεφύρι κατοικούν κυρίως **νέοι** και **παραγωγικές ηλικίες των δύο φύλων** (4.292 άνδρες - 4.294 γυναίκες). Οι προτεραιότητες και οι επιλογές της Δημοτικής Αρχής, οι δραστηριότητες της και η παροχή υπηρεσιών στους δημότες, οφείλουν να λάβουν σοβαρά υπόψη την **ηλικιακή** και κατά **φύλο** σύνθεση του πληθυσμού.

Το χαμηλό ποσοστό των **εγγάμων** (44%), τα **πολυμελή νοικοκυριά** με πάνω από πέντε άτομα (24,5%), οι **ικανοποιητικές συνθήκες κατοικίας** για μεγάλο τμήμα του πληθυσμού συνθέτουν το ιδιαίτερο προφίλ της πόλης.

Το **εκπαιδευτικό επίπεδο** του πληθυσμού είναι χαμηλό κυρίως στην τριτοβάθμια (4,4%) αλλά και στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση (22%). Καταγράφονται πολύ

υψηλά ποσοστά ατόμων, ιδιαίτερα γυναικών, με ελάχιστες ή ανύπαρκτες γραμματικές γνώσεις.

Ο **μικρός αριθμός** (2,9%) των οικονομικών μεταναστών δεν δημιουργεί σημαντικά προβλήματα ενσωμάτωσης. Η ζήτηση για υπηρεσίες αδειών, διοικητικών πληροφοριών και εκπαίδευσης πρέπει να καλυφθεί από τον Δήμο

Ο μεγάλος πληθυσμός των **αθίγγανων** σε σχέση με τον πληθυσμό της πόλης αποτελεί ένα από τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της. Οι προβληματικές συνθήκες διαβίωσης, τα κοινωνικο-οικονομικά τους χαρακτηριστικά, η κουλτούρα και τα έθιμά τους δυσκολεύουν την ενσωμάτωσή τους στην τοπική κοινωνία.

3.3.7.2 Συμπέρασμα – προοπτικές

Το Ζεφύρι ήταν και θα παραμείνει ένας **μικρός πληθυσμιακά Δήμος** στην Περιφέρεια Αττικής που θα πρέπει να ανταποκριθεί στην αυξημένη και διαφοροποιημένη ζήτηση της τοπικής κοινωνίας για **δημοτικές υπηρεσίες** σε πολλούς τομείς. Υπηρεσίες προσχολικής αγωγής, εκπαίδευσης, αθλητισμού και πολιτισμού προς τα παιδιά και τους νέους, κοινωνικές υπηρεσίες στους ηλικιωμένους, υπηρεσίες που να ανταποκρίνονται στις ανάγκες και τα ενδιαφέροντα των παραγωγικών ηλικιών.

Ανάλογη ζήτηση εκδηλώνεται σε όλους σχεδόν τους δήμους της Αττικής, αλλά στο Ζεφύρι αφενός μεν τα μεγέθη είναι μικρά και δεν δημιουργούν **οικονομίες κλίμακας**, αφετέρου δε η ύπαρξη των αθίγγανων δημιουργεί μία επιπλέον ζήτηση δημοτικών υπηρεσιών που δεν είναι εύκολο να ικανοποιηθεί.

Σε **διοικητικό επίπεδο** επίσης ο Δήμος, αν και υπάγεται διοικητικά στη Νομαρχία Δυτικής Αττικής, αποτελεί πλέον, πολεοδομικά, λειτουργικά και συγκοινωνιακά, τμήμα της Δυτικής Αθήνας που υπάγεται στο Νομαρχιακό Διαμέρισμα Αθηνών. Το γεγονός αυτό δημιουργεί αρκετά προβλήματα στους κατοίκους και διασπά τις ανάγκες διαδημοτικής συνεργασίας με γειτονικούς δήμους π.χ. ο Δήμος συμμετέχει στον Αναπτυξιακό Σύνδεσμο Δυτικής Αθήνας (Α.Σ.Δ.Α.) μαζί με άλλους, που υπάγονται όλοι στο Ν.Δ. Αθηνών.

3.4 Απασχόληση – Ανεργία

3.4.1 Οικονομικά ενεργός πληθυσμός

Η οικονομική δραστηριότητα του μόνιμου πληθυσμού αφορά τα άτομα ηλικίας 10 ετών και πάνω. Συνεπώς από τα 9.130 άτομα, εξάγονται τα 7.478 (82%) και με βάση τους ορισμούς της ΕΣΥΕ⁶, το 47% θεωρούνται ως οικονομικά ενεργοί, ενώ το υπόλοιπο 53% ως μη ενεργοί (συνταξιούχοι, μαθητές, σπουδαστές, φοιτητές, νοικοκυρές κ.α.). Από τους οικονομικά ενεργούς, το **85,4% εργάζεται**, ενώ το υπόλοιπο **14,6%** είναι **άνεργοι**. Επιπλέον οι «νέοι άνεργοι» αποτελούν το 40% των ανέργων.

Ενδιαφέρον παρουσιάζει η κατανομή ανά φύλο της οικονομικής δραστηριότητας των κατοίκων της πόλης. Στο επίπεδο του μόνιμου πληθυσμού άνω των 10 ετών, τα δύο φύλα ουσιαστικά ισοκατανέμονται (άνδρες 49,4% - γυναίκες 50,6%). Στους οικονομικά ενεργούς όμως, οι άνδρες υπερτερούν σημαντικά (70%) των γυναικών (30%). Αντίστροφη αναλογία εμφανίζεται στους μη ενεργούς (άνδρες 31% - γυναίκες 69%). Στους απασχολούμενους παραμένει η ίδια περίπου αναλογία μεταξύ των δύο φύλων, αλλά στους ανέργους αλλάζει **σε βάρος των γυναικών** (απασχολούμενες 28,4%, άνεργες 38,4%, «νέες άνεργες» 34,6%).

Πίνακας 13 : Απασχόληση						
Φύλο	Πληθυσμός > 10 ετών	Οικονομικά ενεργοί				Οικονομικά μη ενεργοί
		Σύνολο	Απασχολούμενοι	Άνεργοι		
				Σύνολο	Από αυτούς "νέοι"	
Άνδρες	3.692	2.464	2.148	316	134	1.228
Γυναίκες	3.786	1.051	854	197	71	2.735
Σύνολο	7.478	3.515	3.002	513	205	3.963
Άνδρες %	49,4%	70%	71,6%	61,6%	65,4%	31%
Γυναίκες %	50,6%	30%	28,4%	38,4%	34,6%	69%

⁶ Ορισμοί ΕΣΥΕ : Οικονομικώς ενεργοί θεωρούνται οι απασχολούμενοι και οι άνεργοι πάνω από 10 ετών. Νέοι άνεργοι θεωρούνται τα άτομα που ζητούν εργασία για πρώτη φορά, ανεξαρτήτως ηλικίας. Οικονομικώς μη ενεργοί θεωρούνται τα άτομα που δήλωσαν ότι δεν εργάζονταν και συγχρόνως δε ζητούν εργασία.

Όσον αφορά την ανεργία παρατηρούμε ότι είναι **υψηλότερη** στο Δήμο σε σχέση με την Περιφέρεια Αττικής και με την Νομαρχία Δυτικής Αττικής. Στο Ζεφύρι οι άνεργοι αποτελούν το 14,6% των οικονομικά ενεργών, ενώ στην Αττική και τη Νομαρχία το 9,6% και 12,6% αντίστοιχα. Επίσης φαίνεται ότι η ανεργία πλήττει περισσότερο τις γυναίκες, καθώς το ποσοστό τους είναι 18,7%, ενώ στην Αττική και τη Νομαρχία τα ποσοστά είναι 11,4% και 16,1% αντίστοιχα.

Πίνακας 14 : Συγκριτικά στοιχεία απασχόλησης						
Χωρικό επίπεδο	Φύλο	Οικονομικά ενεργός πληθυσμός	Απασχολούμενοι	Άνεργοι		
				Σύνολο	%	Από αυτούς "νέοι"
ΑΤΤΙΚΗ	Σύνολο	1.746.401	1.579.190	167.211	9,6%	75.028
	Άρρενες	1.049.456	961.653	87.803	8,4%	41.126
	Θήλεις	696.945	617.537	79.408	11,4%	33.902
ΔΥΤΙΚΗ ΑΤΤΙΚΗ	Σύνολο	62.000	54.178	7.822	12,6%	4.361
	Άρρενες	42.208	37.581	4.627	11,0%	2.570
	Θήλεις	19.792	16.597	3.195	16,1%	1.791
ΖΕΦΥΡΙ	Σύνολο	3.515	3.002	513	14,6%	205
	Άρρενες	2.464	2.148	316	12,8%	134
	Θήλεις	1.051	854	197	18,7%	71

3.4.2 Επαγγέλματα - κλάδοι

Οι οικονομικά ενεργοί ανέρχονται σε 3.515 άτομα (απασχολούμενοι και άνεργοι) και η επαγγελματική τους θέση έχει ως εξής, σύμφωνα με την ΕΣΥΕ⁷ :

- Εργοδότες 9,8%**
- Αυτοαπασχολούμενοι 17,3%**
- Μισθωτοί 65,3%**
- Βοηθοί 1,8% - «νέοι άνεργοι» 5,8%**

⁷ **Ορισμοί ΕΣΥΕ** : **Εργοδότης** είναι το άτομο που έχει δική του επιχείρηση (με έναν ή λίγους συντεταίρους) και απασχολεί, σε συνεχή βάση, ένα ή περισσότερα άτομα με μισθό, ημερομίσθιο κλπ. **Αυτοαπασχολούμενος** είναι το άτομο που εργάζεται σε δική του δουλειά (με έναν ή λίγους συντεταίρους) χωρίς να απασχολεί συνεχώς κάποιο άτομο, εκτός από μέλη της οικογένειάς του, που τα έχει ως άμισθους βοηθούς. **Μισθωτός** είναι το άτομο που προσφέρει εργασία και παίρνει μισθό ή ημερομίσθιο ή πληρώνεται με το κομμάτι, με ποσοστά, με bonus, σε είδος (φαγητό, στέγαση, εκπαίδευση). **Βοηθός στην οικογενειακή επιχείρηση** είναι το μέλος της οικογένειας που εργάζεται χωρίς αμοιβή, εκτός από τα έξοδα για τη συντήρησή του.

Στους **εργοδότες** πάνω τα τρία τέταρτα είναι άνδρες, στους **αυτοαπασχολούμενους** οι εννιά στους δέκα, στους **μισθωτούς** και τους «**νέους άνεργους**» τα δύο τρίτα περίπου και στους **βοηθούς** το 50%.

Πίνακας 15 : Θέση στο επάγγελμα						
Φύλο	Εργοδότες	Αυτοαπασχολούμενοι	Μισθωτοί	Βοηθοί μη αμειβόμενοι	«Νέου»	Σύνολο
Άνδρες	269	547	1.482	32	134	2.464
Γυναίκες	75	60	813	32	71	1.051
Σύνολο	344	607	2.295	64	205	3.515
Σύνολο %	9,8%	17,3%	65,3%	1,8%	5,8%	100%
Άνδρες %	78,2%	90,1%	64,6%	50,0%	65,4%	70,1%
Γυναίκες %	21,8%	9,9%	35,4%	50,0%	34,6%	29,9%
Σύνολο	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Οι κάτοικοι του Ζεφυρίου απασχολούνται στους παρακάτω **κλάδους οικονομικής δραστηριότητας**, σύμφωνα με την ταξινόμηση ΣΤΑΚΟΔ που εφαρμόζει η ΕΣΥΕ :

- Το 23% απασχολείται στο λιανικό - χονδρικό εμπόριο, σε συνεργεία αυτοκινήτων
- Το 14,9% στη βιομηχανία και το 13,3% στις κατασκευές
- Στο δημόσιο το 8,3% και στις μεταφορές – επικοινωνίες το 7,2%
- Δικηγόροι, μηχανικοί, λογιστές, πληροφορική, διαχείριση ακίνητης περιουσίας κ.α. το 5% και σε ξενοδοχεία και εστιατόρια το 3,4%
- Σε ψυχαγωγικές, πολιτιστικές, αθλητικές δραστηριότητες κ.α. το 3,4%
- Στην υγεία και την κοινωνική μέριμνα το 3,3% και στην εκπαίδευση το 2,8%
- Στις τράπεζες, ασφάλειες κ.λπ. το 1,5% και σε εταιρείες παροχής ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου και νερού το 0,7%
- Οι υπόλοιποι κλάδοι καταγράφουν μικρά ποσοστά
- Αυτοί που αναζητούν για πρώτη φορά εργασία και όσοι δεν δήλωσαν κλάδο φθάνουν το 11,4%, σχετικά υψηλό ποσοστό

Τα **δύο τρίτα** του οικονομικά ενεργού πληθυσμού απασχολούνται στο **εμπόριο**, στις **μεταφορές**, στη **βιομηχανία**, στις **κατασκευές** και στο **δημόσιο**.

Πίνακας 16 : Απασχόληση ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας	Άτομα	%
Ορυχεία και λατομεία	6	0,2%
Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου και νερού	24	0,7%
Ιδιωτικά νοικοκυριά που απασχολούν οικιακό προσωπικό	28	0,8%
Γεωργία, κτηνοτροφία, θήρα, δασοκομία	31	0,9%
Ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί	52	1,5%
Εκπαίδευση	99	2,8%
Υγεία και κοινωνική μέριμνα	117	3,3%
Δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών υπέρ του κοινωνικού ή ατομικού χαρακτήρα (ψυχαγωγία, πολιτισμός, αθλητισμός κ.α.)	119	3,4%
Ξενοδοχεία και εστιατόρια	120	3,4%
Διαχείριση ακίνητης περιουσίας, εκμισθώσεις, επιχειρηματικές δραστηριότητες	176	5,0%
Δήλωσαν ασαφώς ή δε δήλωσαν κλάδο οικονομικής δραστηριότητας	196	5,6%
Νέοι	205	5,8%
Μεταφορές, αποθήκευση και επικοινωνίες	253	7,2%
Δημόσια διοίκηση και άμυνα, υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση	290	8,3%
Κατασκευές	467	13,3%
Μεταποιητικές βιομηχανίες	524	14,9%
Χονδρικό και λιανικό εμπόριο, επισκευή οχημάτων και ειδών ατομικής και οικιακής χρήσης	808	23,0%
Σύνολο	3.515	100%

Η ομαδοποίηση των κλάδων σε **τομείς παραγωγής** δίνει μία πιο περιεκτική εικόνα της απασχόλησης (οι άνεργοι εντάσσονται στον κλάδο της τελευταίας απασχόλησής τους, εκτός από τους «νέους» που αποτελούν ιδιαίτερη κατηγορία) :

- Το 1,1% απασχολείται στον πρωτογενή τομέα (γεωργία, κτηνοτροφία, θήρα, δασοκομία και ορυχεία, λατομεία), με 70% άνδρες και 30% γυναίκες.
- Το **28,9%** απασχολείται στον **δευτερογενή** (μεταποίηση, κατασκευές, παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου κ.α.), με 81% άνδρες και 19% γυναίκες
- Το **58,7%** απασχολείται στον **τριτογενή** (οι υπόλοιποι κλάδοι - υπηρεσίες), με 65% άνδρες και 35% γυναίκες
- Το 11,4% δεν δήλωσε ή είναι «νέοι άνεργοι», με 71% και 29% αντίστοιχα.

Πίνακας 17 : Απασχόληση ανά τομέα παραγωγής και φύλο						
Τομέας	Σύνολο	Άρρενες	Θήλειες	Σύνολο %	Άρρενες %	Θήλειες %
Πρωτογενής	37	26	11	1,1%	70,3%	29,7%
Δευτερογενής	1.015	819	196	28,9%	80,7%	19,3%
Τριτογενής	2.062	1.335	727	58,7%	64,7%	35,3%
Δεν δήλωσαν κλάδο και «νέοι άνεργοι»	401	284	117	11,4%	70,8%	29,2%
Σύνολο	3.515	2.464	1.051	100%	70,1%	29,9%

Η κατανομή των οικονομικά ενεργών ανά **ομάδα ατομικών επαγγελματιών**, μας βοηθά να προσεγγίσουμε την κοινωνική διαστρωμάτωση του πληθυσμού :

- Το **16,4%** των οικονομικά ενεργών αφορά **ανώτερα στελέχη, επιστήμονες και τεχνολόγους** (συνήθως έχουν πτυχία ΑΕΙ, ΤΕΙ)
- Το **24,6%** είναι **υπάλληλοι γραφείου, πωλητές** ή παρέχουν διάφορες υπηρεσίες
- Το **32,3%** είναι ειδικευμένοι **τεχνίτες και χειριστές μηχανημάτων**
- Το **15,6%** είναι **ανειδίκευτοι εργάτες**
- Το 1,3% είναι γεωργοί κ.λπ. και το 9,8% δεν δήλωσε επάγγελμα / «νέοι άνεργοι»

Οι **γυναίκες** είναι περισσότερες στους **επιστήμονες, καλλιτέχνες και υπάλληλους γραφείου**, ενώ ισοκατανέμονται στους **τεχνολόγους**. Επίσης συμμετέχουν κατά το ένα τρίτο περίπου στους πωλητές - παροχή υπηρεσιών, στους γεωργούς και στους ανειδίκευτους. Έχουν χαμηλή συμμετοχή στα ανώτερα στελέχη και μικρή παρουσία στους τεχνίτες και χειριστές μηχανημάτων. Επιβεβαιώνουν δηλαδή το **επαγγελματικό πρότυπο** της γυναικείας απασχόλησης.

Το **ένα τέταρτο** των οικονομικά ενεργών είναι ανειδίκευτοι, δεν έχουν δηλώσει σαφές επάγγελμα ή αναζητούν εργασία για πρώτη φορά. Παρά τις διαφοροποιήσεις που θα υπάρχουν οπωσδήποτε ανάμεσά τους σε σχέση με το εκπαιδευτικό τους επίπεδο, το ποσοστό αυτό θεωρείται **υψηλό**, γιατί είναι ήδη εκτός αγοράς εργασίας ή εργάζονται συνήθως σε προσωρινές ή κακοαμοιβόμενες εργασίες.

Πίνακας 18 : Ομάδες ατομικών επαγγελμάτων						
Επαγγέλματα	Σύνολο	Άνδρες	Γυναίκες	Σύνολο	Άνδρες	Γυναίκες
Ανώτερα στελέχη του δημοσίου - ιδιωτικού τομέα	244	176	68	6,9%	72,1%	27,9%
Επιστήμονες, καλλιτέχνες	160	73	87	4,6%	45,6%	54,4%
Τεχνολόγοι, τεχνικοί βοηθοί	174	87	87	5,0%	50,0%	50,0%
Υπάλληλοι γραφείου	303	116	187	8,6%	38,3%	61,7%
Πωλητές - παροχή υπηρεσιών	561	372	189	16,0%	66,3%	33,7%
Γεωργοί, κτηνοτρόφοι αλιείς	46	31	15	1,3%	67,4%	32,6%
Ειδικευμένοι τεχνίτες	808	718	90	23,0%	88,9%	11,1%
Χειριστές μηχανημάτων	326	300	26	9,3%	92,0%	8,0%
Ανειδίκευτοι εργάτες	548	351	197	15,6%	64,1%	35,9%
Δεν δήλωσαν κλάδο και «νέοι άνεργοι»	345	240	105	9,8%	69,6%	30,4%
Σύνολο	3.515	2.464	1.051	100%	70,1%	29,9%

3.4.3 Υπάρχουσα κατάσταση - προβλήματα

Το προφίλ της οικονομικής δραστηριότητας των κατοίκων του Δήμου έχει ως εξής :

- **Οι εργαζόμενοι / άνεργοι (70% άνδρες) αποτελούν το 47% και όσοι είναι εκτός της αγοράς εργασίας (69% γυναίκες) το 53%. Οι άνεργοι φθάνουν το 14,6% (61,6% άνδρες).**
- **Το 27% των οικονομικά ενεργών περιλαμβάνει εργοδότες και αυτοαπασχολούμενους (άνδρες 86%), ενώ οι μισθωτοί φθάνουν το 65% (35% γυναίκες)**
- **Τα δύο τρίτα του οικονομικά ενεργού πληθυσμού απασχολούνται στο εμπόριο, στις μεταφορές, στη βιομηχανία, στις κατασκευές και στο δημόσιο**
- **Οι γυναίκες αποτελούν το 35% των απασχολουμένων στις υπηρεσίες και το 19% του δευτερογενή τομέα**
- **Το 57% είναι υπάλληλοι γραφείου, πωλητές, ειδικευμένοι τεχνίτες και χειριστές μηχανημάτων, το 16,4% ανώτερα στελέχη, επιστήμονες, τεχνολόγοι και το 15,6% ανειδίκευτοι εργάτες**
- **Το ένα τέταρτο των οικονομικά ενεργών είναι ανειδίκευτοι, δεν έχουν δηλώσει σαφές επάγγελμα ή αναζητούν εργασία για πρώτη φορά**

3.4.4 Αξιολόγηση : συμπέρασμα - προοπτικές

Η δομή και τα χαρακτηριστικά της απασχόλησης αναδεικνύουν τρία σημαντικά προβλήματα :

- 1) Το **υψηλό ποσοστό** της δηλωμένης **ανεργίας**
- 2) Το **μεγάλο ποσοστό** όσων συμμετέχουν χωρίς προσόντα στην αγορά εργασίας (ανειδίκευτοι), προσπαθούν να ενταχθούν («νέοι άνεργοι») ή έχουν ήδη τεθεί εκτός (μη οικονομικά ενεργοί).
- 3) Τη **μειωμένη συμμετοχή των γυναικών** στον οικονομικά ενεργό πληθυσμό, στην απασχόληση και στην επαγγελματική θέση.

Ο νέος Δημοτικός Κώδικας γίνεη τη δυνατότητα στους δήμους να αναπτύξουν δράσεις και πολιτικές σε τοπικό επίπεδο και να παρέχουν υπηρεσίες με στόχους :

- Την συμμετοχή σε **ολοκληρωμένα τοπικά προγράμματα δράσης** για την εφαρμογή πολιτικών προώθησης της απασχόλησης και της κοινωνικής ενσωμάτωσης διαφόρων κατηγοριών ανέργων.
- Την προώθηση και ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και υπηρεσιών επαγγελματικής κατάρτισης, με την ίδρυση και λειτουργία **Κέντρων Επαγγελματικού Προσανατολισμού και Κέντρων Επαγγελματικής Κατάρτισης** προσαρμοσμένα στις τοπικές ανάγκες και ιδιαιτερότητες του τοπικού πληθυσμού.
- Τη συμβολή στην απορρόφηση του εργατικού δυναμικού της περιοχής τους με την ανάπτυξη συμβουλευτικών δράσεων που παρέχονται δωρεάν προς τους άνεργους, με στόχο την υποστήριξη και ενθάρρυνσή τους για την εξεύρεση απασχόλησης, καθώς και στην προώθηση ίσων ευκαιριών πρόσβασης στην αγορά εργασίας, με τη δημιουργία **Δημοτικών Γραφείων Ενημέρωσης για την Απασχόληση**, σε συνεργασία με τους αρμόδιους δημόσιους φορείς και τις επιχειρήσεις της περιοχής τους.

3.5 Τεχνικές υποδομές - Οικοδομική δραστηριότητα

Η κατάσταση των τεχνικών υποδομών στην πόλη δεν είναι εύκολο να αξιολογηθεί, αφού δεν υπάρχει ολοκληρωμένη χαρτογράφησης της ούτε έχει δημιουργηθεί γεωγραφικό σύστημα πληροφοριών στο οποίο να απεικονίζονται τα δίκτυα και η κατάστασή τους μαζί με την πρόοδο της οικοδομικής δραστηριότητας.

Είναι γεγονός βέβαια ότι η πολεοδομική οργάνωση της πόλης έχει ολοκληρωθεί σε μεγάλο βαθμό και έχει κατασκευαστεί ένα σημαντικό τμήμα των βασικών υποδομών (οδοποιία, πλατείες, σχολεία, αποχέτευση). Η τεχνική υπηρεσία του Δήμου έχει καλή γνώση της υπάρχουσας κατάστασης και των αναγκών σε επισκευές και συντηρήσεις που προκύπτουν σε ετήσια βάση. Άλλωστε το Ζεφύρι δεν έχει μεγάλη έκταση και τα προβλήματα και οι ελλείψεις των υποδομών είναι γνωστά και αντιμετωπίζονται με βάση τις οικονομικές δυνατότητες του Δήμου.

Για αυτούς τους λόγους η προσέγγιση που υιοθετήθηκε, κινείται σε τρεις κατευθύνσεις. Η πρώτη αφορά τις **επιλογές** της Δημοτικής Αρχής **σε τεχνικές υποδομές** (κατασκευές - συντηρήσεις), μέσα από τα έργα που έχει εντάξει στα επενδυτικά προγράμματα ΕΠΤΑ και Θησέα, τα οποία καλύπτουν την δεκαετία 1999 - 2008. Η δεύτερη αναφέρεται στο **τεχνικό πρόγραμμα** του Δήμου το 2007 και 2008, το οποίο περιλαμβάνει όλα τα έργα που κρίνονται απαραίτητα από τη Δημοτική Αρχή και επιδιώκεται η χρηματοδότησή τους είτε από ίδιους πόρους είτε από κρατικές επιχορηγήσεις. Τέλος, η τρίτη αναφέρεται στη **νόμιμη οικοδομική δραστηριότητα** της τελευταίας τετραετίας (2004 - 2007), όπως καταγράφεται από την ΕΣΥΕ.

3.5.1 Ενταγμένα έργα σε ΕΠΤΑ και Θησέα

Τα έργα που έχει εντάξει ο Δήμος σε ΕΠΤΑ και Θησέα (βλέπε επόμενο πίνακα), με βάση είτε την απορρόφηση που σημείωσαν είτε τους εγκεκριμένους προϋπολογισμούς, αφορούν κυρίως τον **μηχανολογικό εξοπλισμό** (21% ΕΠΤΑ και 40% Θησέας), τις **απαλλοτριώσεις** / αγορές κοινοχρήστων χώρων (15% ΕΠΤΑ και 56% Θησέας), την **αποχέτευση** (26% ΕΠΤΑ) και την **οδοποιία – κυκλοφορία** (26% ΕΠΤΑ). Τα παραπάνω ποσοστά είναι υποτιμημένα, γιατί σε αρκετά έργα του Θησέα δεν έχει ακόμα ολοκληρωθεί η τελική ένταξη. Η συντήρηση των δημοτικών κτιρίων και των λοιπών δημοτικών εγκαταστάσεων απορροφά συγκριτικά μικρά ποσά.

Πίνακας 19 : Ε.Π.Τ.Α.	Προϋπ.	%
Προμήθεια αυτοκινήτων	146.735	10,6%
Προμήθεια μηχανολογικού εξοπλισμού	146.735	10,6%
Δίκτυο αποχέτευσης	363.368	26,4%
Αγορά κτιρίου για κοινωφελή χρήση	205.429	14,9%
Επισκευή Δημαρχείου	29.347	2,1%
Επισκευή κλειστού γυμναστηρίου «Σπάρτακος»	29.347	2,1%
Βελτίωση συνθηκών και όρων διαβίωσης τσιγγάνων	24.446	1,8%
Εφαρμογή κυκλοφοριακής μελέτης	88.041	6,4%
Οδοποιία	267.593	19,4%
Εκλογικοί κατάλογοι	3.955	0,3%
Ολοήμερα Δημοτικά σχολεία και Νηπιαγωγεία	7.425	0,5%
Πολιτιστικές εκδηλώσεις	65.947	4,8%
Σύνολο	1.378.369	100%
Πίνακας 19 : ΘΗΣΕΑΣ	Προϋπ.	%
Απαλλοτριώσεις - αγορές κοινοχρήστων χώρων (ολοκληρωμένο έργο)	300.000	19,2%
Βελτίωση της λειτουργίας του δήμου (έργα σε εξέλιξη)	50.000	3,2%
Μηχανολογικός εξοπλισμός (» »)	632.049	40,5%
Απαλλοτριώσεις - αγορές κοινόχρηστων χώρων (» »)	578.951	37,1%
Ανάπλαση κοινοχρήστων χώρων	<i>Ενταγμένα έργα</i>	
Αποχέτευση όμβριων και ακαθάρτων		
Βελτίωση οδικού δικτύου		
Μελέτες έργων υποδομής		
Αθλητικές εγκαταστάσεις		
Σύνολο	1.561.000	100%

3.5.2 Τεχνικό πρόγραμμα

Όσον αφορά το **τεχνικό πρόγραμμα** του Δήμου στον επόμενο πίνακα έχουν ταξινομηθεί σε κατηγορίες τόσο τα συνεχιζόμενα έργα του 2007 και του 2008 με την αντίστοιχη ετήσια πίστωση όσο και τα νέα έργα με τον συνολικό τους προϋπολογισμό.

- 1) Στα συνεχιζόμενα έργα παρατηρείται ότι οι **κατασκευές**, βελτιώσεις κ.λπ. των **κοινοχρήστων χώρων** απορροφούν τα μεγαλύτερα ποσά (71% το 2007 και 58% το 2008). Τα έργα των υπόλοιπων κατηγοριών είτε συμμετέχουν με μικρά ποσο-

στά είτε για συγκεκριμένα έτη προγραμματίζονται υψηλές δαπάνες π.χ. έργα **αποχέτευσης** 28% το 2008, **προμήθειες οχημάτων** κ.λπ. 23% το 2007.

- 2) Η εικόνα αυτή ισχύει σε μεγάλο βαθμό και στα συνεχιζόμενα έργα, ο συνολικός προϋπολογισμός των οποίων κατανέμεται σε βάθος χρόνου. Παρατηρείται ότι η **εφαρμογή του σχεδίου πόλης** με τις σχετικές αποζημιώσεις, αγορές και απαλλοτριώσεις απορροφά τα μεγαλύτερα ποσά (38% το 2007 και 30% το 2008), ακολουθούν τα **έργα σε κοινόχρηστους χώρους** (19% και 18% αντίστοιχα), τα **έργα αποχέτευσης** (16% και 17%) και οι **προμήθειες** (13% και 17%). Οι τελευταίες αφορούν εξοπλισμό καθαριότητας, καθώς και υλικά που θα χρησιμοποιηθούν είτε στους κοινόχρηστους χώρους είτε για τις ανάγκες των δημοτικών υπηρεσιών.

Πίνακας 20 : Τεχνικό πρόγραμμα				
Κατηγορίες έργων	2007	2008	%	%
Συνεχιζόμενα έργα	Ετήσια πίστωση			
Οδοποιία	13.400	35.000	1%	4%
Κοινόχρηστοι χώροι	886.750	540.000	71%	58%
Αποχέτευση - όμβρια	36.800	260.000	3%	28%
Οικοδομικά	1.100	0	0,1%	0%
Μελέτες	23.100	87.250	2%	9%
Προμήθειες οχημάτων - εξοπλισμού - υλικών	289.363	11.000	23%	1%
Σύνολο Α΄	1.250.513	933.250	100%	100%
Νέα έργα	Συνολικός προϋπολογισμός			
Οδοποιία	651.000	670.000	9%	7%
Οικοδομικά (δημοτικά κτίρια, σχολεία κ.α.)	205.000	845.000	3%	8%
Κοινόχρηστοι χώροι (πλατείες, αθλητικοί χώροι)	1.460.000	1.848.000	19%	18%
Αποχέτευση - όμβρια	1.215.000	1.700.000	16%	17%
Εφαρμογή σχεδίου πόλης (αποζημιώσεις - απαλλοτριώσεις)	2.830.000	3.050.000	38%	30%
Μελέτες	210.000	183.000	3%	2%
Προμήθειες οχημάτων, εξοπλισμού, υλικών	953.000	1.729.000	13%	17%
Σύνολο Β΄	7.524.000	10.025.000	100%	100%

Οι ανάγκες και ελλείψεις του Δήμου σε τεχνικές υποδομές επικεντρώνονται σε τρεις τομείς : **εφαρμογή σχεδίου πόλης, κοινόχρηστοι χώροι, αποχέτευση**. Τα προβλήματα αυτά, είχαν ήδη επισημανθεί στο κεφάλαιο της πολεοδομικής ανάλυσης. Όσον αφορά τα **δίκτυα αποχέτευσης ακαθάρτων και ομβρίων** τα πρώτα έχουν ολοκληρωθεί κατά **90%**, ενώ τα δεύτερα κατά **30%**. Συνεπώς για να λειτουργήσει η πόλη και να βελτιωθεί η ποιότητα ζωής των κατοίκων απαιτούνται **μεγάλες επενδύσεις** την επόμενη δεκαετία σε : α) αποζημιώσεις, β) απαλλοτριώσεις, αγορές, κατασκευές, συντηρήσεις κοινοχρήστων χώρων και γ) στην αποχέτευση (δίκτυα ομβρίων).

3.5.3 Οικοδομική δραστηριότητα

Η ΕΣΥΕ διεξάγει ετήσιες έρευνες οικοδομικής δραστηριότητας από το 1993 κα ορισμένα στοιχεία τους παρουσιάζονται ανά Ο.Τ.Α. Στον πίνακα Ν° 21 παρουσιάζονται ταξινομημένες ανά είδος, οι **οικοδομικές άδειες** που εκδόθηκαν από την Πολεοδομία και αφορούν στον Δήμο Ζεφυρίου. Παρατηρείται ότι οι **άδειες για νέες οικοδομές** και για **προσθήκες** σε υφιστάμενες κυμαίνονται μεταξύ του 62% και του 76% των συνολικών αδειών, ενώ το άθροισμά τους παραμένει σταθερό μεταξύ 2004 - 2006 (56 έως 59 άδειες). Οι **νομιμοποιήσεις** αυθαίρετων κατασκευών σημειώνουν πολύ χαμηλά ποσοστά, ενώ υπολογίσιμο ποσοστό καταγράφουν οι **αναθεωρήσεις – τροποποιήσεις** υφιστάμενων αδειών. Φυσικά η οικοδομική δραστηριότητα σε μία πόλη εξαρτάται από πολλούς παράγοντες κυρίως οικονομικούς, αλλά βραχυπρόθεσμα οι μεταβολές των αντικειμενικών αξιών παίζουν σημαντικό ρόλο.

Πίνακας 21 : Αριθμός αδειών κατά είδος οικοδομικής άδειας							
Έτος	Σύνολο	Νέες οικοδομές	Προσθήκες	Επισκευές	Κατεδαφίσεις	Νομιμοποιήσεις	Αναθεωρήσεις Τροποποιήσεις
2004	90	45	11	4	6	5	19
2005	76	41	17	4	3	2	9
2006	79	50	9	0	7	3	10
2007	68	38	11	1	5	2	11
Έτος	%	%	%	%	%	%	%
2004	100%	50,0%	12,2%	4,4%	6,7%	5,6%	21,1%
2005	100%	53,9%	22,4%	5,3%	3,9%	2,6%	11,8%
2006	100%	63,3%	11,4%	0,0%	8,9%	3,8%	12,7%
2007	100%	55,9%	16,2%	1,5%	7,4%	2,9%	16,2%

Στον δεύτερο πίνακα καταγράφονται ο αριθμός κατοικιών, οι όροφοι και ο όγκος που αντιστοιχούν στις οικοδομικές άδειες για νέες κατοικίες και για προσθήκες. Στις τελευταίες έχουν προστεθεί στοιχεία από τις αναθεωρήσεις – τροποποιήσεις αδειών που αφορούν νέες κατασκευές. Για αυτό το λόγο ο αριθμός των αδειών για νέες οικοδομές ταυτίζεται στους δύο πίνακες, ενώ ο αριθμός των αδειών για προσθήκες όχι (στον δεύτερο πίνακα είναι μεγαλύτερος).

Με βάση τις οικοδομικές άδειες που εκδόθηκαν τα τέσσερα τελευταία χρόνια, πρόκειται να προστεθούν στο οικιστικό απόθεμα της πόλης **536 κατοικίες**, το 83% των οποίων έχει πάνω από 3 δωμάτια ή **530 όροφοι**. Η πόλη συνεχίζει να αναπτύσσεται με ότι αυτό συνεπάγεται στο δομημένο περιβάλλον, στην κυκλοφορία και στις απαιτήσεις για έργα και παροχή υπηρεσιών από τον Δήμο.

Πίνακας 22 : Κατοικίες και οικοδομικές άδειες									
Έτος	Νέες Οικοδομές			Προσθήκες			Αριθμός κατοικιών		
	<i>Αριθμός</i>	<i>Όροφοι</i>	<i>Όγκος</i>	<i>Αριθμός</i>	<i>Όροφοι</i>	<i>Όγκος</i>	<i>Σύνολο</i>	<i>1 ή 2 δωμάτια</i>	<i>> 3 δωμάτια</i>
2004	45	99	55.715	24	34	11.412	124	20	104
2005	41	98	54.024	22	28	12.101	131	18	113
2006	50	119	63.622	19	32	14.971	185	35	150
2007	38	83	45.888	21	36	15.712	96	20	76
Σύνολο	174	399	219.249	86	130	54.196	536	93	443

3.5.4 Αξιολόγηση : συμπέρασμα – προοπτικές

Ο Δήμος Ζεφυρίου πρέπει να υλοποιήσει τα επόμενα χρόνια ένα μεγάλο επενδυτικό πρόγραμμα τοπικών υποδομών που προκύπτουν από την εφαρμογή του σχεδίου πόλης, κυρίως σε ότι αφορά τις απαλλοτριώσεις, αγορές, κατασκευές - διαμορφώσεις κοινοχρήστων χώρων. Παράλληλα πρέπει να εντείνει τις προσπάθειές του στην κατασκευή δικτύων αποχέτευσης ομβρίων.

Η σταθερή αύξηση της οικοδομικής δραστηριότητας αφενός μεν διατηρεί σε υψηλά επίπεδα τις επενδύσεις σε τοπικές υποδομές αφετέρου δε δημιουργεί νέες ανάγκες που σχετίζονται με χώρους στάθμευσης, δίκτυα πεζοδρόμων, αθλητικές και πολιτιστικές εγκαταστάσεις.

3.6 Περιβάλλον

Ο Δήμος Ζεφυρίου τείνει να μεταβληθεί σε αστική περιοχή. Αυτό, βέβαια δε διευκολύνει προσπάθειες ανάπλασης. Παρ' όλα αυτά, τα μεγάλα έργα που έχουν γίνει στα όρια του δήμου, όπως επίσης και ορισμένα αδόμητα οικοδομικά τετράγωνα, δίνουν κάποιες δυνατότητες. Η Δημοτική Αρχή προωθεί την εξυγίανση της δομημένης περιοχής και ειδικές χρήσεις σε νέες περιοχές (Πάρκο υπερτοπικής σημασίας στην περιοχή της Λίμνης, πάρκο 35 στρεμμάτων χρηματοδοτούμενο από τον Αναπτυξιακό Σύνδεσμο Δυτικής Αθήνας πάνω από την Αττική οδό). Ο Δήμος πέτυχε κάτι που άλλοι δήμοι δεν σκέφτηκαν ή δεν κατάφεραν να πετύχουν : τη βύθιση ή και τη δημιουργία τούνελ σε όλο το τμήμα της Αττικής οδού που περνά από την περιοχή του και τη δημιουργία από πάνω πάρκου, χώρων αθλοπαιδιών και ζώνης αναψυχής.

Η πόλη γίνεται όλο και πιο δελεαστική για τις επιχειρήσεις γιατί προσφέρει σχετικά φθηνή γη και μάλιστα εντός σχεδίου, νέους οδικούς άξονες και μέσα σταθερής τροχιάς (Προαστιακός). Η περιοχή θεωρείται πλέον ιδανική για μεσαίες βιομηχανίες, αντιπροσωπείες, logistics κ.α.

3.6.1 Φυσικό περιβάλλον

Είναι γεγονός πως η Δυτική Αθήνα - μαζί και το Ζεφύρι - πληρώνει τις επιλογές του μοντέλου ανάπτυξης που ακολουθήθηκε. Στην ευρύτερη περιοχή έχουν συγκεντρωθεί, από τα πρώτα στάδια της άναρχης ανάπτυξης, πλήθος ρυπογόνων δραστηριοτήτων, όπως ο ΧΥΤΑ, ανεξέλεγκτοι σκουπιδότοποι, εργοστάσια, ρυπογόνες βιοτεχνίες, οχλούσες δραστηριότητες, οι οποίες υποβαθμίζουν την ποιότητα ζωής των κατοίκων. Παράλληλα παρατηρούνται ελλείψεις σε υποδομές, όπως δίκτυα αποχέτευσης ακαθάρτων και όμβριων, με αποτέλεσμα η υφιστάμενη περιβαλλοντική κατάσταση στην περιοχή να κρίνεται αρνητική, παρόλο που γειτονεύει με χώρους υψηλής φυσικής αξίας, όπως η Πάρνηθα και το Αιγάλεω.

Η συνολική αξιολόγηση του περιβάλλοντος στην ευρύτερη περιοχή του βόρειο-βορειοδυτικού άξονα του Λεκανοπεδίου, σε απόσταση 12 μόλις χλμ. από το κέντρο του μητροπολιτικού συγκροτήματος, είναι σε πολλά σημεία αντιφατική. Στα αρνητικά καταγράφονται οι επιπτώσεις από την άναρχη δόμηση, τις αλόγιστες δραστηριότητες, την κοινωνική αδιαφορία και την ανεπάρκεια της κεντρικής διοίκησης, οι οποίες προκαλούν συνεχιζόμενη υποβάθμιση του περιβάλλοντος σε όλους σχεδόν

τους τομείς. Ιδιαίτερα επιβαρυντικές, μεταξύ άλλων, κρίνονται η χωροθέτηση του μεγαλύτερου χώρου διάθεσης αποβλήτων της χώρας σε μικρή απόσταση από τα όρια του Δήμου, η αυξανόμενη συγκέντρωση πληθυσμού και βιοτεχνικών δραστηριοτήτων και τα προβλήματα των σεισμών του 1999.

Ο Τομέας Φυσικής Περιβάλλοντος του Πανεπιστημίου Αθηνών, ανέπτυξε έναν δείκτη ποιότητας ζωής χρησιμοποιώντας επίγεια δεδομένα και δορυφορικές εικόνες και τον εφάρμοσε σε έξι δήμους της Δυτικής Αττικής (Μαγούλα, Ελευσίνα, Ασπρόπυργος, Φυλή, Άνω Λιόσια, Ζεφύρι) για το διάστημα από το 1990 έως το 2005. Ο Δείκτης Ποιότητας Ζωής, που υπολογίστηκε σε τέσσερις περιόδους (1991, 1994, 2000, 2005), προκύπτει αθροιστικά από οκτώ μεταβλητές. Οι τέσσερις από αυτές είναι σχετικές με το φυσικό περιβάλλον (επιφανειακή θερμοκρασία, πυκνότητα αστικής φυτοκάλυψης, αστικές και βιομηχανικές χρήσεις γης, κατανομή εδαφικής κάλυψης) και προέρχονται από την επεξεργασία δορυφορικών εικόνων. Αξίζει να σημειωθεί πως στη συγκριτική αυτή επισκόπηση, ο Δήμος Ζεφυρίου συγκεντρώνει τη χαμηλότερη βαθμολογία στην περιοχή μελέτης, μιας και χαρακτηρίζεται από **χαμηλό δείκτη βλάστησης και πυκνή δόμηση**.

Το ρόλο ενός πολύ σημαντικού οικοσυστήματος στην ευρύτερη περιοχή παίζουν οι ορεινοί όγκοι του Αιγάλεω (Ποικίλο όρος) και της Πάρνηθας, η οποία μετά τις καταστροφικές πυρκαγιές του 2007 βρίσκεται σε κρίσιμη κατάσταση. Η ραγδαία υποβάθμιση του φυσικού περιβάλλοντος που παρατηρείται τα τελευταία χρόνια για τους γνωστούς λόγους (πληθυσμιακή συγκέντρωση και άναρχη οικιστική επέκταση, συρρίκνωση της γεωργικής γης, πυρκαγιές και οικοπεδοποίηση δασικών εκτάσεων) έχει απαξιώσει συνολικά το Αττικό τοπίο. Αυτή ακριβώς η μετάλλαξη βρίσκει εφαρμογή στο Ζεφύρι και μάλιστα σε μεγάλο βαθμό.

3.6.1.1 Φυσικές απειλές

Σε οκτώ τουλάχιστον περιοχές της Αττικής - μεταξύ των οποίων και το Ζεφύρι - εκτιμάται ότι υφίσταται μεγάλος κίνδυνος από πλημμύρες μετά τις καταστροφικές πυρκαγιές στην Πάρνηθα και το Πάνειο όρος. Σε περίπτωση ξαφνικής έντονης βροχόπτωσης θα δεχθούν μεγάλες ποσότητες νερού και λάσπης οι περιοχές της Φυλής, Ζεφυρίου, Άνω Λιοσίων και Αχαρνών, που θα πρέπει να διοχετευτούν στον Κηφισό (που κινείται ήδη σε οριακά επίπεδα), ο άνω ρους του οποίου αναπτύσσεται στο νότιο πρηνές της Πάρνηθας.

Το Ζεφύρι μια πόλη με 10.000 χιλιάδες κατοίκους περίπου, εκτός των προβλημάτων που βιώνει από την χωματερή, τον σεισμό του 1999 και τη χρόνια υποβάθμιση, βρίσκεται αντιμέτωπο κάθε χειμώνα με πλημμυρικά φαινόμενα στην περιοχή «Κάτω Λίμνη». Η περιοχή αυτή είναι ενταγμένη στο σχέδιο πόλης από το 1989 και δεν έχει ακόμη δίκτυο όμβριων και ακαθάρτων (σε αντίθεση με το υπόλοιπο τμήμα του Δήμου) με αποτέλεσμα να εμφανίζονται πλημμυρικά φαινόμενα και πιθανές επιμολύνσεις από ακάθαρτα ύδατα. Αποδέκτης των όμβριων είναι τα δύο ρέματα, Ευπειρίδων ήδη διευθετημένο και Εσχατιάς, για το οποίο υπάρχει υπόσχεση διευθέτησης και κάλυψης από το ΥΠΕΧΩΔΕ, που διέρχονται από το Δήμο

Στο μεγαλύτερο μέρος του Δήμου δεν παρατηρούνται έντονες πλημμύρες καθώς υπάρχει φυσική ροή. Στα σημεία που υπάρχουν προβλήματα και μέχρι την οριστική λύση τους, πραγματοποιούνται σημειακές παρεμβάσεις.

Το **ρέμα της Εσχατιάς** αποτελεί σημαντική απειλή για την περιοχή, μιας και πλημμυρίζει μετά από κάθε ισχυρή νεροποντή, πλήττοντας κυρίως το Ζεφύρι και το Καματερό. Το πρόβλημα επιδεινώθηκε με τα έργα κατασκευής της Αττικής Οδού, μιας και δεν έγινε πρόβλεψη ώστε να μπορεί να δεχθεί πρόσθετο υδάτινο φορτίο. Αν προστεθούν οι καταπατήσεις σε κάποια σημεία που μειώνουν την κοίτη του επικίνδυνα, το οδονηρά αποτελέσματα είναι αναμενόμενα. Το ρέμα παραμένει μέχρι και σήμερα, στο μεγαλύτερο μέρος του, μπαζωμένο. Σκουπίδια και μπάζα όλων των ειδών μπορούν να βρεθούν μέσα στην κοίτη του. Το ΥΠΕΧΩΔΕ έχει εντάξει τα σχετικά έργα στο ΕΣΠΑ, τα οποία έχουν ξεκινήσει από τους Αγίους Αναργύρους και αναμένονται μετά από τρία χρόνια να φτάσουν στο Ζεφύρι.

3.6.1.2 Περιβαλλοντικές πιέσεις – ρύπανση : Ατμόσφαιρα

Η ατμοσφαιρική ρύπανση στην περιοχή παρακολουθείται από το Τμήμα Ποιότητας Ατμόσφαιρας, Διεύθυνση Ελέγχου Ατμοσφαιρικής Ρύπανσης και Θορύβου του ΥΠΕΧΩΔΕ, που είναι υπεύθυνο για τη λειτουργία του επίσημου δικτύου μέτρησης ατμοσφαιρικής ρύπανσης της περιοχής Αθηνών. Ο πλησιέστερος σταθμός μέτρησης είναι αυτός του Δήμου Άνω Λιοσίων, όπου μετρούνται οι ρύποι SO₂, NO_x, O₃, τα επίπεδα των οποίων βρίσκονται στο μέσο όρο των περιστατικών σταθμών. Οι επιπτώσεις από την διέλευση της Αττικής οδού, καθώς και οι συγκεντρώσεις ρύπων που προέρχονται από ανεξέλεγκτη διάθεση στερεών, επικίνδυνων και μη, αποβλήτων δεν μπορούν να μετρηθούν ακόμη.

3.6.1.3 Περιβαλλοντικές πιέσεις – ρύπανση : Ύδατα

Στην ευρύτερη περιοχή του Δήμου η κύρια απειλή ρύπανσης του υδροφόρου ορίζοντα προέρχεται από την πιθανή διαρροή μη επεξεργασμένων στραγγιδίων από τον αποκατεστημένο Χ.Δ.Α. Άνω Λιοσίων. Ο τελευταίος λειτούργησε χωρίς μέτρα προστασίας για περισσότερα από 40 χρόνια, με πολύ πιθανό αποτέλεσμα τη σημαντική ρύπανση του υδροφόρου ορίζοντα της ευρύτερης περιοχής. Πάντως στο ΧΥΤΑ Άνω Λιοσίων και στο νέο ΧΥΤΑ Φυλής έχουν ληφθεί όλα τα μέτρα για τη στεγανοποίησή τους και την προστασία του υδροφόρου ορίζοντα, σύμφωνα με τις σχετικές μελέτες.

Τα επιφανειακά ύδατα που χρήζουν επίσης σημαντικής παρακολούθησης είναι τα ρέματα, τα οποία καταλήγουν να είναι αποδέκτες ρύπων χωρίς επεξεργασία, γεγονός που αποτελεί επιβαρυντικό στοιχείο για το φυσικό περιβάλλον στο Δήμο.

3.6.2 Αστικά στερεά απόβλητα

Ο Δήμος Ζεφυρίου απέχει μόλις 9 χλμ από το χώρο διάθεσης απορριμμάτων στο ΧΥΤΑ Φυλής, το οποίο βέβαια συνδυάζεται με περιβαλλοντικά προβλήματα που μπορούν να προκύψουν από την μη ορθή λειτουργία των εγκαταστάσεων επεξεργασίας απορριμμάτων που έχουν χωροθετηθεί.

Στην περιοχή ευθύνης του δήμου, παράγεται ετήσιος όγκος απορριμμάτων περίπου 6.000 τόνων. Πέραν αυτών όμως υπάρχουν διάφορες παράνομες εστίες εναπόθεσης μπαζών, σκουπιδιών και ογκωδών αντικειμένων που προξενούν σοβαρή οικονομική επιβάρυνση στο δήμο προκειμένου να τα απομακρύνει. Πρόκειται για ένα φαινόμενο που βρίσκεται σε έξαρση κάθε φορά που κλείνει ο ΧΥΤΑ.

Η υπηρεσία καθαριότητας διαθέτει 4 απορριμματοφόρα (3 τύπου πρέσας και 1 με μύλο), 4 φορτηγά ανατρεπόμενα για την αποκομιδή απορριμμάτων και μπαζών, 1 φορτωτή, 1 τρακτέρ – κομπρεσέρ και 300 μεταλλικούς κυλιόμενους κάδους απορριμμάτων. Απασχολούνται 10 εργάτες και οδηγοί για τη συλλογή και μεταφορά των απορριμμάτων, 4 οδοκαθαριστές, 2 εργάτες και χειριστές μηχανημάτων στο Χ.Δ.Α., 1 διοικητικός υπάλληλος, 1 ηλεκτρολόγος και 1 συγκολλητής.

Η αποκομιδή των σκουπιδιών γίνεται σε καθημερινή βάση. Κάθε απορριμματοφόρο πραγματοποιεί 6 δρομολόγια την εβδομάδα, καλύπτοντας μέση απόσταση 15 χλμ. Στον πίνακα που ακολουθεί, καταγράφεται ο εξοπλισμός και οι πρόσθετες ανάγκες, που πρόκειται να καλυφθούν κυρίως μέσω του Θησέα.

Πίνακας 23 : Εξοπλισμός καθαριότητας		
Οχήματα, κάδοι	Αριθμός	Ανάγκες για πρόσθετο εξοπλισμό
Απορριματοφόρα	4	1
Φορτηγά	4	1
Φορτωτές	1	1
Τρακτέρ - κομπρεσέρ	1	
Κάδοι απορριμμάτων	300	
Σκούπα		1
Bob cat		1
Υδροφόρο		1

3.6.2.1 Επεξεργασία – τελική διάθεση αστικών στερεών αποβλήτων

Ακόμα και αν δοθεί το πράσινο φως για την κατασκευή και λειτουργία των τριών ΧΥΤΑ που έχουν επιλεγεί στα διοικητικά όρια των Δήμων Φυλής, Κερατέας και Γραμματικού (επί του παρόντος λειτουργεί μόνο αυτός της Φυλής), το πρόβλημα της διάθεσης των αστικών στερεών αποβλήτων δε λύνεται μακροπρόθεσμα. Απλά θα αντιμετωπιστεί για λίγα χρόνια και θα χρειαστεί να αναζητηθούν νέες λύσεις σε νέες περιοχές σε μια ήδη κορεσμένη Αττική. Επιπλέον, η Ευρωπαϊκή και εθνική νομοθεσία (Οδηγία 99/31/ΕΚ και Υ.Α. 29407/3508, 1572Β/16-12-02) απαιτούν τη σταδιακή εκτροπή του βιοαποδομήσιμου κλάσματος των αποβλήτων από τους ΧΥΤΑ ξεκινώντας από το έτος 2010, οι οποίοι θα πρέπει να μετατραπούν σε ΧΥΤΥ, δηλ. χώροι ταφής υπολειμμάτων (μετά την ανακύκλωση / ανάκτηση των συσκευασιών και εκτροπή των οργανικών).

Το θεσμικό αυτό πλαίσιο δεν επηρεάζει άμεσα το Δήμο, καθώς είναι μέλος του ΕΣ-ΔΚΝΑ, ο οποίος φέρει την ευθύνη για την οργάνωση συστημάτων εκτροπής του οργανικού κλάσματος. Ωστόσο, τόσο στο πλαίσιο της προστασίας του περιβάλλοντος, όσο και της μείωσης του κόστους και της προετοιμασίας απέναντι σε δυσμενείς εξελίξεις, θα πρέπει η διαχείριση του κλάσματος αυτού να αποτελέσει αντικείμενο προβληματισμού και να εξεταστούν λύσεις μείωσης του, όπως η κομποστοποίηση των απορριμμάτων.

Τέλος, σημαντικό πρόβλημα υφίσταται με τα κατασκευαστικά - οικοδομικά απόβλητα (μπάζα). Το πρόβλημα αυτό είναι έντονο, καθώς δεν έχει θεσμοθετηθεί ακόμη το

πλαίσιο της εναλλακτικής τους διαχείρισης (ανάκτηση – ανακύκλωση - ασφαλής τελική διάθεση), έχει καθυστερήσει το αναμενόμενο προεδρικό διάταγμα και υπάρχει έλλειψη χώρων διάθεσης. Ο Δήμος θα μπορούσε να λάβει μέτρα που θα εξυπηρετούσαν τους κατοίκους που παράγουν μικρές ποσότητες μπαζών, ενώ ταυτόχρονα θα εξάλειφαν την παράνομη απόθεση. Θα μπορούσε να δημιουργηθεί ένα κέντρο ανακύκλωσης σε κατάλληλο σημείο, όπου οι πολίτες θα μετέφεραν οι ίδιοι και θα άφηναν χωρίς κόστος μικρές ποσότητες μπαζών ή και άλλων κατηγοριών αποβλήτων, για κατάλληλη επεξεργασία - διάθεση από το Δήμο.

3.6.2.2 Ανακύκλωση – εναλλακτική διαχείριση αποβλήτων

Ο Δήμος εφαρμόζει από 10/2007 πρόγραμμα ανακύκλωσης υλικών συσκευασίας στο πλαίσιο ευρύτερου προγράμματος της Ε.Ε.Α.Α. Η διεθνής εμπειρία διδάσκει πως ενώ η ενεργή συμμετοχή των πολιτών είναι προαπαιτούμενο στον τομέα αυτό, στην πράξη αυτή ατονεί και χρειάζεται διαρκής προσπάθεια υπενθύμισης - ενημέρωσης - ευαισθητοποίησης. Παρόλα αυτά η συμμετοχή στο πρόγραμμα κρίνεται ικανοποιητική, καθώς συλλέγονται και ανακτώνται σε ετήσια βάση 200 τόνοι υλικών περίπου.

Καθώς αναπτύσσονται τα συστήματα εναλλακτικής διαχείρισης πολλών κατηγοριών αποβλήτων στην Ελλάδα, ο Δήμος αναμένεται να αναπτύξει, το αμέσως επόμενο διάστημα, δράσεις ανακύκλωσης ηλεκτρικών συσκευών.

3.6.3 Αξιολόγηση φυσικού περιβάλλοντος

Η περιοχή του Δήμου Ζεφυρίου αποτελεί μια από τις υποβαθμισμένες περιοχές του Λεκανοπεδίου. Η ρύπανση γίνεται τα τελευταία χρόνια πιο φανερή, καθώς ο Δήμος επεκτείνεται και ο χώρος κατοικίας καταλαμβάνει όλο και περισσότερη έκταση με αποτέλεσμα την απαίτηση για βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και των υποδομών.

Η σκέψη περί οικονομικής ανάπτυξης με παράλληλη προστασία του περιβάλλοντος δεν τέθηκε ποτέ ουσιαστικά επί τάπητος, παρόλη την γειτνίαση του Δήμου με δύο πολύ σημαντικές περιοχές φυσικού κάλλους, την Πάρνηθα και το όρος Αιγάλεω, οι οποίες θα μπορούσαν να αποτελέσουν στοιχείο ανάπτυξης, τουλάχιστον πριν τις καταστροφικές πυρκαγιές του καλοκαιριού.

Η οικονομική ανάπτυξη και η γενικότερη επέκταση του Λεκανοπεδίου σε χώρους περιφερειακά του κέντρου συνέβαλε στην αύξηση του πληθυσμού με σημαντικούς ρυθμούς. Δυστυχώς όμως δεν υπήρξε και η αντίστοιχη περιβαλλοντική διάσταση της α-

νάπτυξης, με αποτέλεσμα η τελική εικόνα του Δήμου να απέχει ακόμη από τις αρχές της βιωσιμότητας και της αειφορίας. Υπάρχουν ακόμη σημαντικές δυνατότητες και ευκαιρίες που μπορούν να αξιοποιηθούν για τη βελτίωση των περιβαλλοντικών χαρακτηριστικών του Δήμου και τη χάραξη μιας πορείας προς πιο αειφορικά μοντέλα ανάπτυξης.

Συνοπτικά, τα κυριότερα περιβαλλοντικά θέματα, που εμπίπτουν άμεσα ή έμμεσα στις αρμοδιότητες του Δήμου είναι:

1. Η ανάπτυξη δραστηριοτήτων σχετικών με την επεξεργασία και διάθεση στερεών αποβλήτων, καθώς σε μικρή απόσταση από τα όρια του Δήμου συγκεντρώνονται οι μονάδες που εξυπηρετούν την διαχείριση αποβλήτων 4 εκατομμυρίων κατοίκων. Η συγκέντρωση αυτή ασκεί σημαντικές πιέσεις στους φυσικούς πόρους και την ποιότητα του περιβάλλοντος, οι οποίες εντείνονται από την απουσία σχεδίων και υποδομών διαχείρισης των επικίνδυνων αποβλήτων.
2. Ατμοσφαιρική ρύπανση, ρύπανση των υδάτων (επιφανειακών και υπόγειων) και του εδάφους
3. Η διαχείριση των στερεών αποβλήτων του ίδιου του δήμου και η καθαριότητα
4. Η επέκταση του οικιστικού ιστού και η έλλειψη χώρων αστικού πράσινου.
5. Η συνεχής πίεση στη βοιοποιικιλότητα, η οποία βαίνει συνεχώς μειούμενη μέσω της καταστροφής, της κατάτμησης και υποβάθμισης των οικοτόπων.

3.7 Αναπτυξιακή Επιχείρηση και Τεχνικών Έργων – Καθαριότητας

3.7.1.1 Σύσταση – διοίκηση - οργάνωση

Τον Ιούλιο του 1994 ο Δήμος Ζεφυρίου προχώρησε στη σύσταση της Αναπτυξιακής Επιχείρησης και Τεχνικών Έργων - Καθαριότητας (ΦΕΚ 521 Β', 05.07.94, που τροποποιήθηκε με το ΦΕΚ 1445 Β'), με τα εξής χαρακτηριστικά :

α) Η επιχείρηση ιδρύθηκε ως **θυγατρικό νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου** του Δήμου και εντάχθηκε στην κατηγορία των **αμιγών δημοτικών επιχειρήσεων**, των οποίων η σύσταση, διοίκηση, οργάνωση και λειτουργία ρυθμίζονταν από τον προηγούμενο Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (Π.Δ. 410/95).

β) Η επιχείρηση διοικείται από **5μελές Διοικητικό Συμβούλιο**, του οποίου τα μέλη ορίζονται από το Δημοτικό. Τρεις (3) είναι εκπρόσωποι του Δήμου (ο ένας προέρχεται από τη μειοψηφία), ένας (1) είναι εκπρόσωπος κοινωνικού φορέα της περιοχής και ένας (1) είναι δημότης ή κάτοικος που έχει πείρα ή γνώσεις σχετικές με το αντικείμενο της επιχείρησης. Ο πρόεδρος και ο αντιπρόεδρος ορίζονται από το Δημοτικό Συμβούλιο. Ο κανονισμός λειτουργίας του Διοικητικού Συμβουλίου και ο κανονισμός διαχείρισης της επιχείρησης εγκρίθηκαν το 1999 από το Δημοτικό Συμβούλιο.

γ) Ο Δήμος κατέβαλε 25.000.000 δρχ (73.368 €) για κεφάλαιο της επιχείρησης με 50ετή διάρκεια.

δ) **Σκοπός** της επιχείρησης ήταν η οικονομική, κοινωνική, πολιτιστική και αθλητική ανάπτυξη της πόλης, ο οποίος εξειδικεύτηκε στους παρακάτω **πέντε γενικούς στόχους** :

1. Ανάλυση τεχνικών δραστηριοτήτων για λογαριασμό του δήμου, αλλά και αυτόνομα ως εργολάβος δημοσίων και ιδιωτικών έργων (έργα υποδομής, κατασκευές, οικοδομές, μελέτες).
2. Η προστασία του περιβάλλοντος, η αποκομιδή απορριμμάτων και η καθαριότητα κοινόχρηστων χώρων για λογαριασμό του δήμου, αλλά και αυτόνομα ως παροχή υπηρεσιών σε δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς.
3. Υλοποίηση πολιτιστικών, αθλητικών και επιμορφωτικών δράσεων, καθώς και προγραμμάτων κοινωνικής φροντίδας και πρόνοιας, διαχείριση δημοτικού Μουσείου, έκδοση τοπικής εφημερίδας, ίδρυση - εκμετάλλευση κινηματογράφου κ.α.
4. Ανάλυση εμπορικών δραστηριοτήτων και παροχή υπηρεσιών στους τομείς της διαφήμισης, εκμετάλλευσης αναψυκτηρίων, δημοτικής συγκοινωνίας κ.α.
5. Αξιοποίηση ευρωπαϊκών και εθνικών προγραμμάτων, ως οριζόντιος στόχος που αφορά όλους τους προηγούμενους.

3.7.1.2 Δραστηριότητες

Η επιχείρηση έχει αναπτύξει ένα ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων, αν και δεν έχει ενεργοποιήσει όλους τους στόχους που περιείχε η συστατική της πράξη :

1. Δραστηριότητες που έχουν σχέση με την **καθαριότητα** :
 - Καθαριότητα κοινοχρήστων χώρων

- Καθαριότητα κτιρίων (έχει αναλάβει την καθαριότητα των Αστυνομικών Τμημάτων της Δυτικής Αττικής)
- Αποκομιδή μπαζών (έχει στην κατοχή της 30 containers τα οποία ενοικιάζει)
- Ενοικίαση χημικών τουαλετών σε λαϊκές αγορές

2. **Επισκευές – συντηρήσεις κοινοχρήστων χώρων και σχολείων**

3. **Εκμετάλλευση κυλικείου**

4. **Υλοποίηση κοινωνικών προγραμμάτων** : Μονάδα κοινωνικής μέριμνας, πρόγραμμα «Βοήθεια στο Σπίτι», Βρεφικός σταθμός, Κέντρο δημιουργικής απασχόλησης παιδιών κ.α. (βλέπε ανάλυσή τους σε επόμενα κεφάλαια).

Μέσα σε 12 χρόνια (1994 - 2006) η επιχείρηση έχει συσσωρεύσει ζημιές ύψους 416.468 € και τα ίδια κεφάλαιά της είναι πλέον αρνητικά. Τα πάσης φύσεως έσοδα το 2006 έφθασαν τα 1.476.888 € και τα έξοδα τα 1.423.053 €. Τη χρονιά αυτή παρουσίασε περιορισμένα κέρδη 53.836 €, που συμψηφίστηκαν με τις προηγούμενες ζημιές. Τα έσοδα από παροχή υπηρεσιών στο Δήμο και σε τρίτους αποτελούν το 51,5% και οι επιχορηγήσεις από Ε.Π. του Γ' Κ.Π.Σ. το 43% των συνολικών της εσόδων.

Το προσωπικό της επιχείρησης (αορίστου και ορισμένοι χρόνου, συνεργάτες με σύμβαση έργου) φθάνει τα 53 άτομα : 46 απασχολούνται ως μισθωτοί με διάφορες συμβάσεις, 2 με προγράμματα απασχόλησης του ΟΑΕΔ και 5 άτομα με συμβάσεις έργου.

Πίνακας 24 : Προσωπικό και συνεργάτες επιχείρησης			
ΤΟΜΕΑΣ	Ειδικότητα	Είδος εργασίας	Πλήθος
Διοίκηση	Λογίστρια	Ι.Δ.Α.Χ.	1
	Λογίστρια	Ι.Δ.Α.Χ.	1
	Αποθηκάριος	Ι.Δ.Α.Χ.	1
	Οδηγοί	Ι.Δ.Α.Χ.	2
Εργατοτεχνίτες	Χειριστές μηχανημάτων	Ι.Δ.Α.Χ.	3
	Καθαρίστριες	Ι.Δ.Α.Χ. 8 - Ι.Δ.Ο.Χ. 4	12
	Εργάτες καθαριότητας	Ι.Δ.Α.Χ.	10
	Εργάτες γενικών καθηκόντων	Ο.Α.Ε.Δ.	2
«Βοήθεια στο Σπίτι»	Νοσηλεύτρια	Ι.Δ.Ο.Χ.	1
	Κοινωνιολόγος	Ι.Δ.Ο.Χ.	1
	Οικογενειακοί βοηθοί	Ι.Δ.Ο.Χ.	3

Πίνακας 24 : Προσωπικό και συνεργάτες επιχείρησης			
ΤΟΜΕΑΣ	Ειδικότητα	Είδος εργασίας	Πλήθος
Βρεφικός Σταθμός	Διευθύντρια	Ι.Δ.Ο.Χ.	1
	Βρεφοκόμος	Ι.Δ.Ο.Χ.	1
	Βοηθός βρεφοκόμου	Ι.Δ.Ο.Χ.	1
	Καθαρίστρια	Ι.Δ.Ο.Χ.	1
	Μαγείρισσα	Ι.Δ.Ο.Χ.	1
	Παιδίατρος	Σύμβαση έργου	1
Κ.Δ.Α.Π.	Διευθύντρια	Ι.Δ.Ο.Χ.	1
	Παιδαγωγός	Ι.Δ.Ο.Χ.	1
	Καθαρίστρια	Ι.Δ.Ο.Χ.	1
	Θεατρολόγος	Σύμβαση έργου	1
Μονάδα Κοινωνικής Μέριμνας	Ψυχολόγος	Σύμβαση έργου	1
	Νοσηλεύτρια	Σύμβαση έργου	1
	Οικογενειακοί βοηθοί	Σύμβαση έργου	4
Σύνολο			53

3.7.1.3 Αξιολόγηση : συμπέρασμα - προοπτικές

Η Αναπτυξιακή Επιχείρηση λειτούργησε ως **εργαλείο υποστήριξης** του Δήμου αναλαμβάνοντας δραστηριότητες για λογαριασμό του π.χ. καθαριότητα, επισκευές - συντηρήσεις σχολείων, ως **φορέας παροχής υπηρεσιών σε τρίτους** π.χ. καθαριότητα Αστυνομικών Τμημάτων, ενοικίαση κοντέϊνερ κ.α. και **αξιοποίησε** με μεγάλη επιτυχία τα Ε.Π. του Γ΄ Κ.Π.Σ. (Μονάδα κοινωνικής μέριμνας, πρόγραμμα «Βοήθεια στο Σπίτι», Βρεφικός σταθμός, Κ.Δ.Α.Π. κ.α.) στον τομέα των κοινωνικών υπηρεσιών.

Αν και κατέβαλε σημαντικές προσπάθειες για την οικονομική της αυτοδυναμία, δεν μπόρεσε να ελέγξει την άνοδο του λειτουργικού κόστους, με αποτέλεσμα τη συσσώρευση ζημιών. Οι επιχειρηματικές της επιλογές αποδείχτηκαν μη κερδοφόρες και είναι σαφές ότι δεν είναι βιώσιμη.

Όλες οι επιχειρήσεις Ο.Τ.Α., που λειτουργούσαν σύμφωνα με τις διατάξεις του προηγούμενου Κ.Δ.Κ. (Π.Δ. 410/95), είναι υποχρεωμένες να προσαρμόσουν το καταστατικό τους στις διατάξεις του νέου κώδικα. Είναι επίσης δυνατή η **μετατροπή** και η **διάσπαση** τους σε νομικές μορφές επιχειρήσεων που προβλέπονται στο νέο κώδικα.

Καταληκτική ημερομηνία για την ολοκλήρωση όλων των παραπάνω διαδικασιών είναι η **31/12/08**, αλλιώς **λύονται** υποχρεωτικά και **εκκαθαρίζονται**.

Η επιλογή μιας από τις παραπάνω δυνατότητες - προσαρμογή, μετατροπή, διάσπαση - προϋποθέτει την εκπόνηση **οικονομοτεχνική μελέτης βιωσιμότητας** καθώς και τήρηση των **διαδικασιών** που αφορούν γενικά τη **σύσταση** επιχειρήσεων Ο.Τ.Α., σύμφωνα με το νέο κώδικα (απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου με διευρυμένη πλειοψηφία, πράξη Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας κ.λπ.). Ειδικότερα :

- Οι υφιστάμενες αμιγείς επιχειρήσεις μπορούν να μετατραπούν σε **κοινοφελείς** με τους σκοπούς που επιτρέπονται σε αυτή τη νέα κατηγορία δημοτικών επιχειρήσεων (κοινωνική προστασία - αλληλεγγύη, παιδεία, πολιτισμός, αθλητισμός, περιβάλλον με εξαίρεση την καθαριότητα, δημοτική συγκοινωνία κ.α.).
- Οι υφιστάμενες αμιγείς επιχειρήσεις, με εμπορικό / βιομηχανικό χαρακτήρα, μπορούν να μετατραπούν σε **ανώνυμες εταιρείες Ο.Τ.Α.** ή σε **δημοτικές Α.Ε.**
- Αμιγείς επιχειρήσεις **καθαριότητας** λύονται υποχρεωτικά μετά τη λήξη του χρόνου που προβλέπεται στη συστατική τους πράξη.
- Το **πλεονάζον προσωπικό** που απασχολείται στις υφιστάμενες επιχειρήσεις κάθε νομικής μορφής, με σχέση εργασίας αορίστου χρόνου μέχρι 31/12/05, είναι δυνατόν να μεταφερθεί στους Ο.Τ.Α. στα νομικά τους πρόσωπα, σε Περιφέρεια, Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση, καθώς και σε νομικά πρόσωπα του δημοσίου τομέα,

Οι επιβαλλόμενες αλλαγές δεν αποτελούν τυπικές νομικές διαδικασίες, αλλά ο Δήμος, αφού αξιολογήσει τις δραστηριότητες και την οικονομική κατάσταση της επιχείρησης, πρέπει να καταλήξει σε οριστικές αποφάσεις.

Στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος προτείνεται να μελετηθεί συνολικά η αναδιοργάνωση των νομικών προσώπων του Δήμου, δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου, με στόχο μία αποτελεσματική και αποδοτική κατανομή των δραστηριοτήτων που τους έχει αναθέσει ο Δήμος, την επίτευξη οικονομικών κλίμακας

3.8 Εκπαίδευση

Στο Δήμο Ζεφυρίου λειτουργούν τρία Νηπιαγωγεία, τέσσερα Δημοτικά, δύο Γυμνάσια και ένα Ενιαίο Λύκειο, τα οποία εκτιμάται ότι στην παρούσα φάση καλύπτουν τις ανάγκες, αλλά μεσοπρόθεσμα απαιτείται η κατασκευή νέων ή επέκταση των υπαρχόντων, με βάση την αναμενόμενη αύξηση του πληθυσμού σχολικής ηλικίας (βλέπε πληθυσμιακές τάσεις ηλικιών 0 – 14 και 15 – 24 ετών) και τις ανάγκες αναβάθμισης των σχολικών χώρων. Η έλλειψη ελεύθερων ή κοινωφελών χώρων αποτελεί σημαντικό πρόβλημα γιατί η απόκτηση γης θα προκύψει μόνο με αγορά ή απαλλοτρίωση από τον Ο.Σ.Κ.

Η Δημοτική Επιτροπή Παιδείας, ως θεσμοθετημένη επιτροπή του Δημοτικού Συμβουλίου λειτουργεί κανονικά, ενώ έχουν συσταθεί ως νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου σύμφωνα με τον Κ.Δ.Κ., επτά (7) **σχολικές επιτροπές** μία για το Λύκειο, δύο για κάθε Γυμνάσιο, τρεις ενιαίες (δημοτικό και νηπιαγωγείο μαζί) και μία για ένα δημοτικό.

Ο αριθμός των σχολικών επιτροπών ακολουθεί τη λογική της χωροθέτησης των σχολείων στην πόλη, όπου δηλαδή υπάρχει χωριστό σχολείο έχει συσταθεί μία επιτροπή, ενώ όπου συστεγάζονται δύο σχολεία (νηπιαγωγείο – δημοτικό) έχει συσταθεί μία ενιαία. **Ο συνολικός τους αριθμός κρίνεται μεγάλος και προτείνεται η συγχώνευση ορισμένων π.χ. μία επιτροπή για τα γυμνάσια και το λύκειο.**

Πίνακας 25 : Σχολεία	Ωράριο	Αριθμός μαθητών
1ο Νηπιαγωγείο	Ολοήμερο	45
2ο Νηπιαγωγείο	Ολοήμερο	30
3ο Νηπιαγωγείο	Πρωί	(υπολειτουργεί)
1ο Δημοτικό σχολείο διευρυμένου ωραρίου	Πρωί	300
2ο Δημοτικό σχολείο διευρυμένου ωραρίου	Πρωί	150
3ο Δημοτικό σχολείο διευρυμένου ωραρίου	Πρωί	100
4ο Δημοτικό σχολείο διευρυμένου ωραρίου	Πρωί	150
1ο Γυμνάσιο - 2ο Γυμνάσιο	Πρωί	150 - 180
Ενιαίο Λύκειο	Πρωί	150

3.9 Πολιτισμός – Πνευματικό Κέντρο

3.9.1 Σύσταση – διοίκηση - οργάνωση

Το 1978 η τότε Κοινότητα συνέστησε το «Πνευματικό Κέντρο Ζεφυρίου» ως θυγατρικό νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου (Π.Δ. 5, ΦΕΚ 1 Α΄, 04-01-78, που τροποποιήθηκε με την απόφαση 1190 του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Αττικής, ΦΕΚ 296 Β΄, 08/03/05). **Σκοποί** του Πνευματικού Κέντρου, όπως αναφέρονται στην συστατική του πράξη, είναι:

1. Η πνευματική εξύψωση, η κοινωνική διάπλαση, η ψυχαγωγική εξυπηρέτηση, η σύσφιξη των φιλικών δεσμών και η ανάπτυξη και βελτίωση των κοινωνικών σχέσεων και αλληλεγγύης μεταξύ των δημοτών.
2. Η ανάπτυξη κοινωνικής, μορφωτικής, εθνικής, φιλανθρωπικής δραστηριότητας και η κοινωνική επιμόρφωση και ενημέρωση για τα σύγχρονα προβλήματα.
3. Η προβολή, μελέτη και εκτέλεση παντός πνευματικού προγράμματος που δύναται να συμβάλει στην πολιτιστική ανάπτυξη των κατοίκων.

Οι **πόροι** του Κέντρου προέρχονται από :

1. Ετήσια επιχορήγηση του Δήμου (τυπικά 230.000 € από το 2005)
2. Κάθε είδους συνδρομές, εισφορές, δωρεές, κληρονομίες και κληροδοσίες
3. Έσοδα από την περιουσία του.

Διοικείται από **πενταμελές (5) Διοικητικό Συμβούλιο** που αποτελείται από τον εκάστοτε Δήμαρχο ως Πρόεδρο, δύο δημοτικούς συμβούλους και δύο δημότες οι οποίοι ορίζονται από το Δημοτικό Συμβούλιο. Το διοικητικό συμβούλιο εκλέγει ως αντιπρόεδρο ένα από τα μέλη του. Η θητεία του ακολουθεί την δημοτική περίοδο.

Το 1988 καταρτίστηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο και εγκρίθηκε από το Δημοτικό, ο **Οργανισμός Εσωτερικής Υπηρεσίας** του Κέντρου με τον οποίο προβλέφθηκε η δημιουργία ενός τμήματος με τον αντίστοιχο προϊστάμενο και η σύσταση 12 οργανικών θέσεων (6 Δ.Ε. και 6 Υ.Ε.).

Αυτή την περίοδο απασχολούνται τέσσερις μόνιμοι διοικητικοί υπάλληλοι, μία καθαρίστρια της Δημοτικής Επιχείρησης για ορισμένες ώρες και 6 εκπαιδευτές διαφόρων ειδικοτήτων, με συμβάσεις έργου.

Με βάση τις ρυθμίσεις που επιβάλλει ο νέος Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων στα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου των Ο.Τ.Α., θα πρέπει να προσαρμοστεί ανάλογα η συστατική του πράξη, να εκπονηθεί κανονισμός λειτουργίας και να επανεξεταστεί ο οργανισμός εσωτερικής υπηρεσίας με στόχο την παροχή αναβαθμισμένων πολιτιστικών υπηρεσιών (οργανικές θέσεις επιστημονικού προσωπικού).

3.9.2 Υποδομή - εξοπλισμός

Το Πνευματικό Κέντρο στεγάζεται σε μισθωμένο κτίριο, στο οποίο λειτουργούν τα διάφορα πολιτιστικά και καλλιτεχνικά τμήματα. Το κτίριο διαθέτει αίθουσα πολλαπλών χρήσεων στην οποία οργανώνονται διάφορες εκδηλώσεις.

Χρησιμοποιούνται επίσης τα δύο ανοικτά θέατρα, 300-350 θέσεων, που διαθέτει ο Δήμος για εκδηλώσεις – εκθέσεις κ.λπ. Το ένα βρίσκεται στο δημοτικό πάρκο και το άλλο στο χώρο που έχει δημιουργηθεί πάνω από την Αττική Οδό. Από πλευράς τεχνολογικού εξοπλισμού υπάρχει μόνο ένας παλιός Η/Υ που χρησιμοποιείται ως κειμενογράφος.

Στην είσοδο της πόλης έχει δημιουργηθεί στη θέση παλιού εργοστασίου, το δημοτικό πάρκο «Κ. Λιάρος», που αποτελεί το βασικό κέντρο αναψυχής του δήμου. Στο χώρο του πάρκου λειτουργεί το «Μουσείο Αρχαίας Ελληνικής Τεχνολογίας» όπου παρουσιάζεται μια πολύ ενδιαφέρουσα έκθεση 70 ομοιωμάτων τεχνολογικών κατασκευών (πλοία και μηχανές) από την αρχαιότητα μέχρι τα βυζαντινά χρόνια. Τη φροντίδα του Μουσείου έχει αναλάβει η δημοτική επιχείρηση.

Άμεσο στόχο του Δήμου αποτελεί η ανέγερση **πολιτιστικού πολύκεντρου**, με όλους τους απαραίτητους χώρους και εξοπλισμό. Έχει ήδη αποκτηθεί η απαραίτητη έκταση στο κέντρο της πόλης, έχει εκπονηθεί ένα μέρος των μελετών από τον ΑΣΔΑ και αναζητείται χρηματοδότηση για την ανέγερσή του.

3.9.3 Δραστηριότητες

Στο Πνευματικό Κέντρο λειτουργούν τα παρακάτω τμήματα :

- **Μουσικής** με 200 – 250 παιδιά, τα οποία διδάσκονται θεωρία και πρακτική διάφορων μουσικών οργάνων. Λειτουργεί επίσης χορωδία και φιλαρμονική.
- **Θεάτρου** με μία παιδική σκηνή, ενώ προετοιμάζεται θεατρική ομάδα ενηλίκων.

- **Χειροτεχνίας** (μπατίκ, παλαιώση εικόνων) στο οποίο συμμετέχουν 40 περίπου άτομα (ενήλικες).
- **Ζωγραφικής** με 30-40 παιδιά, τα οποία διδάσκονται ζωγραφική και χειροτεχνία.
- **Παραδοσιακών χορών**, στο οποίο συμμετέχουν 100 παιδιά και 40 ενήλικες.

Η συμμετοχή στα τμήματα είναι δωρεάν, εκτός από τα ατομικά μαθήματα μουσικών οργάνων στα οποία η ετήσια οικονομική συμμετοχή ανέρχεται σε 45 €.

Το Πνευματικό Κέντρο υλοποιεί πολλές πολιτιστικές εκδηλώσεις, στις οποίες περιλαμβάνονται έκθεση βιβλίου σε ανοικτό χώρο που διαρκεί 2-3 ημέρες, παιδικό φεστιβάλ, θεατρικές παραστάσεις κ.λπ.

Επίσης διοργανώνει το πρώτο δεκαπενθήμερο κάθε Σεπτέμβρη τα «Ζεφύρια», πολιτιστικές εκδηλώσεις που γίνονται με αφορμή τον εορτασμό της Πολιούχου της πόλης Παναγίας Γρηγορούσας (8/9). Οι εκδηλώσεις περιλαμβάνουν συναυλίες, θεατρικές παραστάσεις, χορούς και άλλες δραστηριότητες.

Το 2005 και το 2006 το Πνευματικό Κέντρο διαχειρίστηκε γύρω στα 175.000 € με τα οποία λειτούργησαν τα διάφορα τμήματα και οργανώθηκαν οι παραπάνω εκδηλώσεις. Η επιχορήγηση του Δήμου κάλυψε το 90% περίπου.

3.9.4 Τοπικοί φορείς

Στο Δήμο λειτουργούν αρκετοί σύλλογοι με βάση την προέλευση των μελών τους, τη συνοικία του δήμου, ή ιδιαίτερα ενδιαφέροντα και προτιμήσεις (αθλητικά σωματεία κ.α.). Ενδεικτικά αναφέρονται οι σύλλογοι Κρητών, Πελοποννησίων, Θεσσαλών, Ηπειρωτών, Κερκυραίων, ένας σύλλογος γυναικών, ο εξωραϊστικός σύλλογος «Άγιος Στυλιανός», ο πολιτιστικός σύλλογος «Παναγία Γρηγορούσα» και δύο αθλητικοί σύλλογοι. Ο Δήμος συνδιοργανώνει και συγχρηματοδοτεί εκδηλώσεις με τους συλλόγους αυτούς, τους ενισχύει οικονομικά με 1.000 έως 1.500 € το χρόνο και τους παραχωρεί δωρεάν τις δημοτικές εγκαταστάσεις (θέατρα κ.λπ.).

3.9.5 Αξιολόγηση : συμπέρασμα - προοπτικές

Ο Δήμος Ζεφυρίου ασκεί τις πολιτιστικές του αρμοδιότητες μέσω του Πνευματικού Κέντρου, το οποίο έχει αναπτύξει πολλές και διαφοροποιημένες δραστηριότητες. Συ-

νεργάζεται επίσης με συλλόγους και σωματεία και ενισχύει τις τοπικές πολιτιστικές πρωτοβουλίες.

Παρατηρούνται **σημαντικές ελλείψεις σε πολιτιστικούς χώρους** (βλέπε την αντίστοιχη ανάλυση στο κεφάλαιο με τα πολεοδομικά – χωρικά χαρακτηριστικά), ενώ ούτε ο ιδιωτικός τομέας έχει αναπτυχθεί στον τομέα αυτό. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι δεν υπάρχει κινηματογράφος, χειμερινός ή έστω θερινός. Η κατασκευή του **πολύκεντρου** εκτιμάται ότι θα αναβαθμίσει ουσιαστικά τις πολιτιστικές και γενικά τις κοινωφελείς υποδομές της πόλης, ενώ η αναζήτηση χρηματοδότησης αποτελεί βασικό στόχο της Δημοτικής Αρχής.

Η χρηματοδότηση του πολιτισμού εξαρτάται αποκλειστικά σχεδόν από τον Δήμο.

Η τοπική κοινωνία συμμετέχει κυρίως με προσφορά εθελοντικής εργασίας και καταβάλλει δίδακτρα σε ορισμένα τμήματα του Πολιτιστικού Κέντρου, τα οποία πάντως κινούνται σε πολύ χαμηλά επίπεδα. Το Υπουργείο Πολιτισμού και άλλοι σχετικοί δημόσιοι φορείς δεν έχουν αναπτύξει καμιά δραστηριότητα στο Ζεφύρι ούτε έχουν εντάξει στον προγραμματισμό τους την κατασκευή πολιτιστικών υποδομών και τη διοργάνωση υπερτοπικών εκδηλώσεων.

Ο Δήμος θα πρέπει να δώσει ιδιαίτερο βάρος στην αξιοποίηση του **Μουσείου Αρχαίας Ελληνικής Τεχνολογίας**, το οποίο μπορεί να λειτουργήσει ως φορέας προσέλκυσης όχι μόνο επισκεπτών αλλά και εξειδικευμένων φορέων, δεδομένου ότι αποτελεί μοναδική περίπτωση στην Αττική. Στο πλαίσιο του επιχειρησιακού προγράμματος θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερο βάρος στην ανάδειξη και στον εμπλουτισμό του. Με την υπογραφή προγραμματικής σύμβασης με τα Υπουργεία Παιδείας και Πολιτισμού, το Ε.Μ.Π. και άλλα Α.Ε.Ι., καθώς και ιδιωτικούς φορείς που ασχολούνται με τα θέματα αυτά, το Μουσείο θα μπορούσε να αποτελέσει ένα τεχνολογικό – εκπαιδευτικό πόλο που θα αναβάθμιζε συνολικά την πόλη και τη θέση της στην μητροπολιτική περιοχή της Αθήνας.

Επίσης η δημιουργία **κινηματογραφικής λέσχης** και η κατασκευή **θερινού κινηματογράφου** αποτελούν εναλλακτικές προτάσεις στον τομέα του πολιτισμού.

3.10 Αθλητικές υποδομές και δραστηριότητες – Αθλητικός Οργανισμός

3.10.1 Σύσταση – διοίκηση - οργάνωση

Το 1994 ο Δήμος συνέστησε τον «Αθλητικό Οργανισμό Δήμου Ζεφυρίου», ως θυγατρικό νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου, με την απόφαση 13825 του Νομάρχη Δυτικής Αττικής, (ΦΕΚ 517 Β΄, 04/07/94). **Σκοποί** του Αθλητικού Οργανισμού, όπως αναφέρονται στην συστατική του πράξη, είναι:

- 1) Η δημιουργία και λειτουργία αθλητικών κέντρων και γυμναστηρίων, χώρων αθλοπαιδιών και γυμναστικής ώστε να καλύπτονται οι αυξημένες ανάγκες για άθληση των δημοτών και ιδιαίτερα των νέων.
- 2) Η ανάπτυξη μαζικού αθλητισμού, για να καλυφθούν οι ανάγκες κατά ηλικία, ενδιαφέροντα κ.λπ. Η καλλιέργεια των σωματικών και πνευματικών ικανοτήτων, η καλλιέργεια φίλαθλου συναγωνιστικού πνεύματος, μακριά από φανατισμό, ανταγωνισμούς και κερδοσκοπικούς στόχους.
- 3) Η διαχείριση του αθλητικού εξοπλισμού που υπάρχει στο Δήμο.

Οι **πόροι** του Οργανισμού προέρχονται από :

- Ετήσια επιχορήγηση του Δήμου (100.000 €)
- Έσοδα από την διαχείριση των αθλητικών εγκαταστάσεων
- Κρατικές επιχορηγήσεις
- Έσοδα από την περιουσία του, καθώς και κάθε είδους συνδρομές, εισφορές, δωρεές, κληρονομίες και κληροδοσίες

Διοικείται από **επταμελές (7) Διοικητικό Συμβούλιο** που αποτελείται από τον εκάστοτε Δήμαρχο ως Πρόεδρο ή άλλο μέλος αιρετό ή μη που ορίζεται από τον ίδιο, τρεις δημοτικούς συμβούλους και τρεις δημότες οι οποίοι ορίζονται από το Δημοτικό Συμβούλιο. Το διοικητικό συμβούλιο εκλέγει ως αντιπρόεδρο και γενικό γραμματέα δύο από τα μέλη του. Η θητεία του ακολουθεί την δημοτική περίοδο.

Με βάση τις ρυθμίσεις που επιβάλλει ο νέος Κώδικας στα Ν.Π.Δ.Δ. των Ο.Τ.Α., θα πρέπει να προσαρμοστεί ανάλογα η **συστατική του πράξη** και να εκπονηθούν **κανονισμός λειτουργίας και οργανισμός εσωτερικής υπηρεσίας**.

3.10.2 Υποδομές – εξοπλισμός – δραστηριότητες

Ο Αθλητικός Οργανισμός στεγάζεται στο Δημαρχείο, δεν απασχολεί μόνιμο προσωπικό και μία δημοτική υπάλληλος έχει αναλάβει την διοικητική του υποστήριξη. Αυτή την περίοδο διαχειρίζεται τους παρακάτω δημοτικούς αθλητικούς χώρους :

- 1) Το κλειστό γυμναστήριο «Σπάρτακος» (καλαθοσφαίριση - πετοσφαίριση)
- 2) Το δημοτικό γήπεδο ποδοσφαίρου (11X11), με μεγάλο κόστος συντήρησης
- 3) Δύο ανοικτά γήπεδα καλαθοσφαίρισης
- 4) Ένα ανοικτό γήπεδο ποδοσφαίρου 5X5 (ολοκληρώνεται τον Ιούλιο 2008)

Χρησιμοποιεί επίσης δύο κλειστά σχολικά γυμναστήρια. Ο εξοπλισμός του αποτελείται από αθλητικά είδη για τις ανάλογες δραστηριότητες. Το 2007 ο Αθλητικός Οργανισμός υλοποίησε τρία προγράμματα μαζικού αθλητισμού για παιδιά ηλικίας 7-14 ετών και απασχόλησε δύο καθηγητές φυσικής αγωγής.

Η ανέγερση **αθλητικού κέντρου** με γήπεδο ποδοσφαίρου επαγγελματικών προδιαγραφών, στίβο και διαδρόμους αποτελεί άμεσο στόχο του Δήμου. Έχει ήδη αποκτηθεί μία έκταση στο νότιο τμήμα της πόλης και έχει ζητηθεί από την Γενική Γραμματεία Αθλητισμού επιχορήγηση για να αγοραστεί η υπόλοιπη έκταση και να κατασκευαστεί το αθλητικό κέντρο.

3.10.3 Συνεργαζόμενοι φορείς

Το 1999 ιδρύθηκε ο Δημοτικός Αθλητικός Σύλλογος Ζεφυρίου από περιορισμένο αριθμό δημοτών που συμμετέχουν ενεργά στα δημοτικά δρώμενα και συνεργάζονται στενά με την δημοτική αρχή. Ουσιαστικά ο σύλλογος αυτός ελέγχεται έμμεσα από το Δήμο. Με τη δημιουργία του έγινε δυνατή η συμμετοχή των ομάδων του συλλόγου σε πρωταθλήματα και η εγγραφή του σε αθλητικές ομοσπονδίες.

Οι αθλητικοί οργανισμοί των Δήμων ή οι αμιγείς τους επιχειρήσεις - τώρα κοινωφελείς - που ασχολούνται με τον αθλητισμό, αν και υλοποιούν πολλά ανάλογα προγράμματα και δραστηριότητες, δεν αποτελούν φορείς του ερασιτεχνικού ή επαγγελματικού αθλητισμού και ως εκ τούτου δεν έχουν τη δυνατότητα να συμμετέχουν σε επίσημες αγωνιστικές διαδικασίες ούτε να αποτελούν μέλη δευτεροβάθμιων και τριτοβάθμιων αθλητικών φορέων.

Ο Αθλητικός Σύλλογος έχει διάφορα τμήματα και ομάδες (ποδόσφαιρο, μπάσκετ, βόλεϊ, πάλη, ρυθμική γυμναστική κ.α.) στα οποία αθλούνται παιδιά και ενήλικες, χρησιμοποιεί τις δημοτικές αθλητικές εγκαταστάσεις και επιχορηγείται από τον Αθλητικό Οργανισμό για να καλύψει ένα σημαντικό τμήμα των δαπανών του. Ο Οργανισμός δηλαδή μεταβιβάζει ένα τμήμα της επιχορήγησης του Δήμου στον Σύλλογο για να αναπτύξει τις δραστηριότητες του, ενώ η συνεργασία και των δύο φορέων εξασφαλίζεται, αφού το ίδιο άτομο είναι Πρόεδρος του Οργανισμού και του Συλλόγου.

Αυτή η λύση εκ πρώτης όψεως ξενίζει, αλλά με αυτόν τον τρόπο έγινε δυνατή η κάλυψη ενός διοικητικού και οργανωτικού κενού, αφού στον Δήμο δεν υπήρχαν ουσιαστικά άλλα αθλητικά σωματεία, εκτός από την Αθλητική Ένωση Ζεφυρίου που ασχολείται μόνο με το ποδόσφαιρο.

3.10.4 Αξιολόγηση : συμπέρασμα – προοπτικές

Ο Δήμος Ζεφυρίου ασκεί τις αθλητικές του αρμοδιότητες μέσω του Αθλητικού Οργανισμού και του Δημοτικού Αθλητικού Συλλόγου που έχουν αναπτύξει αρκετές και διαφοροποιημένες δραστηριότητες.

Το **κόστος** κατασκευής και συντήρησης των **αθλητικών υποδομών** βαρύνει τον Δήμο, ενώ με την **ετήσια επιχορήγησή** του προς τον οργανισμό και μέσω αυτού στο σύλλογο χρηματοδοτείται ένα μεγάλο τμήμα των λειτουργικών τους δαπανών. Τα ίδια έσοδα και των δύο φορέων είναι ελάχιστα.

Παρατηρούνται **σημαντικές ελλείψεις σε αθλητικούς χώρους** (βλέπε την αντίστοιχη ανάλυση στο κεφάλαιο με τα πολεοδομικά – χωρικά χαρακτηριστικά), ενώ ούτε ο ιδιωτικός τομέας έχει αναπτυχθεί στον τομέα αυτό. Η κατασκευή του **αθλητικού κέντρου** εκτιμάται ότι θα αναβαθμίσει συνολικά το επίπεδο του αθλητισμού στην πόλη και η αναζήτηση χρηματοδότησης αποτελεί βασικό στόχο της Δημοτικής Αρχής.

3.11 Κοινωνικές δράσεις – Δημοτικά νομικά πρόσωπα

3.11.1 Κέντρο Ανοιχτής Προστασίας Ηλικιωμένων

3.11.1.1 Σύσταση – διοίκηση - οργάνωση

Το 1985 η τότε Κοινότητα συνέστησε το «Κέντρο Ανοιχτής Προστασίας Ηλικιωμένων – Κ.Α.Π.Η.» ως θυγατρικό νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου (Υ.Α. 17625,

ΦΕΚ 647 Β΄, 29/10/85, που τροποποιήθηκε με την απόφαση 1666 του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Αττικής, ΦΕΚ 499 Β΄, 10/04/07). **Σκοπός** του Κ.Α.Π.Η., όπως αναφέρεται στην συστατική του πράξη, είναι:

«Η εφαρμογή προγράμματος εξωιδρυματικής προστασίας υπερηλίκων, μέσω της παροχής ιατροκοινωνικής προστασίας στους ηλικιωμένους της περιοχής της Κοινότητας Ζεφυρίου ώστε αυτοί να παραμένουν στην οικογένεια και στην κοινότητα»

Οι **πόροι** του Κ.Α.Π.Η. προέρχονται από :

Α) Ετήσια επιχορήγηση του Δήμου (123.500 € το 2006)

Β) Δυνητικές κρατικές επιχορηγήσεις

Γ) Κάθε είδους συνδρομές, δωρεές, κληρονομιές και κληροδοσίες.

Δ) Έσοδα από τη συμβολική χρηματική συμμετοχή μελών που έχουν ανάγκη προστασίας.

Ε) Εισπράξεις από το αντίτιμο των υπηρεσιών που παρέχει το νομικό πρόσωπο.

Στ) Έσοδα από την περιουσία του.

Ζ) Κάθε άλλη νόμιμη πρόσοδο.

Διοικείται από **εννεαμελές (9) Διοικητικό Συμβούλιο** που αποτελείται από έξι δημοτικούς συμβούλους (δύο από τη μειοψηφία), ένα μέλος του Κ.Α.Π.Η. που εκλέγεται από τα μέλη του, ένα δημότη που ορίζεται από το Δημοτικό Συμβούλιο και ένα εκπρόσωπο της Ομοσπονδίας Συνταξιούχων Ι.Κ.Α. της περιοχής. Το διοικητικό συμβούλιο εκλέγει ως πρόεδρο και αντιπρόεδρο ένα από τα μέλη του. Η θητεία του ακολουθεί την δημοτική περίοδο.

Το 1994 εγκρίθηκε από το Δημοτικό Συμβούλιο ο **κανονισμός διοίκησης και διαχείρισης** του Κ.Α.Π.Η. με τον οποίο ρυθμίζονται θέματα οργάνωσης, λειτουργίας, και παρεχομένων υπηρεσιών.

Το 1996 καταρτίστηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο και εγκρίθηκε από το Δημοτικό, ο **Οργανισμός Εσωτερικής Υπηρεσίας** του Κέντρου με τον οποίο προβλέφθηκε η δημιουργία δύο υπηρεσιών (διοικητική – υγειονομική) και η σύσταση 6 οργανικών θέσεων : κοινωνική λειτουργός (Τ.Ε.), που ασκεί και τα καθήκοντα της προϊσταμένης του Κέντρου, φυσιοθεραπευτής (Τ.Ε.), επισκέπτης υγείας (Τ.Ε.), εργοθεραπευτής (Τ.Ε.), οικογενειακή βοηθός (Υ.Ε.) και καθαρίστρια (Υ.Ε.).

Αυτή την περίοδο απασχολούνται ως μόνιμοι υπάλληλοι, η κοινωνική λειτουργός, μία φυσιοθεραπεύτρια, μία επισκέπτρια υγείας, μία καθαρίστρια από την Δημοτική Επιχείρηση που έχει αναλάβει και το κυλικείο και ένας γιατρός με σύμβαση έργου.

3.11.1.2 Υποδομή - εξοπλισμός

Το Κ.Α.Π.Η. στεγάζεται σε μισθωμένο κτίριο, στο οποίο λειτουργούν οι υπηρεσίες, το εργαστήριο φυσικοθεραπείας, το κυλικείο και η λέσχη για τα μέλη του που χρησιμοποιείται και ως χώρος εκδηλώσεων. Ο χώρος αυτός κρίνεται ικανοποιητικός, αλλά δεν επαρκεί σε περίπτωση που διευρυνθούν οι υπηρεσίες που προσφέρει είτε αυξηθούν οι δραστηριότητες του.

Η Δημοτική Επιχείρηση έχει αποκτήσει με δωρεά ένα οικόπεδο στο οποίο πρόκειται να ανεγερθεί, με χρήματα της δωρήτριας, ξενώνας ηλικιωμένων και προβλέπονται χώροι για το Κ.Α.Π.Η. Το έργο εκτιμάται ότι θα ολοκληρωθεί σε δύο χρόνια.

3.11.1.3 Δραστηριότητες - υπηρεσίες

Στο Κ.Α.Π.Η. προσφέρονται δύο ειδών υπηρεσίες :

- Πολιτιστικές - ψυχαγωγικές
- Υγειονομικές

Οι πρώτες αφορούν μαθήματα χορού και εργαστήριο χειροτεχνίας με τη συνεργασία της Ν.Ε.Λ.Ε. Δυτικής Αττικής που έχει αναλάβει το σχετικό κόστος, λειτουργία χορωδίας (ο μουσικός πληρώνεται από το Κ.Α.Π.Η. με σύμβαση έργου), εκδρομές και θαλάσσια μπάνια (με οικονομική συμμετοχή των μελών), επισκέψεις σε μουσεία, εκθέσεις, κατασκηνώσεις με τη συνεργασία της Νομαρχίας, διάφορες εκδηλώσεις κ.α.

Οι υγειονομικές υπηρεσίες περιλαμβάνουν προγράμματα φυσικοθεραπείας είτε στο χώρο του Κ.Α.Π.Η. είτε στα σπίτια ατόμων που δεν μπορούν να μετακινηθούν, ιατρικές συμβουλές και επισκέψεις σε ασθενείς, καθώς και ψυχολογική υποστήριξη. Παρέχεται επίσης φιλανθρωπικό έργο σε άτομα και οικογένειες που αντιμετωπίζουν ανάλογα προβλήματα.

Οι υπηρεσίες παρέχονται δωρεάν, δεν απαιτείται οικονομική συνδρομή από τα μέλη, ενώ ορισμένα παρέχουν εθελοντική εργασία σε διάφορες δραστηριότητες.

Το Κ.Α.Π.Η. έχει 300 μέλη με διαφορετικό βαθμό ενεργοποίησης και με τις εκδηλώσεις που οργανώνει και τις υπηρεσίες που προσφέρει έχει έρθει σε επαφή με άλλα 600

άτομα περίπου. Πρακτικά όλοι σχεδόν οι ηλικιωμένοι που κατοικούν στον Δήμο, γνωρίζουν το Κ.Α.Π.Η.

3.11.2 Δημοτικοί παιδικοί σταθμοί

3.11.2.1 Σύσταση – διοίκηση - οργάνωση

Το 2000 μεταβιβάστηκαν στο Δήμο Ζεφυρίου, μετά από δικό του αίτημα, δύο (2) κρατικοί παιδικοί σταθμοί και το 2001 συστάθηκε το νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου «Δημοτικοί Παιδικοί Σταθμοί Δήμου Ζεφυρίου», με την απόφαση 2157 του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Αττικής, (ΦΕΚ 656 Β΄, 30/05/01). Σκοπός του νομικού προσώπου, όπως αναφέρεται στην συστατική του πράξη, είναι:

«Η καθημερινή φύλαξη, φροντίδα, ημερήσια διατροφή, διαπαιδαγώγηση και ψυχαγωγία των νηπίων των εργαζομένων γονέων. Η πολύπλευρη νοητική, συναισθηματική, κοινωνική, ψυχοσωματική ανάπτυξη των παιδιών. Η προπαρασκευή τους για τη φυσική μετάβαση από την οικογενειακή ζωή στο σχολικό περιβάλλον».

Οι πόροι του προέρχονται από :

1. Κρατική επιχορήγηση είτε απευθείας είτε μέσω του Δήμου (361.700 € το 2006)
2. Ετήσια δημοτική επιχορήγηση (14.673 €)
3. Εισφορές των γονέων των παιδιών, το ύψος των οποίων αποφασίζει το Διοικητικό Συμβούλιο του νομικού προσώπου και επικυρώνει το Δημοτικό
4. Πόροι από τα προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης
5. Κάθε είδους συνδρομές, εισφορές, δωρεές, κληρονομίες και κληροδοσίες
6. Έσοδα από την περιουσία του και κάθε άλλη νόμιμη πρόσοδος

Η ακίνητη (τα δύο κτίρια – οικόπεδα) και κινητή περιουσία των δύο πρώην κρατικών σταθμών αποτελεί πλέον περιουσία του νομικού προσώπου.

Διοικείται από επταμελές (7) Διοικητικό Συμβούλιο που αποτελείται από το Δήμαρχο ή άλλο δημοτικό σύμβουλο που ορίζεται από αυτόν, δύο (2) δημοτικούς συμβούλους, δύο (2) εκπροσώπους των γονέων των φιλοξενουμένων παιδιών και δύο (2) εκπροσώπους των εργαζομένων (ένα από κάθε παιδικό σταθμό). Το διοικητικό συμβούλιο εκλέγει ως αντιπρόεδρο ένα από τα μέλη του και η θητεία του ακολουθεί την δημοτική περίοδο.

Το 2003 καταρτίστηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο και εγκρίθηκε από το Δημοτικό, ο **Οργανισμός Εσωτερικής Υπηρεσίας** με τον οποίο προβλέφθηκε η δημιουργία μίας Διεύθυνσης και τριών Τμημάτων (παιδικού, βρεφονηπιακού σταθμού και διοικητικού - οικονομικού) και η σύσταση 58 οργανικών θέσεων : 34 άτομα μόνιμο προσωπικό διαφόρων ειδικοτήτων, 12 προσωποπαγείς θέσεις για το προσωπικό των πρώην κρατικών σταθμών που μετατάχθηκε αυτοδίκαια στο νομικό πρόσωπο, 10 άτομα εποχιακό προσωπικό και 2 θέσεις με σύμβαση έργου.

Αυτή την περίοδο απασχολούνται ως μόνιμοι υπάλληλοι, 2 νηπιαγωγοί (Π.Ε.), 3 βρεφονηπιοκόμοι (Τ.Ε.), 1 διοικητικού - λογιστικού (Δ.Ε.) και 6 μαγειρίσσες / καθαρίστριες (Υ.Ε.). Απασχολούνται επίσης με οκτάμηνες συμβάσεις 4 άτομα (3 Δ.Ε. βοηθοί παιδοκόμοι και 1 Τ.Ε. διοικητικού - λογιστικού) και ένας παιδίατρος με σύμβαση έργου που πληρώνεται από την Δημοτική Επιχείρηση. Τέλος έχει εγκριθεί η πρόσληψη μιας βρεφονηπιοκόμου (Τ.Ε.). Σε σχέση με τις προβλέψεις του Ο.Ε.Υ., σήμερα λειτουργούν δύο παιδικό σταθμοί με μειωμένο προσωπικό ως ξεχωριστά τμήματα και το τμήμα διοίκησης, δεν έχει ακόμα ενεργοποιηθεί το τμήμα του βρεφικού σταθμού ούτε έχει καλυφθεί η θέση της διευθύντριας (υπάρχουν μόνο οι 3 τμηματάρχες).

Με βάση τις ρυθμίσεις που επιβάλει ο νέος Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων στα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου των Ο.Τ.Α., θα πρέπει να προσαρμοστεί ανάλογα η **συστατική του πράξη**, να εκπονηθεί **κανονισμός λειτουργίας** και να επανεξεταστεί ο **Ο.Ε.Υ.** με στόχο την παροχή περισσότερων υπηρεσιών.

3.11.2.2 Υποδομή - εξοπλισμός

Η κτιριακή υποδομή και οι ελεύθεροι χώροι των δύο παιδικών σταθμών, τόσο λειτουργικά όσο και αισθητικά, κρίνονται ως πολύ ικανοποιητικοί. Μετά από δέκα χρόνια λειτουργίας είναι λογικό να παρουσιάζονται μεγάλες ανάγκες συντήρησης και ανανέωσης αφενός μεν των κτιριακών εγκαταστάσεων αφετέρου δε του παιδαγωγικού εξοπλισμού και των χώρων εστίασης.

3.11.2.3 Δραστηριότητες – υπηρεσίες

Οι δύο παιδικό σταθμοί λειτουργούν όλο το χρόνο καθημερινά από τις 07:00 έως τις 16:00 και εξυπηρετούν 100 παιδιά (2,5 έως 6,5 ετών). Τα τροφεία ανέρχονται σε 20 € το μήνα, οι πολύτεχνες οικογένειες πληρώνουν τα μισά και για τα παιδιά των μονογονεϊκών οικογενειών είναι δωρεάν.

3.11.3 Κοινωνική Υπηρεσία

3.11.3.1 Σύσταση – διοίκηση - οργάνωση

Το 1999 ο Δήμος συνέστησε την «Κοινωνική Υπηρεσία Δήμου Ζεφυρίου» ως θυγατρικό νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου με την απόφαση 1032 του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Αττικής, (ΦΕΚ 294 Β', 01/04/99). **Σκοποί** της Κοινωνικής Υπηρεσίας, όπως αναφέρονται στην συστατική της πράξη, είναι :

- Η οργάνωση δικτύου παροχής κοινωνικών υπηρεσιών στο Δήμο
- Ο συντονισμός των υπηρεσιών πρόνοιας και υγείας σε τοπικό επίπεδο
- Ο καθορισμός και η καταγραφή των κοινωνικών αναγκών και ο σχεδιασμός προγραμμάτων για την αντιμετώπισή τους
- Η δημιουργία υποδομών στήριξης σε άτομα ή ομάδες και η παρέμβαση της στα κοινωνικά προβλήματα με ειδικευμένο προσωπικό
- Η πληροφόρηση των κατοίκων για τα διάφορα κοινωνικά προβλήματα με διαλέξεις, σεμινάρια, ημερίδες και με κάθε πρόσφορο μέσο

Οι **πόροι** της προέρχονται από :

- Ετήσια επιχορήγηση από το Δήμο (14.673 €)
- Επιχορηγήσεις από Υπουργεία και από τον ευρύτερο δημόσιο τομέα
- Δωρεές ή επιχορηγήσεις ιδιωτών
- Υλοποίηση ευρωπαϊκών προγραμμάτων
- Ίδιες δραστηριότητες (λαχειοφόρες αγορές, συνεστιάσεις, εκδηλώσεις κ.λπ.)

Διοικείται από **πενταμελές (5) Διοικητικό Συμβούλιο** που αποτελείται από το Δήμαρχο ως πρόεδρο, δύο δημοτικούς συμβούλους και δύο δημότες που επιλέγονται από το Δημοτικό Συμβούλιο. Το διοικητικό συμβούλιο εκλέγει ως αντιπρόεδρο ένα από τα μέλη του και η θητεία του ακολουθεί την δημοτική περίοδο.

Το 2003 καταρτίστηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο και εγκρίθηκε από το Δημοτικό, ο **Οργανισμός Εσωτερικής Υπηρεσίας** (ΦΕΚ 1789 Β', 03/12/03) με τον οποίο προβλέφθηκε η δημιουργία τεσσάρων υπηρεσιών (διοικητική, υγειονομική, κοινωνικού σχεδιασμού και κοινωνικής εργασίας) και η σύσταση 29 οργανικών θέσεων διαφόρων ειδικοτήτων. Από το 2005 απασχολείται μία κοινωνική λειτουργός.

Με βάση τις ρυθμίσεις που επιβάλλει ο νέος Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων στα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου των Ο.Τ.Α., θα πρέπει να προσαρμοστεί ανάλογα η **συστατική της πράξη** και να εκπονηθεί **κανονισμός λειτουργίας**.

3.11.3.2 Δραστηριότητες – υπηρεσίες

- Επιστημονική υποστήριξη του Δήμου και της Δημοτικής Επιχείρησης για να υποβάλλουν προτάσεις (κοινωνικές δράσεις και προγράμματα) στα Επιχειρησιακά Προγράμματα του Γ' Κ.Π.Σ.
- Συντονισμός των κοινωνικών προγραμμάτων που εγκρίθηκαν, διοικητική και επιστημονική στήριξη. Ενδεικτικά αναφέρονται το «Βοήθεια στο Σπίτι», η «Μονάδα Κοινωνικής Μέριμνας», το «Γραφείο Παροχής Κοινωνικών Υποστηρικτικών Υπηρεσιών»
- Παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών σε μεμονωμένα άτομα, ζευγάρια σε περίοδο κρίσης, οικογένειες, εφήβους κ.λπ.
- Συνεργασίες με το εκπαιδευτικό προσωπικό της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης
- Συνεργασίες με κοινωνικές δομές γειτονικών Ο.Τ.Α. για να αντιμετωπιστούν ανάλογα διαδημοτικά προβλήματα
- Οργάνωση διαλέξεων και σεμιναρίων για διάφορα ιατρικά και κοινωνικά θέματα
- Υποστήριξη ατόμων με σημαντικά οικονομικά και λοιπά προβλήματα π.χ. διανομές τροφίμων, ιματισμού, ιατροφαρμακευτικού υλικού κ.λπ. Στο Δήμο κατοικούν 65 άπορες οικογένειες περίπου, σύμφωνα με την καταγραφή της υπηρεσίας.
- Οργάνωση εθελοντικής αιμοδοσίας ανά εξάμηνο

3.11.4 Γραφείο παροχής κοινωνικών υποστηρικτικών υπηρεσιών

3.11.4.1 Σύσταση – σκοπός - οργάνωση

Τα Γραφεία Κ.Υ.Υ. συγχρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, μέσω του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Υγεία – Πρόνοια» για τα πρώτα δύο χρόνια λειτουργίας και οι δήμοι έχουν την υποχρέωση να εξασφαλίσουν τη λειτουργία τους για άλλα τρία. Το συγκεκρι-

κριμένο Γραφείο άρχισε να λειτουργεί τον Απρίλιο του 2005, με επιχορήγηση 100.000 €.

Τα Γραφεία Κ.Υ.Υ. δημιουργήθηκαν ως αποκεντρωμένες δημοτικές κοινωνικές υπηρεσίες, με στόχο την κάλυψη των αναγκών για την παροχή υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας. Δίνουν έμφαση στην πρόληψη και την αντιμετώπιση του κοινωνικού αποκλεισμού σε τοπικό επίπεδο. Τα Κ.Υ.Υ. δημιουργούνται στις περιοχές εκείνες όπου εντοπίζονται φαινόμενα κοινωνικού αποκλεισμού και παρατηρείται έλλειψη τοπικών δομών ή υπηρεσιών των οποίων οι δράσεις αφορούν την πρόληψη ή /και την καταπολέμηση του. Στη Νομαρχία Δυτικής Αττικής, Γραφείο Κ.Υ.Υ. διαθέτουν οι δήμοι Ασπροπύργου και Ζεφυρίου.

Το Γραφείο λειτουργεί ως εσωτερική υπηρεσία του Δήμου, απασχολεί δύο κοινωνιολόγους και συνεργάζεται με την Κοινωνική Υπηρεσία που συντονίζει άτυπα τις κοινωνικές δράσεις και προγράμματα του Δήμου.

3.11.4.2 Δραστηριότητες – υπηρεσίες

Το επιστημονικό προσωπικό του Γραφείου παρέχει δωρεάν τις παρακάτω υπηρεσίες :

1. Ενημέρωση για υπηρεσίες και παροχές κοινωνικής φροντίδας, για ευκαιρίες απασχόλησης και για προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης.
2. Εξατομικευμένη στήριξη για την αντιμετώπιση επαγγελματικών, κοινωνικών και οικογενειακών προβλημάτων.
3. Παροχή συμβουλών σχετικών με επαγγελματικό προσανατολισμό και βελτίωση των τεχνικών αναζήτησης εργασίας (π.χ. σύνταξη βιογραφικού σημειώματος, προετοιμασία συνέντευξης, κλπ).
4. Διασύνδεση με δομές πρόωθησης στην απασχόληση (ΟΑΕΔ - ΚΠΑ, ΚΕΣΥ), με προγράμματα εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης, με υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας, με τοπικούς επαγγελματικούς και κοινωνικούς φορείς και με τοπικές επιχειρήσεις.

Στο Κ.Υ.Υ. απευθύνεται σε άτομα ευπαθών κοινωνικών ομάδων, όπως άνεργοι, αθίγανοι, μετανάστες, μέλη μονογονεϊκών οικογενειών, πρώην χρήστες ουσιών κ.λπ. Μέσα σε δύο χρόνια (2005 – 2007) χρησιμοποίησαν τις υπηρεσίες του 800 άτομα.

3.11.5 Ιατροκοινωνικό κέντρο

3.11.5.1 Σύσταση – σκοπός - οργάνωση

Στο πλαίσιο του σχεδίου «Απασχόληση στη Νομαρχία Αθηνών», η Δημοτική Επιχείρηση Ανάπτυξης του Δήμου Αγίας Βαρβάρας επιχορηγήθηκε από το Π.Ε.Π. Αττικής (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) για να δημιουργηθεί ένα ιατροκοινωνικό κέντρο για τους αθίγγανους (ROM) του Δήμου Ζεφυρίου. Μέσω των κέντρων αυτών προωθείται η πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας και η κοινωνική προστασία των Ελλήνων αθίγγανων, με απώτερο στόχο την κοινωνική τους ενσωμάτωση.

Το κέντρο στελεχώνεται από μία κοινωνική λειτουργό, μία επισκέπτρια υγείας, μία μουσικοπαιδαγωγό και ένα γιατρό – παθολόγο, με συμβάσεις ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου, οι οποίοι με την βοήθεια ενός διαμεσολαβητή από την κοινότητα των αθίγγανων, παρέχουν υπηρεσίες στα μέλη της. Ο συνολικός προϋπολογισμός ανέρχεται σε 200.000 €.

3.11.5.2 Δραστηριότητες – υπηρεσίες

Η επιστημονική ομάδα παρέχει δωρεάν τις παρακάτω υπηρεσίες :

- Συμβουλευτική σε οικογενειακά, κοινωνικά και εργασιακά θέματα.
- Διεκπεραίωση θεμάτων αστικής - δημοτικής κατάστασης π.χ. καταγραφή, πληροφόρηση, παραπομπή σε αρμόδιους φορείς, διαμεσολάβηση για ληξιαρχικές πράξεις, πιστοποιητικά από δημοτολόγια κ.α.
- Υγείας όπως καταγραφή συνθηκών υγιεινής, πρόληψη, ενημέρωση, παροχή πρωτοβάθμιας ιατρικής περίθαλψης δύο φορές την εβδομάδα
- Ενημέρωση για θέματα εκπαίδευσης και εργασίας, προώθηση πολιτιστικών και αθλητικών εκδηλώσεων

3.11.6 Δράση συμβουλευτικής του σχεδίου «Τοπική Πρωτοβουλία Απασχόλησης» από την Αναπτυξιακή Επιχείρηση

3.11.6.1 Σύσταση – σκοπός - οργάνωση

Η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Δυτικής Αττικής υλοποιεί το σχέδιο «Τοπική Πρωτοβουλία Απασχόλησης» με στόχο την καταπολέμηση του αποκλεισμού από την αγορά εργασίας που υφίστανται οι νέοι άνεργοι χαμηλών προσόντων (18 – 35 ετών). Τα ά-

τομα αυτά έχουν εγκαταλείψει πρόωρα την βασική εκπαίδευση, δεν διαθέτουν καμία εξειδίκευση και συνήθως ανήκουν σε ευπαθείς κοινωνικές ομάδες.

Στο πλαίσιο της Τοπικής Πρωτοβουλίας, η Δημοτική Επιχείρηση υλοποιεί μία δράση «Συμβουλευτικής» από τον Οκτώβριο του 2004 μέχρι τον Δεκέμβριο του 2008 την οποία έχουν αναλάβει δύο άτομα (μία διοικητική υπάλληλο και μία κοινωνιολόγο) από το προσωπικό της, που ήδη απασχολούνταν σε άλλες εργασίες. Ο προϋπολογισμός της δράσης φθάνει τα 13.000 €.

3.11.6.2 Δραστηριότητες – υπηρεσίες

Η δράση περιλαμβάνει υπηρεσίες κοινωνικής και εργασιακής προετοιμασίας και υποστήριξης νέων ανέργων με στόχο την εργασιακή και κοινωνική τους ένταξη στην τοπική οικονομία και κοινωνία. Αφορά δηλαδή ενέργειες επαγγελματικού προσανατολισμού και προώθησης στην απασχόληση. Προβλέπεται ότι θα επωφεληθούν **10 άτομα** συνολικά.

Οι προσφερόμενες υπηρεσίες είναι ομαδικές (15 συνεδρίες συμβουλευτικής για τέσσερα χρόνια) και εξατομικευμένες. Συγκεκριμένα αφορούν :

- 1) Δραστηριότητες προσέγγισης, ενημέρωσης, ευαισθητοποίησης και κινητοποίησης ατόμων της ομάδας στόχου
- 2) Εξατομικευμένη προσέγγιση για τη διερεύνηση και αξιολόγηση των αναγκών, ικανοτήτων, κλίσεων, ενδιαφερόντων και εμπειριών των συμμετεχόντων
- 3) Ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων και αυτοαξιολόγηση ατομικών ικανοτήτων
- 4) Τεχνικές προσωπικής κοινωνικής και επαγγελματικής ανάπτυξης, με βάση τις φερόμενες ευκαιρίες
- 5) Τεχνικές ανεύρεσης εργασίας (βιογραφικό, αναζήτηση, προετοιμασία για συνέντευξη, ένταξη στο εργασιακό περιβάλλον)
- 6) Ανάπτυξη εργασιακής κουλτούρας και αντίστοιχων στάσεων - συμπεριφορών
- 7) Υποστήριξη της τοποθέτησης σε θέσεις εργασίας ή και ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας των συμμετεχόντων
- 8) Παρακολούθηση των ωφελουμένων μέχρι και έξι μήνες μετά την ολοκλήρωση των δράσεων στις οποίες έχουν συμμετάσχει

Τέλος, στο πλαίσιο της Τοπικής Πρωτοβουλίας υλοποιείται από το Κ.Ε.Κ. της Νομαρχίας στο Δήμο ένα πρόγραμμα κατάρτισης με αντικείμενο «Οργάνωση και παρακολούθηση αποθηκών με χρήση Η/Υ, εργασίες μετακίνησης και τακτοποίησης εμπορευμάτων».

3.11.7 Μονάδα κοινωνικής μέριμνας

3.11.7.1 Σύσταση – σκοπός - οργάνωση

Οι μονάδες κοινωνικής μέριμνας αποτελούν πρωτοβάθμιες υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας. **Σκοπός** τους είναι η παραμονή των ηλικιωμένων στο φυσικό και κοινωνικό τους περιβάλλον, η διατήρηση της συνοχής των οικογενειών τους, η αποφυγή της εισαγωγής σε ιδρύματα και τέλος η βελτίωση - διατήρηση της ποιότητας ζωής τους.

Στο Δήμο Ζεφυρίου λειτουργεί μονάδα κοινωνικής μέριμνας από το 2000 που χρηματοδοτήθηκε από τα αντίστοιχα Επιχειρησιακά Προγράμματα του Β΄ και Γ΄ Κ.Π.Σ. Συγκεκριμένα η Δημοτική Επιχείρηση έχει λάβει ήδη από το Ε.Π. «Απασχόληση και Επαγγελματική Κατάρτιση» του Γ΄ Κ.Π.Σ. 419.000 € για την δεύτερη και τρίτη φάση λειτουργίας της. Σύμφωνα με την παράταση που δόθηκε η χρηματοδότηση των μονάδων αυτών θα συνεχιστεί μέχρι την 31/08/08. Στη Νομαρχία Δυτικής Αττικής λειτουργούν ανάλογες μονάδες στον Ασπρόπυργο και την Ελευσίνα.

Στη μονάδα απασχολούνται με συμβάσεις έργου 6 άτομα (ψυχολόγος, νοσηλεύτρια και 4 οικιακοί βοηθοί, 2 από τις οποίες με το Π.Δ.160/04 θα ενταχθούν στον Δήμο).

3.11.7.2 Δραστηριότητες – υπηρεσίες

Η μονάδα απευθύνεται σε ηλικιωμένους που αντιμετωπίζουν προβλήματα όπως :

- Ανήμποροι για λόγους υγείας
- Άποροι που δεν μπορούν να καλύψουν βασικές τους ανάγκες
- Μοναχικοί , κοινωνικά αποκλεισμένοι με οικογενειακά προβλήματα
- Με νευρωτικά και ψυχωσικά προβλήματα

Το προσωπικό παρέχει υπηρεσίες σε **45 ηλικιωμένους** που αφορούν :

1. Καταγραφή αναγκών
2. Ψυχολογική στήριξη

3. Προληπτική νοσηλευτική φροντίδα, συνοδεία σε νοσοκομεία, παρακολούθηση συνταγογραφίας κ.α.
4. Βοήθεια στις οικιακές εργασίες, ατομική υγιεινή, συντροφιά σε μοναχικά άτομα
Η κοινωνική υπηρεσία (Ν.Π.Δ.Δ.) συνεργάζεται άτυπα με την Μονάδα και συντονίζει το έργο της.

3.11.8 Πρόγραμμα «Βοήθεια στο Σπίτι»

3.11.8.1 Σύσταση – σκοπός - οργάνωση

Τα προγράμματα «Βοήθεια στο Σπίτι» αποτελούν πρωτοβάθμιες υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας. **Σκοπός** τους είναι η **φροντίδα των ηλικιωμένων που ζουν μόνοι τους** μόνιμα ή ορισμένες ώρες της ημέρας **και δεν αυτοεξυπηρετούνται** σε ικανοποιητικό βαθμό **και των ατόμων με αναπηρίες** (Α.ΜΕ.Α.) που ζουν μόνα τους ή με την οικογένειά τους και αντιμετωπίζουν κινδύνους απομόνωσης, αποκλεισμού, επιβίωσης, υπερβολικής επιβάρυνσης της οικογένειάς τους και αναγκάζονται να ενταχθούν σε ιδρύματα.

Στο Δήμο Ζεφυρίου λειτουργεί αντίστοιχο πρόγραμμα από το 2004 που χρηματοδοτείται από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Απασχόληση και Επαγγελματική Κατάρτιση» του Γ΄ Κ.Π.Σ. Συγκεκριμένα η Δημοτική Επιχείρηση έχει λάβει ήδη 234.000 €. Σύμφωνα με την παράταση που δόθηκε η χρηματοδότηση των μονάδων αυτών θα συνεχιστεί μέχρι την 31/08/08. Στη Νομαρχία Δυτικής Αττικής λειτουργούν ανάλογες μονάδες στα Άνω Λιόσια, Ασπρόπυργο, Ελευσίνα, Μέγαρα και Φυλή.

Στο πρόγραμμα απασχολούνται 5 άτομα με σύμβαση ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου (κοινωνιολόγος, νοσηλεύτρια και 3 οικιακοί βοηθοί).

3.11.8.2 Δραστηριότητες – υπηρεσίες

Οι υπηρεσίες που παρέχονται στους ηλικιωμένους και τα άτομα με αναπηρία, είναι :

- Συμβουλευτική και ψυχοσυναισθηματική υποστήριξη στα άτομα και τις οικογένειές τους
- Πρωτοβάθμια νοσηλευτική φροντίδα, αγωγή υγείας και πρόληψης
- Οικιακή φροντίδα και ικανοποίηση πρακτικών αναγκών διαβίωσης, ατομική υγιεινή και καθαριότητα.

- Διασύνδεση με άλλους φορείς, δίκτυα, υπηρεσίες και προγράμματα για την αξιοποίηση των υπηρεσιών, μέσω και παροχών τους.
- Διευκόλυνση των αναγκών μετακίνησης, ενημέρωσης και επικοινωνίας, και της πολιτιστικής θρησκευτικής και κοινωνικής συμμετοχής και δραστηριοποίησης.

Σε ετήσια βάση το προσωπικό παρέχει υπηρεσίες σε **55 άτομα**. Η κοινωνική υπηρεσία (Ν.Π.Δ.Δ.) συνεργάζεται άτυπα με το Πρόγραμμα και ασκεί συντονιστικό ρόλο.

3.11.8.3 Προοπτικές

Σύμφωνα με το άρθρο 16 του Ν. 3491/06 (ΦΕΚ 207 Α΄) εργαζόμενοι που είχαν προσληφθεί από δημοτικές επιχειρήσεις και των οποίων οι συμβάσεις ή οι σχέσεις κρίθηκαν, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις και τη διαδικασία του άρθρου 11 του Π.Δ.164/04, ότι συνιστούν συμβάσεις εργασίας αορίστου χρόνου, εφόσον κάλυπταν ανάγκες του προγράμματος «Βοήθεια στο Σπίτι» και των Α.Μ.Ε.Α., μπορούν να ενταχθούν, με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου και με την ίδια σχέση εργασίας, στο προσωπικό αντίστοιχων Ν.Π.Δ.Δ. ή υπηρεσιών του δήμου.

Οι εργαζόμενοι αυτοί, εφόσον στους ανωτέρω φορείς δεν υφίστανται κενές οργανικές θέσεις, εντάσσονται σε προσωποπαγείς, που συνιστώνται με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου. Στις περιπτώσεις σύστασης προσωποπαγών θέσεων σε Ν.Π.Δ.Δ., Ο.Τ.Α., απαιτείται επιπλέον γνώμη του οικείου Διοικητικού Συμβουλίου.

Επίσης σύμφωνα με το άρθρο 27 του Ν.3913/07 (ΦΕΚ 263 Α΄) οι διατάξεις του προηγούμενου άρθρου εφαρμόζονται και στο προσωπικό των Μονάδων Κοινωνικής Μέριμνας.

3.11.9 Βρεφικός σταθμός

3.11.9.1 Σύσταση – σκοπός – οργάνωση

Οι σταθμοί αυτοί χρηματοδοτούνται από τα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα του Γ΄ Κ.Π.Σ. **Σκοπός** τους είναι η προώθηση της απασχόλησης ή η επανένταξη των γυναικών στην αγορά εργασίας μέσω της απασχόλησης τους στους σταθμούς, και η διευκόλυνση της πρόσβασης των γυναικών - γονιών στην αγορά εργασίας μέσω της καθημερινής φύλαξης, φροντίδας, διατροφής και ψυχαγωγίας των παιδιών τους.

Στο Δήμο Ζεφυρίου λειτουργεί βρεφικός σταθμός από τον Οκτώβριο του 2003, μέσω της Δημοτικής Επιχείρησης που έχει λάβει ήδη 463.000 €. Σύμφωνα με την παράταση

που δόθηκε, η χρηματοδότηση των μονάδων αυτών θα συνεχιστεί μέχρι την 31/08/08. Στη Νομαρχία Δυτικής Αττικής λειτουργούν ανάλογοι σταθμοί στους δήμους Ασπροπύργου, Μάνδρας και Μεγάρων.

Στον σταθμό απασχολούνται **5 άτομα** με σύμβαση ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου (διευθύντρια, βρεφοκόμος, βοηθός βρεφοκόμου, μαγείρισσα, καθαρίστρια), ένας παιδίατρος με σύμβαση έργου και εποχιακά μία βοηθός βρεφοκόμου.

3.11.9.2 Δραστηριότητες – υπηρεσίες

Ο Σταθμός λειτουργεί όλο το χρόνο καθημερινά από τις 07:00 έως τις 16:00 και στεγάζεται στο κτίριο του 2^{ου} παιδικού σταθμού. Ο αριθμός των νηπίων, ηλικίας 6 μηνών έως 2,5 ετών, κυμαίνεται από 21 έως 25. Τα τροφεία ανέρχονται σε 80 € το μήνα, ενώ υπάρχουν μειωμένες τιμές για τις πολύτεκνες και μονογονεϊκές οικογένειες.

Η επιλογή του βρεφικού και όχι του βρεφονηπιακού σταθμού οφείλεται στην ύπαρξη των δύο παιδικών σταθμών που λειτουργούν ήδη στο πλαίσιο του αντίστοιχου Ν.Π.Δ.Δ. Με αυτό τον τρόπο ο Δήμος παρέχει υπηρεσίες προσχολικής αγωγής σε όλες τις ηλικιακές ομάδες και εξυπηρετεί κατά το δυνατό περισσότερες οικογένειες.

3.11.10 Κέντρο δημιουργικής απασχόλησης παιδιών

3.11.10.1 Σύσταση – σκοπός - οργάνωση

Τα κέντρα δημιουργικής απασχόλησης παιδιών (Κ.Δ.Α.Π.) χρηματοδοτούνται από τα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα του Γ' Κ.Π.Σ. **Σκοπός** τους είναι η δημιουργική απασχόληση των παιδιών, 5 έως 12 χρονών, για ορισμένο χρονικό διάστημα της ημέρας, εκτός σχολικού ωραρίου, η σωστή αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου με ατομική δραστηριότητα ή μέσα από οργανωμένες ομάδες εργαστηρίων, καθώς και η εξυπηρέτηση των γονέων.

Στο Δήμο Ζεφυρίου λειτουργεί Κ.Δ.Α.Π. από τον Σεπτέμβριο του 2004. Συγκεκριμένα η Δημοτική Επιχείρηση έχει λάβει 226.000 € μέσω του Π.Ε.Π. Αττικής Σύμφωνα με την παράταση που δόθηκε η χρηματοδότηση των μονάδων αυτών θα συνεχιστεί μέχρι την 31/08/08. Στη Δυτική Αττική λειτουργεί μόνο η συγκεκριμένη μονάδα.

Στο κέντρο απασχολούνται 3 άτομα με σύμβαση ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου (διευθύντρια, νηπιαγωγός, καθαρίστρια) και μία θεατρολόγος με σύμβαση έργου.

3.11.10.2 Δραστηριότητες – υπηρεσίες

Το Κ.Δ.Α.Π. στεγάζεται στο 4^ο Δημοτικό σχολείο και λειτουργεί όλο το χρόνο, καθημερινά από τις 15:00 έως τις 21:00 και τα Σάββατα από τις 09:00 έως τις 17:00. Ο αριθμός των παιδιών κυμαίνεται από 20 έως 25. Οι παρεχόμενες υπηρεσίες και δραστηριότητες αφορούν τη ζωγραφική, το θεατρικό παιχνίδι, την εξοικείωση με Η/Υ, την πηλοπλαστική, τη μουσικοκινητική αγωγή κ.α.

3.11.11 Αξιολόγηση κοινωνικών δράσεων

3.11.11.1 Υπάρχουσα κατάσταση - προβλήματα

Ο Δήμος Ζεφυρίου τα τελευταία χρόνια υλοποιεί μία σειρά κοινωνικών δράσεων με στόχο την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού, την προώθηση της απασχόλησης, την υποστήριξη της τρίτης ηλικίας και την αναβάθμιση της προσχολικής αγωγής. Οι δράσεις αυτές είτε χρηματοδοτήθηκαν από τα Επιχειρησιακά Προγράμματα του Γ' Κ.Π.Σ., είτε προέκυψαν από μεταφορές αρμοδιοτήτων προς τους πρωτοβάθμιους Ο.Τ.Α. είτε τέλος απετέλεσαν προϊόν συνεργασίας με άλλους φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης. Παρά τις δυσκολίες και τα προβλήματα που παρατηρήθηκαν, είναι γεγονός ότι αναπτύχθηκε μία **δυναμική τοπική κοινωνική πολιτική** με θετικά αποτελέσματα και επιπτώσεις τόσο σε ευπαθείς κοινωνικές ομάδες όσο και στην κοινωνική συνοχή της πόλης.

Ο Δήμος Ζεφυρίου αποτελεί λοιπόν έναν από τους **πιο δραστήριους δήμους** της Περιφέρειας Αττικής **σε κοινωνικές παρεμβάσεις και προγράμματα**. Η Δημοτική Αρχή επιθυμεί να συνεχίσει αυτή την επιτυχημένη πορεία που βρίσκει σημαντική ανταπόκριση στην τοπική κοινωνία.

Θα πρέπει όμως να **αξιολογηθούν** τόσο τα **αποτελέσματα** των δράσεων αυτών όσο και τα **προβλήματα** που παρουσιάστηκαν και να ληφθούν υπόψιν οι αλλαγές που συνεπάγεται η εφαρμογή του Ε.Σ.Π.Α. 2007 – 2013.

1) Η συνέχεια των δράσεων αυτών τυπικά είναι εξασφαλισμένη μέχρι τις 31/08/08, αλλά έχει ήδη προαναγγελθεί ότι το **σύστημα διαχείρισης, αξιολόγησης, παρακολούθησης και ελέγχου** για ανάλογες ενέργειες, που θα εφαρμοστεί από τα Επιχειρησιακά Προγράμματα του **Ε.Σ.Π.Α.**, θα είναι **ριζικά διαφορετικό** από το ισχύον. Αυτό το νέο πλαίσιο είναι πιθανό να δημιουργήσει προβλήματα στην χρηματοδότησή και πιθανόν στη βιωσιμότητά τους.

- 2) Οι δυνατότητες χρηματοδότησης και επιλεξιμότητας κοινωνικών δράσεων και προγραμμάτων από το Γ' Κ.Π.Σ., προσδιόρισαν την προσφορά τους από το Δήμο και τα νομικά του πρόσωπα. Ενώ αντιμετώπισαν, ή έστω μετρίασαν, οξυμμένα κοινωνικά προβλήματα της τοπικής κοινωνίας, δεν είναι βέβαιο ότι ανταποκρίθηκαν στη ζήτηση συγκεκριμένων υπηρεσιών από άτομα ή κοινωνικές ομάδες. Με άλλα λόγια, η προσφορά καθόρισε τη ζήτηση και όχι το αντίστροφο.
- 3) Η πολλαπλότητα των δράσεων που υλοποιήθηκαν, έχει δημιουργήσει **προβλήματα συντονισμού, παρακολούθησης της λειτουργίας και αξιολόγησης των αποτελεσμάτων τους**. Δεν είναι σαφές αν το Δημοτικό Συμβούλιο έχει ολοκληρωμένη εικόνα των παρεμβάσεων που υλοποιούνται σε ετήσια βάση, των ατόμων που επωφελούνται και των επιπτώσεων τους στην τοπική κοινωνία.
- 4) Ένας ικανός αριθμός **νέων επιστημόνων**, οι περισσότεροι από τους οποίους ζουν στο Ζεφύρι, έχει αποκτήσει σημαντική εμπειρία, έχει εφαρμόσει συγκεκριμένες πρακτικές και έχει αρχίσει να διαμορφώνει άποψη για τα κοινωνικά προβλήματα της πόλης και για τις δυνατότητες αντιμετώπισής τους. Τα άτομα αυτά πρέπει να **ενσωματωθούν στις δομές του Δήμου** και να συνεχίσουν να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους σε αναβαθμισμένο, επιστημονικά και επαγγελματικά, περιβάλλον.
- 5) Αυτή την περίοδο οι κοινωνικές δράσεις υλοποιούνται κυρίως μέσω της Δημοτικής Επιχείρησης και διάφορων Ν.Π.Δ.Δ., χωρίς να έχει επιτευχθεί μία **κατανομή ανά πληθυσμό - στόχο** (κατηγορίες ευπαθών κοινωνικών ομάδων) ή **εξειδίκευση ανά είδος παρέμβασης** ούτε να λαμβάνονται υπόψιν οι **οικονομίες κλίμακας**, οικονομικές, διοικητικές, επιστημονικές που είναι δυνατό να επιτευχθούν.

3.11.11.2 Συμπέρασμα – προοπτικές

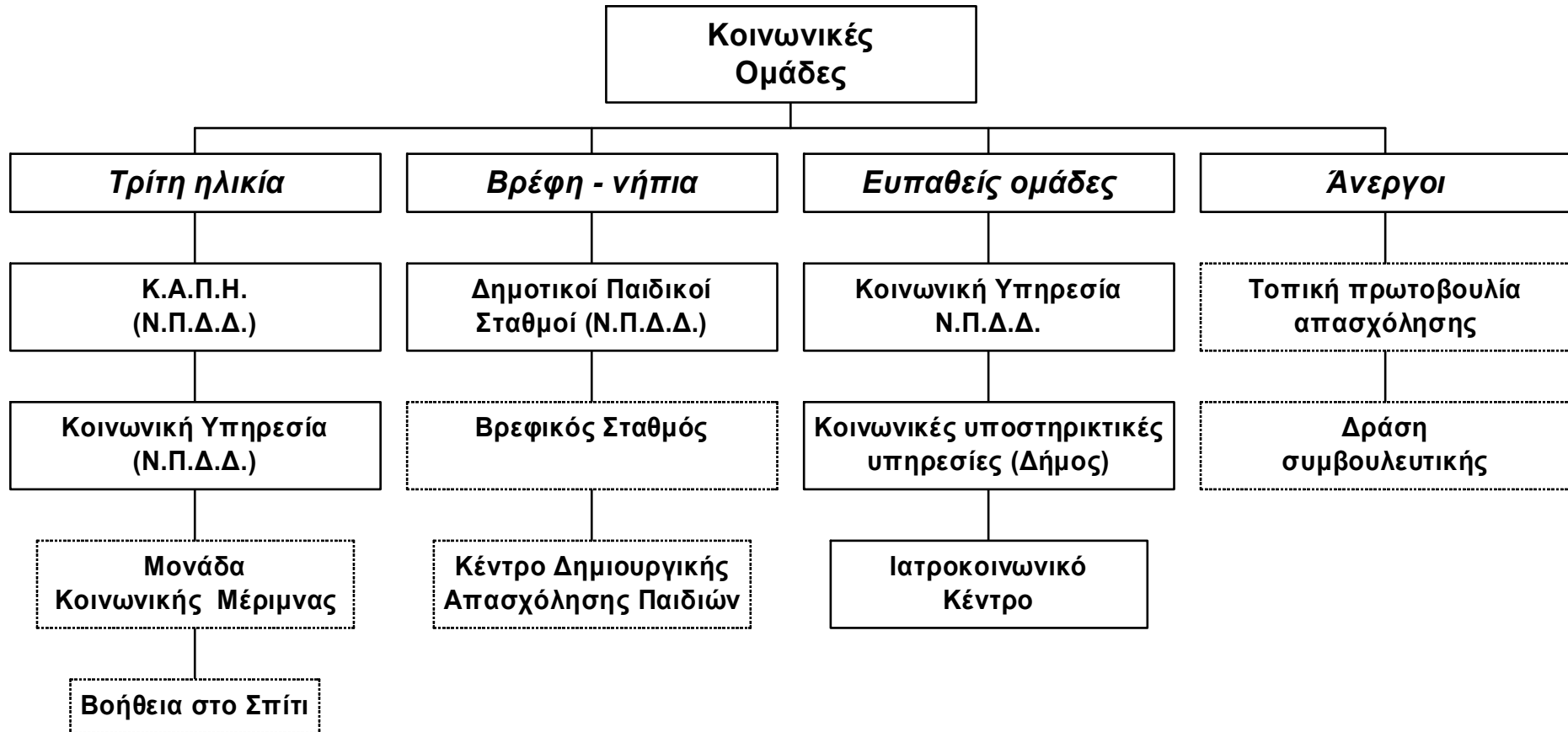
Στο πλαίσιο του επιχειρησιακού προγράμματος, με βάση τις εξελίξεις που θα προκύψουν από το Ε.Σ.Π.Α. και τις δυνατότητες που προσφέρει ο νέος Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων προτείνεται να μελετηθεί η **αναδιοργάνωση των δημοτικών φορέων** και υπηρεσιών που υλοποιούν κοινωνικές παρεμβάσεις και προγράμματα, στη κατεύθυνση της εξειδίκευσης και της επίτευξης οικονομιών κλίμακας.

Προϋπόθεση κάθε πρότασης αναδιοργάνωσης αποτελούν πρώτον η **ανίχνευση των κοινωνικών αναγκών** και δεύτερον η **αναβάθμιση των λειτουργιών** του Δημοτικού Συμβουλίου σε θέματα **τοπικής κοινωνικής πολιτικής**. Συνοπτικά προτείνονται :

1. Δημιουργία μίας **Επιτροπής** με επικεφαλής τη Δήμαρχο, τον αρμόδιο αντιδήμαρχο και των προέδρους των νομικών προσώπων που έχουν ως αντικείμενο κοινωνικά θέματα. Η επιτροπή αυτή θα λειτουργεί **επιτελικά** (καθορισμός αξόνων δημοτικής κοινωνικής πολιτικής), **εισηγητικά** στο Δημοτικό Συμβούλιο και **συντονιστικά** (υλοποίηση και παρακολούθηση).
2. Ενσωμάτωση στο Ν.Π.Δ.Δ. «**Κοινωνική υπηρεσία**» των δράσεων που αφορούν την καταπολέμηση του **κοινωνικού αποκλεισμού** και την **προώθηση της απασχόλησης**.
3. Ενσωμάτωση στο Ν.Π.Δ.Δ. «**Δημοτικοί Παιδικοί Σταθμοί Δήμου Ζεφυρίου**» όλων των δράσεων που αφορούν την **προσχολική αγωγή**, εφόσον συνεχιστούν βέβαια. Διαμόρφωση σχεδίου δράσης για την αύξηση τόσο των βρεφονηπιακών σταθμών όσο και των παρεχόμενων υπηρεσιών.

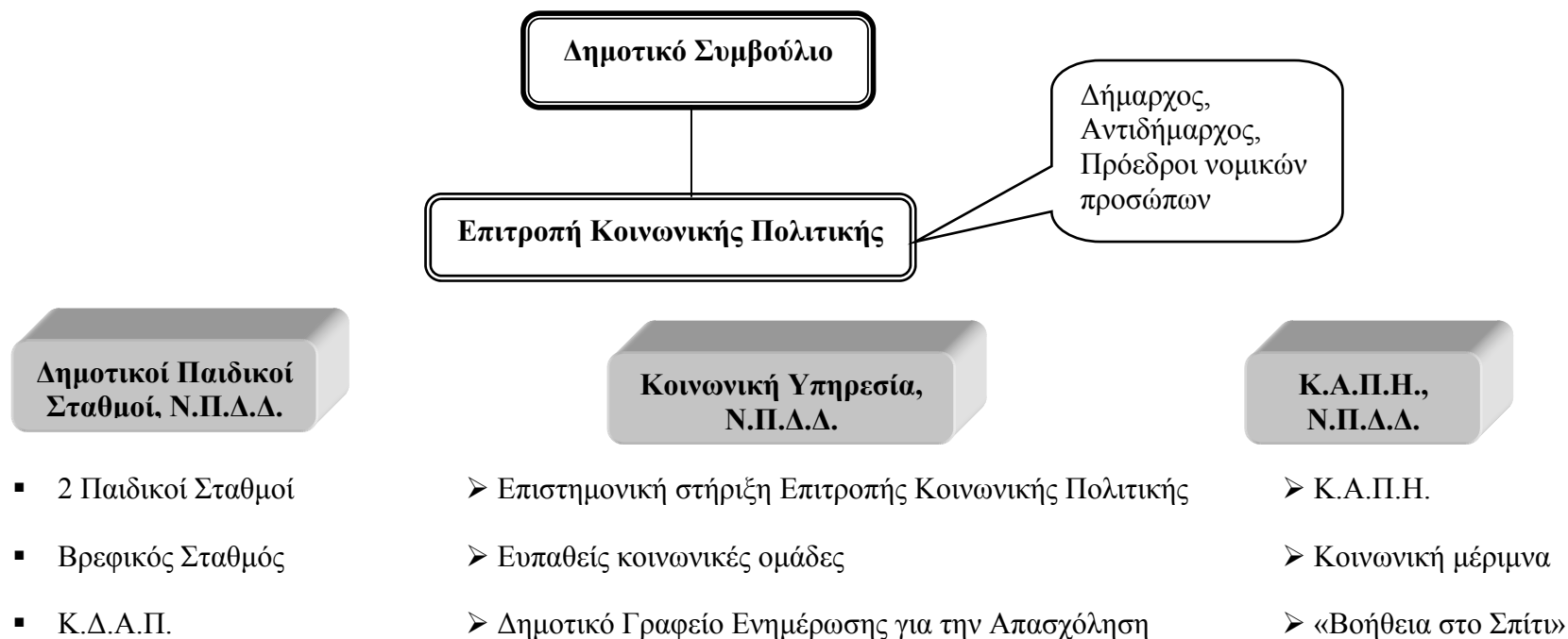
Στα δύο σχεδιαγράμματα που ακολουθούν, απεικονίζεται η σημερινή κατάσταση και περιγράφεται συνοπτικά το πλαίσιο της αναδιοργάνωσης :

Δήμος Ζεφυρίου : τοπική κοινωνική πολιτική 2008

Τα διάστικτα πλαίσια αφορούν δομές και δράσεις της Αναπτυξιακής Επιχείρησης Τεχνικών Έργων – Καθαριότητας

Δήμος Ζεφυρίου : τοπική κοινωνική πολιτική 2009 - 2010

Η Δημοτική επιχείρηση αφού μετατραπεί σε κοινωφελή, θα διατηρήσει προσωρινά τις υπάρχουσες κοινωνικές δράσεις, έως ότου αποσαφηνιστεί το νομικό καθεστώς και η χρηματοδότησή τους. Στη συνέχεια θα αναλάβει την υποβολή προτάσεων στα Ε.Π. του Ε.Σ.Π.Α., εφόσον απαιτείται νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου και τη συμμετοχή σε διαδημοτικές συνεργασίες με τη μορφή προγραμματικών συμβάσεων.

4 ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ

4.1 Διοικητική ανάλυση

Ένα δημοτικό επιχειρησιακό πρόγραμμα στοχεύει μεταξύ άλλων στην εισαγωγή και καθιέρωση μονίμων **διαδικασιών και συστημάτων προγραμματισμού** που θα βελτιώσουν τον τρόπο διοίκησης του Ο.Τ.Α. και θα τον οδηγήσουν σταδιακά σε **σταθερές εσωτερικές λειτουργίες**, που θα αποτυπώνουν συστηματικά τις βασικές του ανάγκες και θα αξιολογούν την αποτελεσματικότητα των δράσεων του.

Οι στόχοι αυτοί θα επιτευχθούν μόνο αν δεσμευθούν τα αιρετά όργανα του Δήμου και κυρίως αυτά που ασκούν διοίκηση - Δήμαρχος, Αντιδήμαρχοι, Δημαρχιακή Επιτροπή, Πρόεδροι νομικών προσώπων - και το προσωπικό του, ειδικά τα στελέχη, ότι :

α) Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα δεν σταματά με την εκπόνηση, αλλά συνεχίζει με την **υλοποίηση** και την **συνεχή αξιολόγηση** των αποτελεσμάτων του.

β) Η παρακολούθηση των δράσεων και ενεργειών που αφορούν στην **οργάνωση, διοίκηση, λειτουργία και οικονομικά** του Δήμου συνιστούν εξίσου σημαντικά θέματα με τα σχέδια δράσης που αφορούν τις τεχνικές υποδομές, τα έργα και την παροχή υπηρεσιών στους πολίτες.

4.1.1 Οργάνωση – Προσωπικό

Η οργάνωση και το προσωπικό ενός Δήμου αποτελούν ένα κρίσιμο θέμα για την Δημοτική Αρχή, προκειμένου η λειτουργία του να ανταποκρίνεται στις τρέχουσες ανάγκες και να καλύπτει αυξημένες απαιτήσεις αποδοτικότητας σε σχέση με τις αρμοδιότητές του. Έχοντας ως δεδομένα :

α) Την **συνεχή αύξηση των αρμοδιοτήτων** που εκχωρούνται στους Ο.Τ.Α. από την Κεντρική Διοίκηση

β) Τις **αλλαγές της νομοθεσίας** για την τοπική αυτοδιοίκηση, σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, που επηρεάζουν την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους

γ) Την επιτακτική ανάγκη **μεσοπρόθεσμου προγραμματισμού** όλων των αποφάσεων και επιλογών της Δημοτικής Αρχής

δ) Το ειδικό βάρος που αποκτά η στελέχωση με **κατάλληλο ανθρώπινο δυναμικό** που θα υλοποιήσει τις αποφάσεις της Δημοτικής Αρχής

γίνεται εύκολα αντιληπτό το γεγονός ότι η βελτίωση της οργάνωσης και η αναβάθμιση, ποσοτική και ποιοτική, του προσωπικού ενός Δήμου αποτελούν μία **συνεχή διαδικασία** που επηρεάζεται μεν από εξωτερικούς παράγοντες, αλλά εξαρτάται άμεσα από τη διαμόρφωση ενός **σταθερού πλαισίου λήψης** διοικητικών, οργανωτικών και οικονομικών **αποφάσεων**.

Στη συνέχεια περιγράφεται το σύστημα διοίκησης και λειτουργίας του Δήμου, με βάση τις ρυθμίσεις του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων και τις προβλέψεις του Οργανισμού Εσωτερικών Υπηρεσιών (Ο.Ε.Υ.) και εντοπίζονται τα προβλήματα, αδυναμίες και ελλείψεις που θα πρέπει να αντιμετωπιστούν στο πλαίσιο του Ε.Π.

4.1.1.1 Όργανα διοίκησης

Τα όργανα Διοίκησης του Δήμου είναι τα ακόλουθα:

- α. Δημοτικό Συμβούλιο** (με 17 μέλη, δύο από τα οποία είναι γυναίκες) και **τριμελές Προεδρείο** (Πρόεδρος, Αντιπρόεδρος, Γραμματέας)
- β. Δημαρχιακή Επιτροπή** (5 μέλη)
- γ. Η Δήμαρχος**
- δ. Αντιδήμαρχοι (2)**. Σύμφωνα με τη σχετική απόφαση της Δημάρχου, ο ένας έχει αναλάβει την εποπτεία των διοικητικών και οικονομικών υπηρεσιών και συγκεκριμένες αρμοδιότητες, ενώ ο άλλος συγκεκριμένα καθήκοντα που αφορούν τις τεχνικές υπηρεσίες.

Το Δημοτικό Συμβούλιο συνεδριάζει 30 - 35 φορές το χρόνο και η Δημαρχιακή Επιτροπή γύρω στις 20. Εκτιμάται ότι οι **συνεδριάσεις** του Δημοτικού Συμβουλίου είναι **πολλές** και καλό θα ήταν να **μειωθούν** στις δύο το μήνα (μείωση θεμάτων που καταλήγουν στο Συμβούλιο, περιεκτικές ημερήσιες διατάξεις).

Σε επιχειρησιακό και εκτελεστικό επίπεδο ασκούν διοίκηση επίσης τα **Διοικητικά Συμβούλια** και οι **Πρόεδροι** των θυγατρικών νομικών προσώπων δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου (5 Ν.Π.Δ.Δ. και η αναπτυξιακή επιχείρηση). Το σύνολο των ατόμων, αιρετοί και κάτοικοι, που συμμετέχουν στα Δ.Σ. φθάνει τα **38**.

4.1.1.2 Οργανισμός Εσωτερικής Υπηρεσίας

Ο Οργανισμός Εσωτερικής Υπηρεσίας που ισχύει, τροποποιήθηκε το 2001 (ΦΕΚ 1279 Β', 04/10/01) με την 170/2000 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου και διαρθρώνεται σε τρεις βασικές ενότητες :

- **Γραφείο Δημάρχου**
- **Διεύθυνση Διοικητικών - Οικονομικών Υπηρεσιών**
- **Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών**

Κάθε ενότητα συγκροτείται σε υπηρεσίες ως εξής :

Γραφείο Δημάρχου

- Ιδιαίτερο γραφείο Δημάρχου
- Γραφείο Αντιδημάρχων
- Γραφείου Προέδρου Δημοτικού Συμβουλίου
- Γραφείο Νομικού Συμβούλου

Διεύθυνση Διοικητικών - Οικονομικών Υπηρεσιών

- Γραφείο Διευθυντή
- Τμήμα Διοικητικό με τα γραφεία :
 1. Προϊσταμένου
 2. Πρωτοκόλλου - διεκπεραίωσης - αρχείου
 3. Δημοτικού Συμβουλίου και Δημαρχιακής Επιτροπής
 4. Νομικών προσώπων και δημοτικών επιχειρήσεων
 5. Δημοτολογίου, εκλογών, μητρώων αρρένων, ιθαγένειας και στρατολογίας
 6. Ληξιάρχου και πολιτικών γάμων
 7. Μηχανογράφησης και μηχανοργάνωσης
 8. Ειδικής υπηρεσίας
 9. Κέντρο Εξυπηρέτησης Πολιτών
- Τμήμα Οικονομικό με τα γραφεία :
 1. Προϊσταμένου

2. Προϋπολογισμού - απολογισμού και λογιστηρίου
 3. Εκκαθάρισης και εντολών δαπανών
 4. Φορολογίας, τελών καθαριότητας και φωτισμού, πεζοδρομίων, λαϊκής αγοράς, αποχέτευσης κ.λπ.
 5. Προμηθειών και διαχείρισης υλικού αποθήκης
 6. Μισθοδοσίας και ασφάλισης προσωπικού
- Αυτοτελές Γραφείο Προσωπικού
 - Τμήμα Ταμιακής Υπηρεσίας με τα γραφεία :
 1. Προϊσταμένου
 2. Εσόδων
 3. Εξόδων

Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών

- Γραφείο Διευθυντή
- Τμήμα Αρχιτεκτονικής, Οδοποιίας και Σχεδίου Πόλης με τα γραφεία :
 1. Σχεδίου πόλης και οδοποιίας
 2. Οικοδομικό, πρασίνου και δενδροστοιχιών
- Τμήμα Καθαριότητας, Κίνησης, Δημοτικού Φωτισμού και Αποχέτευσης με τα γραφεία :
 1. Κίνησης, επισκευής, συντήρησης οχημάτων και δημοτικού φωτισμού
 2. Γραφείο καθαριότητας και αποχέτευσης

Σγόλια - παρατηρήσεις

Ο Ο.Ε.Υ. καταρτίστηκε με βάση τις υπηρεσίες που παρείχε ο Δήμος το 2000, τα οικονομικά του μέσα, το προσωπικό που υπηρετούσε ήδη και τις προοπτικές ανάπτυξης της πόλης, όπως τις είχε ιεραρχήσει το Δημοτικό Συμβούλιο.

Είναι λογικό με τις αλλαγές που έχουν μεσολαβήσει στις αρμοδιότητες, στην οργάνωση και λειτουργία, στην οικονομική διοίκηση και διαχείριση των Ο.Τ.Α. να χρειάζεται **ριζική τροποποίηση**, ώστε να συμβαδίζει με το νέο θεσμικό πλαίσιο (νέοι

κώδικες δήμων και κοινοτήτων και προσωπικού) και με τις πολλαπλές και διαφοροποιημένες δραστηριότητες που έχει αναπτύξει ο Δήμος τα τελευταία χρόνια.

Ο Ο.Ε.Υ. παρουσιάζει μία **ανισομέρεια στις αρμοδιότητες** που αναθέτει σε κάθε υπηρεσία. Ενώ στη Διεύθυνση Διοικητικών - Οικονομικών Υπηρεσιών αναλύονται με μεγάλη λεπτομέρεια οι αρμοδιότητες των τμημάτων και γραφείων, στη Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών είναι πολύ περιληπτικός. Εμφανίζει επίσης ορισμένες **επικαλύψεις** π.χ. δεν είναι σαφές το αντικείμενο του αυτοτελούς γραφείου προσωπικού και η σχέση του με το γραφείο μισθοδοσίας και ασφάλισης προσωπικού (οικονομικό τμήμα). Αν το πρώτο ασχολείται μόνο με την υπηρεσιακή κατάσταση του προσωπικού, τότε πρέπει να ενταχθεί στο διοικητικό τμήμα. Γενικά πάντως πρέπει να αποφεύγεται η σύσταση και λειτουργία αυτοτελών γραφείων, γιατί έτσι αποδυναμώνεται ο έλεγχος και ο συντονισμός των υπερκείμενων επιπέδων διοίκησης.

Ένα άλλο παράδειγμα αφορά τις αρμοδιότητες του γραφείου προϋπολογισμού – απολογισμού και του γραφείου φορολογίας κ.λπ. Και τα δύο εμπλέκονται στη βεβαίωση των ιδίων εσόδων του Δήμου, ενώ το δεύτερο ασκεί και διοικητικές αρμοδιότητες π.χ. άδειες κατάληψης κοινοχρήστων χώρων, άδειες διαφημίσεων, οργάνωση Λαϊκών Αγορών. Η βεβαίωση των εσόδων και γενικά όλες οι ενέργειες που αφορούν τον καθορισμό της φορολογικής βάσης στην οποία επιβάλλονται τα διάφορα τέλη και δικαιώματα, την επιβολή του φορολογικού συντελεστή (ύψος τέλους), την κατανομή του φορολογικού βάρους στα φυσικά και νομικά πρόσωπα πρέπει να αποτελούν **αποκλειστικό αντικείμενο μιας οργανικής μονάδας**, η οποία θα υπάγεται στο οικονομικό τμήμα / διεύθυνση.

Ο Διευθυντής και οι τμηματάρχες του Δήμου δήλωσαν επίσης ότι οι κατανομές αρμοδιοτήτων μεταξύ των γραφείων δεν τηρούνται αυστηρά και πολλές φορές καλύπτονται από διαθέσιμους υπαλλήλους άλλων γραφείων. Η κατάσταση αυτή οφείλεται αφενός μεν στην έλλειψη προσωπικού, κυρίως ειδικευμένου, αλλά και στο ότι οι λεπτομερείς οριοθετήσεις καθηκόντων πολλές φορές ανατρέπονται στην καθημερινή λειτουργία.

Τέλος παρατηρούνται ορισμένες **ελλείψεις** π.χ. δεν αναφέρονται οι αρμοδιότητες του γραφείου του Προέδρου του Δημοτικού Συμβουλίου, δεν προβλέπεται η λειτουργία Γραφείου Προγραμματισμού.

4.1.1.3 Προσωπικό

Στους επόμενους δύο πίνακες, Ν° 26 και Ν° 27, έχουν καταγραφεί οι οργανικές θέσεις που προβλέπονται στον Ο.Ε.Υ. ανά υπηρεσία, ειδικότητα και εκπαιδευτικό επίπεδο.

Πίνακας 26 : Οργανικές θέσεις προσωπικού		
Υπηρεσία	Αριθμός	Ειδικότητα
Γραφείο Δημάρχου	1	Δικηγόρος
Διοικητικό προσωπικό	4	Π.Ε. Διοικητικού
» »	1	Π.Ε. Πληροφορικής
» »	2	Τ.Ε. Διοικητικού Λογιστικού
» »	1	Τ.Ε. Τ.Δ.Μ.Τ.Α.
» »	20	Δ.Ε. Διοικητικού (2 προσωποπαγείς θέσεις)
» »	2	Δ.Ε. επόπτες καθαριότητας
» »	5	Δ.Ε. ειδικό προσωπικό
» »	2	Δ.Ε. χειριστές Η/Υ
» »	1	Δ.Ε. ελεγκτής εσόδων (προσωποπαγής θέση)
» »	1	Δ.Ε. εισπράκτορας (προσωποπαγής θέση)
» »	2	Υ.Ε. κλητήρες
Σύνολο Α΄	42	
Τεχνικό προσωπικό	3	Π.Ε. Πολιτικοί μηχανικοί
» »	1	Π.Ε. Αρχιτέκτονας
» »	1	Π.Ε. Ηλεκτρολόγος – Μηχανολόγος κ.λπ.
» »	1	Π.Ε. Τοπογράφος (προσωποπαγής θέση)
» »	1	Τ.Ε. Τεχνολόγος πολιτικός μηχανικός
» »	1	Δ.Ε. δομικών έργων
» »	2	Δ.Ε. ηλεκτρολόγοι
» »	2	Δ.Ε. χειριστές μηχανημάτων
» »	8	Δ.Ε. οδηγοί
» »	8	Δ.Ε. τεχνίτες
» »	3	Δ.Ε. κηπουροί
» »	11	Υ.Ε. εργάτες καθαριότητας
» »	3	Υ.Ε. εργάτες
» »	3	Υ.Ε. εργάτες κήπων
» »	3	Υ.Ε. καθαρίστριες
» »	1	Υ.Ε. φύλακας
Σύνολο Β΄	52	

Πίνακας 26 : Οργανικές θέσεις προσωπικού		
Υπηρεσία	Αριθμός	Ειδικότητα
Ι.Δ.Ο.Χ.	2	Π.Ε.
» »	2	Τ.Ε. Τ.Δ.Μ.Τ.Α.
» »	2	Δ.Ε. διοικητικού
» »	5	Δ.Ε. κηπουροί
» »	1	Δ.Ε. χειριστής Η/Υ
» »	8	Υ.Ε. εργάτες καθαριότητας
» »	3	Υ.Ε. εργάτες
» »	4	Υ.Ε. εργάτες κήπων
» »	3	Υ.Ε. καθαρίστριες
» »	3	Φύλακες
Σύνολο Γ'	33	<i>Ι.Δ.Ο.Χ. : ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου</i>
Γενικό σύνολο	127	

Πίνακας 27 : Κατάταξη οργανικών θέσεων		
Εκπαιδευτικό επίπεδο	Αριθμός	%
Π.Ε.	14	11%
Τ.Ε.	6	4,7%
Δ.Ε.	63	49,6%
Υ.Ε.	44	34,6%
Σύνολο	127	100%

Στον Ο.Ε.Υ. προβλέπονται **126 θέσεις διαφόρων ειδικοτήτων**, 42 διοικητικό προσωπικό, 52 τεχνικό και 33 ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου (κυρίως οκτάμηνες συμβάσεις). Η συμμετοχή του προσωπικού Π.Ε. και Τ.Ε. δεν ξεπερνά το 16% του συνόλου των προβλεπόμενων θέσεων. Η αναλογία αυτή θεωρείται χαμηλή.

Στους επόμενους δύο πίνακες, Ν° 28 και Ν° 29, έχουν καταγραφεί οι **εργαζόμενοι στο Δήμο το 2008** ανά υπηρεσία, θέση και εκπαιδευτικό επίπεδο. Στη Διεύθυνση Διοικητικών – Οικονομικών Υπηρεσιών υπηρετούν 17 άτομα, μαζί με τη νομική σύμβουλο και στη Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών 20. Στο Δήμο συνολικά εργάζονται **37 άτομα** διαφόρων ειδικοτήτων. Η συμμετοχή του προσωπικού Π.Ε. και Τ.Ε. υπερβαίνει το 23%, βελτιωμένη σε σχέση με την προβλεπόμενη.

Πίνακας 28 : Εργαζόμενοι Δήμου			
Υπηρεσία	Αριθμός	Ειδικότητα	Θέση
Διοικητικές - Οικονομικές Υπηρεσίες	1	Π.Ε.	Διευθυντής
» »	1	Δ.Ε.	Προϊσταμένη (διοικητικό τμήμα)
» »	1	Δ.Ε.	Προϊσταμένη (οικονομικό τμήμα)
» »	1	Δ.Ε.	Προϊστάμενος (ταμιακή υπηρεσία)
» »	1	Δ.Ε.	Προϊσταμένη (αυτοτελές γραφείο προσωπικού)
» »	1	Π.Ε.	Μηχανογραφική υποστήριξη
» »	1	Π.Ε.	Δικηγόρος
» »	1	Π.Ε.	Διοικητική υπάλληλος
» »	1	Τ.Ε.	Οικονομικού – λογιστικού
» »	1	Δ.Ε.	Υπάλληλος γραφείου
» »	1	Δ.Ε.	Υπάλληλος γραφείου
» »	1	Δ.Ε.	Υπάλληλος γραφείου
» »	1	Δ.Ε.	Κ.Ε.Π.
» »	1	Δ.Ε.	Κ.Ε.Π.
» »	1	Δ.Ε.	Εισπράκτορας
» »	1	Δ.Ε.	Δημοτικός αστυνόμος
» »	1	Υ.Ε.	Κλητήρας
Σύνολο Α'	17		
Τεχνικές Υπηρεσίες	1	Π.Ε.	Διευθυντής
» »	1	Π.Ε.	Προϊστάμενος (τμήμα καθαριότητας, αποχέτευσης)
» »	1	Π.Ε.	Προϊστάμενος (τμήμα οδοποιίας, σχεδίου πόλης)
» »	1	Π.Ε.	Πολιτικός μηχανικός
» »	3	Δ.Ε.	Τεχνίτες
» »	1	Δ.Ε.	Ηλεκτρολόγος
» »	5	Δ.Ε.	Οδηγοί
» »	1	Δ.Ε.	Επόπτης καθαριότητας
» »	1	Δ.Ε.	Χειριστής μηχανήματος
» »	4	Υ.Ε.	Εργάτες καθαριότητας
» »	1	Υ.Ε.	Καθαρίστρια
Σύνολο Β'	20		
Γενικό σύνολο	37		

Πίνακας 29 : Κατάταξη οργανικών θέσεων		
Εκπαιδευτικό επίπεδο	Αριθμός	%
Π.Ε.	8	21,6%
Τ.Ε.	1	2,7%
Δ.Ε.	22	59,5%
Υ.Ε.	6	16,2%
Σύνολο	37	100%

Στον πίνακα Ν^ο 30, έχουν καταγραφεί οι **κενές θέσεις**, (ως διαφορές ανά εκπαιδευτικό επίπεδο μεταξύ οργανικών θέσεων και εργαζόμενων στο Δήμο). Οι περισσότερες κενές θέσεις αναφέρονται στο προσωπικό Τ.Ε. και Υ.Ε. (πάνω από 80%), ακολουθούν οι Δ.Ε. με 65% και οι Π.Ε. με 43% κενά. Βέβαια οι παραπάνω ελλείψεις απηχούν τις εκτιμήσεις του 2000 για τις ανάγκες του Δήμου σε εξειδικευμένο και εργατοτεχνικό προσωπικό, καθώς και τις δραστηριότητες και τους πόρους εκείνης της περιόδου.

Πίνακας 30 : Διαφορές οργανικών θέσεων - εργαζομένων				
Εκπαιδευτικό επίπεδο	Αριθμός οργανικών θέσεων	Αριθμός εργαζομένων	Κενές θέσεις	
			Αριθμός	%
Π.Ε.	14	8	6	43%
Τ.Ε.	6	1	5	83%
Δ.Ε.	63	22	41	65%
Υ.Ε.	44	6	38	86%
Σύνολο	127	37	90	71%

Στον τελευταίο πίνακα γίνεται μία εκτίμηση του τελικού αριθμού των εργαζομένων στο Δήμο, όταν ολοκληρωθούν οι διαδικασίες των νέων προσλήψεων (ΑΣΕΠ) και οι διαδικασίες μεταφοράς του προσωπικού της δημοτικής επιχείρησης. Εκτιμάται ότι τον Σεπτέμβριο του 2008 θα έχουν ολοκληρωθεί και οι δύο και στον Δήμο θα απασχολούνται πλέον **64 άτομα** που θα καλύπτουν το 50% των οργανικών θέσεων.

Πίνακας 31 : Προσεχείς προσλήψεις και μεταφορά προσωπικού από δημοτική επιχείρηση						
Εκπαιδευτικό επίπεδο	Αριθμός οργανικών θέσεων	Αριθμός εργαζομένων	Προσωπικό από δημοτική επιχείρηση	Νέο προσωπικό	Σύνολο	Κενές θέσεις %
Π.Ε.	14	8	1	2	11	21%
Τ.Ε.	6	1	-	1	2	33%
Δ.Ε.	63	22	16	9	53	50%
Υ.Ε.	44	6				
Σύνολο	127	37	17	12	64	50%

4.1.1.4 Ο Δήμος στην τοπική αγορά εργασίας

Ο Δήμος, με τα θυγατρικά νομικά του πρόσωπα, αποτελεί έναν **εργοδότη** με σημαντικό ειδικό βάρος στην τοπική αγορά εργασίας. Ο συνολικός αριθμός των απασχολούμενων, με διάφορες συμβάσεις εργασίας και έργου, φθάνει τα 145 άτομα και μάλλον δεν περιλαμβάνονται όλες οι συμβάσεις ορισμένου χρόνου και έργου.

Με βάση τα στοιχεία του κεφαλαίου «Απασχόληση – ανεργία» οι εργαζόμενοι που κατοικούν στο Ζεφύρι φθάνουν τους 3.002. Από αυτούς το 4,8% απασχολείται στον Δήμο. Βέβαια δεν κατοικούν όλοι στην πόλη, αλλά το ποσοστό αυτό δίνει μία τάξη μεγέθους της συμβολής του στην τοπική αγορά εργασίας.

Πίνακας 32 : Απασχολούμενοι στο Δήμο Ζεφυρίου	
Δήμος και νομικά πρόσωπα	Άτομα
Δήμος	37
Πνευματικό Κέντρο	10
Αθλητικός Οργανισμός	2
Κ.Α.Π.Η.	4
Δημοτικοί Παιδικοί Σταθμοί	17
Κοινωνική Υπηρεσία	1
Αναπτυξιακή Επιχείρηση	53
Διάφορες συμβάσεις	8
Νέες προσλήψεις	13
Σύνολο	145

4.1.1.5 Αξιολόγηση : συμπεράσματα - προοπτικές

Το Ζεφύρι έχει μετατραπεί τα τελευταία χρόνια σε ένα **αστικό δήμο** που υλοποιεί ένα σημαντικό πρόγραμμα επενδύσεων σε τοπικές υποδομές και παρέχει πολλαπλές και διαφοροποιημένες υπηρεσίες στους κατοίκους της πόλης.

Αυτή η οργανωτική ανάπτυξη πρέπει να συνοδευτεί με ένα εκσυγχρονισμό των λειτουργιών του, σε ότι αφορά τις δημοτικές υπηρεσίες, το προσωπικό και τα αιρετά όργανα. Αφού ολοκλήρωσε μία περίοδο ποσοτικής μεγέθυνσης, τώρα πρέπει να στραφεί σε **ποιοτική αναβάθμιση των λειτουργιών** του.

Τα **κρίσιμα ζητήματα** που αφορούν την οργάνωση και λειτουργία του, συνοπτικά έχουν ως εξής :

- 1) Να βελτιωθεί η **αποτελεσματικότητα** και η **αποδοτικότητα** των **υπηρεσιών** με στόχο την καλύτερη εξυπηρέτηση των κατοίκων.
- 2) Να αναβαθμιστεί η **παραγωγική ικανότητα του προσωπικού** μέσω του μεσοπρόθεσμου προγραμματισμού των προσλήψεων και της επιμόρφωσης των ήδη εργαζομένων, ώστε να γίνει ευκολότερη η προσαρμογή τους στα νέα διοικητικά και τεχνολογικά δεδομένα.
- 3) Να εξασφαλίσει τις απαραίτητες **κτιριακές εγκαταστάσεις**
- 4) Να δημιουργήσει **νέες υπηρεσίες** όπως το Γραφείο Προγραμματισμού

4.2 Η διεξόδυση των τεχνολογιών πληροφορικής – επικοινωνιών στο Δήμο

4.2.1.1 Γραφείο μηχανογράφησης και μηχανοργάνωσης

Στον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας προβλέπεται ξεχωριστό Γραφείο Μηχανογράφησης και Μηχανοργάνωσης που υπάγεται στην Διεύθυνση Διοικητικών & Οικονομικών Υπηρεσιών. Οι αρμοδιότητες του έχουν ως εξής :

- 1) Οργάνωση λειτουργίας μηχανογραφικού κέντρου
- 2) Εισαγωγή - φύλαξη βασικών υπηρεσιακών στοιχείων
- 3) Προγράμματα εκτύπωσης εγγράφων (πιστοποιητικά, εντολές πληρωμής, μισθολογικές καταστάσεις, κατάλογοι τελών κ.λπ.)
- 4) Λοιπές εργασίες αρμοδιότητας γραφείου

Λαμβάνοντας υπόψη τις διευρυμένες αρμοδιότητες των σημερινών ΟΤΑ και τις αυξημένες απαιτήσεις που προκύπτουν στην παροχή υπηρεσιών, η αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών αποτελεί μονόδρομο. Στο πλαίσιο αυτό, απαιτούνται διαρθρωτικές αλλαγές στην οργανωτική δομή των υπηρεσιών του Δήμου, ξεκινώντας από το γραφείο μηχανογράφησης και μηχανοργάνωσης. Το υπάρχον γραφείο κρίνεται περιορισμένο τόσο από πλευράς αρμοδιοτήτων όσο και από πλευράς στελέχωσης. Η μετατροπή του σε **τμήμα** κρίνεται επιτακτική. Ανεξάρτητα όμως από το επίπεδο της υπηρεσίας (τμήμα, γραφείο, διεύθυνση), στις ήδη υπάρχουσες αρμοδιότητες δύναται να προστεθούν:

- 1) Το Γραφείο να εισηγείται τους άξονες της **στρατηγικής** που εκτιμά ότι πρέπει να σχεδιαστεί και να υλοποιηθεί σε τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών.
- 2) Να διαχειρίζεται τη **δημοτική δικτυακή πύλη**, ανανεώνοντας συνεχώς το περιεχόμενό της, να έχει την επιμέλεια για την εύρυθμη λειτουργία της (π.χ. θέματα αντιγράφων, ασφάλειας κ.λπ.). Να παρακολουθεί και ενίοτε να διαχειρίζεται αιτήματα πολιτών που υποβάλλονται ηλεκτρονικά. Τέλος να υποστηρίζει τους υπαλλήλους σε θέματα χρήσης εφαρμογών της δικτυακής πύλης.
- 3) Να είναι υπεύθυνο για το **ΣΥΖΕΥΞΙΣ** τεχνικά και διαχειριστικά.
- 4) Να καταγράφει τις **ανάγκες σε εξοπλισμό και λογισμικό**, λαμβάνοντας υπόψη προφορικές ή γραπτές αναφορές των υπηρεσιών, αξιολογώντας το επίπεδο κάλυψης των λειτουργικών αναγκών, καταγράφοντας βλάβες, ελλείψεις κ.α. Στη συνέ-

χεια να εισηγείται προς την Οικονομική Υπηρεσία προκειμένου να ληφθεί μέρος στον προϋπολογισμό, καθώς και να προωθεί τις διαδικασίες προμηθειών σε συνεννόηση με το αντίστοιχο γραφείο.

- 5) Να διαχειρίζεται το **εσωτερικό δίκτυο** του κεντρικού κτιρίου και όποιου άλλου κτιρίου, να ορίζει χρήστες και δικαιώματα, να φροντίζει για τον αναγκαίο εξοπλισμό και την καλή λειτουργία του σε συνεργασία με τον εξωτερικό συνεργάτη - τεχνικό συντήρησης.
- 6) Να **υποστηρίζει** τους **χρήστες** σε ότι αφορά την υπόδειξη χρήσης λογισμικού και την αντιμετώπιση προβλημάτων που ενδέχεται να προκύψουν με το λογισμικό ή με τον εξοπλισμό.
- 7) Προκειμένου να προχωρήσει σε κάποια προμήθεια να διενεργεί **έρευνα αγοράς** για τα υπό προμήθεια είδη, να συντάσσει **τεχνικές προδιαγραφές** και να προσδιορίζει το αναμενόμενο κόστος τους.
- 8) Όταν πρόκειται για έργα Τ.Π.Ε., να συντάσσει τα **τεύχη δημοπράτησης**, να επιμελείται τη **διενέργεια** του **διαγωνισμού** και να **αξιολογεί** τις **τεχνικές προσφορές** στο πλαίσιο της νομοθεσίας για τις προμήθειες των Ο.Τ.Α.
- 9) Να **επιβλέπει** την **υλοποίηση** του φυσικού αντικειμένου **έργων Τ.Π.Ε.**, να παραλαμβάνει και να ελέγχει ενδιάμεσα παραδοτέα, να συμμετέχει στην καταγραφή των αναλυτικών απαιτήσεων και να ελέγχει το τελικό προϊόν.
- 10) Να ενημερώνεται και να μελετά θέματα που αφορούν στην **εξέλιξη** της **τεχνολογίας** αλλά και στην **παρακολούθηση** της **αγοράς**, κυρίως σε ότι αφορά προϊόντα που παρουσιάζουν ενδιαφέρον για το Δήμο.
- 11) Να διεκπεραιώνει ζητήματα που προκύπτουν (π.χ. έλεγχοι νομιμότητας εγκατάστασης κεραιών κινητής τηλεφωνίας, τέλη διέλευσης τηλεπικοινωνιακών δικτύων κλπ.) και αφορούν το αντικείμενο του.

4.2.1.2 Εξοπλισμός – δίκτυο – εφαρμογές πληροφορικής

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ	
Τηλεφωνικό κέντρο	Ναι
Γραμμές ISDN	Ναι
Λογισμικό αυτοματισμού γραφείου	Ms Office

Πρόσβαση στο διαδίκτυο		DSL 2 Mbps Σύζευξις		
Ηλεκτρονική διεύθυνση		-		
Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο		mayor@zefiri.gr		
Ηλεκτρονικό πρωτόκολλο - αρχειοθέτηση εγγράφων		-		
Η/Υ	Pentium IV	23		
	H/Y εκτός λειτουργίας	πάνω από 20		
Λειτουργικό σύστημα	Windows XP	Ναι		
	Windows 2000	Ναι		
Εκτυπωτές	Laser	5		
	Injekt	4		
	Plotter	1		
	Εκτυπωτές εκτός λειτουργίας	πάνω από 20		
Περιφερειακά	Scanner	1		
	Πολυμηχανήματα	3		
	Φωτοτυπικά	2		
	Fax	7		
Δίκτυο				
Υπεύθυνος Δικτύου	Από τον Δήμο		Γραφείο μηχανοργάνωσης	
	Εξωτερικός συνεργάτης		Singular	
Δικτυακές Εφαρμογές	Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο		Ναι	
	Διακίνηση εικόνας / video		-	
	Αποστολή και λήψη Fax		-	
	Διακίνηση δομημένων εγγράφων EDI/EDIFACT		-	
	Διακίνησης φορτίου www		Internet explorer	
Βάσεις Δεδομένων	Τοπική Βάση	Λειτουργικό Σύστημα	WinNT 2000	Ναι (1)
		Τύπος	Oracle	Ναι
	My SQL		Ναι	
	SQL		Ναι	
	Εφαρμογές		Genesis, Singular, Alphaware	
	Εξωτερική Βάση		-	

	Διασύνδεση με άλλες βάσεις δεδομένων	-
Έργα πληροφορικής που έχουν υλοποιηθεί		ΥΠ.ΕΣ. - Μηχανοργάνωση, ΥΠ.ΕΣ. - Ενιαίο οικονομικό λογιστικό σύστημα Ο.Τ.Α.
Έργα πληροφορικής σε εξέλιξη		Εθνικό Δημοτολόγιο

Ανάλυση εξοπλισμού

Οι υπηρεσίες του Δήμου στεγάζονται σε ένα ενιαίο ιδιόκτητο κτίριο, που διαθέτει δομημένη καλωδίωση και εσωτερικό δίκτυο υπολογιστών (23 Η/Υ) και όλο τον αναγκαίο ενεργητικό και παθητικό εξοπλισμό για την υποστήριξή του. Επιπλέον λειτουργούν :

- 1) Ένας (1) server πενταετίας με λειτουργικό σύστημα Windows NT 2000.
- 2) Μόνιμη σύνδεση με το διαδίκτυο μέσω του Δικτύου ΣΥΖΕΥΞΙΣ με ταχύτητα 2Mbps. Όλοι οι Η/Υ έχουν πρόσβαση στο διαδίκτυο.
- 3) Εσωτερικό τηλεφωνικό δίκτυο και τηλεφωνικό κέντρο.
- 4) Γραμμές ISDN που κυρίως εξυπηρετούν fax και γραφεία προϊσταμένων

Εφαρμογές - προγράμματα σε χρήση

Οι περισσότεροι Η/Υ έχουν εγκαταστημένα Windows XP και MS Office 2003. Στον server είναι εγκατεστημένο το πρόγραμμα Infosupport της Genesis, στο οποίο έχει οριστεί η πρόσβαση σε συγκεκριμένες υπηρεσίες, ανάλογα με το αντικείμενο τους. Για παράδειγμα, το Γραφείο Δημοτολογίου έχει πρόσβαση στο Genesis μόνο για την εφαρμογή της διαχείρισης δημοτολογίου. Το ίδιο ισχύει και για τις άλλες υπηρεσίες του Δήμου που χρησιμοποιούν εφαρμογές του (εφαρμογές μητρώου αρένων, εκλογικών καταλόγων, κ.λπ.).

Επίσης στον server είναι εγκατεστημένο το πρόγραμμα οικονομικής διαχείρισης Alphaware, στο οποίο υπάρχει πρόσβαση από την Ταμειακή Υπηρεσία και χρησιμοποιείται για την έκδοση ενταλμάτων, διπλογραφικό, εισπράξεις, κ.α. Τέλος, χρησιμοποιείται και το πρόγραμμα μισθοδοσίας της Singular.

Εκπαίδευση

Οι περισσότεροι υπάλληλοι έχουν παρακολουθήσει στο παρελθόν σεμινάρια χρήσης Η/Υ, χωρίς ωστόσο να υπάρχει κάποιο συγκεκριμένο πρόγραμμα εκπαίδευσης, που

να εφαρμόζεται ανά τακτά χρονικά διαστήματα, Εκπαίδευση έχει γίνει στους χρήστες των εξειδικευμένων εφαρμογών (Genesis και Alphaware), από τις εταιρείες που τις έχουν εγκαταστήσει.

Στελέχωση οργανικών θέσεων με ειδικότητες πληροφορικής

Στο υπάρχον γραφείο απασχολείται ένα υπάλληλος Π.Ε. πληροφορικής, διαπιστώνεται δηλαδή ελλιπής στελέχωση του Δήμου με μόνιμο προσωπικό διαφόρων ειδικοτήτων πληροφορικής.

Υπηρεσίες διαδικτύου μέσω ΑΣΔΑ

Ο ΑΣΔΑ (Αναπτυξιακός Σύνδεσμος Δυτικής Αθήνας), παρέχει δωρεάν μια σειρά από υπηρεσίες που περιλαμβάνουν:

- 1) Συνδέσεις (αναλογικές ή ISDN) για ένα έτος με 2 ώρες πρόσβαση την ημέρα.
- 2) Φιλοξενία ιστοσελίδων για όσο χρόνο ισχύει και η τηλεφωνική σύνδεση.
- 3) Εκπαιδευτικά σεμινάρια.

Αυτές οι υπηρεσίες παρέχονται δωρεάν σε όλες τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις που εδρεύουν στην Δυτική Αθήνα και στον Δήμο Ζεφυρίου.

Πληροφοριακά συστήματα θυγατρικών νομικών προσώπων

1. Δημοτικοί Παιδικοί Σταθμοί : υπάρχει ένας Η/Υ που χρησιμοποιείται για εφαρμογές γραφείου.

2. Αθλητικός Οργανισμός : τα γραφεία του στεγάζονται στο Δημαρχείο και δεν υπάρχει ιδιαίτερος τεχνολογικός εξοπλισμός.

3. Κοινωνική Υπηρεσία Δήμου Ζεφυρίου : Υπάρχει ένας παλιός Η/Υ που χρησιμοποιείται ως κειμενογράφος και ένα φωτοτυπικό μηχάνημα. Όπως μας μετέφερε η Πρόεδρος του Νομικού Προσώπου, υπάρχει μεγάλη ανάγκη προμήθειας νέων Η/Υ, για να διευκολυνθούν οι επαφές με αρμόδιους φορείς, να γίνεται καταγραφή των περιστατικών, κ.λπ. Άλλωστε το προσωπικό που απασχολείται (κοινωνικοί επιστήμονες) είναι ηλικιακά νέοι και εξοικειωμένοι με τις νέες τεχνολογίες, και μπορούν να δώσουν μια νέα δυναμική στις υπηρεσίες και στην προσφορά κοινωνικών υπηρεσιών.

4. Πνευματικό Κέντρο : υπάρχει ένας παλιός Η/Υ που χρησιμοποιείται ως κειμενογράφος.

5. Κέντρο Ανοιχτής Προστασίας Ηλικιωμένων : από πλευράς τεχνολογικού εξοπλισμού δεν υπάρχει κάτι αξιόλογο αναφοράς.

6. Αναπτυξιακή επιχείρηση και τεχνικών έργων – καθαριότητας : Εφαρμογές γραφείου και λογιστικό πακέτο

4.2.1.3 Αξιολόγηση : συμπεράσματα – προοπτικές

Με βάση την ανάλυση που προηγήθηκε για τα πληροφοριακά συστήματα του Δήμου και τις προσφερόμενες ηλεκτρονικές υπηρεσίες, έχουν προκύψει τα παρακάτω προβλήματα και δυνατότητες :

Προβλήματα

- Έλλειψη βασικών υποδομών
- Απουσία ενιαίων εφαρμογών, έλλειψη εφαρμογών στήριξης αποφάσεων
- Περιορισμένες αρμοδιότητες Γραφείου Μηχανοργάνωσης, ελλιπής στελέχωση του με ειδικότητες ΠΕ ή ΤΕ Πληροφορικής
- Μη συστηματική εκπαίδευση των χρηστών
- Χαμηλός βαθμός εξωστρέφειας των πληροφοριακών συστημάτων
- Οι βάσεις του Δήμου εάν παραμείνουν ως ασύνδετες νησίδες εφαρμογής, θα καθυστερήσουν την ανάπτυξη εμπλουτισμένων και σύγχρονων υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης
- Ελάχιστες online υπηρεσίες
- Αδυναμία παραγωγής σύγχρονου και επίκαιρου ηλεκτρονικού περιεχομένου

Δυνατότητες

- Αξιοποίηση του Σύζευξης και άλλων οριζόντιων εφαρμογών της Δημόσιας Διοίκησης
- Δυνατότητα εφαρμογής ολοκληρωμένου προγράμματος «Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης» στο Δήμο μέσω ενιαίας τεχνολογικής πλατφόρμας
- Δυνατότητες βελτίωσης του εργασιακού κλίματος μέσω των ΤΠΕ.
- Ανάπτυξη εφαρμογών ηλεκτρονικής δημοκρατίας, τοπικά forum, εφαρμογές παρακολούθησης περιβαλλοντικών δεδομένων, ελέγχου του κυκλοφοριακού κλπ.

Τα κρίσιμα ζητήματα στρατηγικής που πρέπει να αντιμετωπιστούν έχουν ως εξής :

1. Αξιοποίηση ευρυζωνικών υποδομών και πιλοτικών / καινοτομικών εφαρμογών – διασφάλιση της «τεχνολογικής ετοιμότητας» του Δήμου μακροπρόθεσμα
2. Ανάπτυξη «ενιαίας» τεχνολογικής πλατφόρμας με δυνατότητες υποστήριξης αποφάσεων και παροχής πολλαπλών και εξατομικευμένων ηλεκτρονικών υπηρεσιών προς τους πολίτες και τις επιχειρήσεις
3. Αναβάθμιση παρεχόμενων υπηρεσιών προς τους πολίτες και τις επιχειρήσεις, πειραματικές εφαρμογές τοπικής ηλεκτρονικής δημοκρατίας
4. Αναβάθμιση – διεύρυνση αρμοδιοτήτων του γραφείου μηχανοργάνωσης, στελέχωση του με υπαλλήλους ειδικοτήτων πληροφορικής
5. Ανάγκη βελτίωσης των εσωτερικών λειτουργιών του Δήμου : εισαγωγή συστήματος ηλεκτρονικής διαχείρισης εγγράφων (DMS) και συστήματος workflow (προϋπόθεση ενιαίας ηλεκτρονικής πλατφόρμας)
6. Ανάπτυξη / επικαιροποίηση ηλεκτρονικού περιεχομένου
7. Ανάγκη εκπαίδευσης και επιμόρφωσης των στελεχών του Δήμου, διαχείριση και διάχυση της γνώσης, ενσωμάτωση στην ενιαία τεχνολογική πλατφόρμα εφαρμογής εξ αποστάσεως κατάρτισης για στελέχη και πολίτες.
8. Ανάγκη ανάπτυξης διαδικασιών αμφίδρομης επικοινωνίας και συμμετοχής των πολιτών (forum, ηλεκτρονική δημοκρατία).

Η κατάρτιση του ανθρώπινου δυναμικού του Δήμου (αιρετοί και προσωπικό) στις Τ.Π.Ε. αποτελεί καθοριστική προϋπόθεση για την ανάπτυξη του. Οι δημοτικοί υπάλληλοι πρέπει να γίνουν ενεργητικοί χρήστες και να χρησιμοποιούν τις τεχνολογίες στην καθημερινή δουλειά τους. Οι δημότες πρέπει να διευκολυνθούν ώστε να γίνουν απαιτητικοί χρήστες και οι πληροφοριακά ανυποψίαστοι ή/και τεχνοφοβικοί πολίτες απλοί χρήστες. Ειδικότερα, θα πρέπει να εξετασθεί η αξιοποίηση των υφιστάμενων ηλεκτρονικών και δικτυακών υποδομών του δήμου και των σχολείων, για τη μαζική εξοικείωση των πολιτών, και ιδίως εκείνων των κατηγοριών που κινδυνεύουν με ψηφιακό αποκλεισμό.

4.3 Οικονομική ανάλυση

4.3.1 Οικονομική ανάλυση πρωτοβάθμιων Ο.Τ.Α.

Στο πλαίσιο των διαδικασιών προγραμματισμού, διαχείρισης και ελέγχου των οικονομικών μονάδων κάθε μορφής (οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης, ιδιωτικές – δημόσιες επιχειρήσεις, οργανισμοί δημοσίου δικαίου κ.α.) έχουν αναπτυχθεί από την χρηματοοικονομική επιστήμη διάφορα μέσα και τεχνικές με αντικείμενο την παρακολούθηση και αξιολόγηση των λειτουργιών τους.

Οι αριθμοδείκτες αποτελούν την πλέον γνωστή και ευρέως χρησιμοποιούμενη κατηγορία μέσων με στόχο, πρώτον την καταγραφή - μέτρηση των πόρων που χρησιμοποιεί μία μονάδα, δεύτερον την ανάλυση και αξιολόγηση των αποτελεσμάτων που επιτυγχάνει και τρίτον τη συγκριτική της εξέταση με άλλες ομοειδείς.

Οι **χρηματοοικονομικοί αριθμοδείκτες** καταγράφουν, αναλύουν και αξιολογούν οικονομικά - λογιστικά δεδομένα και πληροφορίες, καθώς και στατιστικά στοιχεία με αντικείμενο :

- 1) την κατανόηση της οικονομικής συμπεριφοράς μίας συγκεκριμένης μονάδας,
- 2) την επισήμανση τάσεων σε κρίσιμα οικονομικά της μεγέθη,
- 3) την αποτίμηση των επιδράσεων που δέχεται από το οικονομικό περιβάλλον, μέσα στο οποίο δραστηριοποιείται και αναπτύσσεται,
- 4) τη σύγκριση της με άλλες ομοειδείς,
- 5) την τεκμηρίωση προτάσεων και εναλλακτικών λύσεων, σε σχέση με τις επιλογές και τις προτεραιότητες της.

Οι **Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.)** αποτελούν μία κατηγορία οικονομικών μονάδων με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά :

- Παρέχουν υπηρεσίες και κατασκευάζουν υποδομές που χαρακτηρίζονται ως **τοπικά δημόσια αγαθά**, τα οποία δεν είναι δυνατό να παραχθούν είτε σε ικανοποιητικές ποσότητες είτε με τις κατάλληλες προδιαγραφές από την αγορά, ούτε μπορούν να τιμολογηθούν με τις κλασσικές μεθόδους του ιδιωτικού τομέα.
- Δεν έχουν **κερδοσκοπικό χαρακτήρα**, όπως οι επιχειρήσεις.
- Αποτελούν φορείς άσκησης **δημόσιας εξουσίας** σε τοπικό επίπεδο.

Οι **οικονομικοί** τους **στόχοι** επικεντρώνονται κατά συνέπεια σε τρεις κατευθύνσεις :

α) στην άσκηση των αρμοδιοτήτων τους (παραγωγή τοπικών δημόσιων αγαθών) με το χαμηλότερο δυνατό κόστος, με βάση ορισμένα πρότυπα ποιότητας,

β) στην εξεύρεση σταθερών και μόνιμων εσόδων που επιτρέπουν την υιοθέτηση διαδικασιών σχεδιασμού και προγραμματισμού

γ) στην εξασφάλιση πλεονάσματος για να επιτευχθεί η υλοποίηση μεσοπρόθεσμων αναπτυξιακών στόχων.

Η κατάρτιση χρηματοοικονομικών αριθμοδεικτών για να αξιολογηθούν οι δραστηριότητες και οι λειτουργίες των πρωτοβάθμιων Ο.Τ.Α. θα πρέπει αφενός μεν να παίρνει υπόψη της τα παραπάνω χαρακτηριστικά, αφετέρου δε να χρησιμοποιεί αξιόπιστα και κατάλληλα δεδομένα και στοιχεία.

Η εφαρμογή του διπλογραφικού λογιστικού συστήματος και του νέου τύπου προϋπολογισμού στους δήμους δίνει τη δυνατότητα εκπόνησης σειράς αριθμοδεικτών που επιτρέπουν μία πλήρη και ολοκληρωμένη αξιολόγηση της οικονομικής τους κατάστασης και των προοπτικών τους, καθώς και τις μεταξύ τους συγκρίσεις.

Με βάση τα παραπάνω είναι δυνατόν να υπολογιστούν μία σειρά από δείκτες, οι οποίοι, αφενός μεν θα περιγράφουν με ικανοποιητικό βαθμό ακρίβειας την οικονομική κατάσταση των πρωτοβάθμιων Ο.Τ.Α., αφετέρου δε θα προσεγγίζουν σε μεσοπρόθεσμη βάση τις οικονομικές τους προοπτικές :

- 1) **Δείκτες εισροών - εκροών**, με αντικείμενο την ανάλυση των εσόδων και των εξόδων, με βάση την κωδικοποίηση του λογιστικού συστήματος των πρωτοβάθμιων Ο.Τ.Α.
- 2) **Δείκτες οικονομικής επίδοσης**, με αντικείμενο την αξιολόγηση των διαδικασιών προγραμματισμού και οικονομικής διαχείρισης που εφαρμόζουν οι Ο.Τ.Α.
- 3) **Δείκτες επενδύσεων**, με αντικείμενο την ανάλυση των επενδυτικών προτεραιοτήτων και επιλογών των δημοτικών αρχών.
- 4) **Δείκτες δανειακής επιβάρυνσης**, για να αξιολογηθούν οι μέσο-μακροπρόθεσμες δυνατότητες και επιλογές των δημοτικών αρχών.

4.3.1.1 Οικονομικοί απολογισμοί δήμων και κοινοτήτων

Ο νέος τύπος προϋπολογισμού / απολογισμού, που ισχύει από το 2005, διαιρείται σε δύο μέρη. Το Μέρος Ι περιλαμβάνει τα έσοδα και το Μέρος ΙΙ τις δαπάνες, μαζί με το αποθεματικό.

Τα **έσοδα** ταξινομούνται σε έξι κύριες **ομάδες**, με κριτήριο την **προέλευσή** τους, που υποδιαιρούνται σε κατηγορίες, υποκατηγορίες και είδος εσόδου με βάση το δεκαδικό σύστημα :

- Τακτικά έσοδα (κωδικός 0)
- Έκτακτα έσοδα (κωδικός 1)
- Έσοδα παρελθόντων οικονομικών ετών (Π.Ο.Ε.), που βεβαιώνονται για πρώτη φορά (κωδικός 2)
- Εισπράξεις δανείων και απαιτήσεων από εισπρακτέα υπόλοιπα από βεβαιωθέντα, κατά το παρελθόν (Π.Ο.Ε.), τακτικά και έκτακτα έσοδα, (κωδικός 3)
- Εισπράξεις υπέρ του δημοσίου ή τρίτων και επιστροφές χρημάτων (κωδικός 4)
- Χρηματικό υπόλοιπο προηγούμενης χρήσης (κωδικός 5)

Οι **δαπάνες** ταξινομούνται σε τέσσερις κύριες **ομάδες** (κεφάλαια) και ακολουθούν την ίδια μεθοδολογία υποδιαίρεσης σε κατηγορίες, υποκατηγορίες και είδος εξόδου (**οριζόντια ταξινόμηση ή παρακολούθηση κατά είδος δαπάνης**) :

- Λειτουργικές δαπάνες χρήσης (κωδικός 6),
- Επενδύσεις (κωδικός 7),
- Πληρωμές από υποχρεώσεις Π.Ο.Ε., λοιπές αποδόσεις, προβλέψεις (κωδικός 8),
- Αποθεματικό (κωδικός 9).

Οι απολογισμοί αποτυπώνουν με ακρίβεια τις **οικονομικές δραστηριότητες** και **συναλλαγές** του Δήμου, αφού έχουν ενσωματώσει τις θεσμικές και νομοθετικές αλλαγές που έχουν μεσολαβήσει τα τελευταία χρόνια και επιπλέον έχουν υιοθετήσει σύγχρονη λογιστική μεθοδολογία. Η ανάλυσή τους παρέχει συγκεκριμένη εικόνα των προτεραιοτήτων και λειτουργιών του.

4.3.2 Πλαίσιο οικονομικής ανάλυσης

Η ανάλυση της οικονομικής κατάστασης του Δήμου Ζεφυρίου βασίστηκε στους **απολογισμούς** του 2005, του 2006 και του 2007⁸. Παράλληλα, αξιοποιήθηκαν οι επισημάνσεις και εκτιμήσεις του Προέδρου του Δημοτικού Συμβουλίου, του Διευθυντή Διοικητικών και Οικονομικών Υπηρεσιών και των προϊσταμένων της οικονομικής και ταμιακής υπηρεσίας.

Στους απολογισμούς εσόδων - εξόδων της τριετίας καταγράφονται τα οικονομικά στοιχεία που αφορούν τις προτεραιότητες και επιλογές της Δημοτικής Αρχής, την άσκηση των αρμοδιοτήτων του Δήμου και γενικά τις δραστηριότητες του. Τα συγκεκριμένα έτη παρουσιάζουν τα ακόλουθα χαρακτηριστικά :

- 1) Καλύπτουν **δύο δημοτικές περιόδους**, τα δύο πρώτα το δεύτερο μισό της περιόδου 2003 - 2006, ενώ το τρίτο είναι το εναρκτήριο έτος της τρέχουσας 2007 - 2010. Η αλλαγή της Δημοτικής Αρχής δεν αποτελεί πρόβλημα, άλλωστε υπάρχει συνέχεια στην οικονομική διαχείριση, με την προϋπόθεση ότι λαμβάνονται υπόψη τόσο οι περιορισμοί της προηγούμενης τετραετίας, όσο και οι δυνατότητες της τρέχουσας. Επίσης έχουν μεσολαβήσει οι εθνικές εκλογές του 2004 και 2007.
- 2) Εφαρμόζεται πλήρως το **Κλαδικό Λογιστικό Σχέδιο** των πρωτοβάθμιων Ο.Τ.Α. (διπλογραφικό λογιστικό σύστημα) από το 2001.
- 3) Έχουν αναληφθεί **νέες αρμοδιότητες** που ασκούνται πλέον οργανωμένα και συστηματικά - Κ.Ε.Π., άδειες αλλοδαπών - και έχουν μεταφερθεί στο Δήμο **δύο παιδικοί σταθμοί** από το 2001.
- 4) Τα **θυγατρικά νομικά πρόσωπα** του Δήμου είναι τα εξής : Πνευματικό Κέντρο, Αθλητικός Οργανισμός, Δημοτικοί Παιδικοί Σταθμοί, ΚΑΠΗ, Κοινωνική Υπηρεσία που λειτουργούν ως **Ν.Π.Δ.Δ.** και Δημοτική Επιχείρηση Ανάπτυξης και Τεχνικών Έργων - Καθαριότητα (**αμιγής δημοτική επιχείρηση**).
- 5) Αφορούν τα τελευταία χρόνια της προγραμματικής περιόδου του **Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης** και τα Επιχειρησιακά Προγράμματα που ενδιαφέρουν το

⁸ Οι απολογισμοί προ του 2004, έχουν γίνει με βάση την κωδικοποίηση του παλαιού τύπου προϋπολογισμού (Β.Δ. 821/70 - 216/71), ενώ του 2005 με βάση την Κ.Υ.Α. 7028/04 των Υπουργών ΕΣ.Δ.Δ.Α. και ΟΙΚ.Ο., με την οποία καθορίστηκε ο νέος τύπος του προϋπολογισμού των πρωτοβάθμιων Ο.Τ.Α. Συνεπώς οι κωδικοποιήσεις διαφέρουν και δεν είναι δυνατή η εξαγωγή αριθμοδεικτών για τα προηγούμενα έτη (**ανομοιογένεια** οικονομικών στοιχείων).

Δήμο π.χ. Π.Ε.Π. Αττικής, «Απασχόληση και Επαγγελματική Κατάρτιση», «Υγεία - Πρόνοια», «Περιβάλλον» κ.α. έχουν ήδη ενεργοποιήσει όλα τα μέτρα τους. Ο Δήμος έχει εντάξει κοινωνικές δράσεις και προγράμματα, των οποίων η υλοποίηση καταγράφεται στους απολογισμούς της τριετίας.

- 6) Το Ειδικό Πρόγραμμα Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΕΠΤΑ) βρίσκεται στην τελική του φάση και έχουν ολοκληρωθεί τα έργα, οι υποδομές και οι δράσεις (12) του Δήμου που είχαν ενταχθεί στο πρόγραμμα.
- 7) Το 2005 ξεκίνησε το νέο αναπτυξιακό πρόγραμμα της τοπικής αυτοδιοίκησης «ΘΗΣΕΑΣ» και ο Δήμος ενέταξε 9 έργα και δράσεις, που βρίσκονται σε εξέλιξη.

Κατάλογος έργων και δράσεων του ΕΠΤΑ και του ΘΗΣΕΑ υπάρχει στο κεφάλαιο των τεχνικών υποδομών

4.3.3 Ανάλυση εσόδων

4.3.3.1 Η πραγματική οικονομική κατάσταση του Δήμου : εισπραχθέντα έσοδα

Ταξινόμηση εισπραχθέντων εσόδων με βάση την αναλογία τους στα συνολικά έσοδα : το ποσοστό συμμετοχής κάθε κατηγορίας και υποκατηγορίας εσόδων στα συνολικά έσοδα του Δήμου περιγράφει το πλαίσιο μέσα στο οποίο κινούνται οι **οικονομικές του δυνατότητες** και αποτελεί ένδειξη των **προσπαθειών** που καταβάλει για τη **βελτίωση** τους. Με βάση λοιπόν τα στοιχεία του Πίνακα Ι «Εισπραχθέντα έσοδα», προκύπτουν τα εξής :

- 1) Τα **τακτικά έσοδα** αποτελούν το **39,4%** των συνολικών εσόδων του 2005, το **36,8%** του 2006 και το **40,3%** του 2007, ενώ **αυξήθηκαν** κατά 7,6% (*μεταβολή 2006 έναντι 2005*) και 6,6% (*μεταβολή 2007 έναντι 2006*).
- 2) Τα **έκτακτα έσοδα** αποτελούν το **34,2%** (2005), το **36,3%** (2006) και το **44,5%** (2007) των συνολικών και **αυξήθηκαν** κατά 22,7% και 19,3% αντίστοιχα.
- 3) Δεν υπάρχουν **έσοδα Π.Ο.Ε.** που βεβαιώνονται και εισπράττονται για πρώτη φορά μέσα στην τριετία (ιδιαίτερα σπάνιο σε δήμους). Επίσης τα **εισπρακτέα υπόλοιπα εσόδων** που είχαν βεβαιωθεί κατά τα προηγούμενα οικονομικά έτη, αποτελούν αμελητέα ποσά το 2005 και το 2006 και μηδενικά το 2007.
- 4) Τα έσοδα από **δάνεια** αποτελούν το **12,2%** (2005), το **6,2%** (2006) των συνολικών και **μειώθηκαν** κατά 41,6% μεταξύ 2006 και 2005.

- 5) Οι εισπράξεις υπέρ δημοσίου και τρίτων ήταν μηδενικές το 2005 και αποτελούν το **6,7%** (2006) και το **8,4%** (2007) των συνολικών εσόδων κάθε έτους, ενώ **αυξήθηκαν** κατά 20.600% και κατά 22,4% αντίστοιχα.
- 6) Το **χρηματικό υπόλοιπο** αποτελεί το **14,1%**, το **14%** και το **6,7%** των συνολικών εσόδων κάθε έτους και **μεταβλήθηκε** κατά +15,3% και -53,9% αντίστοιχα.

Ο μέσος όρος των συνολικών εσόδων έφθασε τα 5.400.000 €.
και αυξήθηκαν κατά **12,3%** μέσα στα τρία χρόνια

Όσον αφορά τις **υποκατηγορίες εσόδων** (συμμετοχή στα συνολικά έσοδα του Δήμου) παρατηρούνται τα ακόλουθα :

ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ

- 1) Τα έσοδα από **ανταποδοτικά τέλη και δικαιώματα** (κυρίως *τέλη καθαριότητας – φωτισμού και δευτερευόντως αποχέτευσης*) αποτελούν το **8,5%** (2005), το **7,8%** (2006) και το **8,8%** των συνολικών εσόδων και **αυξήθηκαν** κατά 5,4% (2006/2005) και κατά 9,4% (2007/2006).
- 2) Τα έσοδα από **λοιπά τέλη - δικαιώματα** και παροχή υπηρεσιών αποτελούν το **1,6%** (2005), το **1,4%** (2006) και το **1,6%** (2007) και **μεταβλήθηκαν** κατά -1,2% και +16% αντίστοιχα. Από άποψη μεγέθους κατά φθίνουσα σειρά έχουν ως εξής :

ΛΟΙΠΑ ΤΕΛΗ - ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ	2005	2006	2007
Τέλος ακίνητης περιουσίας	41.326	47.547	56.530
Τέλη διαφήμισης	26.794	17.518	17.013
Τέλος χρήσης κοινόχρηστων χώρων	5.021	7.537	12.650
Τέλος αδειών οικοδομών	4.657	4.461	2.873
Τέλος στα ακαθάριστα έσοδα επιτηδευματιών	486	310	679
Σύνολο	78.284	77.373	89.745

Τα πλέον **σημαντικά** είναι το **Τ.Α.Π.**, τα τέλη διαφήμισης και το τέλος χρήσης κοινόχρηστων χώρων. Το **Τ.Α.Π.** και το **τέλος αδειών οικοδομών** που δεν αντιμετωπίζουν εισπρακτικά προβλήματα, αποτελούν τα δύο τρίτα περίπου των εσόδων αυτής της υποκατηγορίας (64,1% μ.ο. τριετίας). Εντύπωση προκαλεί το χαμηλό ύψος του τέλους στα ακαθάριστα έσοδα των επιτηδευματιών (εστιατόρια κ.λπ.).

- 3) Τα έσοδα από **φόρους και εισφορές** (κυρίως φόρος ζύθου και ελάχιστες εισφορές σε χρήμα) αποτελούν το **0,2%** για κάθε έτος της τριετίας και **μεταβλήθηκαν** κατά +11% (2006/2005) και -1,4% (2007/2006).
- 4) Οι **επιχορηγήσεις για λειτουργικές δαπάνες** αποτελούν το **28,5%** (2005), το **26,5%** (2006) και το **29%** (2007) των συνολικών, ενώ **αυξήθηκαν** κατά 7,5% και 6,2% αντίστοιχα. Η υποκατηγορία αυτή περιλαμβάνει την τακτική επιχορήγηση (Κ.Α.Π.) και τις ειδικές επιχορηγήσεις για τις λειτουργικές ανάγκες των σχολείων και των παιδικών σταθμών. Οι Κ.Α.Π. αποτελούν το **71%** της υποκατηγορίας αυτής και το **20%** των συνολικών εσόδων (μ.ο. τριετίας).
- 5) Οι πρόσοδοι από **ακίνητη περιουσία** (τέλη λαϊκών αγορών κ.α.) αποτελούν το **0,3%** (2005 και 2006) και το **0,5%** (2007) και **αυξήθηκαν** κατά 16% (2006/2005) και 43,7% (2007/2006).
- 6) Στις **προσόδους κινητής περιουσίας** (τόκοι καταθέσεων) καταγράφονται μικρά ποσοστά γύρω στο 0,1% - 0,2%, και στα **λοιπά τακτικά έσοδα** επίσης (0,4% - 0,2%), ενώ **αυξομειώνονται** και τα δύο μέσα στην τριετία. Τα τελευταία αφορούν παράβολα για άδειες καταστημάτων και για άδειες παραμονής αλλοδαπών.

ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ

- 7) Οι **επιχορηγήσεις για επενδύσεις** αποτελούν το **27,1%** (2005), το **26,7%** (2006) και το **35,8%** (2007) των συνολικών εσόδων και **αυξήθηκαν** κατά 13,5% και 30,4% αντίστοιχα (ΣΑΤΑ, σχολικά κτίρια, ΘΗΣΕΑΣ, Ε.Π.Τ.Α., προγραμματικές συμβάσεις, ΥΠ.ΕΣ., Ν.Α.Δ.Α., ΥΠ.ΕΣ.- αθίγγανοι, ΕΥΔΑΠ).
- 8) Οι έκτακτες **επιχορηγήσεις** για λειτουργικές δαπάνες (ΥΠ.ΕΣ., ΥΠ.ΠΟ., μερική απασχόληση, ΚΕΠ, ΕΣΔΚΝΑ, σχολικοί φύλακες, Ε.Π. «Υγεία - Πρόνοια») αποτελούν το **3,9%** (2005), το **8,5%** (2006) και το **7,3%** (2007) και **μεταβλήθηκαν** κατά +151% και -17% αντίστοιχα.
- 9) Τα έσοδα από **πρόστιμα**, παράβολα, προσαυξήσεις (πρόστιμα Κ.Ο.Κ.) φθάνουν το **1,2%** (2005), το **0,4%** (2006) και το **0,6%** (2007) των συνολικών και **μεταβλήθηκαν** κατά -57,7% και +27,4% αντίστοιχα.
- 10) Τα έσοδα από **εκποίηση κινητής και ακίνητης περιουσίας** (προσκυρώσεις δημοτικών εκτάσεων) αποτελούν το **1,3%** (2005) και το **0,1%** (2006 και 2007) και **μειώνονται** συνεχώς μέσα στην τριετία.

11) Τα **λοιπά έκτακτα έσοδα** (εισφορές άλλων Ο.Τ.Α., ΕΥΔΑΠ) αποτελούν το **0,6%** (2005, 2006) και το **0,9%** (2007) και **αυξήθηκαν** κατά 7,5% και 48% αντίστοιχα.

Για τις υπόλοιπες κατηγορίες / υποκατηγορίες έχει γίνει ήδη αναφορά (έσοδα Π.Ο.Ε., δάνεια, χρηματικό υπόλοιπο).

Παρατήρηση 1^η : Τα **ίδια έσοδα** του Δήμου, τα έσοδα δηλαδή που επιβάλλει, βεβαιώνει και εισπράττει ο ίδιος, ανέρχονται στο **14,1%** (2005), στο **11,4%** (2006) και στο **12,9%** των συνολικών του εσόδων. Τα ποσοστά αυτά αποτελούν ένδειξη της **μικρής οικονομικής αυτοδυναμίας** που χαρακτηρίζει τον Δήμο Ζεφυρίου. Η εικόνα αυτή βελτιώνεται οριακά, αν προστεθεί το **χρηματικό υπόλοιπο** : **15,2%** (2005), **13,5%** (2006) και **13,7%** (2007).

Τα έσοδα αυτά είναι : Πρόσοδοι από ακίνητη και κινητή περιουσία, έσοδα από ανταποδοτικά τέλη και δικαιώματα, έσοδα από λοιπά τέλη - δικαιώματα, φόροι - εισφορές, λοιπά τακτικά, εκποίηση κινητής - ακίνητης περιουσίας, προσαυξήσεις - πρόστιμα - παράβολα, λοιπά έκτακτα, έσοδα Π.Ο.Ε. που βεβαιώνονται - εισπράττονται για πρώτη φορά, εισπρακτέα υπόλοιπα εσόδων Π.Ο.Ε., χρηματικό υπόλοιπο από τακτικά και έκτακτα ανειδίκευτα έσοδα.

Παρατήρηση 2^η : Όλες οι **επιχορηγήσεις** έφθασαν το **59,5%** (2005), το **61,7%** (2006) και το **72%** (2007) των συνολικών του εσόδων. Το ποσοστό αυτό αποτελεί δείκτη της **οικονομικής εξάρτησης** (μεγάλη), αλλά και των επιτυχημένων **πρωτοβουλιών (πολύ ικανοποιητικές)** που αναλαμβάνει ο Δήμος και αφορά τις **επιχορηγήσεις για λειτουργικές δαπάνες (τακτικές, έκτακτες) και για επενδύσεις.**

Παρατήρηση 4^η : Όλα τα **τακτικά έσοδα** προσεγγίζουν το **40%** (2005), το **38,8%** (2006) και το **41,1%** (2007) των συνολικών (*τακτικά, τακτικά Π.Ο.Ε., τακτικά εισπρακτέα υπόλοιπα Π.Ο.Ε., χρηματικό υπόλοιπο τακτικών*). Ο Δήμος ελέγχει **σε μέτριο βαθμό** το ύψος των εσόδων του και έχει τη **δυνατότητα να προγραμματίσει** ανάλογα έξοδα.

Παρατήρηση 5^η : Το μεγάλο **χρηματικό υπόλοιπο** του 2005 και 2006 (14,1% των συνολικών εσόδων) οφείλεται σε μη απορρόφηση επιχορηγήσεων και επηρεάζει τις αναλογίες όλων των υπόλοιπων κατηγοριών και υποκατηγοριών εσόδων. Αντίθετα το 2007 (6,7%), οι ποσοστιαίες αναλογίες των εσόδων προσεγγίζουν καλύτερα την πραγματική οικονομική κατάσταση του Δήμου.

4.3.3.2 Αποτελεσματική οικονομική διαχείριση : εισπραχθέντα προς βεβαιωθέντα έσοδα

Η ικανότητα ενός Ο.Τ.Α. να **εισπράττει** τις **απαιτήσεις** του συνδέεται άμεσα με την **αποτελεσματικότητα** του εισπρακτικού του μηχανισμού. Ως γνωστόν το άθροισμα των εισπραχθέντων εσόδων και των εισπρακτέων υπολοίπων ισούται με το σύνολο των βεβαιωθέντων, σε κάθε κατηγορία και υποκατηγορία, εσόδων. Με βάση τα στοιχεία των Πινάκων II, III, IV «Έσοδα 2005, 2006, 2007», προκύπτουν τα εξής :

- Στο Δήμο ακολουθείται η διαδικασία της **οίκοθεν βεβαίωσης** για το σύνολο σχεδόν των εσόδων, με αποτέλεσμα τα βεβαιωθέντα να ταυτίζονται με τα εισπραχθέντα σε όλες τις υποκατηγορίες εσόδων, εκτός από τα εισπρακτέα υπόλοιπα Π.Ο.Ε. που είχαν βεβαιωθεί στο παρελθόν. Στην υποκατηγορία αυτή οι απαιτήσεις του Δήμου που δεν κατέστη δυνατό να εισπραχθούν, έφθασαν το **96,8%** (2005) και το **94,1%** το (2006) και το **100%** το 2007, δηλαδή ουσιαστικά δεν εισπράχθηκαν.
- Με βάση τα παραπάνω δεν είναι δυνατό να κριθεί η αποτελεσματικότητα του εισπρακτικού μηχανισμού, αφού δεν συντάσσονται βεβαιωτικοί κατάλογοι και ουσιαστικά δεν καταβάλλονται προσπάθειες για την είσπραξη των ιδίων εσόδων, τόσο της τρέχουσας όσο και των προηγούμενων χρήσεων.
- Η επιλογή αυτή ακυρώνει ουσιαστικά τις προσπάθειες που πρέπει να καταβάλει η οικονομική υπηρεσία για την εξεύρεση των φορολογουμένων, τον υπολογισμό της φορολογικής βάσης π.χ. κύκλος εργασιών, χρέωση ανά τετραγωνικό μέτρο κοινόχρηστου χώρου, εμβαδόν ακινήτων κ.λπ. και την επιβολή του φορολογικού συντελεστή.

Ο Δήμος οφείλει να συντάσσει βεβαιωτικούς καταλόγους για τα έσοδα της τρέχουσας χρήσης και για τα έσοδα Π.Ο.Ε. που βεβαιώνονται για πρώτη φορά και να επιδιώκει την είσπραξή τους σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπει ο Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων.

4.3.3.3 Βαθμός υλοποίησης προϋπολογισμού : βεβαιωθέντα προς προϋπολογισθέντα έσοδα

Η σχέση που διαμορφώνεται απολογιστικά μεταξύ βεβαιωθέντων και προϋπολογισθέντων εσόδων, αποτελεί δείκτη αφενός μεν της **ακρίβειας** με την οποία συντάσσεται ο προϋπολογισμός και αφετέρου της **φορολογικής και διαχειριστικής προσπάθειας** που αναλαμβάνουν οι δημοτικές υπηρεσίες για την υλοποίησή του. Με βάση λοιπόν τα στοιχεία των Πινάκων II, III, IV προκύπτουν τα εξής :

- Όσον αφορά τα **συνολικά έσοδα** παρατηρείται ότι τελικά βεβαιώθηκε το **13,1%** (2005), το **16%** (2006) και το **44,5%** (2007), αφού βέβαια προηγήθηκαν οι αναμορφώσεις των προϋπολογισθέντων. Στα **τακτικά** βεβαιώθηκε το **65,5%** (2005), το **62,2%** (2006) και το **63,6%** (2007), στα **έκτακτα** μόνο το **5,5%**, το **7,3%** και το **31,5%** αντίστοιχα. Στα **έσοδα Π.Ο.Ε.** βεβαιώθηκε το **0%** όσων προϋπολογίστηκαν και τα τρία χρόνια, στα εισπρακτέα υπόλοιπα Π.Ο.Ε. το **89,2%** (2005), το **32,4%** (2006) και το **30,5%** (2007). Στα **δάνεια** το **22,4%** (2005), το **14,1%** (2006) ενώ το 2007 δεν είχαν προϋπολογιστεί έσοδα από δάνεια. Τέλος στις **εισπράξεις υπέρ δημοσίου και τρίτων** βεβαιώθηκε το **0,6%**, το **80,9%** και το **81,9%** αντίστοιχα.

Στον πίνακα που ακολουθεί, έχουν καταγραφεί ομαδοποιημένες οι αναλογίες βεβαιωθέντων / προϋπολογισθέντων σε όλες τις υποκατηγορίες εσόδων :

- 1) Παρατηρείται ότι σε **δύο μόνο υποκατηγορίες εσόδων** η σχέση βεβαιωθέντων / προϋπολογισθέντων υπερβαίνει το **90%** (μ.ο. τριετίας) : έσοδα από επιχορηγήσεις και εισπράξεις υπέρ δημοσίου και τρίτων. Για να επιτευχθεί αυτό το υψηλό ποσοστό δεν απαιτείται ιδιαίτερη προσπάθεια από πλευράς Δήμου, αφού και στις δύο περιπτώσεις το ύψος των σχετικών ποσών είτε καθορίζεται από το νόμο π.χ. κρατήσεις ασφαλιστικών ταμείων, είτε είναι γνωστό εκ των προτέρων π.χ. Κ.Α.Π. Πάντως προκαλεί εντύπωση η μη ύπαρξη βεβαιωθέντων και κατ' επέκταση εισπραχθέντων στις εισπράξεις υπέρ δημοσίου και τρίτων του 2005.
- 2) Ακολουθούν **τρεις υποκατηγορίες εσόδων** στις οποίες η σχέση βεβαιωθέντων / προϋπολογισθέντων υπερβαίνει ελαφρά το **50%** (μ.ο. τριετίας) : έσοδα από ανταποδοτικά τέλη και δικαιώματα, εισπρακτέα υπόλοιπα Π.Ο.Ε., έκτακτες επιχορηγήσεις για λειτουργικές δαπάνες. Οι δύο τελευταίες όμως παρουσιάζουν μεγάλη αστάθεια (μεγάλες διαφορές μεταξύ ανώτατης – κατώτατης τιμής της σχέσης).

- 3) Στη συνέχεια καταγράφονται **τέσσερις υποκατηγορίες** στις οποίες τα βεβαιωθέντα κυμαίνονται μεταξύ του **ενός πέμπτου** και του **ενός τρίτου** των προϋπολογισθέντων (μ.ο. τριετίας) : λοιπά τακτικά έσοδα, πρόσδοδοι από ακίνητη και κινητή περιουσία, έσοδα από λοιπά τέλη – δικαιώματα. Οι διαφορές της αναλογίας ανά υποκατηγορία, από έτος σε έτος, κυμαίνονται από μεσαία έως χαμηλά επίπεδα.
- 4) Ακολουθούν **τέσσερις υποκατηγορίες** στις οποίες τα βεβαιωθέντα κυμαίνονται μεταξύ του **12% -18%** των προϋπολογισθέντων (μ.ο. τριετίας) : εισπράξεις από δάνεια, επιχορηγήσεις για επενδύσεις, προσαυξήσεις - πρόστιμα - παράβολα, λοιπά έκτακτα έσοδα. Και αυτών οι διαφορές της αναλογίας από έτος σε έτος κυμαίνονται από μεσαία έως χαμηλά επίπεδα.

Υποκατηγορίες εσόδων	Βεβαιωθέντα / προϋπολογισθέντα				
	2005	2006	2007	Διαφορά	μ.ο. τριετίας
Τακτικά έσοδα Π.Ο.Ε.	0%	0%	0%	0%	0%
Φόροι και εισφορές	3,1%	3,5%	2,6%	0,8%	3,1%
Εκποίηση κινητής - ακίνητης περιουσίας	8,4%	0,9%	0,4%	8,0%	3,2%
Επιστροφές χρημάτων	3,3%	6,6%	3,8%	3%	4,6%
Λοιπά έκτακτα έσοδα	10,8%	11%	16,1%	5,3%	12,6%
Προσαυξήσεις - πρόστιμα - παράβολα	18,8%	7,8%	11,9%	11%	12,8%
Επιχορηγήσεις για επενδύσεις	5,5%	5,7%	34,3%	28,8%	15,2%
Εισπράξεις από δάνεια	22,4%	14,1%	-	8,3%	18,2%
Λοιπά τακτικά έσοδα	13,7%	36,6%	15,8%	23%	22,0%
Πρόσοδοι από ακίνητη περιουσία	17,9%	20,7%	29,1%	11,2%	22,5%
Πρόσοδοι από κινητή περιουσία	29,2%	40,2%	23,8%	16,4%	31,1%
Έσοδα από λοιπά τέλη – δικαιώματα, κ.α.	31,2%	30,8%	35,8%	4,9%	32,6%
Έσοδα από ανταποδοτικά τέλη, δικαιώματα	54,4%	46,7%	50,7%	7,7%	50,6%
Εισπρακτέα υπόλοιπα Π.Ο.Ε.	89,2%	32,4%	30,5%	58,7%	50,7%
Έκτακτες επιχορηγήσεις για λειτουργικές δαπάνες	3,7%	98,3%	57,9%	94,6%	53,3%
Εισπράξεις υπέρ δημόσιου και τρίτων	-	93,3%	89,8%	3,5%	91,5%
Έσοδα από επιχορηγήσεις	99,6%	92,5%	97,2%	7,1%	96,5%

Σημείωση : Η στήλη Διαφορά αφορά την διαφορά μεταξύ ανώτερης και κατώτερης τιμής στη σχέση βεβαιωθέντων / προϋπολογισθέντα κάθε υποκατηγορίας εξόδων

- 5) Τέλος σε **τέσσερις υποκατηγορίες** τα βεβαιωθέντα αποτελούν το **0% έως 5%** των προϋπολογισθέντων (μ.ο. τριετίας) : τακτικά έσοδα Π.Ο.Ε., φόροι και εισφορές, εκποίηση κινητής - ακίνητης περιουσίας, επιστροφές χρημάτων. Οι διαφορές της σχέσης από έτος σε έτος κυμαίνονται σε χαμηλά επίπεδα

Αν εξαιρεθεί η πρώτη ομάδα, σε όλες τις υπόλοιπες υποκατηγορίες εσόδων καταγράφονται χαμηλές έως πολύ χαμηλές αναλογίες βεβαιωθέντων προς προϋπολογισθέντα και σε αρκετές μεσαίες διακυμάνσεις της αναλογίας από έτος σε έτος.

Η ταξινόμηση αυτή καταλήγει σε αποκλίσεις με **συστηματικό χαρακτήρα**, όσον αφορά τις **επιλογές κατάρτισης** του προϋπολογισμού και τις **διαχειριστικές προσπάθειες** για την υλοποίησή του.

Τα προβλήματα που παρατηρούνται στη σχέση **βεβαιωθέντων εσόδων προς προϋπολογισθέντα** συνήθως οφείλονται :

- 6) Σε **αστάθμητους παράγοντες** που επηρεάζουν το ύψος των εσόδων π.χ. κατανομές κρατικών επιχορηγήσεων, καταβολές εισροών από επιχειρησιακά προγράμματα του Γ' Κ.Π.Σ., νομοθετικές ρυθμίσεις, δικαστικές αποφάσεις κ.α.
- 7) Σε **λάθη εκτιμήσεων** για το ύψος συγκεκριμένων επιχορηγήσεων, τα οποία πολλές φορές προέρχονται από τα ασαφή κριτήρια κατανομής τους.
- 8) Σε **καθυστερήσεις** έργων, οπότε δεν είναι δυνατόν να ζητηθούν οι αντίστοιχες εκταμιεύσεις (συμβαίνει σε επιχορηγήσεις και δάνεια).
- 9) Σε πιθανές **αδυναμίες** τήρησης των πολύπλοκων και γραφειοκρατικών διαδικασιών που απαιτούνται για την παρακολούθηση των έργων ή δράσεων που έχουν ενταχθεί για χρηματοδότηση, αλλά και σε **αστοχίες** της διοίκησης (προβλέψεις, εκτιμήσεις).
- 10) Στο πλαίσιο του «διεκδικητικού» προϋπολογισμού που συντάσσεται από όλους σχεδόν τους Ο.Τ.Α., ορισμένες **υποκατηγορίες εσόδων μεγεθύνονται** ώστε να υπάρξει ισοσκελίση του και να φανεί ότι επαρκούν τα έσοδα για να καλυφθούν τα αυξημένα έξοδα στις επενδύσεις και την παροχή υπηρεσιών. Όπως είναι λογικό, οι αισιόδοξες προβλέψεις δεν επαληθεύονται π.χ. έκτακτες επιχορηγήσεις για επενδύσεις ή για λειτουργικές δαπάνες, απόδοση ιδίων εσόδων κ.α.
- 11) Η νομοθεσία που διέπει την οικονομική διοίκηση και διαχείριση των Ο.Τ.Α. επιβάλλει την **καταχώρηση** αφενός μεν όλων των καθυστερούμενων εσόδων, μαζί

με τα σχετικά πρόστιμα και προσαυξήσεις, είτε αυτά πρόκειται να εισπραχθούν είτε όχι, αφετέρου δε όλων των απαιτήσεων για τις οποίες υπάρχει δικαστική ή διοικητική διεκδίκηση.

12) Σε **αδυναμίες σύλληψης** της φορολογητέας ύλης, σε ανεπάρκειες των ελεγκτικών μηχανισμών του Δήμου, σε αντιδράσεις των φορολογουμένων κυρίως των τοπικών επιχειρήσεων.

Συμπέρασμα : Η μεθοδολογία κατάρτισης και οι διαδικασίες υλοποίησης του προϋπολογισμού εσόδων πρέπει να βελτιωθούν

4.3.3.4 Τοπική φορολογία

Οι πόροι των πρωτοβάθμιων Ο.Τ.Α., από οικονομική άποψη, ταξινομούνται σε τέσσερις κατηγορίες :

- Ίδια έσοδα από φόρους, τέλη, δικαιώματα, εισφορές (τοπική φορολογία)
- Ίδια έσοδα από αξιοποίηση τοπικών πόρων
- Επιχορηγήσεις από την κεντρική, την περιφερειακή διοίκηση και την Ε.Ε.
- Δάνεια από πιστωτικά ιδρύματα, αξιοποίηση χρηματοοικονομικών εργαλείων

Τα έσοδα από τις δύο πρώτες κατηγορίες συμβάλλουν αποφασιστικά στην οικονομική τους αυτοδυναμία, επειδή η απόδοση τους εξαρτάται από την αποφασιστικότητα των αιρετών οργάνων να τα επιβάλουν και από την ικανότητα των δημοτικών υπηρεσιών να τα βεβαιώσουν και να τα εισπράξουν. Σε όσους δήμους τα έσοδα αυτά υπερβαίνουν το 40% των συνολικών τους εσόδων, παρατηρείται υψηλό ποσοστό αυτοχρηματοδότησης κυρίως των λειτουργικών δαπανών, αλλά και υπολογίσιμου τμήματος των επενδύσεων τους. Στο Δήμο Ζεφυρίου το σύνολο των ιδίων εσόδων φθάνει στο **12,8%** των συνολικών (*μ.ο. εισπραχθέντων τριετίας*).

Τα **ίδια φορολογικά έσοδα**, τα έσοδα δηλαδή που επιβάλλει, βεβαιώνει και εισπράττει ο ίδιος ο Δήμος, είναι τα ακόλουθα : *Πρόσοδοι από ακίνητη περιουσία (τέλη λαϊκών αγορών), έσοδα από ανταποδοτικά τέλη και δικαιώματα, έσοδα από λοιπά τέλη - δικαιώματα, εισφορές, λοιπά τακτικά έσοδα (παράβολα αδειών καταστημάτων και αλλοδαπών), εισπρακτέα υπόλοιπα τακτικών εσόδων Π.Ο.Ε.*

Ορισμένα από αυτά εισπράττονται μέσω τρίτων π.χ. τέλη καθαριότητας - φωτισμού και Τ.Α.Π. με τους λογαριασμούς της ΔΕΗ, αλλά τα στάδια της επιβολής και κυρίως

της βεβαίωσης αποτελούν αποκλειστική ευθύνη του Δήμου και καθορίζουν σε μεγάλο βαθμό την απόδοσή τους.

Φυσικά υπάρχουν και άλλα **ίδια έσοδα** χωρίς φορολογικό χαρακτήρα ή που συνδέονται έμμεσα με τα προηγούμενα, το ύψος των οποίων εξαρτάται επίσης από την αποτελεσματική διαχείριση των οικονομικών υπηρεσιών : *πρόσοδοι από κινητή (τόκοι) περιουσία, φόροι, εκποίηση κινητής και ακίνητης περιουσίας (προσκυρώσεις δημοτικών εκτάσεων), προσαυξήσεις - πρόστιμα - παράβολα (πρόστιμα Κ.Ο.Κ.).*

Αναλυτικά η απόδοσή τους μέσα στην τριετία (μέσος όρος) ως εξής :

Τοπική φορολογία - Λοιπά ίδια έσοδα (εισπραχθέντα)	μ.ο. τριετίας	%
Τέλη - δικαιώματα από λαϊκές αγορές	18.681	2,9%
Τέλος καθαριότητας και φωτισμού	388.611	59,9%
Δικαιώματα αποχέτευσης με εισπρακτέα υπόλοιπα Π.Ο.Ε.	61.615	9,5%
Τ.Α.Π.	48.468	7,5%
Τέλος στα ακαθάριστα έσοδα επιτηδευματιών	492	0,1%
Τέλος χρήσης κοινοχρήστων χώρων	8.403	1,3%
Τέλη διαφήμισης	20.442	3,1%
Τέλος αδειών οικοδομών	3.997	0,6%
Εισφορές	1.787	0,3%
Παράβολα καταστημάτων - αλλοδαπών	13.485	2,1%
Πρόστιμα Κ.Ο.Κ. κ.λπ.	37.484	5,8%
Μισθώματα ακινήτων	675	0,1%
Τόκοι καταθέσεων	9.318	1,4%
Φόρος ζύθου	10.415	1,6%
Εκποίηση ακινήτων (προσκυρώσεις)	25.410	3,9%
Σύνολο	649.283	100%

Αν προστεθούν οι τοπικοί φόροι και τα ίδια έσοδα, η είσπραξη των οποίων δεν εξαρτάται άμεσα από τον Δήμο, όπως φόρος ζύθου, τέλος αδειών οικοδομών, Τ.Α.Π., τέλος καθαριότητας - φωτισμού, φθάνουν το 69,5% αυτής της κατηγορίας. Τα δικαιώματα αποχέτευσης αποτελούν το 9,5%, τα πρόστιμα Κ.Ο.Κ. το 3,9% και οι προσκυρώσεις δημοτικών ακινήτων το 3,9%. Όλα αυτά συγκεντρώνουν το 88,7% των συνολικών ιδίων εσόδων.

Λόγω του μεγέθους του Δήμου, του κοινωνικοοικονομικού του επίπεδου και των αστικών του λειτουργιών, είναι σαφές ότι η απόδοση των ιδίων εσόδων δεν μπορεί να φθάσει τα επίπεδα άλλων μεγαλύτερων και πλουσιότερων Ο.Τ.Α. Παρόλα αυτά είναι βέβαιο ότι αν τηρηθεί η διαδικασία σύνταξης βεβαιωτικών καταλόγων και ενταθούν οι προσπάθειες είσπραξης το **σύνολο των ιδίων, φορολογικών και μη, εσόδων θα προσεγγίσει τουλάχιστον το 15% των συνολικών.**

Με κριτήριο το ύψος της ετήσιας μεταβολής τους, τα ίδια έσοδα κατατάσσονται σε τρεις ομάδες.

Τοπική φορολογία (εισπραχθέντα έσοδα)	2005	2006	2007	Μεταβολή	
				06 / 05	07 / 06
Τέλη - δικαιώματα από λαϊκές αγορές	15.177	17.571	23.293	15,8%	32,6%
Τέλος καθαριότητας και φωτισμού	352.889	383.838	429.107	8,8%	11,8%
Δικαιώματα αποχέτευσης	68.006	59.897	56.349	-11,9%	-5,9%
Δικαιώματα αποχέτευσης (εισπρακτέα υπόλοιπα Π.Ο.Ε.)	211	382	0	81,4%	-100%
Τ.Α.Π.	41.326	47.547	56.530	15,1%	18,9%
Τέλος στα ακαθάριστα έσοδα επιτηδευματιών	486	310	679	-36,3%	119,5%
Τέλος χρήσης κοινοχρήστων χώρων	5.021	7.537	12.650	50,1%	67,8%
Τέλη διαφήμισης	26.794	17.518	17.013	-34,6%	-2,9%
Τέλος αδειών οικοδομών	4.657	4.461	2.873	-4,2%	-35,6%
Εισφορές	1.859	1.593	1.910	-14,3%	19,9%
Παράβολα καταστημάτων - αλλοδαπών	8.193	21.983	10.280	168,3%	-53,2%
Πρόστιμα Κ.Ο.Κ. κ.λπ.	57.341	24.237	30.872	-57,7%	27,4%
Σύνολο Α΄	581.960	586.874	641.557	0,8%	9,3%
Λοιπά ίδια έσοδα (εισπραχθέντα έσοδα)					
Μισθώματα ακινήτων	0	30	1.995	-	6550%
Τόκοι καταθέσεων	8.770	12.058	7.126	37,5%	-40,9%
Φόρος ζύθου	9.566	11.085	10.593	15,9%	-4,4%
Εκποίηση ακινήτων (προσκυρώσεις)	66.137	7.234	2.859	-89,1%	-60,5%
Σύνολο Β΄	84.473	30.408	22.574	-64%	-25,8%
Τοπική φορολογία / Λοιπά ίδια έσοδα	14,5%	5,2%	3,5%		

- 1) Η πρώτη αφορά τα ίδια έσοδα που **αυξάνονται συνεχώς** μέσα στην τριετία (**δυναμικά έσοδα**): τέλη - δικαιώματα από λαϊκές αγορές, τέλος καθαριότητας και φωτισμού, Τ.Α.Π., μισθώματα ακινήτων, τέλος χρήσης κοινοχρήστων χώρων.
- 2) Η δεύτερη περιλαμβάνει τα ίδια έσοδα που **μειώνονται** μέσα στην τριετία : δικαιώματα αποχέτευσης, τέλη διαφήμισης, τέλος αδειών οικοδομών, πρόστιμα Κ.Ο.Κ. κ.λπ., εκποίηση ακινήτων (προσκυρώσεις). Τα έσοδα αυτά είτε έχουν προσεγγίσει τα όρια της απόδοσής τους, είτε απαιτείται διαφορετική πολιτική από πλευράς Δήμου για να αντιστραφεί η καθοδική τους πορεία.
- 3) Τέλος η τρίτη ομάδα αφορά, τα ίδια έσοδα που **αυξομειώνονται** μέσα στην τριετία είτε για συγκυριακούς λόγους, είτε επειδή βελτιώθηκε ή επιδεινώθηκε η διαχείρισή τους : τέλος στα ακαθάριστα έσοδα επιτηδευματιών, εισφορές, παράβολα καταστημάτων – αλλοδαπών, τόκοι καταθέσεων, φόρος ζύθου,

Τόσο η φορολογική προσπάθεια που καταβάλουν οι υπηρεσίες του Δήμου όσο και η απόδοση των συγκεκριμένων εσόδων, εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από τον ορθό υπολογισμό των φορολογικών βάσεων. Το ακριβές **εμβαδόν των ακινήτων** (κατοικίες και επαγγελματικοί χώροι), η **εξακρίβωση του κύκλου εργασιών** των επιτηδευματιών, η **οριοθέτηση των κοινοχρήστων χώρων**, η **εξεύρεση των φυσικών προσώπων** που οφείλουν πρόστιμα Κ.Ο.Κ. προσδιορίζουν αποφασιστικά την απόδοση των αντίστοιχων εσόδων. Στον πίνακα που ακολουθεί ορισμένα ίδια έσοδα έχουν ομαδοποιηθεί με κριτήριο την **φορολογική τους βάση**.

Δημοτικοί φόροι, τέλη, δικαιώματα	Φορολογική βάση
Τέλος καθαριότητας και φωτισμού, Τ.Α.Π.	Εμβαδόν ακινήτων
Αξιοποίηση ακίνητης περιουσίας : μισθώματα ακινήτων, τέλος χρήσης κοινοχρήστων χώρων, τέλη - δικαιώματα από λαϊκές αγορές	Εμβαδόν ακινήτων ή κοινόχρηστων χώρων, κανονιστική απόφαση Δ.Σ., δημοπρασία κ.α.
Τέλος στα ακαθάριστα έσοδα επιτηδευματιών	Κύκλος εργασιών
Πρόστιμα ΚΟΚ	Χρόνος στάθμευσης - παράβαση
Τέλη διαφήμισης	Κανονιστική απόφαση Δ.Σ.

Ο Δήμος Ζεφυρίου αφενός μεν διαχειρίζεται τα συνηθισμένα προβλήματα όλων των δήμων σε σχέση με την βεβαίωση κι είσπραξη των διάφορων φόρων, τελών, δικαιωμάτων, εισφορών, αφετέρου δε αντιμετωπίζει αυξημένες δυσκολίες στην φορολογική μεταχείριση των επιχειρήσεων και των ιδιωτών. Παρατηρούνται προβλήματα στην

βεβαίωση και στην είσπραξη α) των τελών που αφορούν τις επιχειρήσεις (τέλος στα ακαθάριστα έσοδα, τέλη χρήσης κοινοχρήστων χώρων κ.α.), β) τα δικαιώματα αποχέτευσης, γ) τα έσοδα που συνδέονται με την εφαρμογή του σχεδίου πόλης (εισφορές σε χρήμα, προσκυρώσεις) και δ) τα τέλη που συνδέονται με το εμβαδόν των ακινήτων (τέλος καθαριότητας, Τ.Α.Π.).

Η κατάσταση αυτή πρώτον οδηγεί σε ασαφείς εκτιμήσεις των προϋπολογισθέντων εσόδων, δεύτερον δυσκολεύει τη σύνταξη βεβαιωτικών καταλόγων και τρίτον και κυριότερο στερεί το Δήμο από πολύτιμους πόρους που θα του επέτρεπαν να υλοποιήσει το αναπτυξιακό του πρόγραμμα. Επιπλέον επηρεάζει αρνητικά την ταμιακή του ρευστότητα και το χρηματοοικονομικό του προφίλ.

Στα πλαίσια του επιχειρησιακού προγράμματος προτείνεται να προβλεφθούν συγκεκριμένες δράσεις για την αντιμετώπιση των παραπάνω προβλημάτων.

4.3.3.5 Αξιολόγηση εσόδων

Με βάση την ανάλυση των προηγούμενων κεφαλαίων, καταλήγουμε στις παρακάτω επισημάνσεις και συμπεράσματα για τα έσοδα του Δήμου :

- Ο Δήμος ελέγχει σε **μέτριο βαθμό** το ύψος των εσόδων του και έχει τη **δυνατότητα να προγραμματίσει** ανάλογα έξοδα (40% αναλογία τακτικών εσόδων στα συνολικά, μ.ο. τριετίας).
- Οι **επιχορηγήσεις** αποτελούν την πλέον **σημαντική πηγή εσόδων** και συμβάλουν αποφασιστικά στη χρηματοδότηση των δραστηριοτήτων και της λειτουργίας του (65% αναλογία επιχορηγήσεων στα συνολικά έσοδα, μ.ο. τριετίας).
- Η **οικονομική αυτοδυναμία** του Δήμου κινείται σε **χαμηλά επίπεδα**. Τα **ίδια έσοδα** αποτελούν το **ένα όγδοο** των συνολικών (13% αναλογία δημοτικών φόρων, τελών, δικαιωμάτων, εισφορών, κ.λπ. στα συνολικά).

Ο Δήμος Ζεφυρίου έχει αξιοποιήσει ικανοποιητικά τα εθνικά και ευρωπαϊκά προγράμματα και χρηματοδοτεί με αυτό τον τρόπο το αναπτυξιακό του πρόγραμμα και ένα τμήμα των λειτουργικών του δαπανών

Η εξάρτησή του όμως από εξωτερικές πηγές χρηματοδότησης είναι μεγάλη και η έλλειψη ιδίων εσόδων σημαντική

Πίνακας Ι : ΕΙΣΠΡΑΧΘΕΝΤΑ ΕΣΟΔΑ		2005	%	2006	%	2007	%	Μεταβολή 06 / 05	Μεταβολή 07 / 06
0	Τακτικά έσοδα	1.949.173	39,4%	2.097.583	36,8%	2.235.641	40,3%	7,6%	6,6%
1	Πρόσοδοι από ακίνητη περιουσία	15.177	0,3%	17.601	0,3%	25.288	0,5%	16,0%	43,7%
2	Πρόσοδοι από κινητή περιουσία	8.770	0,2%	12.058	0,2%	7.126	0,1%	38%	-40,9%
3	Έσοδα από ανταποδοτικά τέλη και δικαιώματα	420.896	8,5%	443.735	7,8%	485.456	8,7%	5,4%	9,4%
4	Έσοδα από λοιπά τέλη - δικαιώματα και παροχή υπηρεσιών	78.284	1,6%	77.373	1,4%	89.745	1,6%	-1,2%	16,0%
5	Φόροι και εισφορές	11.425	0,2%	12.678	0,2%	12.503	0,2%	11%	-1,4%
6	Έσοδα από επιχορηγήσεις	1.406.429	28,5%	1.512.155	26,5%	1.605.242	28,9%	7,5%	6,2%
7	Λοιπά τακτικά έσοδα	8.193	0,2%	21.983	0,4%	10.280	0,2%	168,3%	-53,2%
1	Έκτακτα έσοδα	1.689.383	34,2%	2.072.655	36,3%	2.471.941	44,5%	22,7%	19,3%
11	Έσοδα από την εκποίηση κινητής και ακίνητης περιουσίας	66.137	1,3%	7.234	0,1%	2.859	0,1%	-89,1%	-60,5%
12	Επιχορηγήσεις για κάλυψη λειτουργικών δαπανών	193.542	3,9%	485.617	8,5%	403.297	7,3%	150,9%	-17,0%
13	Επιχορηγήσεις για επενδυτικές δαπάνες	1.340.996	27,1%	1.521.834	26,7%	1.984.941	35,8%	13,5%	30,4%
14	Δωρεές - κληρονομίες - κληροδοσίες	0	0%	0	0%	0	0%	-	-
15	Προσαυξήσεις - πρόστιμα - παράβολα	57.341	1,2%	24.237	0,4%	30.872	0,6%	-57,7%	27,4%
16	Λοιπά έκτακτα έσοδα	31.367	0,6%	33.732	0,6%	49.971	0,9%	7,5%	48,1%
2	Έσοδα παρελθόντων οικονομικών ετών	0	0%	0	0%	0	0%	-	-
21	Τακτικά έσοδα	0	0%	0	0%	0	0%	-	-
22	Έκτακτα έσοδα	0	0%	0	0%	0	0%	-	-
3	Εισπράξεις από δάνεια και απαιτήσεις από Π.Ο.Ε.	604.754	12,2%	353.407	6,2%	6.095	0,1%	-41,6%	-98,3%
31	Εισπράξεις από δάνεια	604.543	12,2%	353.024	6,2%	0	0%	-41,6%	-98,3%
32	Εισπρακτέα υπόλοιπα προηγούμενων οικονομικών ετών	211	0%	382	0%	6.095	0,1%	81,4%	1494,1%

4	Εισπράξεις υπέρ του δημόσιου και τρίτων	1.837	0%	380.335	6,7%	465.463	8,4%	20603,6%	22,4%
41	Εισπράξεις υπέρ του δημόσιου και τρίτων	0	0%	375.915	6,6%	463.463	8,4%	-	23,3%
42	Επιστροφές χρημάτων	1.837	0%	4.420	0,1%	2.000	0%	140,6%	-54,8%
5	Χρηματικό υπόλοιπο	696.260	14,1%	802.873	14,1%	369.932	6,7%	15,3%	-53,9%
511	Χρηματικό υπόλοιπο από τακτικά έσοδα	28.700	0,6%	117.997	2,1%	41.027	0,7%	311,1%	-65,2%
512	Χρηματικό υπόλοιπο από έκτακτα έσοδα	667.560	13,5%	684.876	12%	328.905	5,9%	2,6%	-52%
	Σύνολα	4.941.407	100%	5.706.853	100%	5.549.072	100%	15,5%	-2,8%

Πίνακας Η : ΕΣΟΔΑ 2005		Προϋπολογισθέντα	Αναμορφώσεις	Διαμορφωθέντα	Βεβαιωθέντα	Εισπραχθέντα	Εισπρακτέα υπόλοιπα	Προϋπ / Διαμορφ.	Βεβ./ Προϋπ.	Βεβ. / Εισπρ.
0	Τακτικά έσοδα	2.958.000	18.000	2.976.000	1.949.173	1.949.173	0	99,4%	65,5%	100%
1	Πρόσοδοι από ακίνητη περιουσία	85.000	0	85.000	15.177	15.177	0	100%	17,9%	100%
2	Πρόσοδοι από κινητή περιουσία	30.000	0	30.000	8.770	8.770	0	100%	29,2%	100%
3	Έσοδα από ανταποδοτικά τέλη - δικαιώματα	773.000	0	773.000	420.896	420.896	0	100%	54,4%	100%
4	Έσοδα από λοιπά τέλη - δικαιώματα και παροχή υπηρεσιών	235.000	16.000	251.000	78.284	78.284	0	94%	31,2%	100%
5	Φόροι και εισφορές	365.000	0	365.000	11.425	11.425	0	100%	3,1%	100%
6	Έσοδα από επιχορηγήσεις	1.410.000	2.000	1.412.000	1.406.429	1.406.429	0	99,9%	99,6%	100%
7	Λοιπά τακτικά έσοδα	60.000	0	60.000	8.193	8.193	0	100%	13,7%	100%
1	Έκτακτα έσοδα	30.605.500	350.000	30.955.500	1.689.383	1.689.383	0	98,9%	5,5%	100%
11	Έσοδα από την εκποίηση κινητής και ακίνητης περιουσίας	790.000	0	790.000	66.137	66.137	0	100%	8,4%	100%
12	Επιχορηγήσεις για κάλυψη λειτουργικών δαπανών	5.200.000	0	5.200.000	193.542	193.542	0	100%	3,7%	100%

Πίνακας Π : ΕΣΟΔΑ 2005		Προϋπολο- γισθέντα	Αναμορ- φώσεις	Διαμορ- φωθέντα	Βεβαιω- θέντα	Εισπρα- χθέντα	Εισπρακτέα υπόλοιπα	Προϋπ / Διαμορφ.	Βεβ./ Προϋπ.	Βεβ. / Εισπρ.
13	Επιχορηγήσεις για επενδυτικές δαπάνες	24.019.500	350.000	24.369.500	1.340.996	1.340.996	0	98,6%	5,5%	100%
14	Δωρεές - κληρονομίες - κληροδοσίες	0	0	0	0	0	0	-	-	-
15	Προσαυξήσεις - πρόστιμα - παράβολα	305.000	0	305.000	57.341	57.341	0	100%	18,8%	100%
16	Λοιπά έκτακτα έσοδα	291.000	0	291.000	31.367	31.367	0	100%	10,8%	100%
2	Έσοδα παρελθόντων οικονομικών ετών	145.000	-1.500	143.500	0	0	0	101%	0%	-
21	Τακτικά έσοδα	145.000	-1.500	143.500	0	0	0	101%	0%	-
22	Έκτακτα έσοδα	0	0	0	0	0	0	-	-	-
3	Εισπράξεις από δάνεια και απαιτήσεις από Π.Ο.Ε.	2.706.000	1.500	2.707.500	611.231	604.754	6.477	100%	22,6%	98,9%
31	Εισπράξεις από δάνεια	2.700.000	0	2.700.000	604.543	604.543	0	-	22,4%-	-
32	Εισπρακτέα υπόλοιπα Π.Ο.Ε.	6.000	1.500	7.500	6.688	211	6.477	80%	89,2%	3,2%
4	Εισπράξεις υπέρ του δημόσιου και τρίτων	304.467	0	304.467	1.837	1.837	0	100%	0,6%	100%
41	Εισπράξεις υπέρ του δημόσιου και τρίτων	248.000	0	248.000	0	0	0	100%	0%	-
42	Επιστροφές χρημάτων	56.467	0	56.467	1.837	1.837	0	100%	3,3%	100%
5	Χρηματικό υπόλοιπο	696.260	0	696.260	696.260	696.260	0	100%	100%	100%
511	Χρηματικό υπόλοιπο από τακτικά έσοδα	28.700	0	28.700	28.700	28.700	0	100%	100%	100%
512	Χρηματικό υπόλοιπο από έκτακτα έσοδα	667.560	0	667.560	667.560	667.560	0	100%	100%	100%
	Σύνολα	37.415.227	368.000	37.783.227	4.947.884	4.941.407	6.477	99%	13,1%	99,9%

Πίνακας III : ΕΣΟΔΑ 2006		Προϋπολογισθέντα	Αναμορφώσεις	Διαμορφωθέντα	Βεβαιωθέντα	Εισπραχθέντα	Εισπρακτέα υπόλοιπα	Προϋπ / Διαμορφ.	Βεβ./ Προϋπ.	Βεβ. / Εισπρ.
0	Τακτικά έσοδα	3.191.000	184.000	3.375.000	2.097.583	2.097.583	0	94,5%	62,2%	100%
1	Πρόσοδοι από ακίνητη περιουσία	85.000	0	85.000	17.601	17.601	0	100%	20,7%	100%
2	Πρόσοδοι από κινητή περιουσία	30.000	0	30.000	12.058	12.058	0	100%	40,2%	100%
3	Έσοδα από ανταποδοτικά τέλη - δικαιώματα	950.000	0	950.000	443.735	443.735	0	100%	46,7%	100%
4	Έσοδα από λοιπά τέλη - δικαιώματα και παροχή υπηρεσιών	251.000	0	251.000	77.373	77.373	0	100%	30,8%	100%
5	Φόροι και εισφορές	365.000	0	365.000	12.678	12.678	0	100%	3,5%	100%
6	Έσοδα από επιχορηγήσεις	1.450.000	184.000	1.634.000	1.512.155	1.512.155	0	88,7%	92,5%	100%
7	Λοιπά τακτικά έσοδα	60.000	0	60.000	21.983	21.983	0	100%	36,6%	100%
1	Έκτακτα έσοδα	27.888.400	549.500	28.437.900	2.072.655	2.072.655	0	98,1%	7,3%	100%
11	Έσοδα από την εκποίηση κινητής και ακίνητης περιουσίας	790.000	0	790.000	7.234	7.234	0	100%	0,9%	100%
12	Επιχορηγήσεις για κάλυψη λειτουργικών δαπανών	313.000	181.000	494.000	485.617	485.617	0	63,4%	98,3%	100%
13	Επιχορηγήσεις για επενδυτικές δαπάνες	26.168.400	368.500	26.536.900	1.521.834	1.521.834	0	98,6%	5,7%	100%
14	Δωρεές - κληρονομίες - κληροδοσίες	0	0	0	0	0	0	-	-	-
15	Προσαυξήσεις - πρόστιμα - παράβολα	310.000	0	310.000	24.237	24.237	0	100%	7,8%	100%
16	Λοιπά έκτακτα έσοδα	307.000	0	307.000	33.732	33.732	0	100%	11%	100%
2	Έσοδα παρελθόντων οικονομικών ετών	145.000	0	145.000	0	0	0	100%	0%	-
21	Τακτικά έσοδα	145.000	0	145.000	0	0	0	100%	0%	-
22	Έκτακτα έσοδα	0	0	0	0	0	0	-	-	-
3	Εισπράξεις από δάνεια και απαιτήσεις από Π.Ο.Ε.	2.170.000	353.024	2.523.024	359.501	353.407	6.095	86%	14,2%	98,3%

Πίνακας III : ΕΣΟΔΑ 2006		Προϋπολογισθέντα	Αναμορφώσεις	Διαμορφωθέντα	Βεβαιωθέντα	Εισπραχθέντα	Εισπρακτέα υπόλοιπα	Προϋπ / Διαμορφ.	Βεβ./ Προϋπ.	Βεβ. / Εισπρ.
31	Εισπράξεις από δάνεια	2.150.000	353.024	2.503.024	353.024	353.024	0	-	14,1%	-
32	Εισπρακτέα υπόλοιπα Π.Ο.Ε.	20.000	0	20.000	6.477	382	6.095	100%	32,4%	5,9%
4	Εισπράξεις υπέρ του δημόσιου και τρίτων	315.000	155.000	470.000	380.335	380.335	0	67%	80,9%	100%
41	Εισπράξεις υπέρ του δημόσιου και τρίτων	248.000	155.000	403.000	375.915	375.915	0	62%	93,3%	100%
42	Επιστροφές χρημάτων	67.000	0	67.000	4.420	4.420	0	100%	6,6%	100%
5	Χρηματικό υπόλοιπο	780.078	22.795	802.873	802.873	802.873	0	97%	100%	100%
511	Χρηματικό υπόλοιπο από τακτικά έσοδα	86.352	31.644	117.997	117.997	117.997	0	73%	100%	100%
512	Χρηματικό υπόλοιπο από έκτακτα έσοδα	693.726	-8.850	684.876	684.876	684.876	0	101%	100%	100%
	Σύνολα	34.489.478	1.264.319	35.753.797	5.712.947	5.706.853	6.095	96%	16%	99,9%

Πίνακας IV : ΕΣΟΔΑ 2007		Προϋπολογισθέντα	Αναμορφώσεις	Διαμορφωθέντα	Βεβαιωθέντα	Εισπραχθέντα	Εισπρακτέα υπόλοιπα	Προϋπ / Διαμορφ.	Βεβ./ Προϋπ.	Βεβ. / Εισπρ.
0	Τακτικά έσοδα	3.464.000	53.000	3.517.000	2.235.641	2.235.641	0	98,5%	63,6%	100%
1	Πρόσοδοι από ακίνητη περιουσία	85.000	2.000	87.000	25.288	25.288	0	98%	29,1%	100%
2	Πρόσοδοι από κινητή περιουσία	30.000	0	30.000	7.126	7.126	0	100%	23,8%	100%
3	Έσοδα από ανταποδοτικά τέλη - δικαιώματα	958.000	0	958.000	485.456	485.456	0	100%	50,7%	100%
4	Έσοδα από λοιπά τέλη - δικαιώματα και παροχή υπηρεσιών	251.000	0	251.000	89.745	89.745	0	100%	35,8%	100%
5	Φόροι και εισφορές	475.000	0	475.000	12.503	12.503	0	100%	2,6%	100%
6	Έσοδα από επιχορηγήσεις	1.600.000	51.000	1.651.000	1.605.242	1.605.242	0	96,9%	97,2%	100%
7	Λοιπά τακτικά έσοδα	65.000	0	65.000	10.280	10.280	0	100%	15,8%	100%
1	Έκτακτα έσοδα	6.821.400	1.019.170	7.840.570	2.471.941	2.471.941	0	87,0%	31,5%	100%

Πίνακας IV : ΕΣΟΔΑ 2007		Προϋπολο- γισθέντα	Αναμορ- φώσεις	Διαμορ- φωθέντα	Βεβαιω- θέντα	Εισπρα- χθέντα	Εισπρακτέα υπόλοιπα	Προϋπ / Διαμορφ.	Βεβ./ Προϋπ.	Βεβ. / Εισπρ.
11	Έσοδα από την εκποίηση κινητής και ακίνη- της περιουσίας	790.000	0	790.000	2.859	2.859	0	100%	0,4%	100%
12	Επιχορηγήσεις για κάλυψη λειτουργικών δαπανών	676.000	20.000	696.000	403.297	403.297	0	97%	57,9%	100%
13	Επιχορηγήσεις για επενδυτικές δαπάνες	4.785.400	999.170	5.784.570	1.984.941	1.984.941	0	82,7%	34,3%	100%
14	Δωρεές - κληρονομίες - κληροδοσίες	0	0	0	0	0	0	-	-	-
15	Προσαυξήσεις - πρόστιμα - παράβολα	260.000	0	260.000	30.872	30.872	0	100%	11,9%	100%
16	Λοιπά έκτακτα έσοδα	310.000	0	310.000	49.971	49.971	0	100%	16,1%	100%
2	Έσοδα παρελθόντων οικονομικών ετών	145.000	0	145.000	0	0	0	100%	0%	-
21	Τακτικά έσοδα	145.000	0	145.000	0	0	0	100%	0%	-
22	Έκτακτα έσοδα	0	0	0	0	0	0	-	-	-
3	Εισπράξεις από δάνεια και απαιτήσεις από Π.Ο.Ε.	20.000	0	20.000	6.095	0	6.095	100%	30,5%	0%
31	Εισπράξεις από δάνεια	0	0	0	0	0	0	-	-	-
32	Εισπρακτέα υπόλοιπα Π.Ο.Ε.	20.000	0	20.000	6.095	6.095	0	100%	30,5%	0%
4	Εισπράξεις υπέρ του δημόσιου και τρίτων	455.000	113.080	568.080	465.463	465.463	0	80,1%	81,9%	100%
41	Εισπράξεις υπέρ του δημόσιου και τρίτων	403.000	113.080	516.080	463.463	463.463	0	78,1%	89,8%	100%
42	Επιστροφές χρημάτων	52.000	0	52.000	2.000	2.000	0	100%	3,8%	100%
5	Χρηματικό υπόλοιπο	363.707	6.225	369.932	369.932	369.932	0	98%	100%	100%
511	Χρηματικό υπόλοιπο από τακτικά έσοδα	34.802	6.225	41.027	41.027	41.027	0	85%	100%	100%
512	Χρηματικό υπόλοιπο από έκτακτα έσοδα	328.905	0	328.905	328.905	328.905	0	100%	100%	100%
	Σύνολα	11.269.107	1.191.475	12.460.582	5.549.072	5.542.977	6.095	90,4%	44,5%	99,9%

Σημειώσεις που αφορούν όλους τους πίνακες εσόδων :

- *Προϋπολογισθέντα = Τα αρχικά προϋπολογισθέντα όπως ψηφίστηκαν από το Δημοτικό Συμβούλιο*
- *Διαμορφωθέντα = Τα αρχικά προϋπολογισθέντα με τις προσθαφαιρέσεις των αναμορφώσεων που μεσολαβούν κατά τη διάρκεια του έτους*
- *Βεβαιωθέντα / Διαμορφωθέντα = σύγκριση τελικών προϋπολογισθέντων εσόδων προς βεβαιωθέντα. Η διαφορά από το 100% αφορά τα μη βεβαιωθέντα, δηλαδή τα προϋπολογισθέντα έσοδα που δεν κατέστη δυνατό να βεβαιωθούν*
- *Εισπραχθέντα + εισπρακτέα υπόλοιπα = Βεβαιωθέντα*

4.3.4 Ανάλυση εξόδων

4.3.4.1 Οι δραστηριότητες του Δήμου : πληρωθέντα έξοδα

Τα ποσοστά συμμετοχής κάθε κατηγορίας και υποκατηγορίας πληρωθέντων εξόδων στα συνολικά έξοδα του Δήμου αποτελούν αφενός μεν δείκτη των **προτεραιοτήτων** του, αφετέρου δε περιγράφουν το πλαίσιο μέσα στο οποίο κινείται ο **οικονομικός του προγραμματισμός**. Με βάση λοιπόν τα στοιχεία του Πίνακα V «Πληρωθέντα έξοδα», προκύπτουν τα εξής :

- Τα **έξοδα χρήσης** (λειτουργικές δαπάνες) φθάνουν το **83,4%** (2005), το **77,7%** (2006) και το **72,9%** (2007) των πληρωθέντων εξόδων, οι **επενδύσεις** το **8,7%**, το **11,1%** και το **11,7%** και οι **πληρωμές Π.Ο.Ε.- αποδόσεις - προβλέψεις** το **7,9%** το **11,3%** και το **15,4%** αντίστοιχα.
- Τα συνολικά έξοδα **αυξήθηκαν** κατά **29%** (2006 / 2005) και **0,2%** (2006 / 2007). Τα έξοδα χρήσης αυξομειώθηκαν κατά **+20,1%** και **-6%**, οι επενδύσεις **αυξήθηκαν** κατά **164%** και **6,3%**, ενώ οι πληρωμές Π.Ο.Ε. κ.λπ. κατά **83,8%** και **37,3%** αντίστοιχα

Ο μέσος όρος των συνολικών εξόδων μέσα στην τριετία έφθασε τα 4.950.000 €. και αυξήθηκαν κατά 30% (2007/2005)

Οι κυριότερες υποκατηγορίες εξόδων είναι : οι **μεταβιβαστικές πληρωμές** 30,3% (2005), 29,8% (2006) και 31,8% (2007), οι **αμοιβές του προσωπικού** 26,4%, 22,5% και 23,2% (2007), οι **παροχές τρίτων** 7,3%, 13,1% και 6,4%, τα **τοκοχρεολύσια** 6%, 7% και 7,9%, οι **αγορές γης / προμήθειες παγίων** 4,7%, 7,4% και 7,6%, οι **αμοιβές αιρετών και τρίτων** 12,2%, 4,2% και 2,3%, οι **πληρωμές Π.Ο.Ε.** 7,9%, 4,1% και 6,7%, οι **αποδόσεις** 0%, 7,2% και 8,7% και τα **έργα** 3,5%, 3,6% και 4,1% αντίστοιχα. Οι υπόλοιπες κινούνται κάτω από 1%. Οι δραστηριότητες και η λειτουργία του Δήμου υλοποιήθηκαν κυρίως μέσω των παραπάνω υποκατηγοριών.

Οι αμοιβές του προσωπικού, τα τοκοχρεολύσια, οι μεταβιβαστικές πληρωμές, οι αγορές γης / προμήθειες παγίων, τα έργα, οι αποδόσεις, μαζί με τα λοιπά γενικά έξοδα **αυξάνονται** από έτος σε έτος (**σημαντικές έως μέτριες αυξήσεις**). Οι παροχές τρίτων, οι φόροι – τέλη, οι προμήθειες αναλωσίμων και οι πληρωμές Π.Ο.Ε. **αυξομειώ-**

νονται, οι περισσότερες **σημαντικά** μέσα στην τριετία. Τέλος οι αμοιβές αιρετών και τρίτων, οι μελέτες και τα λοιπά έξοδα **μειώνονται** σημαντικά από έτος σε έτος

Αν ταξινομηθούν όλες οι υποκατηγορίες με βάση τη διάκριση **λειτουργικά έξοδα – επενδύσεις**, καταλήγουμε στο παρακάτω συμπέρασμα :

Την τριετία 2005 - 2007, το **74,3%** των πληρωθέντων εξόδων του Δήμου αφορούσε τα **έξοδα χρήσης**, ενώ οι **επενδύσεις - τοκοχρεολύσια** απορρόφησαν το **20%** (οι πληρωμές Π.Ο.Ε. κατανεμήθηκαν με βάση τον προορισμό τους και στις αποδόσεις αναλογεί το υπόλοιπο 5,7%).

Οι επενδύσεις απορρόφησαν το **ένα πέμπτο** των πληρωθέντων εξόδων και οι λειτουργικές δαπάνες τα **τρία τέταρτα**. Είναι σαφές ότι ο Δήμος **προσανατολίστηκε περισσότερο** στην **παροχή υπηρεσιών** και στην άσκηση των αρμοδιοτήτων που συνδέονται με τις τελευταίες και **λιγότερο** στις **κατασκευές** και τα **έργα**.

Ανάλυση ανά υπηρεσία

Τα έξοδα χρήσης και οι επενδύσεις προκύπτουν ως το άθροισμα των υποκατηγοριών και ομάδων εξόδων που καταχωρούνται σε 11 υπηρεσίες. Η διαδικασία αυτή επιβάλλεται για να επιτευχθεί η παρακολούθηση των εξόδων, όχι μόνο με βάση τον προορισμό τους π.χ. αποδοχές, επενδύσεις, προμήθειες κλπ, αλλά και με βάση την αρμοδιότητα των Ο.Τ.Α. για λογαριασμό της οποίας πραγματοποιούνται. Με αυτό τον τρόπο είναι δυνατή η προσέγγιση του **κόστους άσκησης** των αρμοδιοτήτων που αντιστοιχούν σε συγκεκριμένες υπηρεσίες και επιπλέον είναι **απαραίτητη**, νομικά και λογιστικά, στις ανταποδοτικές υπηρεσίες (καθαριότητα - ηλεκτροφωτισμός, ύδρευση – αποχέτευση) για να καθοριστεί το **ύψος των αντίστοιχων τελών**. Στον Πίνακα VI «Πληρωθέντα έξοδα ανά υπηρεσία» καταγράφονται οι σχετικές δαπάνες και η ποσοστιαία κατανομή τους :

- 1) Οι **γενικές** υπηρεσίες απορρόφησαν το **45,9%** (2005), το **46,9%** (2006) και το **52,2%** (2007) των αντίστοιχων εξόδων.
- 2) Η ανταποδοτική υπηρεσία **καθαριότητας - ηλεκτροφωτισμού** απορρόφησε το **25,2%**, το **23,6%** και το **12,9%** αντίστοιχα.
- 3) Η υπηρεσία **τεχνικών έργων** απορρόφησε το **15,5%**, το **15,9%** και το **19,5%**.

- 4) Οι **οικονομικές - διοικητικές** υπηρεσίες έφθασαν το **11,6%**, το **10,3%** και το **9,6%**.
- 5) Οι υπηρεσίες **πολιτισμού - αθλητισμού - κοινωνικής πολιτικής** απορρόφησαν το **0,9%** (2005), το **1,7%** (2006) και το **4,7%** (2007).
- 6) Η υπηρεσία **πρασίνου** απορρόφησε το **0,6%** (2005) και το **0,7%** (2006 - 2007) και το **4%** (2007) και η υπηρεσία **ύδρευσης - άρδευσης - αποχέτευσης** το **0,3%**, το **0,8%** και το **0,4%** των αντίστοιχων ετών.

Αν ομαδοποιηθούν τα έξοδα χρήσης και οι επενδύσεις κάθε υπηρεσίας μέσα στην τριετία, εντάσσοντας τα τοκοχρεολύσια στις επενδύσεις, παρατηρούμε τα εξής :

ΠΛΗΡΩΘΕΝΤΑ ΕΞΟΔΑ ΑΝΑ ΥΠΗΡΕΣΙΑ		2005 + 2006 + 2007			
		Έξοδα χρήσης		Επενδύσεις	
0	Γενικές υπηρεσίες	5.261.132	50,3%	1.070.956	40,9%
10	Οικονομικές διοικητικές υπηρεσίες	1.338.939	12,8%	26.364	1%
15	Υπηρεσίες πολιτισμού, αθλητισμού, κοινωνικής πολιτικής	323.792	3,1%	1.459	0,1%
20	Υπηρεσίες καθαριότητας - ηλεκτροφωτισμού	2.599.768	24,9%	63.288	2,4%
25	Υπηρεσίες ύδρευσης - αποχέτευσης	321	0,0%	67.964	2,6%
30	Υπηρεσία τεχνικών έργων	849.454	8,1%	1.378.129	52,6%
35	Υπηρεσίες πράσινου	77.229	0,7%	13.143	0,5%
Σύνολο		10.450.635	100%	2.621.302	100%

- Η υπηρεσία **τεχνικών έργων** υλοποίησε το 52,6% των επενδύσεων, οι **γενικές** υπηρεσίες (*τοκοχρεολύσια*) το 40,9%, οι δύο ανταποδοτικές το 5% (**καθαριότητα - ηλεκτροφωτισμός και ύδρευση - αποχέτευση**) και οι υπόλοιπες ελάχιστα.
- Οι **γενικές** υπηρεσίες απορρόφησαν το 50,3% των εξόδων χρήσης, η **καθαριότητα - ηλεκτροφωτισμός** το 24,9%, οι **οικονομικές - διοικητικές** το 12,8%, οι **τεχνικές** το 8,1% οι υπηρεσίες **πολιτισμού - αθλητισμού - κοινωνικής πολιτικής** το 3,1% και το **πράσινο** το 0,7%.

Η κατανομή των εξόδων ανά υπηρεσία αντανακλά τα **προβλήματα** και τις **ανάγκες** των **κατοίκων**, αλλά και τις **προτεραιότητες** και **δεσμεύσεις** της Δημοτικής Αρχής

4.3.4.2 Σταθερότητα και αστάθεια οικονομικών μεγεθών : αρχικά προς τελικά προϋπολογισθέντα έξοδα

Ο αρχικός προϋπολογισμός και οι αναμορφώσεις (συνήθως θετικές, αλλά ορισμένες φορές αρνητικές) που μεσολαβούν στα έξοδα (αναπληρωματικές, έκτακτες, ειδικές πιστώσεις) καταλήγουν στον προϋπολογισμό που διαμορφώνεται τελικά. Με βάση τα στοιχεία των Πινάκων VII, VIII, IX «Έξοδα 2005, 2006, 2007» προκύπτουν τα εξής :

- 1) Τα αρχικά **προϋπολογισθέντα έξοδα** αποτελούν το **99%** (2005), το **96,5%** (2006) και το **90,4%** (2007) των τελικών, δηλαδή οι αναμορφώσεις που μεσολάβησαν, αύξησαν κατά τα αντίστοιχα ποσοστά τον τελικό προϋπολογισμό. Με δεδομένες τις αλλαγές που μεσολαβούν κατά τη διάρκεια του έτους (νομοθετικές ρυθμίσεις, συμβάσεις εργασίας, τιμολόγια ΔΕΚΟ, κατανομές κρατικών επιχορηγήσεων, διαδικασίες παραγωγής έργων), τα ποσοστά αυτά κρίνονται **πολύ ικανοποιητικά**. Στα **έξοδα χρήσης**, τα αρχικά απετέλεσαν το **86,5%** (2005), το **85%** (2006) και το **90,5%** (2007) των τελικών, στις **επενδύσεις** το **100,8%**, το **100%** και το **89,9%** και στις **πληρωμές Π.Ο.Ε.** κ.λπ. το **98,4%**, το **78,8%** και το **81,4%** αντίστοιχα.
- 2) Στα έξοδα χρήσης και στις πληρωμές Π.Ο.Ε.- αποδόσεις παρατηρείται μία σχετική αστάθεια, ενώ οι επενδύσεις είναι σταθερές. Ορισμένες αναμορφώσεις συνδέονται με τη ροή των κρατικών επιχορηγήσεων, άλλες με έκτακτα γεγονότα, ενώ κάποιες υποδεικνύουν **αδυναμίες** στις προβλέψεις.

Συμπέρασμα : Οι παραδοχές κατάρτισης του προϋπολογισμού **επιβεβαιώνονται σε μεγάλο βαθμό** είτε επαναπροσδιορίζονται από εξωτερικούς παράγοντες. Οι διαδικασίες προγραμματισμού ορισμένων λειτουργικών δαπανών παρουσιάζουν **προβλήματα**.

4.3.4.3 Βαθμός υλοποίησης προϋπολογισμού : πληρωθέντα προς προϋπολογισθέντα έξοδα

Οι σχέσεις που διαμορφώνονται απολογιστικά μεταξύ πληρωθέντων / προϋπολογισθέντων εξόδων αποτελούν δείκτες της **ακρίβειας** με την οποία συντάσσεται ο προϋπολογισμός, της **διαχειριστικής προσπάθειας** που αναλαμβάνει ο Δήμος και οι υπηρεσίες του για την υλοποίηση του και της **ύπαρξης ρευστότητας**, όσον αφορά την

πληρωμή των υποχρεώσεών του. Με βάση λοιπόν τα στοιχεία των Πινάκων VII, VIII, IX «Εξόδα 2005, 2006, 2007», προκύπτουν τα εξής :

Το άθροισμα των πληρωθέντων και των αδιάθετων πιστώσεων ισούται με το σύνολο των προϋπολογισθέντων εξόδων (μετά τις αναμορφώσεις που έχουν υποστεί). Στα **συνολικά έξοδα**, τα πληρωθέντα αποτελούν το **11%** (2005), το **14,9%** (2006) και το **42,9%** (2007) των προϋπολογισθέντων. Στα **έξοδα χρήσης** το 66,7%, το 67,6% και το 63,3%, στις **επενδύσεις** το 1,1%, το 2,1% και το 12,1% και στις **πληρωμές Π.Ο.Ε.** κ.λπ. το 40,7%, το 71,8% και το 74,2% αντίστοιχα.

Ουσιαστικά μέσα στην τριετία ο **προϋπολογισμός υλοποιήθηκε κατά 17,2%** (μ.ο.), ένα πολύ μικρό ποσοστό. Στα **έξοδα χρήσης** πληρώθηκε το **65,8%** των προϋπολογισθέντων και στις **πληρωμές Π.Ο.Ε.** το **63,7%**, δύο μέσα ποσοστά απορρόφησης. Σημαντικό πρόβλημα παρατηρείται στις **επενδύσεις**, όπου υλοποιήθηκε μόνο το **2,4%** των προϋπολογισθέντων της τριετίας, αλλά με μικρή αυξητική τάση. Η διαφορά αυτή είναι σημαντική και προκύπτει ως συνέπεια της αντίστοιχης διαφοράς που παρατηρήθηκε μεταξύ εισπραχθέντων και προϋπολογισθέντων εσόδων. Όταν δηλαδή τα **εισπραχθέντα** έσοδα για επενδύσεις αντιστοιχούν στο 8,6% των **προϋπολογισθέντων**, είναι λογικό τα **πληρωθέντα** να αντιστοιχούν στο 2,4% των **προϋπολογισθέντων** εξόδων.

Όσον αφορά τις **υποκατηγορίες εξόδων** διακρίνονται τέσσερις ομάδες, με βάση την αναλογία πληρωθέντων προς προϋπολογισθέντα :

- 1) Στην πρώτη τα πληρωθέντα κινούνται σε **υψηλά επίπεδα** που παραμένουν **σχετικά σταθερά** μέσα στην τριετία : **αμοιβές προσωπικού** 78,4% (2005), 72,4% (2006) και 65% (2007), **μεταβιβαστικές πληρωμές** 81,6%, 79,6% και 72,9%, **τοκοχρεολύσια** 89,6%, 91% και 91,1% και **αμοιβές αιρετών και τρίτων** 81,5%, 61% και 58,7% αντίστοιχα. Στις υποκατηγορίες αυτές οι παραδοχές κατάρτισης του προϋπολογισμού αποδείχθηκαν αρκετά ακριβείς και τα πληρωθέντα κυμαίνονται μεταξύ του 67% - 90% (μέσοι όροι) των προϋπολογισθέντων εξόδων. Οι αποκλίσεις αυτές θεωρούνται γενικά αποδεκτές, αν και οι σχετικές παραδοχές θα μπορούσαν να είναι πιο ακριβείς.
- 2) Στην δεύτερη τα πληρωθέντα κινούνται σε **μεσαία** επίπεδα, άλλα με **χαμηλές** και άλλα με **μεσαίες διακυμάνσεις** μέσα στην τριετία : **φόροι - τέλη** 39,4% (2005), 33,9% (2006) και 48,2% (2007), **παροχές τρίτων** 29,1%, 61,8% και 42,7% και

πληρωμές Π.Ο.Ε. 60%, 51,3% και 61,4% αντίστοιχα. Στις υποκατηγορίες αυτές οι παραδοχές κατάρτισης του προϋπολογισμού με συστηματικό τρόπο αποκλίνουν από την πραγματικότητα.

- 3) Στην τρίτη τα πληρωθέντα κινούνται σε **χαμηλά** επίπεδα με **χαμηλές** διακυμάνσεις μέσα στην τριετία : **αγορές κτιρίων - προμήθειες παγίων** 6,2% (2005), 8,1% (2006) και 19,1% (2007), **δαπάνες αναλωσίμων** 16,3%, 8,5% και 8,7% και **λοιπά γενικά έξοδα** 12,5%, 14,4% και 30,6% αντίστοιχα. Στις υποκατηγορίες αυτές οι παραδοχές κατάρτισης του προϋπολογισμού είναι μόνιμα πολύ αισιόδοξες ή για προληπτικούς λόγους ορισμένες πιστώσεις υπερεκτιμώνται.
- 4) Στην τέταρτη τα πληρωθέντα κινούνται σε **πολύ χαμηλά** επίπεδα με **χαμηλές** διακυμάνσεις μέσα στην τριετία : **μελέτες** 4,6% (2005), 0,9% (2006) και 1,8% (2007), **έργα** 0,5%, 0,8% και 7,6%, **λοιπά έξοδα** 0%, 15% και 1,3% και **αποδόσεις** 0,6%, 93%, 88,6% αντίστοιχα. Στις υποκατηγορίες αυτές είτε οι παραδοχές κατάρτισης του προϋπολογισμού αποδείχθηκαν υπεραισιόδοξες είτε σημειώθηκαν αδυναμίες στην υλοποίηση συγκεκριμένων δράσεων είτε κατά τη διάρκεια του έτους περιορίστηκαν συνειδητά ορισμένα έξοδα.

Στις δύο τελευταίες κατηγορίες και ειδικά σε ότι έχει σχέση με τις επενδύσεις, η διαδικασία κατάρτισης του προϋπολογισμού παρουσιάζει σημαντικά προβλήματα και ουσιαστικά αναιρείται ο ρόλος και η σημασία του

Συμπέρασμα : Πρέπει να αναθεωρηθεί η **μεθοδολογία κατάρτισης** του **προϋπολογισμού** και οι σχετικές προβλέψεις να βασίζονται στις **πραγματικές του δυνατότητες** να υλοποιεί έργα και να παρέχει υπηρεσίες

Ανάλυση ανά υπηρεσία

Τα **πληρωθέντα έξοδα** ως ποσοστό των προϋπολογισθέντων ανά υπηρεσία κινήθηκαν ως εξής :

- Στο σύνολο των υπηρεσιών τα πληρωθέντα έφθασαν το **10,3%** (2005), το **13,6%** (2006) και το **40%** (2007), ενώ στα συνολικά έξοδα έφθασαν το **11%**, το **14,9%** και το **42,9%** αντίστοιχα, κινήθηκαν δηλαδή στην ίδια κατεύθυνση, αλλά λίγο χαμηλότερα.

- Σε δύο υπηρεσίες οι απορροφήσεις κυμαίνονται σε **μεσαία επίπεδα** : **οικονομικές** – **διοικητικές** με χαμηλή διακύμανση μέσα στην τριετία, 66,3% (2005), 59,7% (2006) και 54,2% (2007), **πολιτισμός - αθλητισμός – κοινωνική πολιτική** με μεγάλη διακύμανση, 33,4%, 59,8% και 85,4% αντίστοιχα.
- Σε άλλες τρεις κυμαίνονται σε **χαμηλά επίπεδα**, άλλες με **χαμηλές** και άλλες με μεγάλες **διακυμάνσεις** μέσα στην τριετία : **πράσινο** 34% (2005), 51,1% (2006) και 35,2% (2007), **καθαριότητα - ηλεκτροφωτισμός** 40,5%, 44,8% και 33,6% και **γενικές** 12,6%, 21,2% και 72,5% αντίστοιχα.
- Στις υπόλοιπες δύο τα πληρωθέντα κινούνται σε **πολύ χαμηλά** επίπεδα καταγράφοντας **χαμηλά ποσοστά** διακύμανσης μέσα στην τριετία : **ύδρευση - αποχέτευση** 0,3%, 0,9% και 1,7% και **τεχνικά έργα** 4%, 4,5% και 22%, αντίστοιχα.

Στις πέντε υπηρεσίες είτε οι παραδοχές κατάρτισης του προϋπολογισμού αποδείχθηκαν υπεραισιόδοξες είτε σημειώθηκαν αδυναμίες στην υλοποίηση συγκεκριμένων δράσεων είτε κατά τη διάρκεια του έτους περιορίστηκαν συνειδητά ορισμένα έξοδα.

Συμπέρασμα : Οι μεγάλες αυτές διαφορές οφείλονται σε **υστερήσεις εσόδων**, στη **μεθοδολογία κατάρτισης** του προϋπολογισμού και σε **αδυναμίες** των υπηρεσιών να υλοποιήσουν το τεχνικό πρόγραμμα και τον προϋπολογισμό του Δήμου

4.3.4.4 Αξιολόγηση εξόδων

Με βάση την ανάλυση των προηγούμενων κεφαλαίων, καταλήγουμε στις παρακάτω επισημάνσεις και συμπεράσματα για τα έξοδα του Δήμου Ζεφυρίου :

- 1) Οι επενδύσεις απορρόφησαν το **ένα πέμπτο** των πληρωθέντων εξόδων και οι λειτουργικές δαπάνες τα **τρία τέταρτα**. Είναι σαφές ότι ο Δήμος **προσανατολίστηκε περισσότερο** στην **παροχή υπηρεσιών** και στην άσκηση των αρμοδιοτήτων που συνδέονται με τις τελευταίες και **λιγότερο** στις **κατασκευές** και τα **έργα**.
- 2) Η υπηρεσία **τεχνικών έργων** υλοποίησε το 52,6% των επενδύσεων, οι **γενικές** υπηρεσίες (*τοκοχρεολύσια*) το 40,9% και οι δύο ανταποδοτικές το 5% (**καθαριότητα - ηλεκτροφωτισμός** και **ύδρευση - αποχέτευση**).

- 3) Οι **γενικές** υπηρεσίες απορρόφησαν το 50,3% των εξόδων χρήσης, η **καθαριότητα - ηλεκτροφωτισμός** το 24,9%, οι **οικονομικές - διοικητικές** το 12,8% και οι **τεχνικές** το 8,1%
 - 4) Οι **παραδοχές κατάρτισης** του προϋπολογισμού επιβεβαιώνονται σε μεγάλο βαθμό είτε επαναπροσδιορίζονται από εξωτερικούς παράγοντες. Οι διαδικασίες προγραμματισμού ορισμένων λειτουργικών δαπανών παρουσιάζουν προβλήματα.
 - 5) Παρατηρούνται μεγάλες διαφορές στην υλοποίηση του προϋπολογισμού που οφείλονται στη **μεθοδολογία κατάρτισης** του προϋπολογισμού και σε **αδυναμίες** των υπηρεσιών να υλοποιήσουν το τεχνικό πρόγραμμα.
- Προτείνεται η επανεξέταση της **μεθοδολογίας κατάρτισης** του **προϋπολογισμού** και οι σχετικές προβλέψεις να βασίζονται στις **πραγματικές** του **δυνατότητες** να υλοποιεί έργα και να παρέχει υπηρεσίες.

Πίνακας V : ΠΛΗΡΩΘΕΝΤΑ ΕΞΟΔΑ		2005	2006	2007	Ποσοστιαία σύνθεση			Ποσοστιαία μεταβολή	
					%	%	%	2006/2005	2007/2006
6.	Έξοδα χρήσης	3.451.702	4.145.892	3.897.056	83,4%	77,7%	72,9%	20,1%	-6,0%
60	Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	1.092.855	1.202.134	1.242.665	26,4%	22,5%	23,2%	10%	3,4%
61	Αμοιβές αιρετών και τρίτων	504.900	226.697	124.889	12,2%	4,2%	2,3%	-55,1%	-44,9%
62	Παροχές τρίτων	301.059	700.010	343.146	7,3%	13,1%	6,4%	132,5%	-51%
63	Φόροι - τέλη	3.503	3.054	4.819	0,1%	0,1%	0,1%	-12,8%	57,8%
64	Λοιπά γενικά έξοδα	6.441	10.062	27.958	0,2%	0,2%	0,5%	56,2%	177,9%
65	Πληρωμές για την εξυπηρέτηση δημοσίας πίστωσης	249.115	371.180	423.720	6%	7%	7,9%	49,0%	14,2%
66	Δαπάνες προμήθειας αναλωσίμων	40.575	41.245	27.870	1%	0,8%	0,5%	1,7%	-32,4%
67	Πληρωμές - Μεταβιβάσεις σε τρίτους	1.253.255	1.591.210	1.701.949	30,3%	29,8%	31,8%	27%	7%
68	Λοιπά Έξοδα	0	300	40	0%	0%	0%	-	-86,7%
7.	Επενδύσεις	359.875	590.152	627.261	8,7%	11,1%	11,7%	64%	6,3%
71	Αγορές κτιρίων, τεχνικών έργων και προμήθειες παγίων	195.030	394.984	404.662	4,7%	7,4%	7,6%	102,5%	2,5%
73	Έργα	144.581	190.408	219.655	3,5%	3,6%	4,1%	31,7%	15,4%
74	Μελέτες, έρευνες, πειραματικές εργασίες, ειδικές δαπάνες	20.265	4.760	2.944	0,5%	0,1%	0,1%	-76,5%	-38,2%
75	Τίτλοι πάγιας επένδυσης (συμμετοχές σε επιχειρήσεις)	0	0	0	0%	0%	0%	-	-
8.	Πληρωμές Π.Ο.Ε., αποδόσεις και προβλέψεις	326.957	600.877	824.847	7,9%	11,3%	15,4%	83,8%	37,3%
81.	Πληρωμές Π.Ο.Ε.	325.490	217.275	360.549	7,9%	4,1%	6,7%	-33,2%	65,9%
82.	Αποδόσεις	1.467	383.602	464.298	0%	7,2%	8,7%	26042,5%	21%
9	Αποθεματικό	0	0	0	0%	0%	0%	-	-
	Σύνολα	4.138.534	5.336.921	5.349.163	100%	100%	100%	29%	0,2%

Πίνακας VI : ΠΛΗΡΩΘΕΝΤΑ ΕΞΟΔΑ ΑΝΑ ΥΠΗΡΕΣΙΑ		2005	2006	2007	Ποσοστιαία σύνθεση			Ποσοστιαία μεταβολή	
					%	%	%	2006/2005	2007/2006
0	Γενικές υπηρεσίες	1.748.530	2.222.338	2.361.220	45,9%	46,9%	52,2%	27,1%	6,2%
10	Οικονομικές - διοικητικές υπηρεσίες	440.615	488.876	435.812	11,6%	10,3%	9,6%	11%	-10,9%
15	Υπηρεσίες πολιτισμού, αθλητισμού, κοινωνικής πολιτικής	32.750	81.057	211.443	0,9%	1,7%	4,7%	147,5%	160,9%
20	Υπηρεσίες καθαριότητας και ηλεκτροφωτισμού	961.968	1.119.071	582.017	25,2%	23,6%	12,9%	16,3%	-48%
25	Υπηρεσίες ύδρευσης - άρδευσης - αποχέτευσης	13.031	36.722	18.533	0,3%	0,8%	0,4%	181,8%	-49,5%
30	Υπηρεσία τεχνικών έργων	591.691	753.746	882.146	15,5%	15,9%	19,5%	27,4%	17%
35	Υπηρεσίες πράσινου	22.991	34.234	33.146	0,6%	0,7%	0,7%	48,9%	-3,2%
Σύνολα		3.811.577	4.736.043	4.524.317	100%	100%	100%	24,3%	-4,5%

Πίνακας VII : ΕΞΟΔΑ 2005		Προϋπολ. Α'	Αναμορφώσεις	Προϋπολ. Β'	Ενταλθέντα	Εκπαισμοί - ακυρώσεις	Πληρωθέντα	Αδιάθετες πιστώσεις	Προϋπ. Α' / Β' .	Πληρ./ προϋπ Β'	Αδι. πιστ./ προϋπ. Β'
6.	Έξοδα χρήσης	4.474.284	700.731	5.175.015	3.483.057	31.355	3.451.702	1.723.313	86,5%	66,7%	33,3%
60	Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	1.271.831	121.629	1.393.460	1.102.225	0,00	1.092.855	300.605	91,3%	78,4%	21,6%
61	Αμοιβές αιρετών και τρίτων	240.566	379.215	619.781	504.900	0,00	504.900	114.881	38,8%	81,5%	18,5%
62	Παροχές τρίτων	944.020	92.206	1.036.226	321.620	0,00	301.059	735.167	91,1%	29,1%	70,9%
63	Φόροι - τέλη	4.400	4.500	8.900	3.503	0,00	3.503	5.397	49,4%	39,4%	60,6%
64	Λοιπά γενικά έξοδα	34.100	17.241	51.341	7.691	0,00	6.441	44.900	66,4%	12,5%	87,5%
65	Τοκοχρεολύσια	245.000	33.023	278.023	249.115	0,00	249.115	28.908	88,1%	89,6%	10,4%
66	Προμήθειες αναλωσίμων	241.300	7.525	248.825	40.749	0,00	40.575	208.251	97%	16,3%	83,7%
67	Πληρωμές - μεταβιβάσεις σε τρίτους	1.491.067	45.393	1.536.459	1.253.255	0,00	1.253.255	283.204	97%	81,6%	18,4%
68	Λοιπά έξοδα	2.000	0	2.000	0	0,00	0	2.000	100%	0%	100%

7.	Επενδύσεις	32.026.625	-254.218	31.772.407	360.905	1.029	359.875	31.412.532	100,8%	1%	99%
71	Αγορές κτιρίων, τεχνικών έργων και προμήθειες παγίων	3.397.440	-241.440	3.156.000	196.059	0,00	195.030	2.960.970	107,7%	6,2%	93,8%
73	Έργα	28.198.150	-23.397	28.174.753	144.581	0,00	144.581	28.030.172	100,1%	0,5%	99,5%
74	Μελέτες, έρευνες, πειραματικές εργασίες, ειδικές δαπάνες	431.035	10.620	441.655	20.265	0,00	20.265	421.390	97,6%	4,6%	95,4%
8.	Πληρωμές Π.Ο.Ε., αποδόσεις, προβλέψεις	789.588	13.125	802.712	352.089	25.131	326.957	475.755	98,4%	40,7%	59,3%
81.	Πληρωμές Π.Ο.Ε.	530.120	13.125	543.245	350.621	25.131	325.490	217.755	97,6%	59,9%	40,1%
82.	Αποδόσεις	259.467	0	259.467	1.467	0,00	1.467	258.000	100%	0,6%	99,4%
9.	Αποθεματικό	124.731	-91.638	33.093	0	0	0	33.093	376,9%	0%	100%
	Σύνολα	37.415.227	368.000	37.783.227	4.196.050	57.516	4.138.534	33.644.693	99%	11%	89%
ΕΞΟΔΑ ΑΝΑ ΥΠΗΡΕΣΙΑ 2005		Προϋπολ. Α΄	Αναμορφώσεις	Προϋπολ. Β΄	Ενταλθέντα	Εκπαισμοί - ακυρώσεις	Πληρωθέντα	Αδιάθετες πιστώσεις	Προϋπ. Α΄ / Β΄ .	Πληρ./ προϋπ Β΄	Αδ. πιστ./ προϋπ. Β΄
0	Γενικές	13.823.852	99.684	13.923.535	1.749.922	1.392	1.748.530	12.175.005	99,3%	12,6%	87%
10	Οικονομικές – διοικητικές	583.876	80.293	664.169	446.544	5.929	440.615	223.554	88%	66,3%	33,7%
15	Πολιτισμού, αθλητισμού, κοινωνικής πολιτικής	0	98.000	98.000	33.822	1.071	32.750	65.250	0%	33,4%	66,6%
20	Καθαριότητας - ηλεκτροφωτισμού	2.049.035	324.206	2.373.241	984.540	22.571	961.968	1.411.273	86,3%	40,5%	59,5%
25	Αποχέτευσης	5.014.020	1.038	5.015.058	13.031	0	13.031	5.002.028	100%	0,3%	99,7%
30	Τεχνικών έργων	14.967.926	-162.208	14.805.718	593.112	1.421	591.691	14.214.026	101,1%	4%	96%
35	Πράσινου	62.200	5.500	67.700	22.991	0	22.991	44.709	91,9%	34%	66%
	Σύνολα	36.500.909	446.513	36.947.422	3.843.962	32.385	3.811.577	33.135.845	98,8%	10,3%	89,7%

Πίνακας VIII : ΕΞΟΔΑ 2006		Προϋπ Α´	Αναμορφώσεις	Προϋπ. Β´	Ενταλθέντα	Εκπεσμοί ακυρώσεις	Πληρωθέντα	Αδιάθετες πιστώσεις	Προϋπ. Α´/ Β´	Πληρ./ προϋπ. Β´	Αδ. πιστ. / προϋπ. Β´
6.	Έξοδα χρήσης	5.214.279	922.887	6.137.166	4.186.241	40.350	4.145.892	1.991.275	85,0%	67,6%	32,4%
60	Αμοιβές - έξοδα προσωπικού	1.506.478	152.845	1.659.323	1.208.031	5.897	1.202.134	457.189	90,8%	72,4%	27,6%
61	Αμοιβές αιρετών και τρίτων	257.650	114.158	371.808	235.652	8.955	226.697	145.111	69,3%	61,0%	39,0%
62	Παροχές τρίτων	950.638	182.360	1.132.998	720.671	20.661	700.010	432.988	83,9%	61,8%	38,2%
63	Φόροι - τέλη	9.000	0	9.000	3.054	0	3.054	5.946	100,0%	33,9%	66,1%
64	Λοιπά γενικά έξοδα	64.400	5.300	69.700	10.266	204	10.062	59.638	92,4%	14,4%	85,6%
65	Τοκοχρεολύσια	370.296	37.500	407.796	371.180	0	371.180	36.616	90,8%	91,0%	9,0%
66	Προμήθειες αναλωσίμων	491.892	-6.300	485.592	45.878	4.633	41.245	444.347	101,3%	8,5%	91,5%
67	Πληρωμές - μεταβιβάσεις σε τρίτους	1.561.926	437.024	1.998.950	1.591.210	0	1.591.210	407.740	78,1%	79,6%	20,4%
68	Λοιπά έξοδα	2.000	0	2.000	300	0	300	1.700	100%	15%	85%
7.	Επενδύσεις	28.508.472	78.100	28.586.572	713.203	123.051	590.152	27.996.420	100%	2,1%	97,9%
71	Αγορές κτιρίων, τεχνικών έργων και προμήθειες παγίων	4.861.357	-14.400	4.846.957	518.034	123.051	394.984	4.451.973	100,3%	8,1%	91,9%
73	Έργα	23.172.570	63.500	23.236.070	190.408	0	190.408	23.045.662	99,7%	0,8%	99,2%
74	Μελέτες, έρευνες, πειραματικές εργασίες, ειδικές δαπάνες	474.545	29.000	503.545	4.760	0	4.760	498.785	94,2%	0,9%	99,1%
8.	Πληρωμές Π.Ο.Ε., αποδόσεις, προβλέψεις	659.502	177.083	836.585	666.072	65.194	600.877	235.708	78,8%	71,8%	28,2%
81.	Πληρωμές Π.Ο.Ε.	404.502	19.444	423.945	281.719	64.444	217.275	206.670	95,4%	51,3%	48,7%
82.	Αποδόσεις	255.000	157.640	412.640	384.353	750	383.602	29.038	61,8%	93,0%	7,0%
9	Αποθεματικό	107.225	86.248	193.474	0	0	0	193.474	55,4%	0%	100%
	Σύνολα	34.489.478	1.264.319	35.753.797	5.565.515	228.595	5.336.921	30.416.876	96,5%	14,9%	85,1%

ΕΞΟΔΑ ΑΝΑ ΥΠΗΡΕΣΙΑ 2006		Προϋπ Α΄	Αναμορφώσεις	Προϋπ. Β΄	Ενταλθέντα	Εκπεσμοί ακυρώσεις	Πληρωθέντα	Αδιάθετες πιστώσεις	Προϋπ. Α΄ / Β΄	Πληρ./ προϋπ Β΄	Αδ. πιστ./ προϋπ. Β΄
0	Γενικές	10.009.721	476.349	10.486.070	2.230.449	8.112	2.222.338	8.263.733	95,5%	21,2%	78,8%
10	Οικονομικές – διοικητικές	767.690	50.888	818.578	502.163	13.287	488.876	329.702	93,8%	59,7%	40,3%
15	Πολιτισμού, αθλητισμού, κοινωνικής πολιτικής	73.000	62.450	135.450	84.182	3.125	81.057	54.393	53,9%	59,8%	40,2%
20	Καθαριότητας - ηλεκτροφωτισμού	2.400.460	96.165	2.496.625	1.131.571	12.500	1.119.071	1.377.555	96,1%	44,8%	55,2%
25	Αποχέτευσης	4.016.278	0	4.016.278	36.722	0	36.722	3.979.556	100%	0,9%	99,1%
30	Τεχνικών έργων	16.388.957	314.809	16.703.766	879.876	126.130	753.746	15.950.020	98,1%	4,5%	95,5%
35	Πράσινου	66.645	325	66.970	34.482	248	34.234	32.736	99,5%	51,1%	48,9%
	Σύνολα	33.722.751	1.000.987	34.723.738	4.899.444	163.401	4.736.043	29.987.695	97,1%	13,6%	86,4%

Πίνακας ΙΧ : ΕΞΟΔΑ 2007		Προϋπ. Α΄	Αναμορφώσεις	Προϋπ. Β΄	Ενταλθέντα	Εκπεσμοί ακυρώσεις	Πληρωθέντα	Αδιάθετες πιστώσεις	Προϋπ. / Α΄ Β΄	Πληρ./ προϋπ. Β΄	Αδ. πιστ./ προϋπ. Β΄
6.	Έξοδα χρήσης	5.572.661	581.721	6.154.382	4.147.766	250.711	3.897.056	2.257.327	90,5%	63,3%	36,7%
60	Αμοιβές - έξοδα προσωπικού	1.788.114	123.599	1.911.713	1.277.767	35.102	1.242.665	669.049	93,5%	65%	35%
61	Αμοιβές αιρετών και τρίτων	201.540	11.284	212.824	151.450	26.561	124.889	87.935	94,7%	58,7%	41,3%
62	Παροχές τρίτων	1.116.200	-312.014	804.186	498.621	155.474	343.146	461.040	138,8%	42,7%	57,3%
63	Φόροι - τέλη	10.000	0	10.000	4.819	0	4.819	5.181	100%	48,2%	51,8%
64	Λοιπά γενικά έξοδα	72.200	19.113	91.313	30.654	2.697	27.958	63.355	79,1%	30,6%	69,4%
65	Τοκοχρεολύσια	418.000	47.000	465.000	423.720	0	423.720	41.280	89,9%	91,1%	8,9%
66	Προμήθειες αναλωσίμων	360.240	-39.394	320.846	57.715	29.845	27.870	292.976	112,3%	8,7%	91,3%
67	Πληρωμές - μεταβιβάσεις σε τρίτους	1.604.367	731.133	2.335.500	1.702.548	599	1.701.949	633.551	68,7%	72,9%	27,1%
68	Λοιπά έξοδα	2.000	1.000	3.000	473	433	40	2.960	66,7%	1,3%	98,7%
7.	Επενδύσεις	4.644.900	524.439	5.169.339	628.332	1.071	627.261	4.542.078	89,9%	12,1%	87,9%
71	Αγορές κτιρίων, τεχνικών έργων και προμήθειες παγίων	2.342.000	-228.504	2.113.496	405.733	1.071	404.662	1.708.834	110,8%	19,1%	80,9%
73	Έργα	2.114.800	774.944	2.889.744	219.655	0	219.655	2.670.088	73,2%	7,6%	92,4%
74	Μελέτες, έρευνες, πειραματικές εργασίες, ειδικές δαπάνες	188.100	-22.000	166.100	2.944	0	2.944	163.156	113,2%	1,8%	98,2%
8.	Πληρωμές Π.Ο.Ε., αποδόσεις, προβλέψεις	904.605	206.549	1.111.155	868.535	43.688	824.847	286.308	81,4%	74,2%	25,8%
81.	Πληρωμές Π.Ο.Ε.	493.855	93.469	587.325	404.237	43.688	360.549	226.776	84,1%	61,4%	38,6%
82.	Αποδόσεις	410.750	113.080	523.830	464.298	0	464.298	59.532	78,4%	88,6%	11,4%
9	Αποθεματικό	146.940	-121.235	25.705	0	0	0	25.705	571,6%	0%	100%
	Σύνολα	11.269.107	1.191.475	12.460.582	5.644.633	295.470	5.349.163	7.111.418	90,4%	42,9%	57,1%

ΕΞΟΔΑ ΑΝΑ ΥΠΗΡΕΣΙΑ 2007		Προϋπ. Α΄	Αναμορφώσεις	Προϋπ. Β΄	Ενταλθέντα	Εκπεσμοί ακυρώσεις	Πληρωθέντα	Αδιάθετες πιστώσεις	Προϋπ. Α΄ / Β΄	Πληρ./προϋπ. Β΄	Αδιαθ. πιστ. / προϋπ. Β΄
0	Γενικές	2.426.838	832.193	3.259.031	2.396.345	35.125	2.361.220	897.811	74,5%	72,5%	27,5%
10	Οικονομικές – διοικητικές	824.573	-21.054	803.519	456.406	20.594	435.812	367.707	102,6%	54,2%	45,8%
15	Πολιτισμού, αθλητισμού, κοινωνικής πολιτικής	211.700	35.846	247.546	230.716	19.273	211.443	36.103	85,5%	85,4%	14,6%
20	Καθαριότητας - ηλεκτροφωτισμού	2.096.350	-365.123	1.731.228	740.551	158.535	582.017	1.149.211	121,1%	33,6%	66,4%
25	Αποχέτευσης	233.800	854.055	1.087.855	18.533	0	18.533	1.069.322	21,5%	1,7%	98,3%
30	Τεχνικών έργων	4.182.150	-180.866	4.001.284	899.991	17.846	882.146	3.119.138	104,5%	22%	78%
35	Πράσινου	143.150	-48.890	94.260	33.555	409	33.146	61.114	151,9%	35,2%	64,8%
50	Δημοτική Αστυνομία	99.000	0	99.000	0	0	0	99.000	100%	0%	100%
	Σύνολα	10.217.561	1.106.161	11.323.722	4.776.099	251.782	4.524.317	6.799.405	90,2%	40%	60%

Σημειώσεις που αφορούν όλους τους πίνακες εξόδων :

- Προϋπολογισθέντα Α΄ = Τα αρχικά προϋπολογισθέντα όπως ψηφίστηκαν από το Δημοτικό Συμβούλιο
- Προϋπολογισθέντα Β΄ = Τα αρχικά προϋπολογισθέντα με τις προσθαιρέσεις των αναμορφώσεων που μεσολαβούν κατά τη διάρκεια του έτους
- Ενταλθέντα μείον εκπεσμοί / ακυρώσεις = Πληρωθέντα
- Πληρωθέντα + αδιάθετες πιστώσεις = Προϋπολογισθέντα Β΄
- Οι υποκατηγορίες και οι υπηρεσίες με μηδενικές καταχωρήσεις ποσών δεν εμφανίζονται σε όλους ή στους περισσότερους πίνακες

4.3.5 Θυγατρικά νομικά πρόσωπα

Σε άλλα τμήματα του επιχειρησιακού προγράμματος αναλύονται οι δραστηριότητες και η λειτουργία των θυγατρικών νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου του Δήμου. Στο κεφάλαιο αυτό θα παρουσιαστεί η οικονομική τους κατάσταση με βάση τους ταμιακούς απολογιστικούς πίνακες του 2005 και του 2006 και οι οικονομικές τους σχέσεις με το Δήμο. Αυτά τα Ν.Π.Δ.Δ. είναι τα εξής :

- 1) Πνευματικό Κέντρο
- 2) ΚΑΠΗ
- 3) Αθλητικός Οργανισμός
- 4) Δημοτικοί Παιδικοί Σταθμοί
- 5) Κοινωνική υπηρεσία

4.3.5.1 Πνευματικό Κέντρο

Οι δημοτικές επιχορηγήσεις καλύπτουν το **90%** (2005) και το **85%** (2006) των εσόδων και η ενίσχυση του ΥΠ.ΠΟ. το **8,1%** και το **8,3%** αντίστοιχα. Τα **ίδια έσοδα** είναι ανύπαρκτα (μόνο το 2006 1,8%). Οι αμοιβές **προσωπικού** (44,6% και 41,6%) και οι λειτουργικές δαπάνες που συνδέονται με τις δραστηριότητες του, αποτελούν τις σημαντικότερες κατηγορίες εξόδων. Είναι ιδιαίτερα αυξημένες οι **πληρωμές Π.Ο.Ε.** που συνδέονται με τα παραπάνω έξοδα (42,7% και 30,5%).

Προτείνεται να τεθεί ως στόχος η **αύξηση των ιδίων εσόδων στο 10%** των συνολικών εξόδων (18.000 € περίπου).

ΕΣΟΔΑ	2005	2006	ΕΞΟΔΑ	2005	2006
Τόκοι καταθέσεων	0	154	Αμοιβές προσωπικού	79.170	72.904
Έσοδα από παροχή υπηρεσιών	0	3.318	Παροχές τρίτων, δαπάνες αναλωσίμων, λοιπά έξοδα	19.365	47.549
Επιχορήγηση Δήμου	166.000	153.700	Προμήθειες παγίων - έργα	1.760	0
Λοιπές επιχορηγήσεις	15.000	15.000	Πληρωμές Π.Ο.Ε.	75.803	53.494
Εισπράξεις υπέρ δήμου - τρίτων	1.636	1.679	Αποδόσεις	1.467	1.467
Χρηματικό υπόλοιπο	1.809	6.880	Σύνολο	177.565	175.414
Σύνολο	184.445	180.732			

4.3.5.2 ΚΑΠΗ

Η δημοτική επιχορήγηση καλύπτει το **97,5%** περίπου των εσόδων (μ.ο. διείσδυσης). Οι αμοιβές του προσωπικού (60,7% το 2005 και 64% το 2006) και οι δαπάνες που συνδέονται με τις δραστηριότητες του αποτελούν τις πιο σημαντικές κατηγορίες εξόδων.

Η διεύρυνση των δραστηριοτήτων του ΚΑΠΗ είναι βέβαιο ότι συνεπάγεται αύξηση των εξόδων του, το μεγαλύτερο τμήμα των οποίων θα πρέπει να καλυφθεί από το Δήμο. Θα πρέπει να εξεταστεί η δυνατότητα καταβολής μικρής ετήσιας εισφοράς, η λειτουργία του κυλικείου σε ανταποδοτική βάση ή η ενοικίαση του, η οργάνωση εκδηλώσεων που θα αποφέρουν μικρά έστω έσοδα κ.α. Προτείνεται να τεθεί ο στόχος της κάλυψης του **5%** των εξόδων (6.000 €) από **ίδια έσοδα**.

ΕΣΟΔΑ	2005	2006	ΕΞΟΔΑ	2005	2006
Τόκοι καταθέσεων	0	97	Αμοιβές προσωπικού	75.309	77.864
Επιχορήγηση Δήμου	125.000	123.500	Παροχές τρίτων, δαπάνες αναλωσίμων, λοιπά έξοδα,	29.246	35.255
Εισπράξεις υπέρ δημοσίου - τρίτων	52	9	Προμήθειες παγίων	0	2.142
Χρηματικό υπόλοιπο	2.650	3.645	Πληρωμές Π.Ο.Ε.	19.502	6.625
Σύνολο	127.702	127.154	Σύνολο	124.057	121.886

4.3.5.3 Αθλητικός Οργανισμός

Οι δημοτικές επιχορηγήσεις καλύπτουν το **95%** (2005) και το **91%** (2006) των εσόδων, ενώ μειώθηκαν σημαντικά το 2006. Δεν καταγράφονται **ίδια έσοδα**. Ο Δήμος χρηματοδοτεί επίσης τις κατασκευές, αναβαθμίσεις, επισκευές, συντηρήσεις των αθλητικών εγκαταστάσεων.

Οι αμοιβές **προσωπικού**, οι λειτουργικές δαπάνες που συνδέονται με τις δραστηριότητες του, μαζί με τις αντίστοιχες πληρωμές Π.Ο.Ε. (55% και 63%) αποτελούν τις σημαντικότερες κατηγορίες εξόδων. Τα υπόλοιπα έξοδα αφορούν επιχορηγήσεις προς τον Δημοτικό Αθλητικό Σύλλογο (45% και 37%).

Ο Αθλητικός Οργανισμός θα πρέπει να διευρύνει τα ίδια έσοδα του προς δύο κατευθύνσεις :

- 1) Να αξιοποιήσει τα αθλητικά γήπεδα και εγκαταστάσεις π.χ. **ενοίκια** από τους τοπικούς φορείς στους οποίους έχουν παραχωρηθεί διάφοροι χώροι, **διαφημίσεις**

επιχειρήσεων, όχι μόνο τοπικών, αλλά και εταιρειών αθλητικών προϊόντων και **χορηγίες** όταν οργανώνονται αθλητικές εκδηλώσεις.

- 2) Σε ορισμένα τουλάχιστον αθλητικά τμήματα να επιβληθούν **μικρά διδάκτρα**, να καταβάλλονται **εισιτήρια** σε ορισμένες εκδηλώσεις κ.α.

ΕΣΟΔΑ	2005	2006	ΕΞΟΔΑ	2005	2006
Επιχορήγηση Δήμου	54.347	14.003	Αμοιβές προσωπικού	10.317	4.905
Προγράμματα Γ.Γ.Α.	2.345	0	Παροχές τρίτων, δαπάνες αναλωσίμων, λοιπά γενικά έξοδα	4.214	3.476
Χρηματικό υπόλοιπο	521,63	1.438	Επιχορηγήσεις σωματείων	25.000	5.000
Σύνολο	57.214	15.441	Πληρωμές Π.Ο.Ε.	16.246	277
			Σύνολο	55.778	13.658

4.3.5.4 Δημοτικοί Παιδικό Σταθμοί

Οι **επιχορηγήσεις** από τους Κ.Α.Π. καλύπτουν το **71%** (2005) και το **65,7%** (2006) των εσόδων. Τα **τροφεία** αποτελούν το **4,4%** (2005) και το **2,5%** (2006) αντίστοιχα. Επισημαίνεται το μεγάλο χρηματικό υπόλοιπο (24,3% και 30,4%).

Οι αμοιβές **προσωπικού** (81,5% το 2005 και 77,5% το 2006), αποτελούν τη σημαντικότερη κατηγορία εξόδων. Αποτελεί το **μεγαλύτερο** Ν.Π.Δ.Δ. του Δήμου, απασχολεί τα περισσότερα άτομα και τα **έξοδα** του αποτελούν το **50%** των εξόδων όλων των Ν.Π.Δ.Δ. (μ.ο. διαίτας).

Προτείνεται να καλυφθεί το **5%** των εξόδων (26.000 €) από **τροφεία**.

ΕΣΟΔΑ	2005	2006	ΕΞΟΔΑ	2005	2006
Τόκοι καταθέσεων	0	1.741	Αμοιβές προσωπικού	279.556	334.100
Τροφεία	22.315	13.675	Παροχές τρίτων, δαπάνες αναλωσίμων, λοιπά έξοδα	52.930	72.885
Επιχορήγηση Κ.Α.Π.	361.724	361.724	Προμήθειες παγίων	6.785	16.988
Εισπράξεις υπέρ δημοσίου - τρίτων	2.442	6.194	Πληρωμές Π.Ο.Ε.	2.345	4.960
Χρηματικό υπόλοιπο	123.881	167.279	Αποδόσεις	1.467	2.000
Σύνολο	510.362	550.613	Σύνολο	343.083	430.933

4.3.5.5 Κοινωνική υπηρεσία

Οι δημοτικές επιχορηγήσεις αποτελούν την αποκλειστική πηγή εσόδων και οι αμοιβάδες προσωπικού το 50% των εξόδων (μ.ο. διατίνας).

Η Κοινωνική Υπηρεσία δεν είναι εύκολο να έχει ίδια έσοδα λόγω του σκοπού της. Στο πλαίσιο της προτεινόμενης αναδιάρθρωσης των νομικών προσώπων του Δήμου, θεωρείται σκόπιμο να αναλάβει την υλοποίηση επιχορηγούμενων κοινωνικών προγραμμάτων από το Ε.Σ.Π.Α.

ΕΣΟΔΑ	2005	2006	ΕΞΟΔΑ	2005	2006
Τόκοι καταθέσεων	26	127	Αμοιβές προσωπικού	22.731	28.945
Επιχορήγηση Δήμου	67.000	36.000	Παροχές τρίτων, λοιπά γενικά έξοδα, δαπάνες αναλωσίμων	3.969	15.533
Λοιπές επιχορηγήσεις	0	2.000	Προμήθειες παγίων	11.646	73
Εισπράξεις υπέρ δημοσίου - τρίτων	0	80	Πληρωμές Π.Ο.Ε.	11.642	8.049
Χρηματικό υπόλοιπο	194	17.232	Σύνολο	49.989	52.600
Σύνολο	67.221	55.439			

4.3.5.6 Αξιολόγηση - Προτάσεις

Ο Δήμος μέσω των Ν.Π.Δ.Δ. έχει αναπτύξει αξιολογες δραστηριότητες και παρέχει ένα ευρύ φάσμα υπηρεσιών σε σημαντική μερίδα του πληθυσμού. Το κόστος τους καλύπτεται ουσιαστικά από δημοτικές και κεντρικές επιχορηγήσεις.

Το 2005 οι επιχορηγήσεις του προς τα νομικά πρόσωπα έφθασαν το 15,7%% των εισπραχθέντων εσόδων, ενώ το 2006 το 12,1%. Από αυτά, το 46,7% (2005) και το 52,5% (2006) προήλθαν από κρατικές επιχορηγήσεις, ενώ το υπόλοιπο από ίδιους πόρους. Ο Δήμος επίσης κατασκευάζει κτίρια και εγκαταστάσεις που τα παραχωρεί στα Ν.Π.Δ.Δ. και χρηματοδοτεί μεγάλο τμήμα των επισκευών – συντηρήσεων τους.

Προτείνεται να διερευνηθούν όλες οι δυνατότητες αύξησης των ιδίων εσόδων των νομικών προσώπων μέσω της αξιοποίησης των χώρων και των εγκαταστάσεών τους (διαφημίσεις, χορηγίες, εκδηλώσεις) και της μερικής ανταποδοτικότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών (αύξηση εισφορών, διδάκτρων, τροφείων).

4.3.6 Δείκτες

4.3.6.1 Δείκτες εσόδων

ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΥΤΟΝΟΜΙΑΣ : Τακτικά προς συνολικά έσοδα (εισπραχθέντα). Όσο μεγαλύτερη είναι η τιμή του δείκτη, τόσο μεγαλύτερη αυτονομία σε θέματα προϋπολογισμού και οικονομικής διαχείρισης διαθέτει ένας Ο.Τ.Α.

39,4% (2005), **36,8%** (2006), **40,3%** (2007)

Αν προστεθούν τα τακτικά Π.Ο.Ε., οι εισπρακτέες απαιτήσεις τακτικών Π.Ο.Ε. και το χρηματικό υπόλοιπο από τακτικά έσοδα, τότε ο δείκτης βελτιώνεται ελαφρά στο **40%**, **38,8%** και **41,1%** αντίστοιχα. Ο Δήμος ελέγχει σε **μέτριο βαθμό** το ύψος των πραγματικών του εσόδων και έχει τη δυνατότητα να προγραμματίσει ανάλογα έξοδα.

ΔΕΙΚΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗΣ ΑΥΤΟΝΟΜΙΑΣ : Ίδια τακτικά προς συνολικά τακτικά έσοδα (εισπραχθέντα). Στα ίδια τακτικά περιλαμβάνονται : *πρόσοδοι από ακίνητη και κινητή περιουσία, ανταποδοτικά τέλη και δικαιώματα, λοιπά τέλη - δικαιώματα, φόροι - εισφορές, λοιπά τακτικά έσοδα.* Όσο μεγαλύτερη είναι η τιμή του δείκτη, τόσο μικρότερη είναι η εξάρτηση του Ο.Τ.Α. από τις τακτικές επιχορηγήσεις της Κεντρικής Διοίκησης.

27,8% (2005), **27,9%** (2006 – 2007)

Ο Δήμος στηρίζεται κυρίως στις **τακτικές επιχορηγήσεις** για να λειτουργήσει και δευτερευόντως από τα ίδια τακτικά έσοδα.

ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΞΑΡΤΗΣΗΣ : Σύνολο επιχορηγήσεων της κεντρικής - περιφερειακής διοίκησης και της Ευρωπαϊκής Ένωσης προς συνολικά έσοδα (εισπραχθέντα). Όσο μεγαλύτερη είναι η τιμή του δείκτη, τόσο περισσότερο εξαρτάται ένας Ο.Τ.Α. από μη ελεγχόμενες πηγές εσόδων. Στον αριθμητή εντάσσονται οι τακτικές, οι έκτακτες επιχορηγήσεις για λειτουργικές δαπάνες και οι επιχορηγήσεις για επενδύσεις.

59,5% (2005), **61,7%** (2006), **72%** (2007)

Ο δείκτης αυτός έχει δύο όψεις. Η πρώτη αφορά την **εξάρτηση** των Ο.Τ.Α. από επιχορηγήσεις μη ελεγχόμενες, ως προς τα κριτήρια κατανομής ή και την περιοδικότητά τους. Η δεύτερη αφορά τους **δραστήριους** Ο.Τ.Α. που επιτυγχάνουν την ένταξή τους σε κοινοτικά και εθνικά προγράμματα.

Οι **επιχορηγήσεις** ταξινομούνται, λειτουργικά και λογιστικά, σε τακτικές και έκτακτες. Οι **τακτικές** χρηματοδοτούν όλους τους Ο.Τ.Α., είναι νομοθετικά κατοχυρωμένες και τα κριτήρια κατανομής τους είναι, σε μεγάλο βαθμό, γνωστά και μετρήσιμα. Οι **έκτακτες** επιχορηγήσεις αφορούν δημόσιες πολιτικές που χρηματοδοτούνται από Υπουργεία συνήθως με προγραμματικές συμβάσεις, εθνικά προγράμματα στα οποία εντάσσονται οι Ο.Τ.Α. με ειδικές διαδικασίες (ΘΗΣΕΑΣ) και τα Ε.Π. του Γ' Κ.Π.Σ.

Στο Δήμο Ζεφυρίου το **2005** οι τακτικές επιχορηγήσεις αποτελούσαν το 47,8% των συνολικών και οι έκτακτες το 52,2%, το **2006** οι τακτικές έφθασαν το 47% και οι έκτακτες το 53%, ενώ το **2007** οι τακτικές περιορίστηκαν στο 40,2% και οι έκτακτες αυξήθηκαν στο 59,8%. Τη συγκεκριμένη τριετία ο Δήμος **εξαρτιόταν περισσότερο** από τις **έκτακτες επιχορηγήσεις** για να υλοποιήσει τις δραστηριότητές του.

Άρα λοιπόν ο Δήμος έχει αξιοποιήσει με πολλή επιτυχία πρώτον τις τακτικές και τις έκτακτες επιχορηγήσεις από νομοθετημένα έσοδα και δημόσιους φορείς και δεύτερον έχει συγχρηματοδοτήσει πολλές δράσεις μέσω των Ε.Π. του Γ' Κ.Π.Σ. Η **εξάρτηση** του όμως από **εξωτερικές πηγές χρηματοδότησης** είναι **σημαντική**, αφού ο μέσος όρος του δείκτη στην τριετία έφθασε το **64,6%** (*σύνολο επιχορηγήσεων προς συνολικά έσοδα*).

ΔΕΙΚΤΗΣ ΔΑΝΕΙΑΚΗΣ ΕΠΙΒΑΡΥΝΣΗΣ : Ετήσια τοκοχρεολύσια προς σύνολο τακτικών εσόδων (εισπραχθέντα). Με τον δείκτη αυτό υπολογίζεται το ποσοστό των τακτικών εσόδων που δεσμεύεται για την εξυπηρέτηση των δανείων που έχει συνάψει ο Δήμος με το Τ.Π.Δ. ή και με άλλες τράπεζες. Η τιμή του δείκτη εκτιμά τόσο την ικανότητα του Δήμου να αντεπεξέρχεται στις δανειακές του υποχρεώσεις όσο και την δανειοληπτική του ικανότητα και χρησιμοποιείται ως κριτήριο αξιολόγησης από όλα τα πιστωτικά ιδρύματα. Όσο μεγαλύτερη είναι η τιμή του δείκτη, τόσο μικρότερο τμήμα των τακτικών εσόδων απομένει για την κάλυψη των λειτουργικών δαπανών.

12,8% (2005), **17,7%** (2006), **19%** (2007)

Η τιμή του δείκτη κυμαίνεται σε **υψηλά επίπεδα** και δεν υπάρχουν περιθώρια να αυξηθούν οι δανειακές υποχρεώσεις του Δήμου και να καταβάλλονται τα ετήσια τοκοχρεολύσια χωρίς δυσκολίες. **Αν βελτιωθεί βέβαια η απόδοση των ιδίων εσόδων, τότε η τιμή του δείκτη θα μειωθεί.**

Στη κατεύθυνση αυτή ο Δήμος, τα θυγατρικά νομικά του πρόσωπα και κυρίως η δημοτική επιχείρηση, θα μπορούσαν να αξιοποιήσουν και άλλα χρηματοοικονομικά εργαλεία όπως τη **χρηματοδοτική μίσθωση** (leasing) και τις **βραχυχρόνιες πιστώσεις ανοικτών αλληλόχρεων λογαριασμών**.

- Η αξιοποίηση της χρηματοδοτικής μίσθωσης⁹ για αγορά εξοπλισμών (οχήματα, μηχανήματα, υπολογιστές κ.α.) συνεπάγεται μεν μεγαλύτερο κόστος (1,5-2% υψηλότερο επιτόκιο), αλλά **αυξάνει** την πιστοληπτική ικανότητα του Δήμου (λιγότερα δάνεια) και **επιμερίζει** σε βάθος χρόνου το κόστος αγοράς τους.
- Οι βραχυχρόνιες πιστώσεις ανοικτών αλληλόχρεων λογαριασμών¹⁰ επιτρέπουν, με το ανάλογο κόστος βέβαια, να αντιμετωπιστούν άμεσες ανάγκες πληρωμών μεσαίου ύψους (4% του κυκλοφορούντος ενεργητικού).

⁹ Άρθρο 193 Κ.Δ.Κ. : Χρηματοδοτική μίσθωση

1. Δήμοι, Κοινότητες, σύνδεσμοι και Ν.Π.Δ.Δ. αυτών μπορούν να συμβάλλονται στο πλαίσιο συμβάσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης που έχουν ως αντικείμενο πράγματα κινητά ή ακίνητα, σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις.

2. Όταν αντικείμενο της χρηματοδοτικής μίσθωσης είναι ακίνητο τρίτου, τότε η μεν επιλογή του κατάλληλου ακινήτου γίνεται με την ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων περί αγοράς ακινήτων, η δε σύναψη της σύμβασης χρηματοδοτικής μίσθωσης γίνεται με την ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων περί δανείων.

3. Όταν αντικείμενο της χρηματοδοτικής μίσθωσης είναι κινητά πράγματα, τότε εφαρμόζονται οι διατάξεις περί προμηθειών.

4. Η δυνατότητα σύναψης χρηματοδοτικής μίσθωσης κατά την έννοια της παρ. 2 του άρθρου 1 του ν.1665/86 (ΦΕΚ 194 Α'), όπως κάθε φορά ισχύει, δεν καταλαμβάνει τους φορείς της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου. 5. Με απόφαση του ΥΠΕΣΔΔΑ, μπορεί να καθορίζονται πρόσθετες ειδικές προϋποθέσεις, καθώς και θέματα τεχνικού χαρακτήρα για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου.

10 Άρθρο 176 Κ.Δ.Κ.: Οι Δήμοι και οι Κοινότητες, με σκοπό την κάλυψη των βραχυπρόθεσμων αναγκών ρευστότητας τους και αποκλειστικά για τη χρηματοδότηση των λειτουργικών τους δαπανών, μπορούν να συνομολογούν με αναγνωρισμένα πιστωτικά ιδρύματα ή χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς της Ελλάδας ή του εξωτερικού και με κάθε είδους δημόσιους οργανισμούς και Ν.Π.Δ.Δ.:

α) **Βραχυπρόθεσμες πιστώσεις Ανοικτών Αλληλόχρεων Λογαριασμών** με όριο έως τέσσερα τοις εκατό (4%) του Κυκλοφορούντος Ενεργητικού του τελευταίου Ισολογισμού Χρήσης τους

β) Συμβάσεις δημιουργίας χρεωστικού υπολοίπου σε λογαριασμούς καταθέσεων. Το χρεωστικό υπόλοιπο αυτό δεν μπορεί να υπερβαίνει το δέκα τοις εκατό (10%) του μέσου ετήσιου πιστωτικού υπολοίπου των τηρούμενων καταθετικών λογαριασμών τους.

4.3.6.2 Δείκτες ανθρώπινων πόρων

ΔΕΙΚΤΗΣ ΚΟΣΤΟΥΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ : Συνολικό κόστος *απασχόλησης προς συνολικά έξοδα (πληρωθέντα)*. Το κόστος αυτό περιλαμβάνει τις αμοιβές και έξοδα προσωπικού, τις αμοιβές αιρετών και ορισμένων τρίτων, τα έξοδα μετακίνησης κ.α. Με τον δείκτη αυτό συσχετίζεται το συνολικό κόστος απασχόλησης με το σύνολο των εξόδων.

30% (2005), 25% (2006), 26% (2007)

Μέσα στην τριετία το **ένα τέταρτο** περίπου των συνολικών εξόδων του Δήμου (26,7% μ.ο.), αφορούσαν δαπάνες για το ανθρώπινο δυναμικό που παρείχε τις υπηρεσίες του ως εργαζόμενοι με ποικίλες συμβάσεις εργασίας και ως πολιτικό προσωπικό. Ο δείκτης κινείται σε **χαμηλά** επίπεδα και γενικά δεν θα πρέπει να ξεπερνά το ένα τρίτο των εξόδων, ώστε οι υπόλοιποι πόροι να κατευθύνονται σε υποδομές και στην παροχή υπηρεσιών.

ΔΕΙΚΤΗΣ ΚΑΛΥΨΗΣ ΚΟΣΤΟΥΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ : Συνολικό κόστος *απασχόλησης (πληρωθέντα) προς σύνολο τακτικών εσόδων (εισπραχθέντα)*. Με τον δείκτη αυτόν υπολογίζεται η αναλογία των τακτικών εσόδων του Δήμου που κατευθύνεται στην κάλυψη του κόστους του προσωπικού. Πρόκειται για δείκτη με ιδιαίτερη πρακτική σημασία, επειδή οι δαπάνες προσωπικού αποτελούν σημαντικό στοιχείο του λειτουργικού κόστους, είναι συνήθως ανελαστικές και παρουσιάζουν συστηματική ταμειακή ροή. Είναι προφανές ότι όσο υψηλότερη είναι η τιμή του δείκτη, τόσο περισσότερα χρήματα από τα τακτικά έσοδα του Δήμου δεσμεύονται για την κάλυψη του κόστους του προσωπικού. Αντίθετα όσο μικρότερο είναι το σχετικό ποσοστό, τόσο αυξάνονται οι δυνατότητες του Δήμου για επενδύσεις, για παροχές υπηρεσιών κ.α., ενώ ταυτόχρονα επιτυγχάνεται καλύτερη αξιοποίηση του προσωπικού. Η ανώτερη τιμή που μπορεί να εμφανίσει ο δείκτης είναι το 0,5 (50%), σύμφωνα με το άρθρο 8 του Ν. 2307/95.

56,1% (2005), 57,3% (2006), 55,6% (2007)

Η τιμή του δείκτη κινείται σε **υψηλά επίπεδα** και μετά τη μεταφορά του προσωπικού της δημοτικής επιχείρησης αναμένεται περαιτέρω αύξηση. Η τιμή του θα μπορούσε να ήταν μικρότερη, αν το ύψος των ιδίων τακτικών εσόδων ήταν μεγαλύτερο.

4.3.6.3 Δείκτες επενδύσεων

ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΥΤΟΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ : Συνολικές επιχορηγήσεις για επενδύσεις + αντίστοιχες εισπράξεις από δάνεια (εισπραχθέντα) προς σύνολο επενδύσεων + πληρωμές τοκοχρεολυσίων για επενδύσεις (πληρωθέντα). Ο δείκτης αυτός παρέχει χρήσιμες πληροφορίες για τις προσπάθειες αυτοχρηματοδότησης των Ο.Τ.Α. Όσο μικρότερη είναι η τιμή του, τόσο λιγότερο εξαρτάται η επενδυτική πολιτική ενός Δήμου από εξωτερικές πηγές χρηματοδότησης.

320% (2005), **158,3%** (2006), **189%** (2007)

- Το 2005 οι επιχορηγήσεις για επενδύσεις και τα δάνεια που έλαβε ο Δήμος ήταν **πάνω από τρεις φορές μεγαλύτερα** των επενδύσεων που υλοποίησε και των τοκοχρεολυσίων που πλήρωσε. Προφανώς η διαφορά χρησιμοποιήθηκε για να καλυφθούν λειτουργικές δαπάνες ή και μεταφέρθηκε στο χρηματικό υπόλοιπο. Ένα τμήμα της επίσης οφείλεται σε καθυστερήσεις εκκαθάρισης λογαριασμών επενδύσεων (πληρωμές επενδυτικών δαπανών Π.Ο.Ε.).
- Το 2006 οι επιχορηγήσεις για επενδύσεις και τα δάνεια που έλαβε ο Δήμος ήταν πάνω από **μιάμιση φορές μεγαλύτερα** των επενδύσεων που υλοποίησε και των τοκοχρεολυσίων που πλήρωσε. Εκτιμάται ότι ισχύουν οι εξηγήσεις της προηγούμενης περίπτωσης.
- Το 2007 οι επιχορηγήσεις για επενδύσεις που έλαβε ο Δήμος ήταν **μεγαλύτερες κατά 189%** των επενδύσεων που υλοποίησε και των τοκοχρεολυσίων που πλήρωσε. Εκτιμάται ότι ισχύουν οι ίδιες εξηγήσεις.

Μέσα σε τρία χρόνια ο Δήμος Ζεφυρίου εισέπραξε επιχορηγήσεις για επενδύσεις πάνω από δύο φορές περισσότερες (221%) σε σχέση με τις επενδύσεις που υλοποίησε. Είναι σαφές ότι αξιοποίησε με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τις ευκαιρίες χρηματοδότησης που του παρουσιάστηκαν, αλλά τόσο οι οικονομικές του ανάγκες όσο και οι δυνατότητές του να κατασκευάζει έργα και τοπικές υποδομές δεν του επέτρεψαν να τις αξιοποιήσει πλήρως.

4.3.7 Οικονομική διοίκηση και διαχείριση

Με βάση τα ερωτηματολόγια που συμπλήρωσαν οι δημοτικές υπηρεσίες και τα συμπεράσματα στα οποία κατέληξε η ομάδα μελέτης, προκύπτουν οι παρακάτω διαπιστώσεις και επισημάνσεις για την οικονομική διοίκηση και διαχείριση του Δήμου :

- 1) Η **μεθοδολογία κατάρτισης** του προϋπολογισμού ακολουθεί την πρακτική της ποσοτικής προσέγγισης με βάση τα μεγέθη του προηγούμενου έτους. Δεν εφαρμόζονται **προϋπολογισμοί – προγραμμάτων** ούτε τίθενται **στόχοι** αύξησης των εσόδων ή βελτίωσης της αποδοτικότητας των εξόδων. Οι αδυναμίες που παρατηρούνται στις προβλέψεις και εκτιμήσεις ορισμένων μεγεθών του προϋπολογισμού, οφείλονται μερικά στις παραπάνω πρακτικές.
- 2) Ο νέου τύπου **προϋπολογισμός** τηρείται γενικά **σωστά**.
- 3) Το **διπλογραφικό λογιστικό σύστημα** (Γενική Λογιστική), αν και εφαρμόζεται από το 2001, δεν αξιοποιείται στην καθημερινή λειτουργία του Δήμου, όσον αφορά την παροχή αξιόπιστων και ενημερωμένων πληροφοριών, αλλά μόνο απολογιστικά μετά το κλείσιμο των οικονομικών καταστάσεων.
- 4) Στο Δήμο δεν εφαρμόζεται **σύστημα κοστολόγησης** ούτε λειτουργεί **μηχανογραφημένη αποθήκη** και δεν τηρείται η αναλυτική λογιστική, με αποτέλεσμα να μην είναι δυνατό να προσδιοριστεί το κόστος των παραγόμενων υπηρεσιών παρά μόνο έμμεσα, μέσα από το σύστημα του προϋπολογισμού - απολογισμού και να μην υπάρχουν οι απαραίτητες πληροφορίες για την λήψη αποφάσεων π.χ. ανταποδοτικά τέλη, έργα και υπηρεσίες ανά κέντρα κόστους κ.α.
- 5) Κρίνεται απαραίτητη η εκπόνηση ενός **προγράμματος βελτίωσης της βεβαίωσης και είσπραξης των ιδίων εσόδων** του Δήμου που θα υλοποιηθεί από τη Διεύθυνση, τα αρμόδια Τμήματα και όποια άλλη υπηρεσία εμπλέκεται στις παραπάνω διαδικασίες. Το πρόγραμμα αυτό αποτελεί προϋπόθεση για να εφαρμοστούν στον Δήμο διαδικασίες **ταμιακού προγραμματισμού**.
- 6) Δεν υπάρχει συνολική εικόνα για την **οικονομική κατάσταση των θυγατρικών νομικών προσώπων**. Εκτός από το Πνευματικό Κέντρο, στα υπόλοιπα Ν.Π.Δ.Δ. δεν υπάρχει μηχανογραφημένη οικονομική διαχείριση.
- 7) Η μέθοδος των **προγραμματικών συμβάσεων** και της μεταφοράς χρηματοδοτήσεων στη δημοτική επιχείρηση από το Δήμο, αν και έχει βοηθήσει σημαντικά

στην υλοποίηση συγκεκριμένων δράσεων και προγραμμάτων, δεν επιτρέπει την ολοκληρωμένη παρουσίαση και αξιολόγηση των δημοτικών πολιτικών στους τομείς του πολιτισμού, του αθλητισμού και της κοινωνικής πολιτικής. Με την προσαρμογή της δημοτικής επιχείρησης σε κοινωφελή και την υποχρεωτική εκπόνηση προγραμμάτων δράσης, εκτιμάται ότι θα αποσαφηνιστεί η **κατανομή αρμοδιοτήτων** μεταξύ Δήμου και θυγατρικών νομικών προσώπων και θα υπάρχουν δυνατότητες να εφαρμοστούν **αναλύσεις κόστους – οφέλους** των δράσεων που εφαρμόζονται.

4.3.8 Προτεινόμενη δανειακή πολιτική Δήμου Ζεφυρίου

4.3.9 Συμπεράσματα

Οι αναλύσεις που προηγήθηκαν, καταλήγουν στα παρακάτω κωδικοποιημένα συμπεράσματα για την οικονομική κατάσταση του Δήμου Ζεφυρίου. Περιληπτικά η εικόνα διαμορφώνεται ως εξής :

- 1. Ο Δήμος ελέγχει σε μέτριο βαθμό το ύψος των εσόδων του και έχει τη δυνατότητα να προγραμματίσει ανάλογα έξοδα**
- 2. Ο Δήμος έχει αξιοποιήσει πολύ ικανοποιητικά τα εθνικά και ευρωπαϊκά προγράμματα. Συνεπώς οι επιχορηγήσεις αποτελούν την πλέον σημαντική πηγή εσόδων και συμβάλουν αποφασιστικά στη χρηματοδότηση των δραστηριοτήτων και της λειτουργίας του.**
- 3. Η οικονομική του αυτοδυναμία κινείται σε χαμηλά επίπεδα. Τα ίδια έσοδα αποτελούν το ένα όγδοο των συνολικών. Η εξάρτησή του από εξωτερικές πηγές χρηματοδότησης είναι μεγάλη**
- 4. Οι οικονομικές του δυνατότητες θα μπορούσαν να διευρυνθούν, αν η βεβαίωση και είσπραξη των ιδίων εσόδων αποτελούσαν άμεση προτεραιότητα**
- 5. Οι λειτουργικές δαπάνες απορροφούν τα τρία τέταρτα των πληρωθέντων εξόδων και οι επενδύσεις το ένα πέμπτο. Είναι σαφές ότι ο Δήμος δίνει ιδιαίτερο βάρος στην παροχή υπηρεσιών, αλλά παράλληλα παρουσιάζει αυξημένο κόστος προσωπικού.**
- 6. Προτείνεται η επανεξέταση της μεθοδολογίας κατάρτισης του προϋπολογισμού και οι σχετικές προβλέψεις να βασίζονται στις πραγματικές του δυνατότητες να υλοποιεί έργα και να παρέχει υπηρεσίες.**
- 7. Οι δανειακές του υποχρεώσεις είναι υψηλές, ενώ θα πρέπει να αξιοποιήσει τις νέες δυνατότητες του Κ.Δ.Κ. : χρηματοδοτική μίσθωση, πιστωτικές διευκολύνσεις.**

5 Δυνατά - αδύνατα σημεία, ευκαιρίες - απειλές

Στα προηγούμενα κεφάλαια επιχειρήθηκε η συνοπτική περιγραφή και αξιολόγηση :

- 1) της περιοχής του Δήμου Ζεφυρίου και των δραστηριοτήτων που έχει αναπτύξει σε ποικίλους τομείς
- 2) του Δήμου ως οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης (διοικητική και οικονομική ανάλυση)

και επισημάνθηκαν σε κάθε ενότητα τα κύρια προβλήματα που αντιμετωπίζει η πόλη, η τοπική κοινωνία και ο Δήμος ως φορέας παροχής υπηρεσιών και κατασκευής τοπικών υποδομών.

Στο κεφάλαιο αυτό θα γίνει μία συνθετική παρουσίαση των παραπάνω, με την μεθοδολογία των αδύνατων - δυνατών σημείων και των ευκαιριών - απειλών που αντιμετωπίζουν η περιοχή και ο Δήμος (SWOT analysis).

- Τα **αδύνατα σημεία** περιγράφονται ως τα **προβλήματα** ή τα **μειονεκτήματα** ενός τομέα που μπορούν να αντιμετωπιστούν από τον Δήμο.
- Τα **δυνατά σημεία** αποτελούν τα **πλεονεκτήματα** ή τις **δυνατότητες** ενός τομέα που μπορεί να αξιοποιήσει ο Δήμος.
- Οι **ευκαιρίες** αποτελούνται από ποικίλους **ενοϊκούς παράγοντες**, τάσεις, εξελίξεις στο εξωτερικό περιβάλλον του Δήμου, τις οποίες μπορεί να αξιοποιήσει για να ενισχύσει τα πλεονεκτήματα ή να αντισταθμίσει τα μειονεκτήματα του.
- Οι **απειλές** συντίθενται από διάφορους **δυσμενείς παράγοντες**, τάσεις, εξελίξεις στο εξωτερικό περιβάλλον του Δήμου, οι οποίες μπορούν να εξουδετερώσουν τα πλεονεκτήματα και να εντείνουν τα μειονεκτήματα του.

Οι ενότητες που αναλύθηκαν και αξιολογήθηκαν, ενοποιούνται σε **τρεις ευρύτερους θεματικούς τομείς** που επιτρέπουν μία ολοκληρωμένη σύνθεση τόσο των δυνατών και αδύνατων σημείων όσο και των ευκαιριών και απειλών. Οι τομείς αυτοί είναι :

1. **Αστικό και φυσικό περιβάλλον - υποδομές και ποιότητα ζωής**
2. **Κοινωνική πολιτική, παιδεία, πολιτισμός, αθλητισμός** με τα δημογραφικά, εκπαιδευτικά και οικονομικά χαρακτηριστικά που τα προσδιορίζουν
3. **Το εσωτερικό περιβάλλον του Δήμου**

Από τους δύο πρώτους τομείς θα προκύψουν οι **γενικοί στόχοι** του Δήμου που αφορούν την άσκηση των αρμοδιοτήτων του και τις παρεμβάσεις του στο εξωτερικό περιβάλλον.

Από τον τρίτο θα προκύψουν οι **γενικοί στόχοι** εσωτερικής ανάπτυξης του Δήμου.

Οι γενικοί στόχοι ουσιαστικά αντιστοιχίζονται με τα δυνατά, αλλά κυρίως με τα αδύνατα σημεία, ώστε τα τελευταία να αντιμετωπιστούν και συνδυάζονται με τις ευκαιρίες και τους περιορισμούς που καθορίζουν το πλαίσιο επίλυσής τους

Με το σχήμα αυτό ο Δήμος θέτει ορισμένους στόχους που αφορούν την πόλη και την τοπική κοινωνία και για να τους πετύχει, οφείλει να αναβαθμίσει τις εσωτερικές του λειτουργίες.

Η σύνθεση των γενικών στόχων τοπικής και εσωτερικής ανάπτυξης διαμορφώνει τη **στρατηγική** του Δήμου, που συμπληρώνεται από το **όραμα** της Δημοτικής Αρχής από τη κατεύθυνση δηλαδή που θέλει να δώσει στην πόλη και από τις υπηρεσίες – έργα που επιδιώκει να παρέχει στους κατοίκους.

5.1.1 Αστικό και φυσικό περιβάλλον - υποδομές και ποιότητα ζωής

Δυνατά σημεία

1. Η πόλη λειτουργεί με συγκεκριμένο πολεοδομικό καθεστώς και πλαίσιο. Έχει θεσμοθετημένες χρήσεις γης και σε μεγάλο βαθμό η πορεία της ακολουθεί το Γ.Π.Σ., ενώ αναπτύσσεται επίσης με εγκεκριμένο ρυμοτομικό καθεστώς (δεν υπάρχουν περιοχές εκτός σχεδίου).
2. Οι εκπαιδευτικές και προνοιακές υποδομές καλύπτουν ικανοποιητικά τις παρούσες ανάγκες
3. Το δίκτυο αποχέτευσης ακαθάρτων έχει ολοκληρωθεί κατά 90%

Αδύνατα σημεία

1. Παρατηρούνται ελλείψεις σε αθλητικούς και πολιτιστικούς χώρους
2. Εμφανίζονται συγκρούσεις χρήσεων γης και ελλείμματα σε κοινόχρηστους χώρους που καλύπτονται μόνο με απαλλοτριώσεις και αγορές
3. Έχει κατασκευαστεί μόνο το 30% των δικτύων αποχέτευσης όμβριων

4. Παρατηρείται παράνομη εναπόθεση μπαζών, ογκωδών αντικειμένων και οικοδομικών υλικών
5. Δεν έχει ολοκληρωθεί η διαμόρφωση – διευθέτηση των ρεμάτων

Ευκαιρίες

1. Η σύνδεση με την Αττική Οδό και τον Προαστιακό σιδηρόδρομο αναβαθμίζει την πόλη ως χώρο εγκατάστασης επιχειρήσεων και ως τόπο κατοικίας
2. Η διαδημοτική συνεργασία μέσω του Α.Σ.Δ.Α. προστατεύει και αναβαθμίζει τους φυσικούς πόρους της περιοχής π.χ. Ποικίλο όρος
3. Μέσω του Ε.Σ.Π.Α. θα χρηματοδοτηθούν συγκοινωνιακά έργα και περιβαλλοντικές παρεμβάσεις στην ευρύτερη περιοχή

Απειλές

1. Η εξάντληση του συντελεστή δόμησης, μέσω της συνεχιζόμενης αύξησης της οικοδομικής δραστηριότητας, ακολουθείται από τα προβλήματα των πυκνοκατοικημένων δήμων : κυκλοφοριακό, χώροι στάθμευσης, ελλείψεις σε κοινόχρηστους και κοινωφελείς χώρους, περισσότερες υποδομές κ.α.
2. Η εγγύτητα με τους ΧΥΤΑ Άνω Λιοσίων και Φυλής συνεπάγεται επιβάρυνση του περιβάλλοντος
3. Έχει αυξηθεί ο κίνδυνος πλημμυρικών φαινομένων μετά τις πυρκαγιές του 2007

5.1.2 Κοινωνική πολιτική, παιδεία, πολιτισμός, αθλητισμός

Δυνατά σημεία

1. Στο Ζεφύρι κατοικούν κυρίως νέοι και παραγωγικές ηλικίες των δύο φύλων. Το δημογραφικό του πρότυπο είναι από τα καλύτερα της Αττικής
2. Επικρατούν ικανοποιητικές συνθήκες κατοικίας για το μεγαλύτερο τμήμα του πληθυσμού
3. Η εσωτερική μετανάστευση έχει περιοριστεί σημαντικά και δεν αποτελεί πόλο εγκατάστασης οικονομικών μεταναστών
4. Το Πνευματικό Κέντρο και ο Αθλητικός Οργανισμός έχουν αναπτύξει πολλές και διαφοροποιημένες δραστηριότητες

5. Ο Δήμος Ζεφυρίου αποτελεί έναν από τους πιο δραστήριους Ο.Τ.Α. της Αττικής σε κοινωνικές παρεμβάσεις και προγράμματα.
6. Τα θυγατρικά νομικά πρόσωπα δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου στον κοινωνικό τομέα παρέχουν υπηρεσίες σε όλες τις ηλικίες και στις αποκλεισμένες ομάδες.

Αδύνατα σημεία

1. Το εκπαιδευτικό επίπεδο του πληθυσμού είναι χαμηλό
2. Το υψηλό ποσοστό της δηλωμένης ανεργίας
3. Τα μεγάλα ποσοστά όσων συμμετέχουν χωρίς προσόντα στην αγορά εργασίας (ανειδίκευτοι), προσπαθούν να ενταχθούν («νέοι άνεργοι») ή έχουν ήδη τεθεί εκτός (μη οικονομικά ενεργοί).
4. Η μειωμένη συμμετοχή των γυναικών στον οικονομικά ενεργό πληθυσμό, στην απασχόληση και στα επαγγέλματα.
5. Η κοινότητα των αθιγγάνων δυσκολεύεται να ενσωματωθεί στην κοινωνική και οικονομική ζωή της πόλης
6. Το μικρό πληθυσμιακό μέγεθος του Δήμου δυσχεραίνει την επίτευξη οικονομιών κλίμακας στην παροχή υπηρεσιών
7. Έχουν προκύψει προβλήματα συντονισμού, παρακολούθησης και αξιολόγησης των Ν.Π.Δ.Δ. / δημοτικής επιχείρησης που παρεμβαίνουν στον κοινωνικό τομέα.

Ευκαιρίες

1. Στο νέο Κ.Δ.Κ. προβλέπονται πολλές και διαφοροποιημένες δυνατότητες παρέμβασης των Δήμων για την καταπολέμηση της ανεργίας και την προώθηση της απασχόλησης
2. Η προσαρμογή της τοπικής κοινωνικής πολιτικής στα πραγματικά κοινωνικά δεδομένα και προβλήματα
3. Η διαδημοτική συνεργασία μέσω του Α.Σ.Δ.Α. σε τοπικά προγράμματα υγείας και κοινωνικής πρόνοιας
4. Η αξιοποίηση του Μουσείου Αρχαίας Ελληνικής Τεχνολογίας
5. Η κατασκευή του πολιτιστικού πολύκέντρου και του αθλητικού κέντρου

Απειλές

1. Η διαφοροποιημένη αντιμετώπιση των κοινωνικών δράσεων στο Ε.Σ.Π.Α.
2. Η ένταση του κοινωνικού αποκλεισμού και ή αύξηση της ανεργίας στην Αττική

5.1.3 Το εσωτερικό περιβάλλον

Δυνατά σημεία

1. Το Ζεφύρι έχει εξελιχθεί σε ένα αστικό δήμο που παρέχει πολλαπλές και διαφοροποιημένες υπηρεσίες στους κατοίκους της πόλης και υλοποιεί σημαντικές επενδύσεις σε τοπικές υποδομές
2. Το μικρό μέγεθος του Δήμου επιτρέπει άμεση γνώση των τοπικών προβλημάτων
3. Η παροχή υπηρεσιών γίνεται εύκολα γνωστή στους αποδέκτες της
4. Έχουν αξιοποιηθεί πολύ ικανοποιητικά τα εθνικά και ευρωπαϊκά προγράμματα. Οι επιχορηγήσεις αποτελούν την πλέον σημαντική πηγή εσόδων και συμβάλουν αποφασιστικά στη χρηματοδότηση των δραστηριοτήτων και της λειτουργίας του

Αδύνατα σημεία

1. Η οργάνωση των υπηρεσιών παρουσιάζει προβλήματα
2. Η αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα των ανθρωπίνων και υλικών πόρων πρέπει να βελτιωθούν
3. Παρατηρούνται ελλείψεις σε κτιριακές εγκαταστάσεις
4. Παρατηρούνται ελλείψεις σε βασικές υποδομές και εφαρμογές πληροφορικής, δεν έχει γίνει συστηματική εκπαίδευση των χρηστών ούτε ευαισθητοποίηση των αιρετών και παρέχονται ελάχιστες online υπηρεσίες
5. Ο Δήμος ελέγχει σε μέτριο βαθμό το ύψος των εσόδων του και η οικονομική του αυτοδυναμία κινείται σε χαμηλά επίπεδα.
6. Παρουσιάζει αυξημένο κόστος προσωπικού

Ευκαιρίες

1. Ο νέος Κ.Δ.Κ. επιβάλλει αναδιοργάνωση των θυγατρικών νομικών προσώπων

2. Ο νέος Κώδικας Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων επιτρέπει την υιοθέτηση νέων σχημάτων οργάνωσης και νέων συστημάτων διοίκησης του προσωπικού
3. Η δημιουργία της Μητροπολιτικής Αυτοδιοίκησης θα επηρεάσει το πλαίσιο λειτουργίας και τις αρμοδιότητες των Ο.Τ.Α. της Αττικής
4. Τα Ε.Π. «Διοικητική Μεταρρύθμιση» και «Ψηφιακή Σύγκλιση» θα χρηματοδοτήσουν την επόμενη περίοδο πολλές δράσεις εκσυγχρονισμού της λειτουργίας και των οικονομικών των πρωτοβάθμιων Ο.Τ.Α., καθώς και προώθησης των Τ.Π.Ε.
5. Αξιοποίηση του Σύζευξις και άλλων οριζόντιων εφαρμογών πληροφορικής της Δημόσιας Διοίκησης
6. Δυνατότητα εφαρμογής ολοκληρωμένου προγράμματος «Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης» στο Δήμο μέσω ενιαίας τεχνολογικής πλατφόρμας
7. Οι οικονομικές δυνατότητες του Δήμου θα μπορούσαν να διευρυνθούν, αν η βεβαίωση και είσπραξη των ιδίων εσόδων αποτελούσαν άμεση προτεραιότητα
8. Πρέπει να αξιοποιηθούν οι νέες δυνατότητες του Κ.Δ.Κ. : χρηματοδοτική μίσθωση, πιστωτικές διευκολύνσεις
9. Επανεξέταση της μεθοδολογίας κατάρτισης του προϋπολογισμού

Απειλές

1. Η μη πιστοποίηση της διαχειριστικής επάρκειας του Δήμου ως τελικού δικαιούχου στα Ε.Π. του Ε.Σ.Π.Α.
2. Η τοπική κοινωνία δεν είναι δεκτική σε τεχνολογικές καινοτομίες
3. Η εξάρτησή του από εξωτερικές πηγές χρηματοδότησης είναι μεγάλη
4. Οι δανειακές του υποχρεώσεις είναι υψηλές

6 Όραμα και αναπτυξιακές προτεραιότητες

6.1.1 Το όραμα του Δήμου Ζεφυρίου

Η αποστολή ενός Δήμου ορίζεται από το Σύνταγμα και τον Κ.Δ.Κ. :

- «Η διοίκηση των τοπικών υποθέσεων ανήκει στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού (άρθρο 102 του Συντάγματος)»
- «Οι δημοτικές αρχές διευθύνουν και ρυθμίζουν όλες τις τοπικές υποθέσεις, σύμφωνα με τις αρχές της επικουρικότητας και της εγγύτητας, με στόχο την προστασία, την ανάπτυξη και τη συνεχή βελτίωση των συμφερόντων και της ποιότητας ζωής της τοπικής κοινωνίας (άρθρο 75 του Κ.Δ.Κ.)»

Το **όραμα** της Δημοτικής Αρχής συνοπτικά, διατυπώνεται ως εξής :

- 1) Το Ζεφύρι δεν αποτελεί πλέον μία υποβαθμισμένη, πολεοδομικά - κοινωνικά - οικονομικά, πόλη. Δύο γενιές κατοίκων αγωνίστηκαν και δούλεψαν σκληρά για να αλλάξει η φυσιογνωμία της
- 2) Έχει εξελιχθεί σε ένα αστικό δήμο που παρέχει πολλαπλές και διαφοροποιημένες υπηρεσίες στους κατοίκους της πόλης και υλοποιεί σημαντικές επενδύσεις σε τοπικές υποδομές
- 3) Οι ανθρώπινες σχέσεις μεταξύ των κατοίκων, η αίσθηση της «γειτονιάς», η κοινωνική αλληλεγγύη αποτελούν χαρακτηριστικά που πρέπει να διαφυλαχθούν οπωσδήποτε
- 4) Η βιώσιμη αστική ανάπτυξη αποτελεί στρατηγική επιλογή
- 5) Σε μια Αττική που αλλάζει πρόσωπο και λειτουργίες, το Ζεφύρι μπορεί να αναβαθμίσει το κοινωνικοοικονομικό του επίπεδο
- 6) Η διαδημοτική συνεργασία με τους γειτονικούς δήμους θα διευκολύνει την αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών και κοινωνικών προβλημάτων
- 7) Το Ζεφύρι θα παραμείνει ένας δήμος που διεκδικεί και αγωνίζεται στο πλευρό των δημοτών του για κάθε πρόβλημα που τους απασχολεί

Για να επιτευχθεί το όραμα του ο Δήμος Ζεφυρίου θα βασιστεί στις παρακάτω **κατευθυντήριες αρχές** :

- Υιοθέτηση ενός ολοκληρωμένου σχεδιασμού αναπτυξιακών παρεμβάσεων
- Σεβασμός στις αρχές της αειφόρου ανάπτυξης
- Ισότιμη εξυπηρέτηση όλων των κατοίκων χωρίς διακρίσεις
- Άμεση ανταπόκριση στις ανάγκες των πολιτών
- Ενίσχυση των δημιουργικών προτεραιοτήτων των κατοίκων
- Ενδυνάμωση των σχέσεων συνεργασίας με τοπικούς φορείς
- Ανθρώπινο πρόσωπο και ενίσχυση της αλληλεγγύης
- Οι νέες τεχνολογίες στην εξυπηρέτηση του πολίτη
- Προώθηση καινοτομικών δραστηριοτήτων

6.1.2 Οι αναπτυξιακές προτεραιότητες

Η σύνθεση των αναπτυξιακών προτεραιοτήτων σε υποπρογράμματα και μέτρα διαμορφώνει το Στρατηγικό Σχέδιο του Δήμου. Τα **υποπρογράμματα** αντιστοιχίζονται με τους τρεις θεματικούς τομείς και αναλύονται σε **μέτρα** (κατηγορίες – ομάδες) στα οποία εντάσσονται τα **σχέδια δράσης**, τα οποία αποτελούνται από συγκεκριμένα έργα και ενέργειες, με βάση τις αρμοδιότητες ή τις πολιτικές του Δήμου.

Στον επόμενο πίνακα παρουσιάζονται αναλυτικά οι άξονες, τα μέτρα και τα προτεινόμενα σχέδια δράσης, που θα αποτελέσουν αντικείμενο συζήτησης με τα **αιρετά όργανα** και τις **υπηρεσίες** και αφού **τροποποιηθούν ή συμπληρωθούν** θα συγκροτήσουν το τελικό κείμενο που θα τεθεί σε διαβούλευση.

Στη συνέχεια κάθε **υπηρεσία** που είναι **αρμόδια** για ένα ή περισσότερα σχέδια δράσης θα συμπληρώσει το **σχετικό τεχνικό δελτίο** που βρίσκεται στο παράρτημα. Το **Επιχειρησιακό Πρόγραμμα** του Δήμου θα αφορά την διετία 2008 - 2010 και θα προκύψει από την ενοποίηση των σχεδίων δράσης, τη σύνταξη διετούς **προγράμματος ενεργειών, αποφάσεων, δράσεων** κ.λπ. και την κατάρτιση διετούς **προϋπολογισμού εσόδων – εξόδων**

Η δομή του Στρατηγικού Σχεδίου έχει λοιπόν ως εξής :

ΑΞΟΝΑΣ 1 : Αστικό - φυσικό περιβάλλον, υποδομές, ποιότητα ζωής

Μέτρο 1.1.: Πολεοδομία – εφαρμογή σχεδίου πόλης

Μέτρο 1.2. : Δίκτυα αποχέτευσης – ομβρίων

Μέτρο 1.3. : Διαχείριση απορριμμάτων

ΑΞΟΝΑΣ 2 : Κοινωνική Ανάπτυξη

Μέτρο 2.1.: Τοπική κοινωνική πολιτική

Μέτρο 2.2.: Πολιτισμός

Μέτρο 2.3.: Αθλητισμός

ΑΞΟΝΑΣ 3 : Εσωτερική Ανάπτυξη του Δήμου

Μέτρο 3.1.: Αναδιοργάνωση Δήμου νομικών προσώπων

Μέτρο 3.2.: Βελτίωση των οικονομικών

Μέτρο 3.3: Ψηφιακός Δήμος

Τα αιρετά όργανα του Δήμου και οι υπηρεσίες με τις προτάσεις τους, αφενός μεν μπορούν να διευρύνουν τα πεδία παρέμβασης του Στρατηγικού Σχεδίου π.χ. περισσότερα μέτρα αφετέρου δε να αυξήσουν τις ειδικές παρεμβάσεις, δηλαδή τα σχέδια δράσης. Η ομάδα μελέτης κατέληξε στα παραπάνω, μετά από τις συζητήσεις που έγιναν με τα αιρετά όργανα και τις υπηρεσίες και αφού βέβαια αξιολόγησε τα συμπεράσματα της SWOT analysis.

6.1.3 Δομή Στρατηγικού Σχεδίου

ΑΞΟΝΑΣ 1.	Αστικό και φυσικό περιβάλλον - υποδομές και ποιότητα ζωής	Αρμόδια Υπηρεσία
ΜΕΤΡΟ 1.1.	Πολεοδομία – εφαρμογή σχεδίου πόλης	
Σχέδιο Δράσης 1.1.1.	Τροποποίηση Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου	Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών
Σχέδιο Δράσης 1.1.2.	Εφαρμογή υπάρχοντος Γ.Π.Σ.	
Σχέδιο Δράσης 1.1.3.	Εφαρμογή πολεοδομικής μελέτης στην «Κάτω Λίμνη»	
Σχέδιο Δράσης 1.1.4.	Κατάρτιση προγράμματος πρασίνου : διαμορφώσεις ελεύθερων χώρων, δενδροφυτεύσεις, δημιουργία πάρκου στο νότιο τμήμα της πόλης	
Σχέδιο Δράσης 1.1.5.	Οδοποιία	
Σχέδιο Δράσης 1.1.6.		
ΜΕΤΡΟ 1.2.	Δίκτυα αποχέτευσης - ομβρίων	Αρμόδια Υπηρεσία
Σχέδιο Δράσης 1.2.1.	Έργα αποχέτευσης	Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών
Σχέδιο Δράσης 1.2.2.	Έργα ομβρίων	
Σχέδιο Δράσης 1.2.3.		
Σχέδιο Δράσης 1.2.4.		
ΜΕΤΡΟ 1.3.	Διαχείριση απορριμμάτων	Αρμόδια Υπηρεσία
Σχέδιο Δράσης 1.3.1.	Τέλος καθαριότητας και φωτισμού : έλεγχος ηλεκτρονικού αρχείου παροχών από ΔΕΗ, υιοθέτηση περισσότερων συντελεστών, μειωμένα τέλη	

Σχέδιο Δράσης 1.3.2.	Υπηρεσία καθαριότητας : προμήθεια οχημάτων και εξοπλισμού, προσλήψεις προσωπικού, οργάνωση δρομολογίων	Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών
Σχέδιο Δράσης 1.3.3.	Εκπόνηση νέου κανονισμού καθαριότητας. Υλοποίηση προγράμματος πληροφόρησης – ευαισθητοποίησης πολιτών	
Σχέδιο Δράσης 1.3.4.	Εφαρμογή προγραμμάτων ανακύκλωσης υλικών συσκευασίας / χαρτιού και ηλεκτρονικών και ηλεκτρικών συσκευών. Υλοποίηση στοχευμένων δράσεων πληροφόρησης και ευαισθητοποίησης πολιτών σχετικά με την ανακύκλωση	
Σχέδιο Δράσης 1.3.5.	Εφαρμογή προγράμματος οικιακής κομποστοποίησης απορριμμάτων	
Σχέδιο Δράσης 1.3.6.		
ΑΞΟΝΑΣ 2.	Κοινωνική ανάπτυξη	
ΜΕΤΡΟ 2.1.	Τοπική κοινωνική πολιτική	
Σχέδιο Δράσης 2.1.1.	Προγράμματα και δράσεις για την τρίτη ηλικία : ΚΑΠΗ (οργάνωση και λειτουργία), «Βοήθεια στο σπίτι», «Κοινωνική Μέρα»	ΚΑΠΗ, δημοτική επιχείρηση
Σχέδιο Δράσης 2.1.2.	Εκπόνηση σχεδίου δράσης για την αντιμετώπιση της ανεργίας και την προώθηση της απασχόλησης. Δημιουργία Δημοτικού Γραφείου ενημέρωσης για την απασχόληση	Κοινωνική Υπηρεσία
Σχέδιο Δράσης 2.1.3.	Εκπόνηση σχεδίου δράσης για την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού (αθίγγανοι)	
Σχέδιο Δράσης 2.1.4.	Προσχολική αγωγή : Παιδικό σταθμοί, Βρεφικός σταθμός, Κ.Δ.Α.Π.	Δημοτικοί παιδικοί σταθμοί, δημοτική επιχείρηση
Σχέδιο Δράσης 2.1.5.	Δημιουργία δημοτικών ιατρείων, προληπτική ιατρική στα σχολεία	Κοινωνική Υπηρεσία
Σχέδιο Δράσης 2.1.6.		
Σχέδιο Δράσης 2.1.7.		
Σχέδιο Δράσης 2.1.8.		

ΜΕΤΡΟ 2.2.	Πολιτισμός	Αρμόδια Υπηρεσία
Σχέδιο Δράσης 2.2.1.	Πνευματικό Κέντρο (οργάνωση – λειτουργία)	Πνευματικό Κέντρο
Σχέδιο Δράσης 2.2.2.	Χρηματοδότηση / κατασκευή Πολιτιστικού Πολύκεντρου	
Σχέδιο Δράσης 2.2.3.	Μουσείο Αρχαίας Ελληνικής Τεχνολογίας	Δήμος
Σχέδιο Δράσης 2.2.4.	Λειτουργία Κινηματογραφικής Λέσχης, διερεύνηση δυνατοτήτων κατασκευής και λειτουργίας Θερινού ή Χειμερινού Κινηματογράφου (μαζί με το πολύκεντρο)	
Σχέδιο Δράσης 2.2.5.		
ΜΕΤΡΟ 2.3.	Αθλητισμός	Αρμόδια Υπηρεσία
Σχέδιο Δράσης 2.3.1.	Αθλητικός Οργανισμός (οργάνωση – λειτουργία)	Αθλητικός Οργανισμός
Σχέδιο Δράσης 2.3.2.	Χρηματοδότηση / κατασκευή Αθλητικού Κέντρου	Δήμος
Σχέδιο Δράσης 2.3.3.		
ΑΞΟΝΑΣ 3.	Εσωτερική Ανάπτυξη του Δήμου	Αρμόδια Υπηρεσία
ΜΕΤΡΟ 3.1.	Αναδιοργάνωση Δήμου και νομικών προσώπων	
Σχέδιο Δράσης 3.1.1.	Εκπόνηση νέου Ο.Ε.Υ. (μελέτη, εφαρμογή), δημιουργία νέων υπηρεσιών, στελέχωση	
Σχέδιο Δράσης 3.1.2.	Αναδιοργάνωση νομικών προσώπων δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου, προσαρμογή συστατικών πράξεων στις διατάξεις του νέου Κ.Δ.Κ., σύνταξη / τροποποίηση κανονισμών λειτουργίας και οργανισμών εσωτερικής υπηρεσίας, προσαρμογή της δημοτικής επιχείρησης στις διατάξεις του νέου Κώδικα	Διεύθυνση Διοικητικών - Οικονομικών υπηρεσιών
Σχέδιο Δράσης 3.1.3.	Σύνταξη Χάρτας Δικαιωμάτων και Υποχρεώσεων του δημότη και Οδηγού του δημότη, έκδοση νέων κανονιστικών αποφάσεων καθαριότητας, κυκλοφορίας, χρήσης κοινωφελών και κοινοχρήστων χώρων	
Σχέδιο Δράσης 3.1.4.	Εκπόνηση προγράμματος κάλυψης κτιριακών αναγκών	Διεύθυνση Τεχνικών

Υπηρεσιών

Σχέδιο Δράσης 3.1.5.

ΜΕΤΡΟ 3.2.	Βελτίωση οικονομικών	Αρμόδια Υπηρεσία
Σχέδιο Δράσης 3.2.1.	Βελτίωση ιδίων εσόδων	Διεύθυνση Διοικητικών - Οικονομικών υπηρεσιών
Σχέδιο Δράσης 3.2.2.	Νέα μεθοδολογία κατάρτισης προϋπολογισμού	
Σχέδιο Δράσης 3.2.3.		

ΜΕΤΡΟ 3.3.	Ψηφιακός Δήμος	Αρμόδια Υπηρεσία
Σχέδιο Δράσης 3.3.1.	*	Διεύθυνση Διοικητικών - Οικονομικών υπηρεσιών
Σχέδιο Δράσης 3.3.2.	*	
Σχέδιο Δράσης 3.3.3.	*	

* * * Προτείνεται να συμπληρωθούν από την αρμόδια υπηρεσία

7 Παράρτημα

7.1 Κοινωνία της γνώσης & καινοτομία

Μεθοδολογική προσέγγιση

Η διερεύνηση των αναπτυξιακών δυνατοτήτων του Δήμου Ζεφυρίου δεν μπορεί να αγνοήσει τις τεχνολογικές εξελίξεις, σε συνδυασμό με τα προβλήματα που υφίστανται στον Δήμο και τα χαρακτηριστικά της τοπικής κοινωνίας. Οι Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών (Τ.Π.Ε.) μπορούν να βοηθήσουν τους Ο.Τ.Α. όχι μόνο να αντιμετωπίσουν τις πολυάριθμες προκλήσεις, αλλά να τις καταστήσουν κρίσιμα αναπτυξιακά εργαλεία. Ωστόσο, δεν αποτελούν αυτοσκοπό.

Η στρατηγική αξιοποίησης των Τ.Π.Ε. στο Δήμο Ζεφυρίου γίνεται σε συνδυασμό με τις οργανωτικές αλλαγές και την απόκτηση νέων δεξιοτήτων από τα στελέχη του, ώστε να βελτιωθούν οι παρεχόμενες δημόσιες υπηρεσίες και να αναβαθμιστούν οι λειτουργίες και οι διαδικασίες που εφαρμόζονται στο εσωτερικό του. Αυτό αποτελεί και το βασικό αντικείμενο (core - business) της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης. Οι ορθές πρακτικές σε πολλές χώρες έχουν καταδείξει ότι η ηλεκτρονική διακυβέρνηση συνιστά ισχυρό μέσο για την παροχή δημοσίων υπηρεσιών καλύτερης ποιότητας, τη βελτίωση της αποδοτικότητας, την αύξηση της παραγωγικότητας και την ενίσχυση της διαφάνειας και της λογοδοσίας.

Η αναπτυξιακή δυναμική του Δήμου Ζεφυρίου συνδέεται με σύγχρονες μορφές οργάνωσης, «πολιτοκεντρική» αντίληψη και κοινωνικές ευαισθησίες. Ο σύγχρονος ρόλος της Αυτοδιοίκησης, συνυφασμένος πλέον με την ηλεκτρονική διακυβέρνηση, επιβάλλει την ευρεία αλλά συγκροτημένη αξιοποίηση των Τ.Π.Ε. Οι εξελίξεις στον χώρο των Τ.Π.Ε., αποτελούν κρίσιμο αναπτυξιακό παράγοντα. Η συνεχής διεύρυνση και εμπάθυνση της τεχνολογίας και η διερεύνηση των δυνητικών χρήσεων των Τ.Π.Ε. σε επίπεδο καθημερινότητας, αναβαθμίζουν τόσο την τοπική διακυβέρνηση όσο και την τοπική δημοκρατία.

Στο πλαίσιο της παρούσας ενότητας, θα περιγραφούν οι εξελίξεις στο εξωτερικό περιβάλλον των Τ.Π.Ε., ενώ το εσωτερικό περιβάλλον των Τ.Π.Ε. στο Δήμο έχει ήδη αναλυθεί σε προηγούμενο κεφάλαιο. Από τον συνδυασμό ανάλυσης εξωτερικού / εσωτερικού περιβάλλοντος (Value Chain Analysis) θα αναδειχθούν οι ανάγκες, οι ευ-

καιρίες οι δυνατότητες ενσωμάτωσης και αποτελεσματικής αξιοποίησης των Τ.Π.Ε. στο Δήμο Ζεφυρίου.

7.1.1 Η δυναμική των Τ.Π.Ε. και η ηλεκτρονική διακυβέρνηση

Τ.Π.Ε. και τοπική αυτοδιοίκηση

Η δρομολόγηση ηλεκτρονικής τοπικής διακυβέρνησης (e-local-government) βρίσκεται στο κέντρο ενός πολύπλοκου ιστού διοικητικών, κοινωνικών και πολιτικών σχέσεων σε τοπικό επίπεδο. Αυτό που τη χαρακτηρίζει είναι η χρήση των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών (Τ.Π.Ε.), οι οποίες, σύμφωνα με ένα διαδεδομένο ορισμό, είναι¹¹:

«...κάθε εξοπλισμός (...) που χρησιμοποιείται στην αυτοματοποιημένη πρόσκτηση, αποθήκευση, χειρισμό, διαχείριση, μετακίνηση, έλεγχο, προβολή, διανομή, ανταλλαγή, μετάδοση ή λήψη δεδομένων ή πληροφορίας...»

Οι Τ.Π.Ε. αποτελούν ένα σύγχρονο εργαλείο αναπτυξιακής πολιτικής και διοίκησης, λόγω του ότι είναι **ευέλικτες**, μπορούν να χρησιμεύσουν σε κάθε ανθρώπινη δραστηριότητα, επιτρέπουν την δημιουργία **δικτύων** που πολλαπλασιάζουν τα οφέλη από την χρήση τους με ρυθμό ταχύτερο από την αύξηση του αριθμού των χρηστών, διαχέουν την γνώση με την **χειραφέτηση της πληροφορίας** από τον τόπο της αποθήκευσής της, οπότε η τελευταία είναι θεωρητικά προσιτή στον καθένα. Με αυτό τον τρόπο επιτρέπουν στις τοπικές κοινωνίες να υπερβούν τα γεωγραφικά ή πολιτιστικά τους όρια και να γίνουν τμήματα ευρύτερων δικτύων.

Οι παρεμβάσεις των Τ.Π.Ε. στην Τοπική Αυτοδιοίκηση χαρακτηρίζονται ως «οριζόντιες», δηλαδή επεκτείνονται και αγκαλιάζουν όλες τις υπηρεσίες των ΟΤΑ, υποστηρίζοντας ενεργά την αναβάθμιση των **εσωτερικών λειτουργιών** των Δήμων, συμπεριλαμβανομένων και των θυγατρικών τους φορέων.

Παράλληλα, η καταγραφή και αποτύπωση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών του **εξωτερικού περιβάλλοντος** αποτελεί εργασία θεμελιώδους σημασίας καθώς τα πλεονεκτήματα από αυτή την εργασία είναι διττά :

¹¹ Centre for Information Technology, Information Technology Management Reform Act of 1996 (ITMRA), Section 5002 (3), <http://irm.cit.nih.gov/itmra/>.

- Σε πρώτο επίπεδο, αποτυπώνονται και περιγράφονται οι τελευταίες τάσεις και εξελίξεις στις Τ.Π.Ε., τόσο ως προς τη συλλογή και την επεξεργασία των δεδομένων, όσο και ως προς τους τρόπους διάθεσής τους προς το κοινωνικό σύνολο. Με τον τρόπο αυτό καθορίζεται το πλαίσιο στο οποίο μπορεί να κινηθεί η υλοποίηση του Επιχειρησιακού Προγράμματος. Τίθενται τα όρια, οι περιορισμοί αλλά και οι ευκαιρίες που δημιουργούνται, ενώ σε μεγάλο βαθμό φαίνονται οι προκλήσεις και το όραμα που θα πρέπει να διέπει όλους όσους εργάζονται στην κατεύθυνση της βελτίωσης της εξυπηρέτησης του πολίτη στο περιβάλλον που διαμορφώνει η Κοινωνία της Πληροφορίας.
- Σε ένα δεύτερο επίπεδο, η αναπτυξιακή προσπάθεια του Δήμου Ζεφυρίου συνδέεται με άμεσες και έμμεσες ενέργειες Πληροφορικής που μπορούν να αποτελέσουν πηγές έμπνευσης, ανταλλαγής τεχνογνωσίας και χρηματοδότησης. Στη λογική αυτή, καταγράφονται συνοπτικά οι βασικές αρχές και η φιλοσοφία της Εθνικής Ψηφιακής Στρατηγικής 2006-2013 και η στρατηγική του νέου Επιχειρησιακού Προγράμματος για την Ψηφιακή Σύγκλιση Επιπρόσθετα, αξιοποιείται το Ε.Π. του ΥΠ.ΕΣ. «Βελτίωση της διοικητικής ικανότητας της Δημόσιας Διοίκησης» στο πλαίσιο του Ε.Σ.Π.Α 2007-13, μέσω του οποίου τίθενται οι προδιαγραφές μιας πολιτο-κεντρικής, αποτελεσματικής ανοιχτής και ευέλικτης διακυβέρνησης με στόχο τη μετάβαση από την διοίκηση αρμοδιοτήτων / διαδικασιών στην διοίκηση αποτελεσμάτων και υπηρεσιών. Τέλος, λαμβάνεται υπόψη το ΣΥΖΕΥΞΙΣ, ως μια προσπάθεια ένταξης του Δημοσίου σε ένα ευρύτερο ενιαίο δίκτυο επικοινωνίας. Ακόμη, θίγονται αλλά δεν αναλύονται περισσότερο το Ελληνικό Πλαίσιο για τη Διαλειτουργικότητα, το οποίο και αποτελεί το στρατηγικό κείμενο για την επίτευξη επικοινωνίας μεταξύ των πληροφοριακών συστημάτων των δομών της Δημόσιας Διοίκησης αλλά και των θεσμών της τελευταίας συνολικά.

Πράγματι, η ευρεία και συνεχώς αυξανόμενη υιοθέτηση του Διαδικτύου και η αύξηση του βαθμού εξοικείωσης τόσο των επιχειρήσεων όσο και των πολιτών με το μέσο αυτό θεωρείται σημαντικό βήμα στον τομέα της διαθεσιμότητας και της πρόσβασης, καθώς παρέχει δυνατότητες πρόσβασης σε πληροφορίες σε συνδυασμό με διάφορα και εξελισσόμενα επίπεδα αλληλεπίδρασης ανάμεσα στους πολίτες και τις δημόσιες αρχές. Ειδικότερα, τόσο το Διαδίκτυο όσο και η τρέχουσα κατάσταση των Τ.Π.Ε., επιτρέπουν στις κεντρικές ή στις τοπικές αρχές την υιοθέτηση μιας αναπτυξιακής προσέγγισης προσανατολισμένης στους πολίτες και τις επιχειρήσεις, προκειμένου να

παρέχουν οργανωμένες υπηρεσίες δημοσίου συμφέροντος, αφενός με βάση τα ενδιαφέροντα και τις ανάγκες αυτών των γενικών κατηγοριών χρηστών και, αφετέρου, προσανατολισμένες στις εξατομικευμένες ανάγκες ειδικών κατηγοριών δημοτών και επισκεπτών (χρηστών).

Επιπρόσθετα, τόσο η ηλεκτρονική διακυβέρνηση όσο και η ηλεκτρονική δημοκρατία προϋποθέτουν πως τόσο οι παρεχόμενες πληροφορίες όσο και η διαχείριση τους υποστηρίζονται από αποδοτικά και αξιόπιστα πληροφοριακά συστήματα, τα οποία επιτρέπουν στις δημόσιες υπηρεσίες και τις τοπικές αρχές να αλληλεπιδρούν με τους πολίτες. Οι ηλεκτρονικές υπηρεσίες βασίζονται όμως στην προϋπόθεση ότι οι online διοικητικές διαδικασίες υπόκεινται σε καλά καθορισμένους κανονισμούς, οι οποίοι βασίζονται σε πρότυπα, και οι οποίοι εφαρμόζονται συστηματικά χωρίς πρόθεση αυθαιρεσίας ή διάκρισης κατά την εφαρμογή τους.

Τόσο ο Δημόσιος Τομέας όσο και η Αυτοδιοίκηση αποτελούν τομείς πληροφοριακά ευαίσθητους, οι οποίοι μπορούν να γίνουν αποδοτικότεροι μέσω της ψηφιοποίησης πληροφοριών και διαδικασιών. Όσον αφορά στην ηλεκτρονική δημοκρατία, το πεδίο αυτό υποστηρίζει πολλαπλούς τρόπους για την πολιτική συμμετοχή, από πρόσβαση σε δημόσια πληροφορία, μέσω επίσημης και ανεπίσημης συμμετοχής σε διαδικασίες σχεδιασμού και λήψης αποφάσεων, μέχρι και online ψηφοφορίες σε εκλογές ή σε τοπικά δημοψηφίσματα.

Ειδικά με την όλο αυξανόμενη χρήση των κινητών τηλεφώνων, των συσκευών PDA και smartphones, τη συνεχόμενη αύξηση των ταχυτήτων πρόσβασης μέσω ευρυζωνικών δικτύων αλλά και τη μεγάλη διάδοση των WiFi σημείων πρόσβασης, δημιουργείται η ανάγκη για νέες υπηρεσίες που απαιτείται να προσφέρονται ανεξάρτητα από το χώρο που βρίσκεται ο χρήστης και να είναι συνέχεια διαθέσιμες. Μέσα από τα δίκτυα ασύρματης τηλεφωνίας και τα ευρυζωνικά δίκτυα, ο Δημόσιος Τομέας, όσο και η Αυτοδιοίκηση μπορούν να παρέχουν μια μεγάλη γκάμα υπηρεσιών που αφορούν πολίτες, επιχειρήσεις, τοπική διακυβέρνηση, εκπαίδευση, κατάρτιση κ.λπ,

Η ηλεκτρονική διακυβέρνηση έχει στόχο τον εκσυγχρονισμό της Δημόσιας Διοίκησης με την εισαγωγή τεχνολογιών αιχμής και την ψηφιακή σύνδεση κυβερνητικών υποδομών πληροφοριακών συστημάτων, για την εξοικονόμηση πόρων & την ποιοτική αναβάθμιση των υπηρεσιών προς τις επιχειρήσεις & τους πολίτες.

Η παροχή υπηρεσιών από φορείς της Δημόσιας Διοίκησης με ηλεκτρονικό τρόπο, δημιουργεί αναπόφευκτα την ανάγκη μόχλευσης του τρόπου με τον οποίο παρέχονται, και συχνά την επιβεβαίωση της σκοπιμότητας διαφόρων επιμέρους περιορισμών ή διεργασιών που τις συνοδεύουν. Κατά συνέπεια, η διαδικασία ηλεκτρονικοποίησης των παρεχόμενων υπηρεσιών, συνεπάγεται την **αποσαφήνιση της ακολουθούμενης διοικητικής διαδικασίας**. Η αποσαφήνιση αυτή μπορεί να οδηγήσει σε διαπίστωση της ανάγκης είτε για **αναδιοργάνωση** του τρόπου διεκπεραίωσης της υπηρεσίας, είτε για **επικαιροποίηση** των εντύπων (φόρμες) που πρέπει να συμπληρωθούν.

Μοντέλα ηλεκτρονικής διακυβέρνησης

Οι «**Κυβερνητικές Δικτυακές Πύλες**» αποτελούν τη ραχοκοκαλιά κάθε **Συστήματος Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης**. Οι θετικές επιπτώσεις της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης περιλαμβάνουν καταρχήν τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας της δημόσιας διοίκησης και τη μείωση των διοικητικών επιβαρύνσεων για τις επιχειρήσεις και τους πολίτες. Το κόστος της γραφειοκρατίας μειώνεται σημαντικά στις περιπτώσεις που οι συναλλαγές με το δημόσιο πραγματοποιούνται μέσω διαδικτύου. Οι χώρες με τα μεγαλύτερα ποσοστά on line παρεχόμενων δημόσιων υπηρεσιών κατατάσσονται υψηλά σύμφωνα με τους δείκτες της Διεθνούς Διαφάνειας.

Η ηλεκτρονική διακυβέρνηση μπορεί να περιλαμβάνει ακόμα έννοιες όπως την **ηλεκτρονική δημοκρατία (e-democracy)**, την **ηλεκτρονική μάθηση (e-learning)**, την **ηλεκτρονική διαδικασία λήψης αποφάσεων (e-decision making)**, την **ηλεκτρονική επικοινωνία (e-political communication)**.

Η χρήση των νέων τεχνολογιών σε επίπεδο κράτους / Αυτοδιοίκησης προσδιορίζεται στρατηγικά από τον τρόπο διακυβέρνησης, δηλαδή :

1. από τη χρήση των νέων τεχνολογιών στις εσωτερικές σχέσεις του δημόσιου φορέα (οικονομικές, πολιτικές, κοινωνικές, κλπ) με την ονομασία **Intragov** (Intra-Government).
2. από τη χρήση των νέων τεχνολογιών στις εξωτερικές σχέσεις του δημόσιου φορέα (οικονομικές, πολιτικές, κοινωνικές κλπ) με την ονομασία **Extragov** (Extra-Government).

Ειδικότερα οι υπηρεσίες που παρέχονται στο **Intragov** μπορούν να ταξινομηθούν στις ακόλουθες:

1.0	G2C	Government to Citizen	Κυβέρνηση / Αυτοδιοίκηση προς Πολίτη, με τις παρακάτω παραλλαγές :
1.1	G2IS	<i>Government delivering services to individuals</i>	Από τη διοίκηση προς τον διοικούμενο : στην περίπτωση αυτή, η διοίκηση δημιουργεί μία άμεση σχέση με τον διοικούμενο. Η διμερής επικοινωνία εμπλουτίζει ακόμη περισσότερο την σχέση αυτή, π.χ. όταν ο διοικούμενος αναζητά κάποιο πιστοποιητικό μέσω του Διαδικτύου
1.2	G2IP	<i>Government to Individuals as part of the Political Process</i>	Από τη διοίκηση προς το πολίτη : αφορά τη σχέση που δημιουργεί η διοίκηση με άτομα που συμμετέχουν στην πολιτική διαδικασία. Ένα παράδειγμα είναι η εγγραφή ψηφοφόρων, η υποβολή παρατηρήσεων από πολίτες κατά την διάρκεια της νομοθετικής διαδικασίας κ.α.
2.0	G2E	Government to Employees	Από τη διοίκηση προς Εργαζόμενους / Υπαλλήλους : Η σχέση της διοίκησης με το προσωπικό της δεν διαφέρει ριζικά από την σχέση μίας επιχείρησης με τους υπαλλήλους της. Εάν υπάρχει η κατάλληλη τεχνολογία και επαρκής πρόσβαση στο Διαδίκτυο, είναι δυνατή η παροχή μίας πλειάδας υπηρεσιών με σημαντικά οφέλη και για τα δύο μέρη. Αξίζει να σημειωθεί η ενδιαφέρουσα δυνατότητα της τριπλής σχέσης ενός ιδιώτη με ένα οργανισμό ως πολίτη, ως διοικούμενου και ως υπαλλήλου.
3.0	G2B	Government to Business	Από τη διοίκηση προς Επιχειρήσεις
3.1	G2B C	Government to Business as a Citizen	Από τη διοίκηση προς την επιχείρηση ως διοικούμενο . Οι επιχειρήσεις δεν συμμετέχουν στην πολιτική διαδικασία. Ωστόσο, είναι διοικούμενοι με την ευρύτερη έννοια του όρου. Η μορφή αυτή του e-government έχει σημαντικές οικονομικές πτυχές. Για παράδειγμα, μειώνει τα «έξοδα συμμόρφωσης» μίας επιχείρησης με την υπάρχουσα νομοθεσία. Παράδειγμα τέτοιας υπηρεσίας είναι η πληρωμή φόρων on-line.
3.2	G2B MKT	Government to Business in the market	Από τη διοίκηση προς την επιχείρηση στην αγορά . Το μεγαλύτερο μέρος των on-line συναλλαγών μεταξύ διοίκησης και επιχειρήσεων αφορά την προμήθεια αγαθών και υπηρεσιών. Ο τομέας αυτός παρουσιάζει σημαντικά οφέλη για την διοίκηση. Παραδείγματα με οικονομικό όφελος είναι η μείωση των εξόδων των συνεχών πλειστηριασμών και οι οικονομίες κλίμακας που επιτυγχάνονται όταν δημόσιες υπηρεσίες συνενώνουν τις διαδικασίες προμηθειών τους. Παραδείγματα μη χρηματικού οφέλους είναι η μείωση των καθυστερήσεων και της γραφειοκρατίας.
0	G2D	Government to Democratic Process	Κυβέρνηση / Αυτοδιοίκηση και Δημοκρατικές Διαδικασίες

Όπου στα ανωτέρω αναφέρεται «διοίκηση», εννοούνται η Κυβέρνηση και η Αυτοδιοίκηση, είτε χωριστά, είτε συνδυαστικά.

Στο **Extragov** περιλαμβάνεται το G2G «Government to Government» (Κυβέρνηση / προς Κυβέρνηση). Ένας διοικητικός οργανισμός μπορεί να παρέχει υπηρεσίες προς ένα άλλο, ή να μοιράζεται τους ίδιους πόρους. Η διεξαγωγή των σχετικών συναλλαγών μέσω του Διαδικτύου έχει σημαντικά οφέλη. Για παράδειγμα, η Αμερικανική διοίκηση διατηρούσε 20.000 διαφορετικές ιστοσελίδες το 2001 και η κοινή δικτυακή σελίδα FirstGov αποτελεί μία προσπάθεια να επιτευχθούν οικονομίες κλίμακας. Οι πρωτοβουλίες αυτές γίνεται προσπάθεια να επιτευχθούν στην Ελλάδα μέσω των Έργων ΠΛΑΙΣΙΟ και ΕΡΜΗΣ.

Στον πίνακα που ακολουθεί δίνονται ορισμένα παραδείγματα Η/Δ. Με γκρι τονίζεται η δυνητική εμπλοκή των ΟΤΑ στην ηλεκτρονική διακυβέρνηση, η οποία έτσι αποκτά διακριτό χαρακτήρα «τοπικής ηλεκτρονικής διακυβέρνησης».

	Στάδια του e-Government				
Τομείς του e-government	Παρουσία	Διμερής Επικοινωνία	Ηλεκτρονική Συναλλαγή	Ολοκλήρωση	Συμμετοχή
G2IS	Πληροφορίες για ιατρικά επιδόματα και άλλες συναφείς υπηρεσίες	Παραλαβή αιτήσεων για επιδόματα ασθενείας	Πληρωμή φόρων on-line	Όλες οι δημόσιες υπηρεσίες και παροχές	
G2IP	Πληροφορίες για τα εκλογικά δικαιώματα	Παραλαβή αιτήσεων για έκδοση εκλογικών βιβλίων	Πληρωμή αποζημιώσεων για την συμμετοχή στη εκλογική διαδικασία	Εγγραφή στους εκλογικούς καταλόγους	On-line ψηφοφορία
G2BC	Πληροφορίες για ισχύουσες διατάξεις	Παραλαβή αιτήσεων για οικονομικές ενισχύσεις	Πληρωμή φόρων και τοπικών ανταποδοτικών τελών on-line	Εκπλήρωση on-line όλων των διοικητικών υποχρεώσεων	Υποβολή on-line παρατηρήσεων και σχολίων
G2BMKT	Πληροφορίες για επικείμενους διαγωνισμούς	Απάντηση σε ερωτήσεις διαγωνιζόμενων	Πληρωμή on-line σε προμηθευτές	Ηλεκτρονικές προμήθειες	
G2E	Πληροφορίες για άδειες ή μέρες πληρωμών	Απάντηση σε αίτημα οικογενειακού επιδόματος	Ηλεκτρονικές πληρωμές	Όλες οι παροχές και υπηρεσίες του δημοσίου στους υπαλλήλους του	
G2G	Πληροφόρηση από έναν οργανισμό σε άλλον	Υποβολή αιτημάτων από τους ΟΤΑ στην κεντρική διοίκηση	Μεταφορά πόρων από ένα δημόσιο οργανισμό σε άλλον	Ενιαία παροχή υπηρεσιών μέσω του Διαδικτύου	

Κατάταξη των μοντέλων ηλεκτρονικής διακυβέρνησης

Για την εφαρμογή σε πλήρη κλίμακα της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης ανακύπτουν δύσκολα ζητήματα. Πρέπει, μεταξύ άλλων, να εξασφαλιστεί η εμπιστοσύνη στην ηλεκτρονική διάδραση με τους δημόσιους φορείς, η ευρεία πρόσβαση στις ηλεκτρονικές υπηρεσίες ώστε να μην δημιουργηθεί ψηφιακό χάσμα, η διαλειτουργικότητα της ανταλλαγής πληροφοριών χωρίς οργανωτικά και εθνικά σύνορα, καθώς και να προωθηθούν πανευρωπαϊκής κλίμακας υπηρεσίες που να υποστηρίζουν την κινητικότητα στην εσωτερική αγορά.

Κατά συνέπεια, χρειάζεται ισχυρός ηγετικός ρόλος σε πολιτικό επίπεδο για να καμφθούν οι αντιστάσεις και να υπερπηδηθούν τα εμπόδια, να αλλάξουν οι αντιλήψεις, να προωθηθούν οι οργανωτικές αλλαγές, να υποστηριχθούν οι επενδύσεις και να μην λησμονηθεί η μακροπρόθεσμη προοπτική ενώ βραχυπρόθεσμα να επιδιώκονται με επιμονή συγκεκριμένα αποτελέσματα.

Η ηλεκτρονική διακυβέρνηση θεωρείται μια αναπόφευκτη και ταυτόχρονα καινοτόμος λειτουργία της Αυτοδιοίκησης, με οφέλη που δεν έχουν ακόμα αναγνωρισθεί επαρκώς. Οι κατηγορίες χρήσης της είναι οι ακόλουθες (μοντέλο «τριών δακτυλίων»):

- Πληροφοριακή χρήση
- Συναλλαγές
- Διαδικασίες

Αν θέλαμε να σχηματοποιήσουμε την στρατηγική στόχευση της βελτίωσης των υπηρεσιών από την κυβέρνηση / αυτοδιοίκηση προς τους πολίτες (που περιλαμβάνει την αυξημένη διευκόλυνση της εναλλακτικής χρήσης ενός «νέου» καναλιού πληροφόρησης), καθώς και την αύξηση της αποτελεσματικότητας ενός κυβερνητικού / δημοτικού site, τότε θα «εστιάζαμε» στο 1^ο τεταρτημόριο του σχήματος που ακολουθεί:

Διάγραμμα : Το μοντέλο της εστίασης και της κεντρικότητας στην Η.Δ.

		Διάσταση Κυβέρνησης/ Διακυβέρνησης	
Διάσταση Κεντρικότητας	1 ^ο Τεταρτημόριο Ηλεκτρονική Κυβέρνηση (διοικητική μορφή) Πολιτοκεντρική	2 ^ο Τεταρτημόριο Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση (πολιτική και ισχύς) Πολιτοκεντρική	
	3 ^ο Τεταρτημόριο Ηλεκτρονική Κυβέρνηση (διοικητική μορφή) Οργανοκεντρική	4 ^ο Τεταρτημόριο Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση (πολιτική και ισχύς) Οργανοκεντρική	

Στο ανωτέρω διάγραμμα, γίνεται απλή απεικόνιση του μοντέλου «της εστίασης και της κεντρικότητας» για την συστηματοποίηση των επιδράσεων του Διαδικτύου στην Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση. Το μεγαλύτερο μέρος των συζητήσεων όσον αφορά στον κυβερνητικό ρόλο του Διαδικτύου, εστιάζεται στις διοικητικές ευθύνες της Πολιτείας (2^ο τεταρτημόριο). Οι τεχνολογίες που προσφέρει το Διαδίκτυο παρέχουν το προνόμιο ενός διαφορετικού είδους συμβουλευτικής, εξυπηρετώντας έτσι την άμεση ανταπόκριση σε τοπικό, εθνικό ή ακόμα και διεθνές επίπεδο. Η εξέλιξη των chat rooms οδηγεί σε μια νέα προσέγγιση όσον αφορά την απελευθέρωση της επικοινωνίας. Ο ρόλος συνεπώς της διακυβέρνησης στο μέλλον, θα είναι αρκετά πιο πολύπλοκος, καθώς οι δομές θα συνεχίσουν να εξελίσσονται και οι απαιτήσεις να αυξάνονται (εξατομίκευση).

Τόσο οι κυβερνήσεις όσο και οι τοπικές αρχές θα πρέπει να εστιάσουν την προσοχή τους στο να ανταποκριθούν στις ανάγκες των πολιτών όσον αφορά θέματα πρόσβασης και πληροφόρησης, με τέτοιο τρόπο ώστε να αμβλύνουν και όχι να οξύνουν το διαχωριστική γραμμή μεταξύ προνομιούχων και μη πολιτών, ενώ ταυτόχρονα θα πρέπει να επαναπροσδιορίσουν τις σχέσεις τους με τις κοινότητες ενδιαφέροντος και να συγκεντρώσουν όσο δυνατόν την προσοχή του ευρύτερου κοινού.

Οι τεχνολογίες δικτύωσης και διασύνδεσης φορέων, ευνοούν μια μορφή προσέγγισης που στηρίζεται στην παροχή υπηρεσιών μέσω δικτύων συνεργασίας (3^ο τεταρτημόρι-

ο). Τέτοιου είδους προσεγγίσεις συνεργασιών, ωφελούνται βραχυπρόθεσμα τουλάχιστον, από τα δίκτυα των αντίστοιχων πόρων παρά από τις παραδοσιακές γραφειοκρατικές προσεγγίσεις.

Τέλος, μια πιθανή μεταβολή στους μηχανισμούς πρόσβασης των πολιτών, μπορεί να επιφέρει σημαντικές αλλαγές στις παραδοσιακές ιεραρχίες για τα επόμενα 10 χρόνια. Με την υλοποίηση της υποδομής των public key καθώς και των τεχνολογιών ασφαλούς πρόσβασης, αναμένεται η ασφάλεια, η αυθεντικότητα και η εμπιστευτικότητα να αποτελέσουν πλέον θέμα ρουτίνας, καθιστώντας έτσι αξιόπιστη τη χρήση τεχνολογιών voting και έρευνας αγοράς¹² (4^ο τεταρτημόριο).

Ηλεκτρονική διακυβέρνηση και προαγωγή της επιχειρηματικότητας και της ανταγωνιστικότητας

Παρά το γεγονός ότι είναι αυτονόητο και σε κάθε περίπτωση κοινά αποδεκτό ότι η ηλεκτρονική διακυβέρνηση παίζει αποφασιστικό ρόλο στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας, δεν υπάρχουν μέχρι στιγμής τεκμηριωμένες και συστηματικές εργασίες και μετρήσεις που να αποδεικνύουν τη συγκεκριμένη συσχέτιση.

Ενδεικτικά όμως, λαμβάνοντας υπόψη τον Δείκτη Ανταγωνιστικότητας / Ανάπτυξης του World Economic Forum και το ποσοστό των δημόσιων υπηρεσιών που παρέχονται εξ ολοκλήρου on line για τις χώρες της Ε.Ε. μαζί με την Ισλανδία, την Ελβετία και τη Νορβηγία, διαπιστώνεται μια θετική συσχέτιση. Σημειώνεται ότι οι χώρες που διαθέτουν τις περισσότερες δημόσιες υπηρεσίες on line, έχουν υψηλές θέσεις στην κατάταξη με κριτήριο τον δείκτη ανταγωνιστικότητας ανάπτυξης 2005-2006.

Λόγω της υψηλής ανάγκης για διαλειτουργικότητα που έχουν οι εφαρμογές λογισμικού για τα έργα ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, είναι απαραίτητο να παρακολουθούνται από ειδική επιτροπή οι εξελίξεις και τάσεις στο χώρο της διασύνδεσης συστημάτων, της ανταλλαγής πληροφοριών και ειδικότερα οι τεχνολογίες που υιοθετούν ανοικτά πρότυπα διασύνδεσης, η εξέλιξη των τάσεων στην εφαρμογή της γλώσσας XML και των προτύπων που την υποστηρίζουν, κλπ. Για την ανταλλαγή των δεδομένων μεταξύ των υπηρεσιών θα πρέπει να υπάρχει υλοποίηση κατάλληλων web-services για να γίνεται με ενιαίο τρόπο η υποστήριξη υπηρεσιών από απόσταση και να είναι ανοικτή η διεπαφή από σύστημα σε σύστημα.

¹² Marche S., McNiven J.D., 2003, σελ. 78-83

Είναι σημαντικό επίσης οι βάσεις δεδομένων που θα υπάρχουν για την υποστήριξη των εφαρμογών, να είναι είτε ενιαίες (να υπάρχει μία κεντρική) είτε να εξασφαλίζεται εξαρχής η διαλειτουργικότητά τους, ορίζοντας κατάλληλους μετασχηματισμούς για τα δεδομένα και αντιστοίχισή τους μεταξύ των βάσεων. Η διαλειτουργικότητα των βάσεων δεδομένων των πιθανών εφαρμογών πρέπει να εξασφαλίζεται και με τις βάσεις που αφορούν σε υπηρεσίες που θα σχετίζονται με τις εφαρμογές αυτές.

Διαλειτουργικότητα – Το έργο «πλαίσιο»

Η διαλειτουργικότητα είναι καθοριστικής σημασίας για την εγκατάσταση κινητών ευρυζωνικών υπηρεσιών. Αποτελεί θέμα με πολλές πτυχές και είναι απαραίτητη σε διάφορα επίπεδα: συσκευή προς δίκτυο (ραδιοπρόσβαση και δίκτυο πυρήνα), συσκευή προς συσκευή, δίκτυο προς δίκτυο, καθώς και μεταξύ περιεχομένου ή / και εφαρμογών. Χωρίς την ενδεδειγμένη διαλειτουργικότητα μεταξύ διαφορετικών λύσεων υποδομής και τερματικών, η αγορά 3G θα μπορούσε να παραμείνει κατακερματισμένη. Θα πρέπει να διατίθενται διάφορες υπηρεσίες και τερματικά για διαφορετικούς τύπους χρηστών. Η σημασία της διαλειτουργικότητας αποδεικνύεται στη δυνατότητα ενός δικτύου και ενός τερματικού να υποστηρίζουν αξιόπιστα τις απαιτούμενες λειτουργίες για μια δεδομένη υπηρεσία ή / και για κάποιο περιεχόμενο. Κατά συνέπεια, η διαλειτουργικότητα υπηρεσιών, περιεχομένου και τερματικών είναι καθοριστικής σημασίας για την επίτευξη του στόχου σε μαζικό επίπεδο.

Μέσα σε συγκλίνοντα περιβάλλοντα προκύπτουν νέες προκλήσεις για την επίτευξη της διαλειτουργικότητας. Συγκλίνουσα τεχνολογία σημαίνει ότι αναπτύσσονται νέα συστήματα και υπηρεσίες με εισροές από διάφορους βιομηχανικούς κλάδους, συμπεριλαμβανομένων των επικοινωνιών, των ρ/τ εκπομπών, της παροχής υπηρεσιών Ιντερνέτ, των βιομηχανιών υπολογιστών και λογισμικού και των βιομηχανιών των μέσων επικοινωνίας και των εκδόσεων, μεταξύ των οποίων διαφέρει η σημασία που αποδίδεται στην τυποποίηση και τη διαλειτουργικότητα, καθώς και η εξάρτηση απ' αυτές. Στο πλαίσιο αυτό, εμπλέκονται διάφορα φόρουμ για τον προσδιορισμό των υπηρεσιών και την τυποποίηση, με στόχο την παροχή διαλειτουργικότητας υπηρεσιών. Σημειώνεται, ωστόσο, ευρύτερη συναίνεση ότι, ενώ πολλές εργασίες σε θέματα διαλειτουργικότητας βρίσκονται σε εξέλιξη, η αυξημένη συνθετότητα που προκύπτει από ένα συγκλίνον περιβάλλον συνιστά μια νέα πρόκληση που πρέπει να αντιμετωπιστεί. Υπάρχει επίσης ανάγκη επιτάχυνσης του διαλόγου και βελτίωσης του συντονισμού μεταξύ όλων των ενδιαφερομένων.

Η συστηματοποίηση της διαλειτουργικότητας στην ελληνική πραγματικότητα προωθείται μέσω του έργου «**Ελληνικό πλαίσιο παροχής υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και πρότυπα διαλειτουργικότητας**». Αντικείμενο του έργου είναι η εκπόνηση μελέτης καθορισμού του «πλαισίου παροχής υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης της ελληνικής δημόσιας διοίκησης», το οποίο περιλαμβάνει :

- 1) το πλαίσιο πιστοποίησης δημόσιων διαδικτυακών τόπων, το πλαίσιο διαλειτουργικότητας & ανάπτυξης υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και το πλαίσιο ψηφιακής αυθεντικοποίησης πολιτών / επιχειρήσεων σε υπηρεσίες Η.Δ.
- 2) την ανάπτυξη όλων των προτύπων μεταδεδομένων και σχημάτων XML που απαιτούνται για την πλήρη επίτευξη διαλειτουργικότητας μεταξύ πληροφοριακών συστημάτων της δημόσιας διοίκησης, με απώτερο στόχο την διευκόλυνση των δημοσίων φορέων στην ανάπτυξη και παροχή ολοκληρωμένων υπηρεσιών ηλεκτρονικών συναλλαγών.

Συνεργαζόμενα (Collaborative) περιβάλλοντα (forums, teleconference κτλ.)

Η επικοινωνία και η ανταλλαγή πληροφοριών ανάμεσα σε χρήστες ενός συστήματος ή μιας εφαρμογής με κοινά ενδιαφέροντα είναι αναγκαία, καθώς ο όγκος των πληροφοριών αυξάνει. Οι τεχνικές που εφαρμόζονται σήμερα είναι πολλές και δείχνουν ποιες θα εδραιωθούν τα επόμενα χρόνια. Οι κυριότερες από αυτές είναι τα forums και η τηλεδιάσκεψη (teleconference).

Όσον αφορά στα forums, αυτά στην περίπτωση του Δήμου Ζεφυρίου μπορούν να έχουν σημαντική εφαρμογή και αυτό γιατί μέσα από μια σωστά οργανωμένη δομή ενός forum, ο χρήστης μπορεί να καθοδηγηθεί με άνεση προς την απόκτηση της πληροφορίας που ζητά είτε μέσω των ιστορικών αρχείων του forum είτε ζητώντας ενημέρωση από τα μέλη του. Ένα **τοπικό forum** μπορεί να αφορά αναζήτηση θέσεων εργασίας στην τοπική αγορά, διάλογο για τη βελτίωση των υπηρεσιών του Δήμου, πολιτιστικά δρώμενα, τοπικά δημοψηφίσματα κ.λπ.

Η περίπτωση της τηλεδιάσκεψης είναι ο εύκολος τρόπος για την εξάλειψη των αποστάσεων και την άμεση συνάντηση πολλών ατόμων σε έναν κοινό εικονικό χώρο. Προς το παρόν τουλάχιστον απευθύνεται σε μεγάλους οργανισμούς αφού το κόστος για την εγκατάσταση μιας τέτοιας λύσης είναι αρκετά μεγάλο, αλλά εντούτοις απλές προσαρμογές (π.χ. netmeeting) είναι περισσότερο από εφικτές.

Συστήματα υποστήριξης αποφάσεων και διαχείριση της γνώσης

Τα συστήματα αποφάσεων (Decision Support Systems) δρουν συμπληρωματικά με τα συστήματα δημιουργίας και διαχείρισης γνώσης, υπό την έννοια ότι μπορούν να χρησιμοποιηθούν και να καθοδηγήσουν τον χρήστη προς μια λήψη απόφασης, είτε άμεσα, είτε μέσω εναλλακτικών σεναρίων.

Ο Δήμος Ζεφυρίου διαχειρίζεται σήμερα ένα σχετικά σύνθετο όγκο πληροφοριών, κάτω από μικρές, επιμέρους και ασύνδετες βάσεις δεδομένων, χωρίς τα ποσοτικά και τα ποιοτικά τους δεδομένα και πληροφορίες να επεξεργάζονται συνολικά και με ενιαίο τρόπο. Η δημιουργία μιας **ενιαίας τεχνολογικής πλατφόρμας**, σε συνδυασμό με επεξεργασία «έξυπνων» πληροφοριών, αποτελεί κριτήριο για την αποτελεσματική στρατηγική του Δήμου προς την Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση και την αξιοποίηση της άτυπης και τυπικής γνώσης που συγκεντρώνεται καθημερινά.

Ευρυζωνικά δίκτυα και WiFi πρόσβαση

Τα ευρυζωνικά δίκτυα μπορούν να αλλάξουν τη φύση και τη λειτουργία της εθνικής οικονομικής δραστηριότητας. Λόγω της φύσης της νέας τεχνολογίας, κάθε περιοχή, ανεξάρτητα από το πόσο απομακρυσμένη ή λιγότερο ανεπτυγμένη είναι, μπορεί να επωφεληθεί και να τα χρησιμοποιήσει για οικονομική ανάπτυξη. Η υποστήριξη αυτή προβλέπεται ήδη στο Ε.Π. Κ.τ.Π. 200-2006 (μητροπολιτικά δίκτυα οπτικών ινών) για όλες τις Περιφέρειες, πλην Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας, στις οποίες ο ανταγωνισμός λόγω υψηλής ζήτησης καλλιεργείται μέσω ιδιωτικών δικτύων.

Παρά το γεγονός ότι οι εξελίξεις στη νέα τεχνολογία συνήθως οδηγούνται από τον ιδιωτικό τομέα, πιστεύεται ότι η πολιτεία με επιλογές της μπορεί να βελτιώσει δραστικά τις συνθήκες για την ανάπτυξη των ευρυζωνικών υπηρεσιών.

Οι κυβερνήσεις πρέπει να αναλάβουν πρωτοβουλίες για τη γεφύρωση του «ψηφιακού χάσματος» που θα προκληθεί από την αργή επέκταση των ευρυζωνικών υπηρεσιών σε περιοχές (αγροτικές, απομακρυσμένες, αραιοκατοικημένες, υποβαθμισμένες) που δεν συμπεριλαμβάνονται στους άμεσους στόχους κάλυψης των ιδιωτικών εταιρειών.

Ειδικότερα το περιεχόμενο των ευρυζωνικών δικτύων στην Ελλάδα στα επόμενα χρόνια αναμένεται να αποτελείται από τις ακόλουθες εφαρμογές:

- E-learning,
- E-health,

- E-commerce,
- εφαρμογές κατ'απαίτηση (video, μουσική κατ'απαίτηση, ειδήσεις),
- E-gaming,
- Peer to peer εφαρμογές,
- Προχωρημένες τηλεπικοινωνίες, διαδραστική TV, εικονική / αυξημένη / ανάμεικτη πραγματικότητα.

Για να γίνει κατανοητή η δυναμική της ευρυζωνικότητας, παρατίθεται στη συνέχεια το πλαίσιο των βασικών ευρυζωνικών υπηρεσιών που θα χρησιμοποιηθούν στο χώρο της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης:

- Τηλεφωνία και τηλεομοιοτυπία μέσω ευρυζωνικών υποδομών
- Γρήγορο Internet (Fast Internet) για αποδοτικότερη πρόσβαση σε πηγές πληροφόρησης και εκπαίδευσης τόσο του εξωτερικού όσο και του εσωτερικού, καθώς και η επίσκεψη σε «εικονικές» βιβλιοθήκες
- Τηλε-διάσκεψη (Video-conferencing)
- Διανομή κινούμενης εικόνας (Video)
- Εξ αποστάσεως εκπαίδευση (Distance Learning)
- Χρήση εκπαιδευτικών πολυμεσικών (multimedia) εφαρμογών

Από την άλλη πλευρά, ο όρος **Wi-Fi (Wireless Fidelity)** χρησιμοποιείται για να προσδιορίσει τις συσκευές που βασίζονται στην προδιαγραφή IEEE 802.11 b/g και λειτουργούν στην ISM band, δηλαδή σε συχνότητες 2.4GHz για την Ευρώπη. Το Wi-Fi, «ασύρματη πιστότητα» στα Ελληνικά, έχει επικρατήσει ως όρος για το υψηλής συχνότητας ασύρματο τοπικό δίκτυο (WLAN). Αποτελεί έναν τρόπο ασύρματης σύνδεσης, ενώ κοινές εφαρμογές είναι η δυνατότητα σύνδεσης με το διαδίκτυο, η τηλεφωνία μέσω διαδικτύου VoIP και η σύνδεση ηλεκτρονικών συσκευών όπως τηλεοράσεις, ψηφιακές μηχανές και αναπαραγωγής DVD.

Μία συσκευή που διαθέτει δυνατότητα σύνδεση Wi-Fi, όπως ηλεκτρονικός υπολογιστής ή PDA, μπορεί να συνδεθεί στο διαδίκτυο όταν βρίσκεται σε ακτίνα κάλυψης ασύρματου δικτύου, ήδη συνδεδεμένο στο διαδίκτυο, το οποίο ονομάζεται σημείο πρόσβασης (access point). Μία περιοχή που καλύπτεται από ένα ή περισσότερα σημεία πρόσβασης συνδεδεμένα μεταξύ τους λέγεται hotspot. Ένα hotspot μπορεί να

καλύπτει ένα χώρο δωματίου ή πολλά τετραγωνικά μέτρα με εναλλασσόμενα σημεία πρόσβασης.

Η τεχνολογία Wi-Fi επιτρέπει τη σύνδεση μεταξύ δύο συσκευών μεταξύ τους (peer-to-peer), τη σύνδεση ενός προσωπικού υπολογιστή με ένα τοπικό δίκτυο και άλλους υπολογιστές και στη συνέχεια στο διαδίκτυο. Επίσης ένας φορητός υπολογιστής μπορεί να συνδεθεί οπουδήποτε υπάρχει σημείο πρόσβασης. Σε ηλεκτρονικές συσκευές βρίσκει εφαρμογή, όπως στη μεταφορά φωτογραφιών από ψηφιακές μηχανές.

Ψηφιακές πόλεις

Η ευρυζωνικότητα αναμένεται να δημιουργήσει ένα δίκτυο «**Ψηφιακών Πόλεων**», μέσω των οποίων θα δοθεί η δυνατότητα πρόσβασης πολιτών και επιχειρήσεων σε τελευταίου τύπου τεχνολογίες και εφαρμογές, ενώ θα δώσει τη δυνατότητα σταδιακής αλλαγής των επιχειρηματικών μοντέλων από τις εφαρμογές που ήδη αναφέρθηκαν.

Το δίκτυο αυτό θα μπορεί επίσης να αξιοποιεί παράλληλα δίκτυα πανεπιστημίων, ερευνητικών κέντρων, διασύνδεσης της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, των βιβλιοθηκών, των πολιτιστικών και επιστημονικών συλλόγων. Προβλέπεται να οδηγήσει την επιχειρηματικότητα σε νέες κατευθύνσεις όπως, στην παραγωγή και χρήση πολιτιστικού και εκπαιδευτικού περιεχομένου, στη δημιουργία Internet clubs, στη δημιουργία πολλών ατομικών e-mail διευθύνσεων, στη δημιουργία εταιριών εξειδικευμένων στον τομέα του I.T και της παροχής εξοπλισμού συστημάτων υπολογιστών σε σχολεία, φορείς κ.ο.κ.

3G – 4G

Στο μέλλον, η σύγκλιση των τηλεπικοινωνιών, των ρ/τ εκπομπών και του Ιντερνέτ θα έχει ως αποτέλεσμα τη διάδοση υψίρρυθμων πολυμεσικών υπηρεσιών που διανέμονται μέσω κινητών δικτύων. Επικοινωνίες 2,5G/3G και R-LAN θα συνυπάρχουν και θα παρέχουν συμπληρωματικές υπηρεσίες.

Οι χρήστες μπορούν να έχουν στη διάθεσή τους υψίρρυθμη ασύρματη πρόσβαση όταν βρίσκονται κοντά σε “hot spot”, και να λαμβάνουν υπηρεσίες 3G σε ευρεία περιοχή. Οι “λύσεις για επιχειρήσεις” στις κινητές επικοινωνίες πρόκειται ουσιαστικά να κατευθύνουν την αφομοίωση των υπηρεσιών δεδομένων τρίτης γενιάς. Η συνεχιζόμενη τεχνολογική καινοτομία αναμένεται να επηρεάσει και άλλες πλατφόρμες (π.χ. ρ/τ εκπομπές και ασύρματη πρόσβαση) που στη συνέχεια ενδέχεται να επηρεάσουν την εξέλιξη των επικοινωνιών τρίτης γενιάς, παρέχοντας ευρύτερη τεχνολογική βάση απ’

όπου θα μπορούσαν να αναπτυχθούν νέες καινοτόμες υπηρεσίες προς γενικό όφελος. Από τη σύγκλιση σταθερών και κινητών υπηρεσιών, π.χ. μέσω ενοποιημένων προσφορών σταθερών / κινητών επικοινωνιών, θα προκύψουν επίσης πρόσθετες ευκαιρίες καινοτομίας.

Ο βασικός στόχος των συστημάτων 3G είναι η παροχή ενός μεγάλου αριθμού υπηρεσιών στο χρήστη χρησιμοποιώντας την αρχή του συντεταγμένου συστήματος (coordinate system). Με βάση αυτή την αρχή οι υπηρεσίες παρέχονται με ενσύρματο επίγειο ασύρματο ή δορυφορικό μέσο ανάλογα με την περίπτωση. Ο χρήστης είναι δυνατό να μην γνωρίζει τη συγκεκριμένη τεχνολογία που χρησιμοποιεί. Στην πλειοψηφία τους τα προτεινόμενα 3G συστήματα δεν θα επιτύχουν αυτή τη μορφή επικοινωνίας αφήνοντάς την για τα συστήματα 4ης γενιάς.

Με την υπάρχουσα τεχνολογία ο στόχος της παροχής σε οποιοδήποτε χρήστη κάθε στιγμή σε οποιοδήποτε σημείο στη γη μπορεί να πραγματοποιηθεί μόνο σε μικρό βαθμό, καθώς είναι αναγκαίες σημαντικές βελτιώσεις στις τεχνολογίες ραδιοσυχνότητων και σχεδιασμού δικτύων. Η αύξηση εφαρμογών περιεχομένων μέσω κινητών επικοινωνιών, τόσο όσον αφορά τον τύπο όσο και την ποιότητα, θα αποδειχθούν ουσιαστικής σημασίας για τόνωση της ζήτησης κινητών επικοινωνιών και για την ανάπτυξη νέων υπηρεσιών. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προτίθεται να εκπονήσει μελέτη σχετικά με τα τεχνικά και άλλα πιθανά εμπόδια που ενδέχεται να παρεμποδίσουν την ταχεία εμπέδωση των κινητών υπηρεσιών στην Ευρώπη.

Τηλεδιάσκεψη (Teleconference)

Ως «τηλεδιάσκεψη» ορίζεται η επικοινωνία, μέσω υπολογιστών, δύο ή περισσότερων ατόμων ή ομάδων ατόμων, που βρίσκονται σε απόσταση μεταξύ τους. Κατά την τηλεδιάσκεψη γίνεται συγχρόνως οπτική και ακουστική επαφή των μετεχόντων (τηλεδιάσκεψη μπορούμε να έχουμε και με ακουστική επαφή μόνο). Η τηλεδιάσκεψη γίνεται σε πραγματικό χρόνο και επιτρέπει να γίνει ομιλία, συζήτηση, ερωτήσεις και απαντήσεις με ομιλητές και ακροατές σε απόσταση για ανταλλαγή απόψεων αλλά και για απόκτηση πληροφοριών.

Η τηλεδιάσκεψη, όπως και το e-learning, εντάσσονται στα «συνεργατικά συστήματα» που αξιοποιούν την προστιθέμενη αξία των πολλαπλών οπτικών ενός γνωστικού αντικειμένου με πολυμέσα και υπερμέσα στη διδακτική διαδικασία και ενισχύουν τη

συνεργασία, επικοινωνία, κριτική σκέψη και δημιουργικότητα. Τέτοια συστήματα είναι τα **Ασύγχρονα Συνεργατικά Συστήματα Πολυμέσων**.

Μια υποκατηγορία των ασύγχρονων συστημάτων μάθησης είναι αυτή των συστημάτων ασύγχρονης συνδιάσκεψης. Οι ασύγχρονες συνδιασκέψεις και ιδιαίτερα αυτές που βασίζονται στην ανταλλαγή κειμένων, έχουν αποδειχθεί εξαιρετικά χρήσιμες, καθώς ο χρήστης μπορεί να γράψει το κείμενο όταν αυτός το επιθυμεί, γεγονός πολύ σημαντικό όταν υπάρχει ανταλλαγή απόψεων μεταξύ ατόμων που ζουν σε διαφορετικές γεωγραφικές περιοχές. Όμως το κείμενο δεν είναι ιδιαίτερα αποτελεσματικό για την εκμάθηση ικανοτήτων και ειδικά αυτών που παρουσιάζουν αυξημένη πολυπλοκότητα. Οι ασύγχρονες πολυμεσικές συνδιασκέψεις μπορούν να δώσουν τη λύση σε αυτό το πρόβλημα. Μία ασύγχρονη πολυμεσική συνδιάσκεψη πρέπει να επιτρέπει στο χρήστη να τοποθετεί μηνύματα με περιεχόμενο πολυμέσων, δηλαδή μηνύματα με ήχο, βίντεο ή κείμενο που να αφορούν ένα συγκεκριμένο χρονικό σημείο ενός άλλου μηνύματος. Ο χρήστης πρέπει να έχει τη δυνατότητα να φυλάει τα μηνύματα που τον ενδιαφέρουν, καθώς και να γράφει μια μικρή σημείωση σε όποια από αυτά θέλει.

Η τηλεδιάσκεψη χρησιμοποιείται στη σύγχρονη εκπαίδευση και στη διαχείριση οργανισμών. Η οθόνη του υπολογιστή είναι εκείνη που κάνει δυνατή την οπτική και την ακουστική επαφή και η τεχνολογία, στη σύγχρονή της μορφή, έρχεται να δώσει πολλές λύσεις σε περιπτώσεις όπου η κλασική ανθρώπινη επαφή εμποδίζεται από διάφορες παραμέτρους.

Για την τηλεδιάσκεψη χρησιμοποιείται μεγάλη ποικιλία από τεχνολογίες επικοινωνίας και πληροφορικής που διαφέρουν μεταξύ τους σε απαιτήσεις υποδομής και κόστους. Κυρίως απαιτείται:

- Σύνδεση με Internet
- Τηλεόραση
- Ευθεία τηλεπικοινωνιακή ζεύξη
- Δορυφορική Τηλεόραση

WEB 2.0

Το διαδίκτυο έχει εμφανίσει πολλά νέα στοιχεία, κάτι που κάνει τους ειδικούς να αναφέρονται στο Web 2.0, μια φράση που εφευρέθηκε από την O'Reilly Media το έτος 2004 και αναφέρεται σε μια υποτιθέμενη ή προτεινόμενη δεύτερη γενιά υπηρεσιών βασισμένων στο Διαδίκτυο - όπως οι ιστότοποι κοινωνικής δικτύωσης (social networking sites), τα wiki, τα εργαλεία επικοινωνίας και οι folksonomies που δίνουν έμφαση στην ηλεκτρονική συνέργεια και ανταλλαγή μεταξύ των χρηστών.

Ο τελευταίος ορισμός του Web 2.0, σύμφωνα με τον Tim O'Reilly είναι:

«Το Web 2.0 είναι η εταιρική επανάσταση στην βιομηχανία των υπολογιστών που προκαλείται από την μετακίνηση στο διαδίκτυο ως πλατφόρμα, και στην απόπειρα να καταλάβουμε τους κανόνες της επιτυχίας σε αυτή τη νέα πλατφόρμα. Βασικός κανόνας ανάμεσα σε αυτούς είναι ο εξής : Χτίσιμο εφαρμογών που καρπώνονται τις επιδράσεις των δικτύων και καλυτερεύουν όσο περισσότερο τις χρησιμοποιούν οι άνθρωποι...»

Το Web 2.0 είναι η τεχνολογική και επικοινωνιακή επανάσταση που θέλει το Ιντερνετ να λειτουργεί κυρίως ως πλατφόρμα και αναγνωρίζει ως κινητήρια δύναμη πίσω από αυτό όχι μια εκλεκτή κάστα ειδικών, αλλά τους ίδιους τους χρήστες που παρέχουν και διαμορφώνουν το περιεχόμενό του.

Τα παραδείγματα των ιστοτόπων που χρησιμοποιούν τη λογική αυτή είναι πολλά και άκρως επιτυχημένα εμπορικά. Πέρα από τα εκατομμύρια blogs, ιστοσελίδες όπως τα MySpace, Wikipedia και YouTube είναι μόνο κάποιοι, οι πιο κερδοφόροι και λαοφιλείς ίσως, από τους εκφραστές της νέας αυτής τάσης που οδήγησε ακόμη και το αμερικανικό περιοδικό «Τάιμ» στο να αναδείξει τους εκατομμύρια σέρφερ του παγκόσμιου ιστού σε πρόσωπα της χρονιάς για το 2006. Η εντυπωσιακή δημοτικότητα και επιτυχία που γνώρισε σε εξαιρετικά σύντομο χρονικό διάστημα το εν λόγω πείραμα δεν θα μπορούσε παρά να «συγκινήσει» και τους επιχειρηματικούς κύκλους που προέβησαν άμεσα σε εξαγορές. Στο παιχνίδι μπαίνουν δυναμικά και οι εταιρείες κινητής τηλεφωνίας που εξελίσσουν την τεχνολογία τους προκειμένου αυτή να προσφέρει δυνατότητες πλοήγησης στο Διαδίκτυο ανάλογες με εκείνες ενός υπολογιστή.

Το Wiki είναι ένα κομμάτι του λογισμικού που επιτρέπει στους χρήστες να δημιουργήσουν ελεύθερα και να επεξεργαστούν το περιεχόμενο ιστοσελίδας χρησιμοποιώντας οποιαδήποτε μηχανή αναζήτησης Ιστού (web browser). Το Wiki υποστηρίζει συνδέσμους υπερ-κειμένου και έχει μια απλή σύνταξη κειμένων για τη δημιουργία των νέων σελίδων και των διασυνδέσεων μεταξύ τους πολύ γρήγορα. Μία απλή σελίδα σε ένα wiki αναφέρεται σαν ένα "wiki page", ενώ το συνολικό "σώμα" των σελίδων, που συνήθως διασυνδέονται μεταξύ τους με hyperlinks, είναι "το wiki". Ένα σημαντικό χαρακτηριστικό της τεχνολογίας wiki είναι η ευκολία με την οποία οι σελίδες μπορούν να δημιουργηθούν και να ενημερωθούν. Πολλές επεξεργασίες μπορούν να γίνουν σε πραγματικό χρόνο, και να εμφανιστούν σχεδόν στιγμιαία σε απευθείας σύνδεση. Πολλά wikis μπορεί να είναι ανοικτά στο ευρύ κοινό χωρίς την ανά-

γκη καταγραφής των χρηστών και άλλοτε μπορεί για την σύνδεση σε μια σύνοδο να απαιτείται εξουσιοδότηση (wiki-signature). Τελικά το wiki μπορεί να θεωρηθεί ως μία βάση δεδομένων για δημιουργία, πλοήγηση και αναζήτηση πληροφορίας. Ένα πολύ γνωστό wiki είναι το Wikipedia. Πολλές από τις κυβερνητικές πύλες που έχουν αναπτυχθεί στην Ευρώπη αλλά και τις ΗΠΑ χρησιμοποιούν ήδη την τεχνολογία αυτή σε δημόσιες διαβουλεύσεις.

Εν κατακλείδι, οι επόμενες φάσεις του Internet μπορούν να συστηματοποιηθούν στις ακόλουθες «περιοχές»:

- Προηγμένες δικτυακές τεχνολογίες
- Petabit/sec
- Ασύρματη πρόσβαση παντού
- Ευρυζωνικά δίκτυα πρόσβασης
- Nomadic/Ubiquitous Computing
- Ταχύτατη και χωρίς προβλήματα υπηρεσία Internet στον κινητό χρήστη, οπουδήποτε και αν αυτός ταξιδεύει στον κόσμο
- Έξυπνο Περιβάλλον (Embedded Technologies)
- Μικροσκοπικές έξυπνες συσκευές εμφυτευμένες στον φυσικό μας περιβάλλον συνδεδεμένες με το Internet

Forum και Blogs

Μεγάλη επίδραση στη διαμόρφωση του προφίλ των χρηστών του διαδικτύου αλλά και των απαιτήσεων από τους νέους ιστοχώρους έχει η εμφάνιση των fora και των blogs. Τα Fora και τα Blogs είναι ιδιαίτερα δημοφιλή και χρησιμοποιούνται για την ανταλλαγή απόψεων και το σχολιασμό τους μεταξύ των χρηστών του διαδικτύου. Πλέον παίζουν σημαντικό ρόλο και στην αντιμετώπιση κάθε είδους προβλήματος αφού κάθε χρήστης μπορεί να θέσει κάποιο ερώτημα στο κατάλληλο forum και οποιοσδήποτε μπορεί να δώσει απάντηση. Για το λόγο αυτό έχουν καθιερωθεί στην υποστήριξη πελατών από πολλές εταιρείες.

Οι Τ.Π.Ε. είναι φανερό ότι έχουν σημαντική επίδραση στην κοινωνία. Κατά βάση η προσφορά τους από τους παρόχους και η αυξημένων απαιτήσεων ζήτηση από τους καταναλωτές οδηγούν την εξέλιξη της τεχνολογίας, δημιουργούν νέες ανάγκες και

συνήθειες και πολλές φορές επιδρούν στον τρόπο επικοινωνίας των ατόμων έχοντας σημαντικές επιπτώσεις, ορισμένες φορές αρνητικές σύμφωνα με πολλές κοινωνιολογικές μελέτες.

7.1.2 Τοπική ηλεκτρονική διακυβέρνηση και Κ.Ε.Π.

Η πρωτοβουλία και η επιτυχία των Κ.Ε.Π. είναι γνωστές. Από οργανωτική πλευρά αποτελούν business units με δι-επιχειρησιακές λειτουργίες. Ο Δήμος Ζεφυρίου διαθέτει σήμερα ένα ΚΕΠ, στοχεύει δε να εμπλουτίσει τις υπηρεσίες του.

Στο πλαίσιο της παρούσας ενότητας γίνεται συνοπτική προσέγγιση του τρόπου οργάνωσης και λειτουργίας των ΚΕΠ.

Τρόπος εξυπηρέτησης των ΚΕΠ

Δεδομένου του σκοπού των ΚΕΠ και τη βασική αρχή εξυπηρέτησης, όπως αυτή έχει διατυπωθεί «όλες οι υποθέσεις θα αρχίζουν και θα ολοκληρώνονται στα ΚΕΠ», διαμορφώνονται οι διαδικασίες που περιγράφονται στη συνέχεια και αποτυπώνουν συνοπτικά τον τρόπο εξυπηρέτησης.

Διαδικασία Α: Ενημέρωση

1. Προσέλευση ή τηλεφωνική κλήση πολίτη – διατύπωση ερωτήματος
2. Άμεση απάντηση – ενημέρωση (από ίδιες γνώσεις, χρησιμοποιώντας το διαδίκτυο)

Διαδικασία Β: Θεωρήσεις – Φορολογική ενημερότητα

1. Προσέλευση πολίτη - κατάθεση αιτήματος
2. Άμεση διεκπεραίωση από εξουσιοδοτημένο μόνιμο υπάλληλο

Διαδικασία 3: Αίτημα για χορήγηση πιστοποιητικού ή άλλου εγγράφου

1. Προσέλευση πολίτη - κατάθεση αιτήματος
2. Ενημέρωση και πληροφόρηση του πολίτη για τις ενέργειες που απαιτούνται για τη διεκπεραίωση διοικητικών υποθέσεων
3. Παραλαβή και έλεγχος των αιτήσεων των πολιτών, για τη διεκπεραίωση υποθέσεων τους από τις υπηρεσίες του Δημοσίου, τα στοιχεία των οποίων καταχωρούνται σε ειδικό πρωτόκολλο. Ύπαρξη εντύπων αιτήσεων κατά το άρθρο 3 παράγραφος 3 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/99).

4. Συμπλήρωση στοιχείων στον Η/Υ και εκτύπωση αιτήματος
5. Αναζήτηση και έλεγχος δικαιολογητικών που προσκομίζει ο πολίτης
6. Εκτύπωση ενός πλήρους αντιγράφου και δύο περιληπτικών και αναζήτηση υπογραφής αιτήματος / εξουσιοδότησης από τον πολίτη.
7. Προώθηση του πλήρους αντιγράφου και ενός συνοπτικού στο Τμήμα Αρχείου για διεκπεραίωση
8. Επίδοση του τρίτου αντιγράφου (συνοπτικό) στον πολίτη ως βεβαίωση κατάθεσης
9. Ειδικότερα το τελικό έγγραφο αποστέλλεται από την αρμόδια υπηρεσία και πάλι στο Κ.Ε.Π. υποβολής της αρχικής αίτησης, από το οποίο το παραλαμβάνει ο πολίτης ή του αποστέλλεται από το Κ.Ε.Π. στη διεύθυνση που έχει δηλωθεί με συστημένη επιστολή και με αντικαταβολή.

Διαδικασία 4: Χειρισμός υπόθεσης από τμήμα αρχείου

1. Παραλαβή εκτυπώσεων
2. Σε περίπτωση που για τη διεκπεραίωση της υπόθεσης απαιτούνται δικαιολογητικά, που δεν υποβάλλονται μαζί με την αίτηση, αναζήτηση και παραλαβή με οποιονδήποτε πρόσφορο τρόπο από τις αρμόδιες υπηρεσίες, βάσει σχετικής εξουσιοδότησης από τον πολίτη. Η διαδικασία αυτή πραγματοποιείται όπως παρουσιάζεται στη συνέχεια
3. Διαβίβαση των πλήρων φακέλων των υποθέσεων των πολιτών, στην αρμόδια για τη διεκπεραίωσή τους υπηρεσία, με οποιονδήποτε πρόσφορο τρόπο

Ειδικότερα:

4. Αποστολή πλήρους αίτησης στους φορείς που απαιτείται (ένας ή και περισσότεροι αναλόγως του αιτήματος), με πιστοποιημένο φάξ, courier ή υπάλληλο του ΚΕΠ (η επιλογή πραγματοποιείται με βάση την αποδοχή παραλαβής ή όχι εγγράφων που απεστάλησαν μέσω φάξ ή courier από τον κάθε φορέα).
5. Αναμονή για τόσο διάστημα όσο απαιτείται για τη διεκπεραίωση της κάθε υπόθεσης
6. Αποστολή courier ή υπαλλήλου ώστε να παραλάβει το έγγραφο
7. Με την παραλαβή του κάθε εγγράφου

Εάν το έγγραφο είχε ζητηθεί από τον πολίτη, τηλεφωνική ενημέρωση του τελευταίου ώστε να το παραλάβει ή ταχυδρομική αποστολή του στη δηλωμένη διεύθυνση

Εάν το έγγραφο είναι απλώς μία από τις προϋποθέσεις για τη διεκπεραίωση του αιτήματος - υπόθεσης του πολίτη, σχετική ενημέρωση του πληροφοριακού συστήματος και φύλαξη του εγγράφου στο σχετικό φάκελο μέχρις ότου συμπληρωθούν όλες οι προϋποθέσεις. Όταν συμβεί αυτό, χειρισμός όπως στο βήμα 2

Για παράδειγμα: Ο πολίτης πηγαίνει σε ένα ΚΕΠ και ζητάει την ανανέωση της άδειας οδήγησής του. Ένας υπάλληλος του ΚΕΠ, ειδικά εκπαιδευμένος καλεί στον υπολογιστή του το αντίστοιχο ηλεκτρονικό έντυπο της άδειας οδήγησης, που περιλαμβάνει σχέδιο αίτησης και κατάσταση απαιτούμενων δικαιολογητικών. Η αίτηση συμπληρώνεται επί τόπου.

Τα δικαιολογητικά είναι σε τρεις στήλες. Η πρώτη περιλαμβάνει τα δικαιολογητικά που βρίσκονται μέσα στο υποκατάστημα, όπως παράβολα, χαρτόσημα και φωτογραφίες. Η δεύτερη στήλη περιλαμβάνει τα δικαιολογητικά που θα πρέπει να προσκομίσει ο πολίτης, όπως μια εξέταση γιατρού. Τέλος, η τρίτη στήλη περιλαμβάνει τα δικαιολογητικά που πρέπει να αντληθούν (από το ΚΕΠ) από διάφορες υπηρεσίες, βάσει εξουσιοδότησης του πολίτη προς τον υπάλληλο του ΚΕΠ.

Μόλις συγκεντρωθούν στο ΚΕΠ όλα τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, αποστέλλονται στον ή στους φορείς που είναι αρμόδιοι για την τελική επεξεργασία και παραλαμβάνονται πίσω. Γίνεται η ανανέωση της άδειας οδήγησης και ο πολίτης θα παραλάβει την νέα του άδεια εκεί που θέλει: στο ΚΕΠ, στο σπίτι του, στο γραφείο του κλπ. Όσο διεκπεραιώνεται η υπόθεση, ο πολίτης θα μπορεί να παίρνει τηλέφωνο και να ρωτάει πού βρίσκεται μία συγκεκριμένη στιγμή ο φάκελός του.

7.1.3 Οι Τ.Π.Ε. στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Βαθμός διείσδυσης των Τ.Π.Ε.: συνοπτική αποτίμηση και σχόλια

Με εξαίρεση τις Περιφέρειες, στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) α' και β' βαθμού δεν υπάρχει καταγραμμένη στρατηγική στο τομέα των Τ.Π.Ε., ενώ ταυτόχρονα παρουσιάζεται έλλειμμα στην οργανωτική, οργανωσιακή και στελεχιακή ευθυγράμμιση των οργανισμών της περιφερειακής διοίκησης και τοπικής αυτοδιοίκησης με την εθνική στρατηγική και τις ευρωπαϊκές πολιτικές. Τα συμπεράσματα αυ-

τά προκύπτουν, μεταξύ άλλων, σε πρόσφατη μελέτη του Παρατηρητηρίου¹³ για την Κ.τ.Π., με θέμα την αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών από τους ΟΤΑ και τις περιφέρειες της χώρας.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της μελέτης, μόλις το 27,5% των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων (Ν.Α) και το 18,3% των δήμων της χώρας παρείχαν ηλεκτρονικές υπηρεσίες στους πολίτες. Όμως, οι Ν.Α παρέχουν πολλές περισσότερες ηλεκτρονικές ευκολίες, όπως για παράδειγμα πληροφόρηση, επικοινωνία μέσω διαδικτύου και ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, πρόσβαση σε αιτήσεις μέσω του παγκόσμιου ιστού στους πολίτες σε σχέση με τους ΟΤΑ α' βαθμού. Στους τοπικούς φορείς η κατάσταση είναι πολύ χειρότερη αφού κανείς εξ αυτών δεν παρέχει ηλεκτρονικές ή συναλλακτικές υπηρεσίες προς τους πολίτες.

Το 77,3% των φορέων της περιφέρειας και των Ο.Τ.Α. θεωρούν απολύτως απαραίτητη την παροχή ηλεκτρονικών υπηρεσιών στους πολίτες ενώ το 36,7% κρίνει σημαντική την ηλεκτρονική συμμετοχή των πολιτών σε διαδικασίες λήψης αποφάσεων.

Το 77% των στελεχών πληροφορικής στις ΟΤΑ είναι άντρες ενώ η πλειοψηφία των στελεχών κατέχει πτυχίο συναφές με το αντικείμενο της πληροφορικής. Συγκεκριμένα, στις περιφέρειες το 60,6% των εργαζόμενων έχουν σπουδές πληροφορικής, στις Ν.Α το 68,4% ενώ στους δήμους το ποσοστό αυτό ανέρχεται μόλις στο 21,2%. Πιστοποιητικό γνώσης Η/Υ διαθέτει το 33% ενώ σχετικά σεμινάρια έχει παρακολουθήσει το 61%. Η στάση της πλειοψηφίας των στελεχών προς την πρόσθετη εκπαίδευση είναι θετική.

Τα μικρότερα σε ηλικία στελέχη, τα οποία συνήθως βρίσκονται στις χαμηλότερες ιεραρχικά θέσεις, διαθέτουν καλύτερα τεχνογνωσία και χρησιμοποιούν συχνότερα τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές από ότι τα μεγαλύτερα σε ηλικία στελέχη, τα οποία καταλαμβάνουν τις υψηλόβαθμες θέσεις.

¹³ Η μελέτη του Παρατηρητηρίου για την Κ.τ.Π. πραγματοποιήθηκε το χρονικό διάστημα από το Νοέμβριο του 2006 ως και τον Απρίλιο του 2007. Παρουσιάστηκε στα τέλη Νοεμβρίου κατά την διάρκεια του συνεδρίου της Κ.Ε.Δ.Κ.Ε. με θέμα την ευρυζωνικότητα. Υλοποιήθηκε από ιδιωτικούς φορείς σε συνεργασία με το Εργαστήριο Πληροφοριακών Συστημάτων του Πανεπιστημίου Μακεδονίας. Οι τομείς που εξετάστηκαν κατά την διάρκεια της μελέτης περιλάμβαναν τις δεξιότητες του ανθρώπινου δυναμικού, την αξιοποίηση της υπάρχουσας πληροφοριακής υποδομής του δημοσίου, την αξιολόγηση ιστοκόμβων και ηλεκτρονικών υπηρεσιών καθώς και την αποτύπωση του επιπέδου ετοιμότητας των φορέων για την εισαγωγή νέων έργων Τ.Π.Ε.

Σε μικρούς ΟΤΑ δεν χρησιμοποιούνται ηλεκτρονικοί υπολογιστές, λόγω της απουσίας του σχετικού εξοπλισμού και της έλλειψης κατάλληλης εκπαίδευσης. Η έλλειψη γνώσεων αποτελεί τον βασικότερο λόγο μη χρήσης ηλεκτρονικών υπολογιστών ακόμα και σε ΟΤΑ με περισσότερο ανθρώπινο δυναμικό, ενώ και η έλλειψη τεχνικής υποστήριξης δρα ανασταλτικά στην χρήση Τ.Π.Ε..

Σε χαμηλά επίπεδα κυμαίνεται και η ευρυζωνικότητα στους ΟΤΑ. Μόνο το 33,8% των περιφερειών, το 24,2% των Ν.Α. και το 39,5% των δήμων διαθέτουν ευρυζωνική σύνδεση, ενώ το 2,3% των δήμων δεν διαθέτει καμία πρόσβαση στο διαδίκτυο.

Το 80% των δήμων και το 66% των Ν.Α δεν υπάρχει καταγεγραμμένη στρατηγική στον τομέα των Τ.Π.Ε., ενώ χαμηλή παρουσιάζεται και η ενημέρωση των στελεχών για τις εθνικές και ευρωπαϊκές στρατηγικές και κατευθύνσεις. Από τα αποτελέσματα της μελέτης, διαπιστώνεται η ανάγκη να καλλιεργηθεί στις Νομαρχίες και στους ΟΤΑ μία νέα προσέγγιση αξιοποίησης των Τ.Π.Ε. προς όφελος των πολιτών. Μέσα στο 2008 αναμένεται να έχουν ολοκληρωθεί πολλά έργα πληροφορικής, τα οποία θα βελτιώσουν σημαντικά τα επίπεδα παροχής ηλεκτρονικών υπηρεσιών των φορέων προς τους πολίτες. Παρατηρείται επίσης απουσία στρατηγικού σχεδιασμού για τις νέες τεχνολογίες σε επίπεδο ΟΤΑ α' και β' βαθμού.

- Η αποτελεσματικότερη επικοινωνία των πολιτικών από την κεντρική διοίκηση προς την περιφερειακή και τοπική διοίκηση κρίνεται απαραίτητη.
- Διαπιστώνεται η ανάγκη να καλλιεργηθεί στους ΟΤΑ και τις Νομαρχίες μία νέα προσέγγιση, βάσει της οποίας η τεχνολογία θα εξυπηρετεί τους πολίτες.
- Θετικό είναι το γεγονός ότι, το αμέσως επόμενο διάστημα (2008), αναμένεται να σημειωθεί σημαντική βελτίωση στα πληροφοριακά συστήματα οργανωτικής υποστήριξης και παροχής ηλεκτρονικών υπηρεσιών, καθώς ήδη βρίσκονται σε εξέλιξη σημαντικά σχετικά έργα.
- Μεγάλα περιθώρια βελτίωσης υπάρχουν στην παροχή ηλεκτρονικών υπηρεσιών των δικτυακών τόπων των ΟΤΑ, την ηλεκτρονική συμμετοχή (e-Participation) και την ηλεκτρονική προσβασιμότητα (e-Inclusion).
- Αναφορικά με τις δεξιότητες Τ.Π.Ε. καταγράφηκε ότι στα στελέχη πληροφορικής το επίπεδο είναι ικανοποιητικό, ωστόσο στους τελικούς χρήστες υπάρχει ανάγκη περαιτέρω βελτίωσης.

- Θα πρέπει να ενταθούν οι προσπάθειες για την ενίσχυση των δυνατοτήτων διαχείρισης έργων τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών (Τ.Π.Ε.) από την πλευρά των ΟΤΑ.

Στελέχη Πληροφορικής

Σε ό,τι αφορά τα στελέχη πληροφορικής των ΟΤΑ, η πλειονότητα είναι άνδρες (77% έναντι 23% γυναίκες) και κατέχουν τίτλους σπουδών σχετικούς με την Πληροφορική (ιδιαίτερα στις Περιφέρειες και στις Νομαρχίες). Παρόλο που τα στελέχη αυτά διαθέτουν ικανοποιητικές δεξιότητες, οι ίδιοι διαπιστώνουν ανάγκη περαιτέρω εκπαίδευσης. Αξίζει επίσης να αναφερθεί ότι βάσει των αποτελεσμάτων της μελέτης, τα στελέχη των περιφερειών και των ΟΤΑ είναι δεκτικά σε εκπαιδευτικές πρωτοβουλίες.

Τελικοί χρήστες

Σε ό,τι αφορά τις δεξιότητες των τελικών χρηστών, διαπιστώνεται ψηφιακό χάσμα μεταξύ των μεγαλύτερων σε ηλικία, υψηλόβαθμων στελεχών και των νεώτερων στελεχών που κατέχουν χαμηλότερη ιεραρχικά θέση, τα οποία είναι σαφώς πιο καταρτισμένα και εξοικειωμένα με τις Τ.Π.Ε.. Σημαντικό είναι επίσης ότι στους μικρούς ΟΤΑ η έλλειψη γνώσεων, αλλά και εξοπλισμού είναι από τους σημαντικότερους παράγοντες μη χρήσης υπολογιστών. Η πλειονότητα πάντως των αποκρινόμενων στη σχετική έρευνα (87%) φαίνεται να συμφωνεί ότι η χρήση Τ.Π.Ε. είναι απαραίτητη για την τέλεση των καθηκόντων τους.

Εξετάζοντας το επίπεδο ετοιμότητας των Περιφερειών και των ΟΤΑ για την εισαγωγή νέων έργων Τ.Π.Ε., διαπιστώνεται ότι, με εξαίρεση τις Περιφέρειες, στους Δήμους/Κοινοότητες και στις Νομαρχίες δεν υπάρχει καταγεγραμμένη **στρατηγική** στον τομέα των Τ.Π.Ε.. Ειδικότερα, για τους Δήμους το σχετικό ποσοστό ανέρχεται στο 80% και για τις Νομαρχίες στο 66%. Μάλιστα, τα αρμόδια στελέχη των Δήμων/Κοινοτήτων σε μεγάλο βαθμό, αλλά και των Νομαρχιών/Περιφερειών σε μικρότερο, δηλώνουν χαμηλό βαθμό ενημέρωσης για τις περισσότερες ευρωπαϊκές και εθνικές στρατηγικές και κατευθύνσεις των φορέων πολιτικής σχετικά με τις Τ.Π.Ε.. Ενδιαφέρον παρουσιάζει επίσης το γεγονός ότι για τα έργα Τ.Π.Ε. που υλοποιήθηκαν στην περιοχή, οι αρμόδιοι δηλώνουν σχετική άγνοια και κυρίως δυσπιστία σε σχέση με την αποτελεσματικότητά τους. Ως γενικό συμπέρασμα προκύπτει η **έντονη ανάγκη για στρατηγικό σχεδιασμό σε επίπεδο Αυτοδιοίκησης για την ολοκληρωμένη εισαγωγή των Τ.Π.Ε. στους Δήμους και μέσω αυτών στις τοπικές κοινωνίες.**

Δίκτυα και τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες των ΟΤΑ

Σχεδόν οι μισοί (47,4%) πρωτοβάθμιοι ΟΤΑ καλύπτουν πλήρως τις ανάγκες τους σε τοπική δικτύωση των εγκαταστάσεων του οργανισμού. Ποσοστό 39,5% των εγκαταστάσεων/κτιρίων στους ΟΤΑ διαθέτουν σύνδεση ευρείας ζώνης. Το 65,7% διαθέτουν περισσότερα από 1 κτίρια όπου είναι εγκατεστημένες οι υπηρεσίες τους, ενώ μόνο το 30,2% διαθέτουν περισσότερες από 1 συνδέσεις ευρείας ζώνης στα κτίρια τους. Είναι χαρακτηριστικό ότι το 28,9% των ΟΤΑ δεν διαθέτουν καμία ευρυζωνική σύνδεση.

Αναφορικά με τη σύνδεση στο διαδίκτυο, έλλειμμα παρουσιάζεται στους Δήμους και τις Κοινότητες όπου το 2,3% δεν διαθέτει σύνδεση στο διαδίκτυο. Για ένα βασικό δείκτη όπως αυτόν, το ποσοστό αυτό θεωρείται αρκετά υψηλό. Το 65,9% των Η/Υ των ΟΤΑ α' βαθμού είναι συνδεδεμένοι στο διαδίκτυο. Το ποσοστό των εργαζομένων που χρησιμοποιούν ηλεκτρονικό ταχυδρομείο στους ΟΤΑ α' βαθμού είναι ιδιαίτερα χαμηλό, συγκεκριμένα: 10,7% επί του συνόλου των εργαζομένων και 32,5% επί του συνόλου των εργαζομένων που χρησιμοποιούν Η/Υ στην εργασία τους.

Το δίκτυο Σύζευξις προσφέρει σε όλους τους Δήμους της χώρας τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες ιδεατού κλειστού δικτύου VPN (ενοποιημένες υπηρεσίες φωνής, δεδομένων, εικόνας και απομακρυσμένης πρόσβασης) σε προδιαγεγραμμένο επίπεδο ποιότητας (Service Level Agreement). Οι υπηρεσίες παρέχονται στο κεντρικό κτίριο κάθε φορέα και με συνολικό εύρος ζώνης τριών επιπέδων ανάλογα με το μέγεθος του φορέα (μικρός, μεσαίος, μεγάλος).

Κριτήριο για το μέγεθος του φορέα αποτελεί ο αριθμός εργαζομένων στο κεντρικό του κτίριο. Το εγκατεστημένο εύρος ζώνης (συνολικό και δεδομένων) στο κεντρικό κτίριο κάθε Δήμου από το έργο Σύζευξις, παρουσιάζεται στον επόμενο πίνακα.

ΕΓΚΑΤΕΣΤΗΜΕΝΟ ΕΥΡΟΣ ΖΩΝΗΣ (ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΑΙ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ) ΣΤΟ ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΚΤΙΡΙΟ ΚΑΘΕ ΔΗΜΟΥ ΑΠΟ ΤΟ ΕΡΓΟ ΣΥΖΕΥΞΙΣ

α/α	Δήμος	Συνολικό εύρος ζώνης	Εύρος ζώνης δεδομένων
1	3 μεγάλοι Δήμοι (Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Πειραιάς)	>8Mbps	4.096kbps
2	10 μεσαίοι Δήμοι (Πάτρα, Λάρισα, Κοζάνη, Ηράκλειο, Νίκαια, Περιστέρι, Καλλιθέα, Ζωγράφου, Μαρούσι, Αιγάλεω)	8 Mbps	2.048kbps
3	Μικροί Δήμοι (όλοι οι υπόλοιποι)	2 Mbps	800Kbps

Πηγή: Παρατηρητήριο ΚτΠ, ΚΕΔΚΕ 2007

Εκτός από το δίκτυο Σύζευξης το οποίο βελτιώνει ριζικά την εικόνα των ευρυζωνικών συνδέσεων στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, σε αυτόν το στόχο συμβάλει συμπληρωματικά αλλά καταλυτικά μία σειρά έργων ενσύρματων και ασύρματων δικτύων που υλοποιούνται περιφερειακά. Αυτά τα έργα αντιμετωπίζουν κυρίως την ευρυζωνική σύνδεση των λοιπών –εκτός του δημαρχείου- κτιρίων των υπηρεσιών των Ο.Τ.Α..

Στελέχωση, βασικός εξοπλισμός και λογισμικό

Οργανωτική μονάδα Πληροφορικής – Μηχανοργάνωσης, υπάρχει στο 36,5% των ΟΤΑ. Μέρος των οργανισμών που δεν διαθέτουν Υπηρεσία Πληροφορικής – Μηχανοργάνωσης, καλύπτουν τις σχετικές ανάγκες τους με την παροχή της σχετικής υπηρεσίας από εξωτερικό συνεργάτη. Συγκεκριμένα, αυτό συμβαίνει στο 45,8% των ΟΤΑ. Είναι χαρακτηριστικό ότι το 17% των ΟΤΑ α' βαθμού δεν διαθέτουν ούτε εσωτερική ούτε εξωτερική υπηρεσία. Ο μέσος αριθμός υπαλλήλων της Υπηρεσίας Πληροφορικής στις ΟΤΑ είναι 1,68, ενώ ο μέσος αριθμός εργαζομένων είναι 131,8 (αναλογία 1 για κάθε 94 υπαλλήλους). Το 46,8% των ΟΤΑ δεν διαθέτουν υπαλλήλους στην Υπηρεσία Πληροφορικής – Μηχανοργάνωσης, ενώ ποσοστό 25,4% διαθέτει 1 υπάλληλο, και ποσοστό 27% διαθέτει περισσότερους από 1.

Ο μέσος αριθμός προσωπικών υπολογιστών που διαθέτουν οι ΟΤΑ είναι 43,7, ενώ ο μέσος αριθμός προσωπικών υπολογιστών ηλικίας κάτω των 3 ετών είναι 18,3 (ποσοστό 41% των Η/Υ). Όπως προαναφέρθηκε, το 65,9% των Η/Υ των ΟΤΑ είναι συνδεδεμένοι στο διαδίκτυο.

Η αναλογία των προσωπικών υπολογιστών ανά εργαζόμενο είναι 1 προς 2,7 συνολικά και η αναλογία των προσωπικών υπολογιστών ανά εργαζόμενο που χρησιμοποιεί Η/Υ είναι 1 προς 0,9. Η αναλογία των νέων Η/Υ (ηλικίας κάτω των 3 ετών) ανά εργαζόμενο είναι 1 προς 6,6 και η αναλογία των νέων Η/Υ (ηλικίας κάτω των 3 ετών) ανά εργαζόμενο που χρησιμοποιεί Η/Υ είναι 1 προς 2,2.

Ο μέσος αριθμός εργαζομένων που χρησιμοποιεί Η/Υ είναι 40,4, ενώ ο μέσος αριθμός εργαζομένων είναι 131,8 (αναλογία 1 προς 3). Το 54,5% των ΟΤΑ διαθέτουν 10 έως 49 προσωπικούς ηλεκτρονικούς υπολογιστές, ενώ το 62,1% διαθέτουν λιγότερους από 10 σύγχρονους προσωπικούς ηλεκτρονικούς υπολογιστές (ηλικίας κάτω των 3 ετών). Το 86,4% των ΟΤΑ διαθέτουν λιγότερους από 50 προσωπικούς ηλεκτρονικούς υπολογιστές συνδεδεμένους στο διαδίκτυο.

Ο μέσος αριθμός εξυπηρετητών που διαθέτουν οι ΟΤΑ είναι 2,9, ενώ ο μέσος αριθμός εξυπηρετητών ηλικίας κάτω των 3 ετών είναι 1,2 (Ποσοστό 36,5%). Η αναλογία των εξυπηρετητών ανά εργαζόμενο που χρησιμοποιεί Η/Υ είναι 1 προς 13,1. Η αναλογία των νέων εξυπηρετητών (ηλικίας κάτω των 3 ετών) ανά εργαζόμενο που χρησιμοποιεί Η/Υ είναι 1 προς 35,7. Ο ρυθμός ανανέωσης και εκσυγχρονισμού των εξυπηρετητών των φορέων φαίνεται να είναι σχετικά αργός σε όλα τα επίπεδα μεγέθους των φορέων μελέτης. Το 51.5% των ΟΤΑ διαθέτουν περισσότερους από 1 εξυπηρετητή, ενώ μόνο το 22,8% διαθέτουν περισσότερους από 1 σύγχρονους εξυπηρετητές (ηλικίας κάτω των 3 ετών).

Λογισμικό εφαρμογών

Οι εφαρμογές Τ.Π.Ε. που υποστηρίζουν την εσωτερική οργάνωση και λειτουργία των δήμων μπορούν να ταξινομηθούν ανάλογα με την περιοχή εφαρμογής τους, σύμφωνα με τα δεδομένα του πίνακα που ακολουθεί¹⁴:

Οργάνωση και Λειτουργία των Δήμων / Περιοχές Εφαρμογών	
Περιοχή εφαρμογής	Περιγραφή
Βασικές λειτουργίες οργάνωσης λειτουργίας και επικοινωνίας	<p>Σύστημα διαχείρισης ψηφιακού περιεχομένου (κείμενα και εικόνες)</p> <p>Σύστημα διαχείρισης πρωτοκόλλου και εγγράφων</p> <p>Πακέτο αυτοματισμού γραφείου</p> <p>Λογιστικό σύστημα (γενική, αναλυτική λογιστική - δημόσιο λογιστικό), Διαχείριση προϋπολογισμού- απολογισμού</p> <p>Διαχείριση εσόδων από υπηρεσίες, φόρους, τέλη, και πρόστιμα : (καθαριότητας, ύδρευσης, ηλεκτροφωτισμού, παρεπιδημούντων, πρόστιμα για παραβάσεις καθαριότητας, ύδρευσης, στάθμευσης κ.λπ.)</p> <p>Διαχείριση εξόδων, έλεγχοι δαπανών, πληρωμές</p> <p>Διαχείριση υλικού και προμηθειών</p>
Διαχείριση Πόρων	<p>Διαχείριση παγίων - ακίνητης περιουσίας</p> <p>Διαχείριση προσωπικού – μισθοδοσίας</p> <p>Διαχείριση / παρακολούθηση εποπτευομένων φορέων - νομικών προσώπων (μητρώο επιχειρήσεων ΟΤΑ)</p> <p>Σύστημα διαχείρισης και παρακολούθησης έργων και προγραμμάτων</p> <p>Διαχείριση κίνησης οχημάτων</p> <p>Πρόσβαση / διαχείριση νομοθεσίας</p> <p>Επιχειρησιακός σχεδιασμός - παρακολούθηση επιχειρησιακού σχεδίου</p> <p>Workflow management & BPR</p>

¹⁴ ΚΕΔΚΕ/ΕΜΠ, «Οι Δήμοι στην Κοινωνία της Πληροφορίας, 2006», «Πλαίσιο συνεργασίας της ΚΕΔΚΕ με τους Δήμους και τις Κοινότητες για την ισχυρή παρουσία της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην Κοινωνία της Πληροφορίας, 2005».

Οργάνωση και Λειτουργία των Δήμων / Περιοχές Εφαρμογών

Περιοχή εφαρμογής	Περιγραφή
Ειδικές λειτουργίες Ο.Τ.Α.	<p>Διαχείριση πόρων για τα νομικά πρόσωπα του δήμου</p> <p>Διαχείριση Μητρώου Δημοτών (ληξιαρχείο – πολιτικοί γάμοι, μητρώου αρρένων, εκλογικοί κατάλογοι, δημοτολόγιο, μητρώο αλλοδαπών – μεταναστών, κλπ.)</p>
Ανάπτυξη – συντήρηση Υποδομών	<p>Προγραμματισμός/ σχεδιασμός τεχνικών έργων (αξιοποιώντας τεχνολογίες GIS)</p> <p>Διαχείριση πολεοδομικών δραστηριοτήτων (Αποτύπωση πολεοδομικού σχεδιασμού,</p> <p>Διαχείριση κτηματολογίου, έλεγχος αυθαιρέτων, τοπογραφικές εφαρμογές – πράξεις αναλογισμού, οικοδομικές γραμμές, τροποποιήσεις, έκδοση οικοδομικών αδειών, κλπ)</p> <p>Πακέτο σύνταξης οικονομικών τευχών τεχνικών έργων</p> <p>Διαχείριση/ παρακολούθηση τεχνικών έργων</p> <p>Διαχείριση συντήρησης – επισκευών τεχνικών υποδομών (δικτύων ύδρευσης - αποχέτευσης, κτιριακών εγκαταστάσεων, ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού και εγκαταστάσεων, ηλεκτροφωτισμού, οδοποιίας, κοινόχρηστων χώρων, πρασίνου, κλπ.)</p> <p>Διαχείριση αποθήκης - υλικών και μέσων ανάπτυξης/ συντήρησης/ επισκευών τεχνικών υποδομών</p> <p>Διαχείριση κίνησης οχημάτων και μηχανημάτων</p> <p>Πακέτα μελέτης στατικών</p> <p>Πακέτα μελέτης αρχιτεκτονικών έργων</p> <p>Πακέτα μελέτης έργων οδοποιίας</p> <p>Πακέτα μελέτης ηλεκτρομηχανολογικών έργων</p> <p>Πακέτα στατιστικής επεξεργασίας</p> <p>Διαχείριση δημοτικού ηλεκτροφωτισμού</p> <p>Διαχείριση ύδρευσης (αποτύπωση δικτύου, υγειονομικός έλεγχος νερών, βλάβες, καταμετρήσεις κατανάλωσης, έκδοση/ είσπραξη λογαριασμών, νέες συνδέσεις, νέες απαιτήσεις - επεκτάσεις, διακοπή συνδέσεων, κλπ)</p> <p>Διαχείριση αποχέτευσης (αποτύπωση δικτύου, βλάβες / καθαρισμός, νέες απαιτήσεις, είσπραξη τελών, κλπ.)</p> <p>Διαχείριση άρδευσης (αποτύπωση δικτύου, βλάβες/ καθαρισμός, είσπραξη τελών, νέες απαιτήσεις – επεκτάσεις, κλπ.)</p>
Διαχείριση υπηρεσιών και δικτύων κοινής ωφέλειας	<p>Διαχείριση οδικού δικτύου (αποτύπωση δικτύου, βλάβες, νέες απαιτήσεις, κλπ.)</p> <p>Διαχείριση συλλογής απορριμμάτων (αποτύπωση δικτύου κάδων, συνεργεία, διαδρομές αποκομιδής απορριμμάτων, διαχείριση ανακυκλώσιμων υλικών, κλπ.)</p> <p>Διαχείριση μονάδων επεξεργασίας λυμάτων και ανακύκλωσης</p> <p>Διαχείριση Δημοτικών ΜΜΜ (αποτύπωση δικτύου διαδρομών, βάρδιες οδηγών, διαδρομές ΜΜΜ, κλπ.)</p> <p>Διαχείριση Δημοτικών ΜΜΕ (αρχείο, πρόγραμμα, διαχείριση προσωπικού – βαρδιών /προγραμμάτων, εξωτερικών συνεργείων διαφημίσεων, κλπ.)</p>

Οργάνωση και Λειτουργία των Δήμων / Περιοχές Εφαρμογών

Περιοχή εφαρμογής	Περιγραφή
	Διαχείριση Κοιμητηρίων (αποτύπωση θέσεων ταφής, διαχείριση θέσεων και οικογενειακών τάφων, εισπράξεις τελών, κλπ.)
	Διαχείριση Δημοτικής Αστυνομίας (αποτύπωση χώρου αστυνόμευσης - διαδρομών, βάρδιες αστυνομικών, διαδρομές αστυνόμευσης, παρακολούθηση προστίμων, κλπ.)
	Σύστημα Διαχείρισης Περιβάλλοντος - πάρκα, παρτέρια, χώροι στάθμευσης (αποτύπωση χώρων, βλάβες, νέες απαιτήσεις, κλπ.)

Οι ηλεκτρονικές υπηρεσίες εξυπηρέτησης, επικοινωνίας και συνεργασίας με τους πολίτες και τις επιχειρήσεις που παρέχονται τοπικά από κάθε δήμο διακρίνονται σε δύο βασικές κατηγορίες, σ' αυτές που παράγονται και παρέχονται από τον ίδιο δήμο και σ' αυτές που παράγονται από άλλους φορείς και παρέχονται από τους δήμους μέσω των ΚΕΠ. Κάθε κατηγορία αναλύεται σε επιμέρους υποκατηγορίες υπηρεσιών βάσει της θεματικής ενότητας των υπηρεσιών.

Ηλεκτρονικές Υπηρεσίες που παράγονται και παρέχονται από τον ίδιο Δήμο

Θεματική ενότητα	Περιγραφή υπηρεσιών
	Για τους Πολίτες
Πληρωμή δημοτικών τελών, φόρων και προστίμων	Υδρευσης, καθαριότητας, ηλεκτροφωτισμού, κλπ
Εγγραφή / διαγραφή στα δημοτικά μητρώα	Μητρώο αρρένων, δημοτολόγιο, εκλογικοί κατάλογοι, κλπ.
Έκδοση ατομικών ή οικογενειακών πιστοποιητικών και βεβαιώσεων	Γέννησης, γάμου, θανάτου, οικογενειακής μερίδας, μητρώου αρρένων, πιστοποιητικό εντοπιότητας, βεβαίωση μόνιμης κατοικίας κλπ.
Πολεοδομικά θέματα	Οικοδομικές άδειες, κλπ
Υγεία και Κοινωνική φροντίδα	Διαχείριση φακέλου υγείας και πρόνοιας ειδικών πληθυσμιακών ομάδων, ηλεκτρονικές υπηρεσίες φροντίδας στο σπίτι,
Εκπαίδευση – επαγγελματική κατάρτιση (e-learning)	Ηλεκτρονικές υπηρεσίες επαγγελματικού προσανατολισμού, επαγγελματικής κατάρτισης (e-learning), κλπ.
Αναζήτηση εργασίας	Ηλεκτρονικές υπηρεσίες προώθησης απασχόλησης, κλπ.
Πολιτισμός – ψυχαγωγία	Ανάπτυξη και διαχείριση ψηφιακού πολιτιστικού περιεχομένου
Ηλεκτρονικές Βιβλιοθήκες	
Τοπική οικονομική ανάπτυξη και επιχειρηματικότητα	Ηλεκτρονικές υπηρεσίες προώθησης εναλλακτικών μορφών τουρισμού, προώθησης πρωτογενούς τομέα και του «ηλεκτρονικό επιχειρείν» για την ενίσχυση επιχειρηματικότητας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων
Ατομικές άδειες επαγγελματικής	Χορήγηση αδειών μικροπωλητών και λειτουργίας κυλι-

δραστηριότητας	κείων σε κοινόχρηστους χώρους (άλση, κήπους κλπ.)
Ηλεκτρονική ψηφοφορία (e-voting)	
Για τις Επιχειρήσεις	
Άδειες ίδρυσης και λειτουργίας	Καταστημάτων, επιχειρήσεων, χώρων ψυχαγωγίας - θεάτρων, κινηματογράφων, μουσικής σε δημόσια κέντρα, ίδρυσης παιδότοπων κλπ.)
Πληρωμή Δημοτικών τελών, φόρων και προστίμων	(Παρεπιδημούντων και επί των ακαθαρίστων εσόδων, διαφημίσεων, λαϊκών αγορών, αδειών καταστημάτων, κλπ.)
	Δημόσια έργα και προμήθειες
Ηλεκτρονικές Υπηρεσίες που παράγονται από άλλους φορείς και παρέχονται από τους Δήμους μέσω των ΚΕΠ	
Παιδεία και εκπαίδευση	Πιστοποιητικά, βεβαιώσεις, άδειες που εκδίδονται από την Κεντρική Υπηρεσία του ΥΠ.Ε.Π.Θ., τον Ο.Ε.Ε.Κ., το ΔΙΚΑΤΣΑ, τα ΑΕΙ και ΤΕΙ,
Ναυτιλία	Πιστοποιητικά και άδειες που εκδίδονται από την Κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου Ναυτιλίας
Δικαιοσύνη	Πιστοποιητικά και ποινικά μητρώα που εκδίδονται από την Εισαγγελία και Πρωτοδικείο
Εργασία και κοινωνική ασφάλιση	Ασφαλιστικά βιβλιάρια, πιστοποιητικά, βεβαιώσεις, αναγνώριση προϋπηρεσίας που εκδίδονται από τα ασφαλιστικά ταμεία
Ανάπτυξη, βιομηχανία και εμπόριο	Βεβαιώσεις που εκδίδονται από το ΤΕΕ και πιστοποιητικά, άδειες και εγκρίσεις που εκδίδονται από τις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις
Περιβάλλον, δάση και χωροταξία	Εγκρίσεις και άδειες που εκδίδονται από τις αντίστοιχες διευθύνσεις των Περιφερειών
Υγεία και πρόνοια	Πιστοποιητικά, άδειες, εγκρίσεις και παροχή επιδομάτων που εκδίδονται από τις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις
Μεταφορών και συγκοινωνιών	Άδειες και μεταβιβάσεις που εκδίδονται από τις Ν.Α.
Θέματα αστικής και δημοτικής κατάστασης	Πιστοποιητικά, άδειες, διαβατήρια και εγκρίσεις που εκδίδονται από τις Ν.Α.
Υπηρεσίες άλλων Δήμων	Πιστοποιητικά, άδειες, εγγραφές σε μητρώα και βεβαιώσεις που εκδίδονται από άλλους δήμους από αυτόν που παρέχονται

Οι παραπάνω υπηρεσίες αφορούν διαφορετικούς τύπους υπηρεσιών. Μπορούν να ορισθούν τέσσερις τύποι υπηρεσιών, ως εξής:

1. Υπηρεσίες που δημιουργούν έσοδα (π.χ. πληρωμή δημοτικών τελών, φόρων και προστίμων)

2. Υπηρεσίες εγγραφής σε μητρώα (π.χ. εγγραφή στα δημοτικά μητρώα - γέννησης, γάμου, θανάτου, μητρώο αρρένων, εγγραφή σε μητρώα επιχειρήσεων, μικροπωλητών, λειτουργίας κυλικείων, κλπ.)
3. Παροχές - υπηρεσίες που παρέχονται στους πολίτες και τις επιχειρήσεις (π.χ. υγεία και κοινωνική φροντίδα, αναζήτηση εργασίας, πολιτισμός – ψυχαγωγία, ηλεκτρονικές βιβλιοθήκες, δημόσια έργα και προμήθειες, κλπ)
4. Άδειες και πιστοποιητικά – (π.χ. προσωπικά πιστοποιητικά, οικοδομικές άδειες, άδειες ίδρυσης και λειτουργίας καταστημάτων και επιχειρήσεων, άδειες περιβαλλοντολογικών επιπτώσεων, κλπ).

Αξιοποίηση των Τ.Π.Ε. για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση και την τοπική ανάπτυξη : Διεθνές Συνέδριο ΚΕΔΚΕ, κύρια συμπεράσματα

Το Διεθνές αυτό Συνέδριο, που διεξήχθη στο Ηράκλειο της Κρήτης στις 5 και 6 Μαΐου 2006, αποτέλεσε ένα ακόμη βήμα στην πορεία που εγκαινίασε η ΚΕΔΚΕ τον Οκτώβριο του 2004- στο πλαίσιο της συνεργασίας της με την ερευνητική ομάδα για την «**Τεχνολογική, Οικονομική και Στρατηγική Ανάλυση της Κοινωνίας της Πληροφορίας**» του Εργαστήριου Βιομηχανικής και Ενεργειακής Οικονομίας (ΕΒΕΟ) του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου και την αναπτυξιακή εταιρεία Π.Ε.Τ.Α. Α.Ε. - για τη διαμόρφωση μιας επιστημονικά τεκμηριωμένης και εμπειρικά θεμελιωμένης μακροχρόνιας στρατηγικής για την ανάπτυξη της Κοινωνίας της Πληροφορίας στο χώρο της τοπικής αυτοδιοίκησης. Το συνέδριο ήταν το επιστέγασμα της δουλειάς του σχεδιασμού της στρατηγικής και της ανάδειξης των αναγκαίων προϋποθέσεων για την υποστήριξη της εφαρμογής της που διατυπώθηκαν στο βιβλίο «Οι Δήμοι στην Κοινωνία της Πληροφορίας», που εκδόθηκε από την ΚΕΔΚΕ και μοιράστηκε στους συνέδρους. Ήδη, όμως, μια σειρά από δράσεις έχουν δρομολογηθεί.

Έχει ξεκινήσει η υλοποίηση του πρώτου μεγάλου έργου με την ευθύνη της ΚΕΔΚΕ- που χρηματοδοτείται από το Ε.Π. «Κοινωνία της Πληροφορίας»- για τη δημιουργία ενός «**Ενιαίου διαδικτυακού περιβάλλοντος ΟΤΑ για παροχή υπηρεσιών στον πολίτη και τις επιχειρήσεις**», που θα υποστηρίζει ηλεκτρονικά και διαδικτυακά όλες τις υπηρεσίες που παρέχει ένας σύγχρονος Δήμος και θα αξιοποιεί τις δυνατότητες του Εθνικού Δικτύου της δημόσιας διοίκησης «ΣΥΖΕΥΞΙΣ». Το σύστημα αυτό στοχεύεται να διατίθεται ελεύθερα για εγκατάσταση, χρήση και επέκταση από όλους τους δήμους και τους φορείς της τοπικής αυτοδιοίκησης. Προωθείται η ανάπτυξη γε-

ωγραφικών πληροφοριακών συστημάτων που είναι απαραίτητα για την τεκμηριωμένη υποστήριξη της διαδικασίας στρατηγικού σχεδιασμού και τη διαχείριση σημαντικών λειτουργιών και υποδομών των φορέων της τοπικής αυτοδιοίκησης (πολεοδομία, κυκλοφοριακό, καθαριότητα, δίκτυα υποδομής κ.α.). Τέλος, μια δέσμη δράσεων, βασισμένες στη στρατηγική που διαμορφώθηκε, προωθείται από την ΚΕΔΚΕ.

Τα βασικά συμπεράσματα του συνεδρίου, στο οποίο συμμετείχαν με παρουσιάσεις και παρεμβάσεις έλληνες και ξένοι εμπειρογνώμονες και ειδικοί αναλυτές, οι αρμόδιοι κυβερνητικοί παράγοντες, εκπρόσωποι κομμάτων και μαζικών φορέων και της ελληνικής βουλής, αιρετοί και στελέχη της τοπικής αυτοδιοίκησης είναι:

1. Η ΚΕΔΚΕ είναι ο πρώτος μαζικός κοινωνικός αντιπροσωπευτικός φορέας που θεμελιώνει μια δική του αυτοτελή στρατηγική για την αξιοποίηση των δυνατοτήτων που προσφέρουν οι τεχνολογίες της πληροφορικής και των σύγχρονων επικοινωνιών. Η συγκυρία της εξέλιξης του Γ΄ ΚΠΣ (και ειδικότερα του Ε.Π. για την Κοινωνία της Πληροφορίας) και των επερχόμενων δημοτικών εκλογών είναι κατάλληλη για την ανάδειξη στη δημόσια συζήτηση του θέματος της ισχυρής παρουσίας των δήμων στην Κοινωνία της Πληροφορίας στη χώρα μας. Διατυπώθηκε η έκκληση προς όλους τους συνδυασμούς που θα συμμετάσχουν στις επερχόμενες δημοτικές εκλογές να θέσουν σε πρώτη προτεραιότητα στα προεκλογικά τους προγράμματα το θέμα της αξιοποίησης των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών. Το συνέδριο έδωσε τη δυνατότητα καταγραφής, αξιολόγησης και κεφαλαιοποίησης των έως σήμερα πεπραγμένων. Η μεγάλη συμμετοχή εισηγητών από πολλές χώρες της Ε.Ε. και από τις ΗΠΑ έδωσε την ευκαιρία γόνιμης ανταλλαγής εμπειριών.
2. Διαπιστώθηκε, ότι παρά τις σημαντικές υστερήσεις και τις σοβαρές δυσκολίες, διάφοροι φορείς αυτοδιοίκησης έχουν αναλάβει ήδη αξιόλογες πρωτοβουλίες. Αυτό που χρειάζεται σήμερα είναι η επιτάχυνση των ρυθμών, **η μεγαλύτερη συνειδητοποίηση των πραγματικών δυνατοτήτων που προσφέρουν οι Τ.Π.Ε. για :**
 - τη βελτίωση της δουλειάς των δήμων, της λειτουργίας τους και των αποφάσεών τους,
 - για την καλύτερη εξυπηρέτηση των δημοτών και των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην περιοχή κάθε δήμου,

- για τη μεγαλύτερη εμπλοκή των δημοτών στα τοπικά δρώμενα και στην ενδυνάμωση ρόλου τους στη διαμόρφωση και τον έλεγχο των αποφάσεων που τους αφορούν, και τέλος
 - στην τοπική ανάπτυξη με τη διαμόρφωση νέων ευκαιριών για την προώθηση δραστηριοτήτων και επιχειρηματικών πρωτοβουλιών σε κάθε τόπο και τη δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης με τη δημιουργική αξιοποίηση ιδίως των νέων ανθρώπων που μπορούν, έτσι, να μένουν στον τόπο τους, να προσφέρουν δημιουργικά, χωρίς να χάσουν την επαφή τους με τις σύγχρονες τεχνολογικές και άλλες εξελίξεις.
3. Επισημαίνεται ότι η τεχνολογία είναι το **μέσο** και όχι αυτοσκοπός. Η Κοινωνία της Πληροφορίας είναι πρώτα και πάνω απ'όλα Κοινωνία. Δεν είναι κουτιά και λογισμικό που απλώς τα «φυτεύουμε» στον δήμο. Δεν είναι απλό άθροισμα έργων. Είναι πάνω απ'όλα **ανθρώπινα δίκτυα**. Όμως, ο τρόπος χρήσης των Τ.Π.Ε. μετράει. Ο **χρήστης** της τεχνολογίας (δημότης, επιχείρηση, τοπικός φορέας, εργαζόμενος στον δήμο, αιρετός) μετράει, πρέπει να βρίσκεται **στο επίκεντρο** μιας στρατηγικής αξιοποίησης των Τ.Π.Ε.. Όλα τα άλλα έπονται.
 4. Η ανάπτυξη των Τ.Π.Ε. δημιουργεί ευκαιρίες και διευρύνει δυνατότητες, αλλά μπορεί να προκαλέσει και **αποκλεισμούς**. Χρειάζονται ειδικά μέτρα πολιτικής για την αποφυγή του **ψηφιακού αποκλεισμού**, που έχει μεγάλες αρνητικές επιπτώσεις για την εξέλιξη μιας περιοχής, μιας χώρας τόσο με όρους ανταγωνιστικότητας όσο και με όρους κοινωνικής συνοχής.
 5. Το ζήτημα της αποδοτικής και αποτελεσματικής υλοποίησης έργων, δράσεων και συναφών πρωτοβουλιών είναι καθοριστικής σημασίας για την επιτυχία οποιασδήποτε στρατηγικής αξιοποίησης των Τ.Π.Ε.. Απαιτείται μια καλά μελετημένη και **δομημένη στρατηγική μετάβασης** από τη σημερινή κατάσταση στην επιδιωκόμενη, ενός **ηλεκτρονικού δήμου**, που θα πρέπει να εφαρμοστεί με επιμονή και συνεχή έμπρακτη δέσμευση όλων των ενδιαφερομένων. Το ζητούμενο είναι: η βελτίωση της λειτουργίας των δήμων, η ανάπτυξη της συμμετοχής των πολιτών και η τοπική οικονομική ανάπτυξη, για τα οποία οι Τ.Π.Ε. αποτελούν βασικό μέσο. Επομένως, η ηλεκτρονική διακυβέρνηση είναι ουσιαστικά αποτελεσματικότερη και αποδοτικότερη διακυβέρνηση. Η ηλεκτρονική δημοκρατία είναι πρώτα απ'όλα αναβαθμισμένη δημοκρατία.

Ο τρόπος ανάπτυξης της χρήσης των Τ.Π.Ε. αποκτά στρατηγική σημασία. Η αποτίμηση της υφιστάμενης κατάστασης στοιχειοθετεί την ανάγκη για ένα νέο μοντέλο ανάπτυξης των Τ.Π.Ε. στη Τ.Α. Ένα **μοντέλου αρχιτεκτονικής** για την ανάπτυξη εφαρμογών και υπηρεσιών που αξιοποιεί την εμπειρία, χρησιμοποιεί υπάρχουσες υποδομές και διαμορφώνει δυνατότητες βιώσιμης ανάπτυξης των Τ.Π.Ε. στην Τ.Α. Το νέο μοντέλο ανάπτυξης πρέπει να λαμβάνει υπόψη την διαφοροποίηση των Δήμων ανάλογα: με το μέγεθος (πληθυσμό), την έκταση, τον αριθμό δημοτικών διαμερισμάτων, τα ιδιαίτερα γεωγραφικά χαρακτηριστικά, και την κύρια οικονομική δραστηριότητα και το γεγονός ότι υπάρχουν πολλοί μικροί δήμοι - 930 – που έχουν πληθυσμό κάτω των 20,000 κατοίκων

Βασικές αρχές σχεδιασμού του μοντέλου αρχιτεκτονικής είναι:

- Χρήση ανοικτών προτύπων και ελεύθερου λογισμικού – ανοιχτού κώδικα
- Ανάπτυξη εφαρμογών μια φορά κατά τέτοιο τρόπο ώστε να είναι επαναχρησιμοποιήσιμες βάσει του μοντέλου ανάπτυξης “ανάπτυξη μια φορά για πολλές χρήσεις” “build once, use many times”.
- Υλοποίηση υπηρεσιών για πρόσβαση από πολλαπλά κανάλια (τηλέφωνο σταθερό και κινητό, διαδραστική τηλεόραση, διαδίκτυο) και πολλαπλές θέσεις (σπίτι, γραφείο, infoiosks, ΚΕΠ)
- Έμφαση στη διαλειτουργικότητα – για διασύνδεση ΟΤΑ μεταξύ τους και με την περιφερειακή και την κεντρική κυβέρνηση - με την χρήση του εθνικού πλαισίου διαλειτουργικότητας.

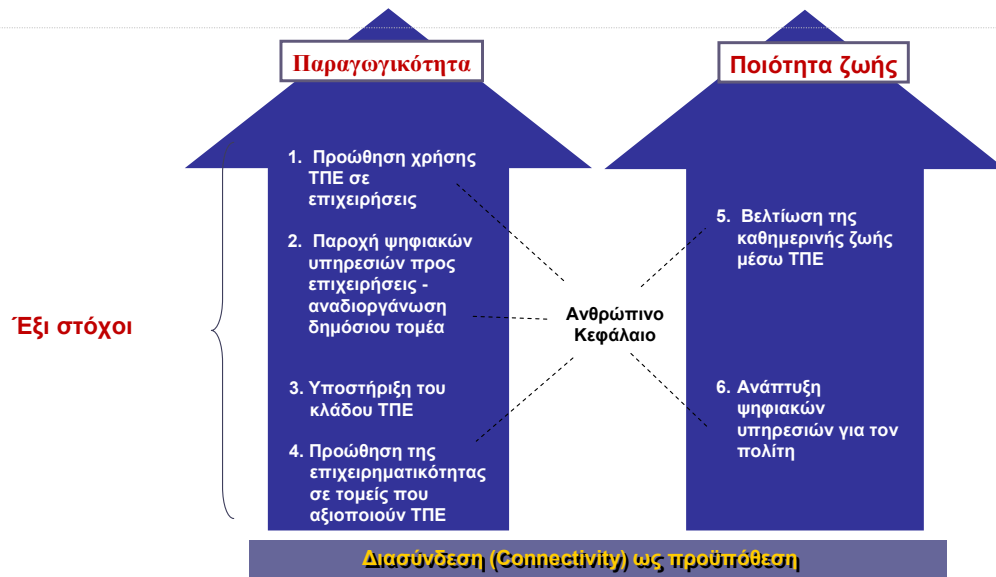
7.1.4 Εθνική Ψηφιακή Στρατηγική 2006 - 13 και ΕΣΠΑ 2007 - 13

Η ψηφιακή σύγκλιση αποτελεί ευρύτερη εθνική στρατηγική η οποία καλύπτει την χρονική περίοδο 2007-2013 και ενσωματώνει σε εθνικό επίπεδο την αντίστοιχη ευρωπαϊκή στρατηγική i2010. Η εθνική ψηφιακή στρατηγική αποσκοπεί στο να πραγματοποιηθεί ένα «Ψηφιακό άλμα στην παραγωγικότητα, ένα ψηφιακό άλμα στην ποιότητα ζωής» και είναι επίσης συμβατή με το σχέδιο δράσης «Jobs & Growth» της Ε.Ε.

Η Ψηφιακή Στρατηγική 2006-2013

Ο Σκοπός

Ψηφιακό Άλμα στην Παραγωγικότητα, Ψηφιακό Άλμα στην Ποιότητα Ζωής

Σημαντική παράμετρος για την πορεία προς μια «Ψηφιακή Ελλάδα» αποτελεί η δυνατότητα της Δημόσιας Διοίκησης να βελτιώσει το επίπεδο εξυπηρέτησης επιχειρήσεων και πολιτών, αξιοποιώντας τα νέα τεχνολογικά μέσα παράλληλα με τις απαιτούμενες διαρθρωτικές αλλαγές. Η αποτελεσματικότητα της Δημόσιας Διοίκησης μέσω της αναδιοργάνωσης και ηλεκτρονικοποίησης των διαδικασιών της, αποτελεί τη βάση για την δημιουργία ενός φιλικού περιβάλλοντος δράσης για τον Ιδιωτικό τομέα αλλά και τη μείωση του κόστους για το Δημόσιο τομέα. Η βελτίωση της καθημερινότητας του πολίτη αλλά και η αποδοτική χρήση των πόρων, που διαθέτει το κράτος, συνδέονται άμεσα με την αναδιοργάνωση των διαδικασιών της Δημόσιας Διοίκησης.

Η ψηφιακή σύγκλιση εξειδικεύεται περαιτέρω στους ακόλουθους γενικούς στόχους:

- στη βελτίωση της παραγωγικότητας μέσω της χρήσης των Τ.Π.Ε.
- στη βελτίωση της ποιότητας ζωής με τη χρήση των Τ.Π.Ε..

Η «βελτίωση της παραγωγικότητας μέσω της χρήσης των Τ.Π.Ε.» εστιάζει στη χρήση Τ.Π.Ε. και στην παροχή ψηφιακών υπηρεσιών προς τις επιχειρήσεις, στην ενίσχυση της συμβολής του κλάδου Τ.Π.Ε. στην ελληνική οικονομία, στην προώθηση της επιχειρηματικότητας σε τομείς, που αξιοποιούν τις νέες τεχνολογίες, στην περαιτέρω προώθηση ενός σύγχρονου περιβάλλοντος ηλεκτρονικών και ευρυζωνικών υποδο-

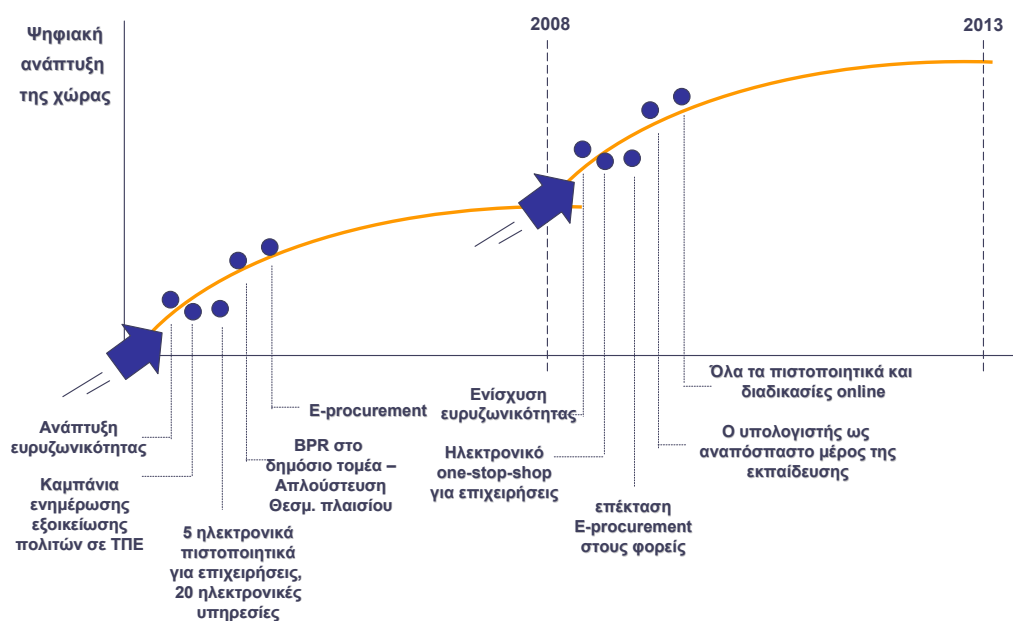
μών, που θα βελτιώσει σημαντικά τη «δικτυακή ετοιμότητα» της χώρας, αλλά και σε θεσμικές παρεμβάσεις, που θα επιταχύνουν τη μετάβαση στην ψηφιακή ευρυεκπομπή.

Η «βελτίωση της ποιότητας ζωής αξιοποιώντας τις Τ.Π.Ε.» εστιάζει στην αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών σε τομείς, που βελτιώνουν την καθημερινή ζωή των πολιτών, ενισχύοντας παράλληλα την ισότιμη πρόσβαση τους στις νέες τεχνολογίες. Επίσης, εστιάζει στην ανάπτυξη ψηφιακών υπηρεσιών εξυπηρέτησης των πολιτών και στην προώθηση της πρόσβασης των πολιτών σε ευρυζωνικές και καινοτόμες υπηρεσίες.

Η Ελλάδα έχει σχεδιάσει μια ολοκληρωμένη και συνεκτική «Ψηφιακή Στρατηγική» για την περίοδο έως το 2013, που αντιμετωπίζει με ολοκληρωμένο τρόπο τις παρεμβάσεις για την πληροφορική και τις επικοινωνίες σε όλο το εύρος της οικονομίας και της κοινωνίας.

Η Ψηφιακή Στρατηγική 2006-2013

Κρίσιμες δράσεις για την επίτευξη του Ψηφιακού Άλματος

Από την άλλη πλευρά, η στρατηγική προσέγγιση του ΕΣΠΑ 2007-2013 αντανακλάται στη «διεύρυνση των αναπτυξιακών δυνατοτήτων της χώρας, στην επιτάχυνση του ρυθμού οικονομικής μεγέθυνσης και στη αύξηση της παραγωγικότητας σε επίπεδα υψηλότερα του μέσου κοινοτικού όρου, για την επίτευξη της πραγματικής σύγκλισης

και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής όλων των πολιτών χωρίς αποκλεισμούς». Η ανωτέρω εθνική στρατηγική εξειδικεύεται σε επιμέρους στρατηγικούς στόχους :

- προώθηση της καινοτομίας, της έρευνας και της επιχειρηματικότητας καθώς και διασύνδεσή τους
- επένδυση σε βιώσιμες υποδομές
- επένδυση στο ανθρώπινο κεφάλαιο

Με τον τρόπο αυτό, προσδιορίζονται πέντε (5) **θεματικές προτεραιότητες**, οι οποίες εξειδικεύουν τη στρατηγική στόχευση της χώρας για τη νέα προγραμματική περίοδο και προωθούν την επίτευξη του «εθνικού» αναπτυξιακού οράματος, ως εξής:

- Επένδυση στον παραγωγικό τομέα της οικονομίας
- Κοινωνία της γνώσης και καινοτομία
- Απασχόληση και κοινωνική συνοχή
- Θεσμικό περιβάλλον
- Ελκυστικότητα της Ελλάδας και των Περιφερειών, ως τόπου επενδύσεων, εργασίας και διαβίωσης

Οι παραπάνω πέντε (5) θεματικές προτεραιότητες αναλύονται σε δεκαεπτά (17) γενικούς στόχους και εξειδικεύονται περαιτέρω σε ειδικούς στόχους και κύρια μέσα επίτευξης. Από αυτούς, η κοινωνία της γνώσης και η καινοτομία έχουν το ακόλουθο περιεχόμενο:

Κοινωνία της γνώσης και καινοτομία	4 ^{ος}	Βελτίωση της ποιότητας και της έντασης των επενδύσεων στο ανθρώπινο κεφάλαιο για την αναβάθμιση του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος
	5 ^{ος}	Ενίσχυση της έρευνας, τεχνολογίας και προώθηση της καινοτομίας σε όλους τους κλάδους ως βασικών παραγόντων αναδιάρθρωσης της ελληνικής οικονομίας και μετάβασης στην οικονομία της γνώσης.
	6 ^{ος}	Επίτευξη της ψηφιακής σύγκλισης της χώρας με την αποτελεσματικότερη αξιοποίηση των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών

Όπως φαίνεται, η **Ψηφιακή Σύγκλιση** στο ΕΣΠΑ αποτελεί τον 6^ο Γενικό Στόχο και υλοποιείται από το Ε.Π. Ψηφιακή Σύγκλιση, ενώ επικουρείται όσον αφορά στο ανθρώπινο δυναμικό από το Ε.Π. για τη «Διοικητική Μεταρρύθμιση» (όπως τελικά ο-

νομάστηκε το Ε.Π. «Βελτίωση της Διοικητικής Ικανότητας της Δημόσιας Διοίκησης»).

Το Ε.Π. «Ψηφιακή Σύγκλιση» 2007 - 13 έχει προϋπολογισμό συνολικής δημόσιας δαπάνης της τάξης των **1,147 εκ €**, (κοινοτική συνδρομή της τάξης **860 εκ €**), τα οποία κατανέμονται ανά άξονα ως εξής:

Άξονες προτεραιότητας	Προϋπολογισμός Κ.Σ. (εκ. €)	%
Βελτίωση της παραγωγικότητας με αξιοποίηση των Τ.Π.Ε.	402	46,7%
Τ.Π.Ε. και βελτίωση της ποιότητας ζωής	442	51,4%
Τεχνική Υποστήριξη Εφαρμογής	16	1,9%
Σύνολο	860	100%

Τα ποσά αυτά αφορούν στις 8 Περιφέρειες αμιγούς στόχου σύγκλισης (ΠΑΣΣ). Για τις υπόλοιπες 5 περιφέρειες της χώρας, προβλέπονται επιπρόσθετα ποσά για ομοειδείς δράσεις στα αντίστοιχα ΠΕΠ.

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα συμβάλλει κατ' εξοχήν στην επίτευξη των Στόχων της Λισσαβόνας. Κεντρικό στοιχείο της αναπτυξιακής στρατηγικής για την προγραμματική περίοδο 2007-2013 αποτελεί η χωρική / περιφερειακή διάσταση και εξειδίκευση των αναπτυξιακών παρεμβάσεων, η οποία αντικατοπτρίζεται και στο Ε.Π. «Ψηφιακή Σύγκλιση», πέραν της σχετικής αρχιτεκτονικής του ΕΣΠΑ 2007-2013. Η ενδυνάμωση της ανταγωνιστικότητας των ελληνικών Περιφερειών με τη χρήση των Τ.Π.Ε. συνδέεται άμεσα με την κοινωνία της γνώσης και τις επενδύσεις σε κλάδους παραγωγής που είναι εκτεθειμένοι στον εθνικό και διεθνή ανταγωνισμό για τη δημιουργία και διατήρηση ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων.

Η στρατηγική για τις Τ.Π.Ε. αντανακλά τις προτεραιότητες που έχουν τεθεί σε πανευρωπαϊκό επίπεδο. Συνεπώς, εξειδικεύεται σε **δύο Γενικούς Στόχους**, ως εξής:

Γενικός Στόχος 1	Βελτίωση της παραγωγικότητας με αξιοποίηση των Τ.Π.Ε.
Γενικός Στόχος 2	Τ.Π.Ε. και βελτίωση της ποιότητας ζωής

Ειδικότερα:

- **Γενικός Στόχος 1: Βελτίωση της παραγωγικότητας με αξιοποίηση των Τ.Π.Ε.**

Στοχεύεται η ενίσχυση της διείσδυσης των νέων τεχνολογιών στην παραγωγική διαδικασία σε συνδυασμό με την ανάπτυξη επιχειρηματικών καινοτομιών, ως των στρατηγικών μέσων βελτίωσης της παραγωγικότητας των επιχειρήσεων, με έμφαση στις ΜΜΕ, μέσω στοχευμένων παρεμβάσεων. Μέσω των παρεμβάσεων αυτών, το Ε.Π. «Ψηφιακή Σύγκλιση» θα συμβάλλει στην επίτευξη του αντίστοιχου στόχου της Ψηφιακής Στρατηγικής που αναφέρεται στην παροχή αναβαθμισμένων ψηφιακών βασικών δημόσιων υπηρεσιών προς τις επιχειρήσεις οι οποίες εκτιμάται ότι θα συμβάλλουν και στην εξοικονόμηση του μέσου χρόνου που απαιτείται για την πραγματοποίηση συναλλαγών έναντι παραδοσιακών μεθόδων. Επίσης, οι προαναφερθείσες παρεμβάσεις αναμένεται να συμβάλλουν στην επίτευξη του αντίστοιχου στόχου της ψηφιακής στρατηγικής για αύξηση της μεσοσταθμικής συμβολής των επενδύσεων σε Τ.Π.Ε. στην ανάπτυξη του ΑΕΠ.

Ειδικότερα, οι προτεινόμενες παρεμβάσεις αναμένεται να συμβάλλουν στην μείωση του κόστους προμηθειών για το δημόσιο τομέα, την ενίσχυση της διαφάνειας, αλλά και στην ώθηση των προμηθευτών του δημοσίου στην υιοθέτηση νέων τεχνολογιών για την διεύρυνση του πελατολογίου τους μέσω της παροχής ηλεκτρονικών υπηρεσιών στον δημόσιο τομέα. Συγκεκριμένα, όπως αναφέρεται και στην Ψηφιακή Στρατηγική, απώτερος εθνικός στόχος είναι η διενέργεια σημαντικού ποσοστού της συνολικής αξίας των δημοσίων προμηθειών καθ' ολοκληρία με ηλεκτρονικά μέσα μέχρι το 2013.

Αντίστοιχα, το Ε.Π. «Ψηφιακή Σύγκλιση» αναμένεται να συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων της Ψηφιακής Στρατηγικής για την αύξηση των ποσοστών των επιχειρήσεων που χρησιμοποιούν το διαδίκτυο στις συναλλαγές τους με το δημόσιο με απώτερο σκοπό την εξοικονόμηση χρόνου και την αύξηση παραγωγικότητας.

Ειδικότερα για τον Άξονα Προτεραιότητας 1 προγραμματίζονται στοχευμένες παρεμβάσεις στον τομέα των Τ.Π.Ε. αποσκοπώντας στην προώθηση της καινοτομίας μέσω της ανάπτυξης ΜΜΕ. Η συγκεκριμένη πρακτική έχει εντοπισθεί ως βέλτιστη πρακτική σε ευρωπαϊκό επίπεδο για την προώθηση της καινοτομίας στον τομέα των Τ.Π.Ε.

Θα δοθεί επίσης έμφαση στην κινητοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού των επιχειρήσεων, είτε μέσω ανάπτυξης ψηφιακού περιεχομένου εκπαιδευτικού χαρακτήρα (προσβάσιμοι από στελέχη επιχειρήσεων), είτε μέσω ανάπτυξης εφαρμογών επιχειρηματικού περιεχομένου (Business Gateways), είτε δράσεων επικοινωνίας και οδη-

γιών χρήσης των υφιστάμενων υπηρεσιών δίνοντας έμφαση στην αξία των Τ.Π.Ε. για την επιχειρηματική λειτουργία των επιχειρήσεων. Θα προβλεφθούν θετικές δράσεις υπέρ των γυναικών, ενώ θα προβλεφθεί και η «αρχή της μη διάκρισης» (συμπεριλαμβανομένων των ΑμΕΑ).

- **Γενικός Στόχος 2: Τ.Π.Ε. και βελτίωση της ποιότητας ζωής**

Στοχεύεται η χωρίς διακρίσεις πρόσβαση των πολιτών στις δυνατότητες των νέων τεχνολογιών και στη γνώση, η διαθεσιμότητα ψηφιακών υπηρεσιών, που προβλέπονται από το e-Europe 2005 και το i2010, προς τους πολίτες καθώς και η καταπολέμηση του ψηφιακού χάσματος σε όλες του τις εκφάνσεις (γεωγραφικές, ηλικιακές, άτομα με αναπηρία κλπ.). Θα δοθεί επίσης έμφαση στον ανασχεδιασμό και την ψηφιακή διάθεση των πιο συχνά χρησιμοποιούμενων υπηρεσιών ή/και των υπηρεσιών αυτών που περιλαμβάνονται στο Σχέδιο i2010, καθώς και στη στοχευμένη ηλεκτρονική εξυπηρέτηση των πολιτών των περιφερειών βάσει των τοπικών αναγκών. Μέσω των παρεμβάσεων αυτών, το Ε.Π. «Ψηφιακή Σύγκλιση» θα συμβάλλει στην επίτευξη του αντίστοιχου στόχου της Ψηφιακής Στρατηγικής που αναφέρεται σε στην εξοικονόμηση ανθρωπομερών ετησίως από κάθε πολίτη λόγω της πραγματοποίησης ψηφιακών συναλλαγών με τις υπηρεσίες της Δημόσιας Διοίκησης.

Αντίστοιχα, οι προτεινόμενες παρεμβάσεις αναμένεται να συμβάλλουν στην επίτευξη του στόχου της Ψηφιακής Στρατηγικής για χρησιμοποίηση του Διαδικτύου για συναλλαγές με το δημόσιο από σημαντικό ποσοστό του πληθυσμού μέχρι το 2013.

Στοχεύεται επίσης η αξιοποίηση τεχνολογιών που ενισχύουν την ενεργό συμμετοχή των πολιτών στις δημοκρατικές διαδικασίες σε συνεργασία με Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις, ενώ θα δρομολογηθούν καινοτόμες παρεμβάσεις προβολής του εθνικού πολιτιστικού αποθέματος αλλά και την αξιοποίηση της μεγάλης διασποράς του Ελληνικού στοιχείου ανά τον κόσμο. Επίσης το Ε.Π. Ψ.Σ. θα περιλάβει έργα εξοπλισμού εθνικής εμβέλειας και σημασίας σε συνεργασία με το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, (π.χ. μαθητικός υπολογιστής, εισαγωγή ηλεκτρονικών μέσων στη διδασκαλική διαδικασία), ενώ τα περιφερειακά προγράμματα θα καλύψουν αντίστοιχες τοπικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Τον συντονισμό των δράσεων αυτών μεταξύ του Ε.Π. και των περιφερειακών προγραμμάτων θα αναλάβει το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

Η αύξηση της αποτελεσματικότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών της Δημόσιας Διοίκησης θα συνδεθεί με την ολοκλήρωση υφιστάμενων υπηρεσιών προς τους πολίτες με σκοπό την αποτελεσματικότερη και διαφανή χρήση των ψηφιακών υπηρεσιών από οποιονδήποτε, οπουδήποτε και οποτεδήποτε, με ενσωμάτωση της διάστασης της ισότητας των φύλων και της «αρχής της μη διάκρισης» (συμπεριλαμβανομένων των ΑμΕΑ)

Οι ανωτέρω Γενικοί Στόχοι εξυπηρετούνται από 6 **Ειδικούς Στόχους**, η επίτευξη των οποίων θα εξασφαλίσει αφενός τη διάχυση των Τ.Π.Ε. τόσο στις επιχειρήσεις όσο και στους πολίτες και αφετέρου θα μεγιστοποιήσει τις ωφέλειες από τη χρήση των Τ.Π.Ε., προσαρμόζοντας τις αντίστοιχες εφαρμογές στις εκάστοτε ανάγκες των χρηστών.

Ειδικός Στόχος 1	Προώθηση χρήσης Τ.Π.Ε. σε επιχειρήσεις
Ειδικός Στόχος 2	Παροχή ψηφιακών υπηρεσιών προς επιχειρήσεις & βελτίωση της παραγωγικότητας του Δημοσίου τομέα με την χρήση Τ.Π.Ε.
Ειδικός Στόχος 3	Ενίσχυση της συμβολής του κλάδου των Τ.Π.Ε. στην ελληνική οικονομία
Ειδικός Στόχος 4	Προώθηση της επιχειρηματικότητας σε τομείς που αξιοποιούν Τ.Π.Ε.
Ειδικός Στόχος 5	Βελτίωση της καθημερινής ζωής μέσω Τ.Π.Ε. – Ισότιμη συμμετοχή των πολιτών στην Ψηφιακή Ελλάδα
Ειδικός Στόχος 6	Ανάπτυξη ψηφιακών υπηρεσιών Δημόσιας Διοίκησης για τον πολίτη

Οι γενικοί στόχοι αντιστοιχούνται στο πλαίσιο της επιχειρησιακής μορφής του Προγράμματος σε **Άξονες Προτεραιότητας** (σε αυτούς προστίθεται ο Άξονας για την Τεχνική Υποστήριξη Εφαρμογής).

7.2 Περιφερειακός αναπτυξιακός προγραμματισμός της Αττικής 2007-2013

Το αναπτυξιακό όραμα της περιφέρειας Αττικής έτσι όπως διατυπώνεται στο σχέδιο του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος 2007-2013 συσχετίζεται με το συγκριτικό της πλεονέκτημα αυτής σε σχέση με τις υπόλοιπες περιφέρειες της χώρας δηλαδή την ενίσχυση του διεθνούς ρόλου της ως Ευρωπαϊκής Μητρόπολης στο χώρο της Νοτιοανατολικής Ευρώπης και της Μεσογείου. Είναι δεδομένο ότι η επίτευξη του αναπτυξιακού αυτού οράματος υπερβαίνει την χρονική περίοδο αναφοράς της Δ' προγραμματικής περιόδου και εκτείνεται χρονικά μέχρι το πρώτο τέταρτο του 21^{ου} αιώνα. Για την εξυπηρέτηση του παρόντος αναπτυξιακού οράματος και με γνώμονα τις κατευθυντήριες γραμμές για την Ανάπτυξη και την Απασχόληση της Ε.Ε., την Εθνική Αναπτυξιακή πολιτική, όπως αποτυπώνεται στο Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς (ΕΣΠΑ) 2007-2013 (ΥΠΟΙΟ, Ιανουάριος 2007), το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων (ΕΠΜ) 2005–2008 και τις κατευθύνσεις της Ε.Ε. για το ρόλο των πόλεων στην Ανάπτυξη και την Απασχόληση πραγματοποιήθηκε η επιλογή των γενικών στόχων του ΠΕΠ 2007– 2013 που είναι οι ακόλουθοι:

- Η βελτίωση της ελκυστικότητας της Περιφέρειας ως Διεθνές Επιχειρηματικό Κέντρο
- Η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας, μέσω της ενθάρρυνσης της καινοτομίας, της επιχειρηματικότητας, της έρευνας και τεχνολογίας και της διάδοσης και αξιοποίησης των νέων τεχνολογιών πληροφόρησης
- Η βελτίωση της ποιότητας ζωής και η προστασία του περιβάλλοντος
- Η δημιουργία περισσότερων και καλύτερων θέσεων εργασίας.

Η επιδίωξη των προαναφερθέντων στόχων υλοποιείται με συγκεκριμένες Θεματικές και Χωρικές Προτεραιότητες, με βάση την κατηγοριοποίηση του άρθρου 4 του Κανονισμού ΕΤΠΑ που αφορούν για το ΠΕΠ Αττικής 2007-2013 τις μεταφορές, την ενέργεια, το περιβάλλον, την πρόληψη κινδύνων από φυσικές καταστροφές, τον πολιτισμό, την έρευνα και τεχνολογική ανάπτυξη, την καινοτομία και επιχειρηματικότητα, την Κοινωνία της Πληροφορίας, τον τουρισμό, την εκπαίδευση, την υγεία και κοινωνική υποδομή καθώς και την αστική ανάπτυξη και αναζωογόνηση. Ακολουθούν, δευτερευόντως οι παρεμβάσεις για χωρικές πολιτικές οι οποίες είναι ανεξάρτητες του

αστικού χώρου λ.χ. για τον νησιωτικό ή ορεινό όγκο της περιφέρειας, για τις οποίες και δεν προβλέπονται ιδιαίτερες δράσεις στον ΠΕΠ λόγω κυρίως του μονοταμειακού του χαρακτήρα ΠΕΠ αλλά και των γεωφυσικών χαρακτηριστικών της περιφέρειας.

Οι θεματικές και χωρικές προτεραιότητες που εξειδικεύουν την στρατηγική του Π.Ε.Π. Αττικής υλοποιούνται μέσω τεσσάρων (4) Αξόνων Προτεραιότητας. Τους Άξονες αυτούς συμπληρώνει και η Τεχνική Υποστήριξη Εφαρμογής. Η διάρθρωση λοιπόν του Ε.Π. Αττικής 2007-2013 έχει ως εξής:

Άξονες Προτεραιότητες ΠΕΠ Αττικής 2007-2013

- 1. Ενίσχυση Υποδομών Προσπελασιμότητας – Ενέργειας**
- 2. Αειφόρος Ανάπτυξη και Βελτίωση της Ποιότητας Ζωής**
- 3. Ενίσχυση της Ανταγωνιστικότητας, της Καινοτομίας και της Ψηφιακής Σύγκλισης**
- 4. Αναζωογόνηση Αστικών Περιοχών-χωρική προτεραιότητα**
- 5. Τεχνική Στήριξη Εφαρμογής**

Κάθε Άξονας Προτεραιότητας του ΠΕΠ Αττικής 2007-2013 έχει διακριτή επιχειρησιακή στρατηγική. Το περιεχόμενο της στρατηγικής του κάθε Άξονα Προτεραιότητας αναλύεται σε Δράσεις, οι οποίες περιλαμβάνουν κοινές, ως προς τον επιχειρησιακό στρατηγικό στόχο, παρεμβάσεις (κατηγορίες δράσεων).

Αναλυτικότερα, **ο πρώτος άξονας (1)** καταδεικνύει παρεμβάσεις που στοχεύουν στην αναβάθμιση και επέκταση των υποδομών στους τομείς των μεταφορών και της ενέργειας. Η στρατηγική του αφορά αφενός στη διασφάλιση της κινητικότητας ανθρώπων, αγαθών και υπηρεσιών μέσα από ένα δίκτυο αναβαθμισμένων και περιβαλλοντικά «καθαρών», σύγχρονων, αποδοτικών, αποτελεσματικών και οικονομικά προσιτών ενδοαστικών και εξωαστικών μεταφορικών υποδομών και, αφετέρου, στην αναβάθμιση και διασφάλιση της λειτουργικότητας του ενεργειακού συστήματος. Στο τομέα των μεταφορών λ.χ. προωθούνται η συνέχιση και η αναβάθμιση των μεγάλων έργων όπως η Αττική Οδός και η ΠΑΘΕ, η ανάπτυξη των αστικών συγκοινωνιών (λ.χ. Τράμ) και η δημιουργία συστήματος πολυτροπικών (συνδυασμένων μεταφορών), η επέκταση περιφερειακών οδικών αξόνων. Όσον αφορά τον τομέα της ενέργειας επιδιώκεται η περαιτέρω διείσδυση του Φυσικού αερίου σε όσο το δυνατόν πε-

ρισσότερες περιοχές και αύξηση της κατανάλωσης στις περιοχές που έχουν τη δυνατότητα σύνδεσης, η ολοκλήρωση και εκσυγχρονισμός του ηλεκτρικού δικτύου και η διασύνδεση με Διευρωπαϊκά Δίκτυα ενέργειας. Κατά συνέπεια, οι περισσότερες παρεμβάσεις του πρώτου άξονα αποσκοπούν μόνο έμμεσα στην τοπική αυτοδιοίκηση. Εξαίρεση ενδεχομένως μπορεί να αποτελούν οι παρεμβάσεις για τη βελτίωση του συστήματος αστικών μεταφορών καθώς εκεί προβλέπονται δράσεις π.χ. για τη προώθηση της ασφάλειας των μεταφορών και της κινητικότητας των ΑΜΕΑ.

Στον **2^ο Άξονα Προτεραιότητας** που εστιάζει στην αειφόρο ανάπτυξη και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής περιλαμβάνονται παρεμβάσεις που αφορούν :

- Περιβαλλοντική προστασία και πρόληψη κινδύνων.
- Ψηφιακή σύγκλιση για την εξυπηρέτηση του πολίτη
- Πολιτισμός- Τουρισμός.
- Ενίσχυση των κοινωνικών υποδομών.

Ενδεικτικά αναφέρεται ότι για τη ενίσχυση της περιβαλλοντικής προστασίας και την πρόληψη κινδύνων θα χρηματοδοτηθούν δράσεις σχετικά με:

- Ολοκλήρωση αντιπλημμυρικής προστασίας, πύκνωση δικτύων αποχέτευσης ομβρίων υδάτων.
- Υποδομές ύδρευσης και αποχέτευσης, διαχείρισης υγρών αποβλήτων
- Διαχείριση στερεών αποβλήτων.
- Ανάπτυξη συστημάτων παρακολούθησης της ποιότητας του αέρα, νερών, ακτών καθώς και προγραμμάτων αντιμετώπισης θορύβου, ακτινοβολιών και κλιματικής αλλαγής, ατμοσφαιρικής ρύπανσης
- Έργα αποκατάστασης περιοχών ρυπασμένων από επικίνδυνα απόβλητα
- Πρόληψη τεχνολογικών κινδύνων και αντιμετώπιση μεγάλων βιομηχανικών ατυχημάτων (Οδηγία SEVEZO).
- Δράσεις ανάδειξης των προστατευόμενων περιοχών και των περιοχών φυσικού κάλλους.
- Στήριξη θεσμών / μηχανισμών / δράσεων εφαρμογής περιβαλλοντικής πολιτικής.

Για την προώθηση της στρατηγικής του Ε.Π. «Ψηφιακή Σύγκλιση» για την Περιφέρεια Αττικής προωθούνται δράσεις που ενδεικτικά έχουν ως εξής:

- Ανασχεδιασμός διαδικασιών του Δημόσιου τομέα και της Αυτοδιοίκησης και παροχή ψηφιακών υπηρεσιών προς τους Πολίτες.
- Ανάπτυξη στοχευόμενου ψηφιακού περιεχομένου στην εκπαίδευση.
- Επέκταση σχολικών δικτυακών υποδομών και των εξοπλισμών που σχετίζονται με ΤΠΕ καθώς και ανάπτυξη καινοτομικών τεχνολογικών δράσεων που έχουν εφαρμογή στην εκπαιδευτική διαδικασία. Οι συγκεκριμένες μάλιστα παρεμβάσεις δρουν συμπληρωματικά με το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Βελτίωση Διοικητικής Ικανότητας Δημόσιας Διοίκησης», στο επίπεδο της υποστήριξης των απαιτούμενων υποδομών και εξοπλισμού.

Για την ενίσχυση των πολιτιστικών και τουριστικών δραστηριοτήτων προωθούνται δράσεις που αφορούν λ.χ. :

- Προστασία και διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς.
- Υποδομές πολιτισμού μητροπολιτικού χαρακτήρα.
- Ανάπτυξη συνεκτικών πολιτιστικών υποδομών
- Προστασία και ανάπτυξη της φυσικής κληρονομιάς με στόχο την ανάπτυξη και προώθηση και μορφών εναλλακτικού τουρισμού.

Για την ενίσχυση των κοινωνικών υποδομών προβλέπονται δράσεις που αποσκοπούν τόσο την ανάπτυξη-αναβάθμιση υποδοχών υγείας με έμφαση στην ενίσχυση του δικτύου πρωτοβάθμιας υγειονομικής φροντίδας όσο και την ανάπτυξη – αναβάθμιση κοινωνικών υποδομών στις υποδομές φροντίδας παιδιών¹⁵ (Βρεφονηπιακοί Σταθμοί, Στήριξη Δομών Κοινωνικής Φροντίδας κ.λπ.) και τέλος στην αναβάθμιση υποδομών εκπαίδευσης όλων των βαθμίδων. Επιβεβαιώνεται δηλαδή και κατοχυρώνεται η συνέχιση και η εξέλιξη των υφιστάμενων κοινωνικών δομών των ΟΤΑ με τη χρηματοδότηση τους από το ΠΕΠ της επομένης περιόδου προγραμματισμού.

Ο τρίτος άξονας «ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της καινοτομίας και της ψηφιακής σύγκλισης» περιλαμβάνει παρεμβάσεις που εντοπίζονται στις εξής :

¹⁵ Βλ. ΠΕΠ Αττικής 2007-2013 όπου γίνεται λόγος για αύξηση των υποδομών φροντίδας παιδιών από 14 σε 61 μετά το πέρας του ΠΕΠ

- Δραστηριότητες Έρευνας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης σε ερευνητικά κέντρα, προωθείται δηλαδή η ενίσχυση και ενδυνάμωση της διεθνούς συνεργασίας στον τομέα της Έρευνας και Τεχνολογίας , καθώς και προώθηση της πρόσβασης σε Ευρωπαϊκές Έρευνας και Τεχνολογική Ανάπτυξης υποδομές (E&TA), περιλαμβανομένων των υποδομών των διεθνών E & TA Οργανισμών.
- Υποδομές Έρευνας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης συμπεριλαμβανομένων των κτιρίων, των οργάνων και των δικτύων υπολογιστών μεγάλης ταχύτητας που συνδέουν ερευνητικά κέντρα και κέντρα ικανότητας όσον αφορά συγκεκριμένες τεχνολογίες.
- Μεταφορά τεχνολογίας και βελτίωση των δικτύων συνεργασίας μεταξύ μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ), μεταξύ αυτών και άλλων επιχειρήσεων και πανεπιστημίων, ιδρυμάτων μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης κάθε τύπου, περιφερειακών αρχών, ερευνητικών κέντρων και επιστημονικών και τεχνολογικών πόλων (επιστημονικά και τεχνολογικά πάρκα, τεχνοπόλοι κ.λπ). Οι δράσεις που χρηματοδοτούνται θα αφορούν π.χ :
 - Ανάπτυξη της βιομηχανικής έρευνας με στόχο την επίλυση προβλημάτων ή εναλλακτικά την ανάπτυξη προϊόντων και καινοτομιών.
 - Ανάπτυξη δικτύων επιχειρήσεων (δημιουργία συνεργατικών σχηματισμών έντασης γνώσης /clusters), δημιουργία / ενίσχυση Περιφερειακών Πόλων Καινοτομίας (ΠΠΚ) καθώς και ενίσχυση του δικτύου διαμεσολαβητών μεταφοράς τεχνολογίας/καινοτομίας.
 - Ενίσχυση νέων και Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων, με σκοπό την τόνωση της Προσφοράς και της Ζήτησης Υπηρεσιών Έρευνας, Τεχνολογίας και Καινοτομίας («Voucher for SMEs», δημόσια εργαστήρια παροχής υπηρεσιών κλπ.)
- Προηγμένες υπηρεσίες υποστήριξης για επιχειρήσεις και ομίλους επιχειρήσεων όπου χρηματοδοτούνται δράσεις που ενδεικτικά γίνεται να αφορούν ενίσχυση της προσβασιμότητας των επιχειρήσεων της Περιφέρειας σε σύγχρονα χρηματοδοτικά εργαλεία και σχετικές προηγμένες υπηρεσίες (δημιουργία κεφαλαίου υψηλού επιχειρηματικού κινδύνου / seed capital).
- Ενίσχυση Μικρομεσαίων Μεταποιητικών Επιχειρήσεων για την προώθηση προϊόντων φιλικών προς το περιβάλλον δηλαδή δράσεις σχετικές με την υιοθέτηση φιλικών προς το περιβάλλον τεχνικών.

- Επενδύσεις σε επιχειρήσεις που συνδέονται άμεσα με την έρευνα και την καινοτομία (καινοτόμες τεχνολογίες, σύσταση νέων επιχειρήσεων από τα πανεπιστήμια, υφιστάμενα κέντρα και επιχειρήσεις E&TA κ.λπ.) λ.χ. υποστήριξη Εκκολαπτηρίων Επιχειρήσεων (pre-incubation), ενίσχυση υφισταμένων και ίδρυση νέων θερμοκοιτίδων για την ενίσχυση της ανάπτυξης spin-offs με τη συμμετοχή ιδιωτών.
- Άλλες επενδύσεις σε επιχειρήσεις με δράσεις που αφορούν :
 - Συλλογικά Επιχειρηματικά Σχέδια ενίσχυσης των επιχειρηματικών συσπειρώσεων και δικτύωσης .
 - Προώθηση θεσμών για την εναλλακτική επίλυση διαφορών μεταξύ των επιχειρήσεων (Alternative Dispute Resolution).
 - Απόκτηση επιχειρηματικής αριστείας και σύνδεσή της με τη διάχυση καλών πρακτικών σε νέους επιχειρηματίες .
 - Ολοκληρωμένα Προγράμματα Ανάπτυξης Επιχειρηματικότητας
 - Ολοκληρωμένες και καινοτόμες παρεμβάσεις για τον εκσυγχρονισμό - αναδιάρθρωση του τουριστικού τομέα, που αφορούν σε ενισχύσεις επιχειρήσεων μέσω Αναπτυξιακού Νόμου.
 - Ενίσχυση επιχειρήσεων ειδικών μορφών τουρισμού λ.χ. εναλλακτικός τουρισμός, ενίσχυση επιχειρήσεων εκτός Αναπτυξιακού Νόμου κλπ.
 - Λοιπές δράσεις οριζόντιου χαρακτήρα (μη-ενισχύσεων), όπως λ.χ. η Νέα Βιομηχανική Πολιτική (NEBIP), η ανάπτυξη του Εθνικού Συστήματος Επιχειρηματικών Πάρκων, η συστηματική στήριξη των νέων επιχειρηματιών, συνοδευτικές δράσεις απλοποίησης διαδικασιών και ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας κ.λπ.
- Άλλα μέτρα για την τόνωση της έρευνας και της καινοτομίας και της επιχειρηματικότητας των ΜΜΕ όπως π.χ η δημιουργία επιχειρηματικών πάρκων και One stop shop (προώθηση ενημέρωσης και υποστήριξης σε E & TA).
- Υπηρεσίες και εφαρμογές ΤΠΕ για τις ΜΜΕ με δράσεις που αφορούν το ηλεκτρονικό εμπόριο, την κατάρτιση των ΜΜΕ, την παροχή ψηφιακών υπηρεσιών προς επιχειρήσεις (ηλεκτρονικό επιχειρείν, βελτίωση της πρόσβασης , δικτύωση), και ανασχεδιασμός των λειτουργιών τους.

- Ανάπτυξη Βιώσιμων Ενεργειακών Πόρων – Ενίσχυση της Αειφορίας με δράσεις λ.χ. που αφορούν τις ενεργειακές επενδύσεις σε δημόσια κτίρια (π.χ. νοσοκομεία, δημοτικούς χώρους κ.α) και γενικότερα στον δημόσιο και οικιακό τομέα καθώς και ειδικές ενεργειακές επενδύσεις και επενδύσεις αξιοποίησης βιομάζας.

Ο **τελευταίος άξονας** τοποθετείται σε αναφορές για τη χωρική θεματική προτεραιότητα «αναζωογόνηση αστικών περιοχών». Η στρατηγική του Άξονα εξυπηρετεί τις χωρικές προτεραιότητες της περιφερειακής αναπτυξιακής στρατηγικής που περιέχουν θέματα της βιώσιμης ανάπτυξης των αστικών κέντρων της Περιφέρειας. Συγκεκριμένα, περιλαμβάνονται παρεμβάσεις για την εφαρμογή προγραμμάτων αστικής αναζωογόνησης, που θα επικεντρώνεται στον μετασχηματισμό του αστικού τοπίου, την εφαρμογή εκτεταμένων αναπλάσεων, σε συνδυασμό με πιθανές δράσεις οικονομικών ενισχύσεων προς επιχειρήσεις για την αναθέρμανση της τοπικής επιχειρηματικότητας με στόχο την αποφυγή εμφάνισης περιοχών «χωρικού αποκλεισμού» λόγω και της συγκέντρωσης εύάλωτων πληθυσμιακών ομάδων για «κοινωνικό αποκλεισμό». Οι παρεμβάσεις του Άξονα θα υλοποιηθούν και μέσω της εφαρμογής Πρότυπων Καινοτόμων Σχεδίων Ανάπτυξης (Π.Κ.Σ.Α.), τα οποία βασίζονται σε προτάσεις των τοπικών αρχών (αυτοδιοίκηση Α' και Β' βαθμού), οικονομικών και κοινωνικών εταίρων.

Ειδικότερα, στο στόχο για τη αναβάθμιση του αστικού περιβάλλοντος προβλέπονται οι ακόλουθες ενδεικτικές παρεμβάσεις :

- Παρεμβάσεις αστικής ανάπλασης και δημιουργίας και αξιοποίησης ελευθέρων χώρων με σημαντική αύξηση του αστικού πρασίνου, αναβάθμιση του δημόσιου χώρου, και δημιουργία των προϋποθέσεων για κινητοποίηση ανθρώπινου δυναμικού και επιχειρήσεων και προσέλκυση δραστηριοτήτων αναψυχής, επιχειρηματικών πρωτοβουλιών, κ.λπ.
- Αξιοποίηση και επαναχρησιμοποίηση χώρων που υπόκεινται σε οργανωμένη αλλαγή χρήσεων (π.χ. στρατόπεδα, άτυπες και εγκαταλειμμένες βιομηχανικές συγκεντρώσεις κ.ο.κ).

Αντίστοιχα στο στόχο για την Αναζωογόνηση του αστικού χώρου μέσω Πιλοτικών Καινοτόμων Σχεδίων Ανάπτυξης (global grants), προβλέπονται ενδεικτικά παρεμβάσεις σχετικά με:

- Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις στον αστικό Χώρο με στόχο την δημιουργία και αξιοποίηση οργανωμένων χώρων και ζωνών της Περιφέρειας για την υποδο-

χή/χωροθέτηση οικονομικών δραστηριοτήτων υψηλής προστιθέμενης αξίας (βιομηχανία, εμπόριο, logistics, έρευνα και ανάπτυξη- διάχυση τεχνολογίας, υπηρεσίες, αναψυχή, τουρισμός-πολιτισμός, ναυτιλία κ.λπ.)

- Αξιοποίηση τμήματος του παραλιακού μετώπου της Αττικής
- Ανάδειξη εγκαταστάσεων και λειτουργιών μητροπολιτικού χαρακτήρα σε συνδυασμό με την αξιοποίηση των Ολυμπιακών Εγκαταστάσεων.

7.3 Σχέδια Δράσης

Άξονας : Μέτρο : ΑΡΜΟΔΙΑ ΥΠΗΡΕΣΙΑ :	
ΣΤΟΧΟΙ	
Ικανοποίηση αναγκών των δημοτών (σε ποιους και πόσους απευθύνεται η αρμόδια υπηρεσία και ποιες ανάγκες / προβλήματα καλύπτει) <i>Οι στόχοι να είναι συγκεκριμένοι και ποσοτικοποιημένοι αν είναι δυνατό (όχι πάνω από δύο - τρεις)</i>	
Τι θα βελτιωθεί στη λειτουργία, οργάνωση, αποτελεσματικότητα της υπηρεσίας <i>Οι στόχοι να είναι συγκεκριμένοι και ποσοτικοποιημένοι αν είναι δυνατό (όχι πάνω από δύο - τρεις)</i>	

ΔΡΑΣΕΙΣ : Έργα (συνεχιζόμενα, νέα), μελέτες, εξοπλισμοί, προγράμματα (συγχρηματοδοτούμενα ή όχι), υπηρεσίες που παρέχονται σε μόνιμη βάση ή νέες υπηρεσίες και κάθε είδους ενέργειες που αντιστοιχίζονται με δαπάνες						
α / α	Τίτλος	Ανάλυση ενεργειών – δαπανών (με βάση τη νομοθεσία και το χρονοδιάγραμμα της υπηρεσίας)		Προϋπολογισμός		Χρηματοδότηση (πιθανές πηγές)
		2009	2010	2009	2010	
Δράση 1	π.χ. έργο Α'					
Δράση 2	π.χ. έργο Β'					
Δράση 3	π.χ. αγορά οχημάτων.....					
Δράση 4	π.χ. αγορά εξοπλισμού.....					
Δράση 5	π.χ. μελέτη Α'					
Δράση 6	π.χ. μελέτη Β'					
Δράση 7	π.χ. αγορά λογισμικού.....					
Δράση 8	π.χ. προσλήψεις.....					
Δράση 9	π.χ. εκστρατεία ενημέρωσης					
Δράση 10	π.χ.					